MICHAEL SINCLAIR

PACTUL DOLARULUI

editura
DIVERS PRESS

MICHAEL SINCLAIR

PACTUL DOLARULUI

ROMAN

EDITURA DIVERS PRESS
București — 1992

Coperta de FLORIN CREANGĂ

ISBN 973-96161-6-5

Tehnoredactor: ANGHEL ȘORICILĂ

Sînt încă departe de a fi expert. Roţile vădeau o voinţă a lor proprie pe care totuşi trebuia să o domin atît cît îmi îngăduiau puterile. Cu toată asprimea vîntului de mare, eram ud leoarcă de sudoare cînd nu mă aflam decît la jumătatea distanţei de marginea drumului.

Ingram, spectator indiferent faţă de poſta mea subită de mişcare şi aer curat, coborî din Rover şi veni în spatele meu. Dar cum Ingram dispune de facultatea de a percepe cînd eşti ursuz, simţind în ce dispoziţie mă aflu, se abţinu să-şi ofere ajutorul. Am să ajung acolo şi singur.

În spatele meu, nisipul, stîncile şi fluxul în creştere. Un castel de nisip, clădit cu ştiinţa de expert a vreunui copil din partea locului, mai experimentat decît oricare puşti venit din capitală, în ciuda pereţilor bine fortificaţi cu scoici şi pietricele împotriva mării, era treptat măcinat de valurile ce-l înconjurau.

Mi-am împins căruciorul de invalid spre drum, pe-o panta pe care un copil de doi ani, neajutat, ar fi putut-o urca într-o clipă, totuşi, ajuns în vîrf, am stat să ma odihnesc, ſatisfăcut de isprava mea. Am pus piedica roţilor mari şi m-am întors iarăşi cu faţa spre mare. Peretele dinspre ţărm al castelului de nisip se scufunda încetişor într-o grămadă anonimă de mîl ud, în timp ce mă uitam la el, şi numai turnul central rămăsese nevătămat. Apa ajunsese aproape de marginea de sus a buruienilor maritime şi soarta construcţiei depindea numai de retragerea neîntîrziată a fluxului şi de potolirea vîntului de ianuarie.

Ingram se întoarse la maşină plesnindu-şi mîinile, enervat de frig. Lasă-l să mă aştepte. Aerul de afară ar putea pune o pată de culoare pe faţa-i palidă, nesănătoasă, ar putea spulbera duhoarea de fum rece de ţigară ce pluteşte într-una în juru-i. Ciudat om şi Ingram ăsta, dar cred că mă respectă şi, cu siguranţă, ţine la slujba lui.

Am stat acolo mai curînd înviorat decît amorţit de vînt. Aveam pe mine o scurtă din piele de antilopă îmblănită numai picioarele învelite în fese subţiri trebuie să fi fost reci ca gheaţa dacă le-aş fi putut simţi. Eu! Un pic de îngheţ nu mai e în stare să adauge nimic la cele ce s-au petrecut.

Deasupra, spre dreapta, drumul coboară de-a lungul ţărmului. Vilelor nu li s-a îngăduit să se răspîndească chiar pînă aici şi o vastă întindere împădurită ocupă încă partea dinspre ţărm, cu copacii strîmbaţi definitiv şi grotesc de vîntul dominant de pe uscat. Dincolo de pădure, şi adăpostite de ea, se află cîmpurile netede şi negre din solul fertil de la Berwickshire. În partea de aici a ţării viaţa a continuat la fel de prosperă ca înainte; cîţiva s-au ales chiar cu cîştiguri de pe urma independenţei, nu ca cei ce trăiesc în cenuşiul cordon industrial din nord-vest, cei pe care-i cunosc şi-i înţeleg atît de bine.

Cum şedeam acolo, cu întinderea rece a mării în faţă, m-am simţit eliberat, ca şi cum n-aş fi fost implicat, ca şi cum n-aş fi putut face nimic ca să găsesc o soluţie de uşurare a problemelor care sfîşie unitatea ţării. Totuşi povestea nu fusese scrisă decît pe jumătate. Începutul se şi realizase, iar evadarea mea nu putea dura mai mult de cîteva clipe, chiar dacă valiza cu corespondenţa oficială n-ar fi fost acolo pe banca din spate a Rover-ului, ca un memento permanent. Un capac împodobit cu simbolica emblemă aurită a Scoţiei şi cu denumirea biroului meu, iar sub el dosarele galben-întunecat ce conţin problemele. Precis şi rece, subalternii mei le studiaseră şi mi le prezentau; dar, înfăţişîndu-se pe hîrtia lor rigidă, cu antet albastru, ele-mi erau mie supuse spre soluţionare.

Toate astea nu erau decît problemele mele publice. Dar mai erau altele, din care publicul cunoaşte doar cîteva ... cum e de pildă infirmitatea, căruciorul de paralitic; de altele nu ştie ... ruina vieţii mele intime şi a căsătoriei, de exemplu.

Publicul, cei mai mulţi dintre colegi, mă copleşesc cu milă şi

atenţia lor exagerată pentru primele; dar chiar şi cei cîţiva prieteni mai intimi îmi arată prea puţină milă pentru ultimele. Motivul e simplu. Oamenii nu ştiu. Numai doctorii mei cunosc cîte ceva şi, bineînţeles, Angela. Angela e soţia mea.

Fulgii de lapoviţă se vede că mă biciuiau de o bună bucată de vreme, căci haina mi-era albă de tot cînd Ingram îşi luă inima în dinţi şi, tremurînd, mă interpelă :

- Vă simţiţi bine domnule ministru ?

Vocea lui arăta că se teme mai mult de reacţia mea decît de starea mea, deoarece firea-mi totdeauna cu toane nu prea s-a îndulcit după infirmitatea provocată de agresiune. Dar Ingram n-avea motive să se îngrijoreze. Voi încerca să mă stăpînesc în relaţiile cu el. La urma urmei, el nu e numai şoferul meu ci chiar şi picioarele mele.

- Da, bineînţeles. Ţi-e frig? Vocea mi-era încă puţin aspră. Prea bine, atunci. Bagă-mă înăuntrul La trei am întîlnirea aceea.

Traversînd drumul, mi-am mînat căruciorul drept lînga portiera din spate a Rover-ului şi procedura minuţioasă a încărcării mele şi a căruciorului din spate începu iarăşi. Dar, între noi fie vorba ne descurcam din ce în ce mai bine şi garajul ministerului făcuse o treabă straşnică, mutînd unul din scaunele maşinii, ca să cîştige mai mult spaţiu pentru manevrarea căruciorului.

Odată înăuntru, tocmai apucasem să scot dopul de argint al sticlei de la şold cînd radio-telefonul prinse a zbîrnîi.

UNU

O spirală ritmică de apă țîșnind dintr-un jgheab stricat, ascuns sub gresia cenușie. Așa cum lovea cornișa de deasupra unei uși lăsa doar o urmă neînsemnată pe un secol și jumătate de funingine învechită. Grosul apei se scurgea în șuvoiuri pe lespezile mari ale pavajului, dar mai rămînea deajuns ca să procure hrană recoltei de mușchi de-un verde puternic ce năpădise crăpăturile pe unde cărămida roșie murdară se potrivea inegal cu pervazurile.

Cenușiul apăsător al norilor, doar o idee mai deschis în ton decît clădirile din preajmă, era ajutat de ploaia torențială, estompînd într-un contur nesigur linia unde crestele acoperișurilor străzii se întîlneau cu cerul. Toate cîte se vedeau erau murdare și gata să se descompună doar la atingere, iar ploaia, în loc să cureţe și să înviorezе, se molipsea de mizeria noii ambianţe. Curgînd printre bolovani, spre canalurile blocate, pe lîngă bordură, dădea în iazuri poluate, întinzîndu-se treptat din fiecare parte ca să se întîlnească la mijloc și să formeze baricade de-a curmezișul străzii.

Apa, ploaia și pereții înalți și igrasioși ai așezărilor mizere asigurau grupului mic în defilare o capcană mai mult decît eficace. O dimineață umedă de luni, în care era și a patra aniversare a independenței, iar contingentul Republican din Clydebank, ud pînă la piele, își croia drum prin străzile lăturalnice ca să se unească cu procesiunea principală pentru marea întrunire din piața Sf. George.

Wraight, sergent de poliție, adus aici din pașnicul său sediu rural de la Lennoxtown, ca să dea cu acest prilej o mînă de ajutor poliției orașului aflată la mare strîmtoare, era unul din puținii exponenți ai agenților destinați reglementării ordinei. Mai tîrziu, el își înaintă raportul. Stilul polițiștilor e

neşlefuit şi lapidar.

Numărul devotaţilor partidului era mult scăzut în comparaţie cu cifra participanţilor din anii trecuţi. Organizatorii s-au consolat, spunîndu-şi unul altuia că ploaia sechestrase oamenii în case, dar ei ştiau că greva cea mare, şi cei zece la sută şomeri, arătau la cît de puţini le mai rămăsese dispoziţia şi energia de a sărbători acea dimineaţă de luni.

Masa de oameni era îndeajuns de mare ca să intre de la sine în dezordine, fără ca participanţii să mai fi trebuit să înoate prin strada inundată. Cei trei cimpoieri din capul coloanei nici n-au şovăit, nici n-au ieşit din pas, dar cei ce veneau după ei se arătau mai puţin hotăriţi şi întreaga procesiune făcu un popas în timpul căruia avea să fie reinstaurată disciplina în flancuri.

Escorta poliţiei profită de staţionare ca să se adăpostească o clipă, două, pe-un prag de uşă. Sergentul de poliţie Wraight, scoţian judecînd după nume, înjură vremea, murdăria străzii şi stridenţa muzicii de cimpoi, în egală măsură şi cu egală forţă.

Răgazul fu scurt; procesiunea o porni iarăşi, pe şovăite. Ridicîndu-şi gulerele mănţălelor în jurul gîturilor, poliţiştii îşi reluară poziţiile, reintrînd în ploaie.

Lîngă porţile şantierului naval, inactiv şi pustiu, coloana coti pe după un colţ ca să intre în altă stradă anonimă şi murdară pe care se înşiruiau prăvălii acoperite cu scînduri. O clipă ploaia şi mizeria întunecară vederea. Apoi, cei din frunte văzură pe oamenii ce-i aşteptau. O masă de vreo trei sute de grevişti, desfăşuraţi drept cît era strada din faţă de lată, stînd tăcuţi, cu căştile de minier galbene şi negre lucind în ploaia dimineţii.

Poliţistul de serviciu urlă un ordin. Sergentul Wraight prinse a vorbi grăbit prin aparatul de radio - emisie - recepţie. Indărăt, la sediul poliţiei sună un clopot de alarmă.

Acum doar cincizeci de iarzi mai despărţeau cele două

cete. Republicanii erau întrecuți în proporție de cel puțin patru la unu. Grevistii șantierului nu se aflau acolo întîmplător și n-ar fi lăsat liberă trecerea fără încăierare. Ambele părți își cunoșteau dușmanul. Se întîmplase prea adeseori în trecut.

-Mergeți înainte! strigă căpetenia procesiunii. Mergeți înainte. Avem dreptul să trecem mai departe și poliția va vedea ca noi să avem dreptate!

Căutătura omului dezmințea siguranța vorbelor sale. Vreo șase polițiști n-ar fi vrut să meargă mai departe.

Încă vreo zece iarzi și procesiunea iar a șovăit și a încetinit pasul. Cei trei cimpoieri continuau să sufle cu hotărîre, dar marcau tempoul, așteptînd noi instrucțiuni.

Sergentul Wraight, cu doi dintre colegii lui mergeau în frunte, încercînd să-și croiască trecere prin zidul neclintit de oameni, sinistru de tăcut. Tensiunea atinsese punctul culminant. Nu se mai auzeau decît sunetele cimpoaielor. De deasupra, cîteva capete de femei îngrijorate, priveau de la ferestrele etajelor de sus ale locuințelor.

-Dati-vă la o parte! Faceti loc! Procesiunea e autorizată!

Sergentul Wraight, sigur de sine, se adresă grupului de greviști din față. La început nici unul nu s-a clintit, apoi, în chip surprinzător, cu oarecare șovăire, s-a croit în frunte o cărare îngustă, dar disciplinată. Sergentul Wraight șopti optimist cîteva cuvinte în aparatul său de radio - emisie - recepție. La sediu, clopotul de alarmă continua să sune.

Procesiunea pătrunse adînc în mijlocul grevistilor, croindu-și drum pe cărarea ostilă dintre oamenii tăcuți. Cei trei polițiști se aflau la cîțiva pași înainte și cimpoierii își vedeau bărbătește de cîntec mai departe. Pînă și ploaia păru că se potolește puțin.

Cînd procesiunea ajunsese cam pe la jumătate în mijlocul grevistilor, sergentul Wraight auzi, venindu-i dinspre stînga, un șuierat strident, anume plănuit, ce-ntrecea sunetele

cimpoaielor. Dintr-odată greviştii i-au încercuit; într-o clipă, muzica se stinse. O serie de cimpoaie zburară absurd şi la voia întîmplării prin aer. Wraight îşi apucă aparatul de radio, dar nişte mîini puternice îl înşfăcară din spate, un sac îi fu aruncat peste cap şi se simţi cărat ca un copil printr-o grămadă de trupuri unduitoare. Se auzeau strigăte înabuşite, un ţipăt puternic de bărbat în agonie aproape la un pas, apoi tropăitul bocancilor cu potcoave şi ţinte de fier pe pavajul de piatră.

In cîteva clipe Wraight ştiu că se află departe de îmbulzeala supremă, dar avînd braţele şi picioarele imobilizate cu pricepere de cîteva perechi de mîini, nu era în stare să se împotrivească. Îşi dădu seama că unul dintre cei ce-l ţineau captiv s-a împiedicat, apoi, undeva lîngă el, o uşă se trînti şi strigătele din urma lui slăbiră din ce în ce.

-N-avem nimic de împărţit cu poliţia, o voce joase îi mormăi în ureche, prin sac. Dar dacă nu-ţi vezi de treabă, ai s-o păţeşti la fel cu lepădăturile de republicani.

Aruncat brutal pe podea, Wraight simţi că mîinile îi sînt legate la spate. Mai urmară încă o serie de mormăieli, dar nu adresate lui, şi apoi se aşternu tăcerea.

Îşi dădu seama că e singur. Încetişor, încercă frînghiile. Fusese legat în grabă şi cu neîndemînare, aşa că se eliberă cu destulă uşurinţă. Se ridică, cu precauţie, şi se descotorosi de sacul de pe cap.

Încăperea mică şi săracă era pustie şi aproape în întuneric, cu toate că un firicel de lumină se strecura printr-un luminator deasupra uşii. Ai fi zis că se află într-o fostă pivniţă de cărbuni. Căută pe bîjbîite aparatul său de radio - emisie - recepţie dar dispăruse.Se ridică în picioare, clătinîndu-se, şi atunci un picior hîrşîi pe ceva metalic. Rămăşiţele sfărîmate ale aparatului zăceau alături de el pe pardoseala de piatră murdară. Le lăsă şi se îndreptă către uşă. Mai curînd întepenită decît încuiată, uşa cedă cu uşurinţă cînd se izbi cu umărul în ea. Pătrunse într-un fost coridor al unuia dintre

imobilele suprapopulate mărginaşe, şi de acolo ieşi în stradă.

Cu privirile rătăcite prin lumina posomorîtă şi ceţoasă, se întoarse la faţa locului, ajungînd exact în aceeaşi clipă cu brigada de maşini a poliţiei. Pe strada plină de apă zăceau în dezordine trupuri şi stindarde rupte. Nici urmă de grevist. Wraight se împletici către colegii lui, pe cînd ieşeau din maşinile lor negre şi lucioase, în cale, călcase din întîmplare pe-o garnitură de cimpoi rămasă fără stăpîn, care scoase un ultim geamăt grav. In sfîrşit, ploaia încetase.

DOI

Şeful poliţiei îşi lua ceaiul fără lapte şi fără zahăr. Mi-am adus aminte că în birou la el i se servise ceai într-un pahar din care frunzuliţele fuseseră înlăturate atent printr-o strecurătoare mică de argint, aşa că lichidul luase o înfăţişare de whisky de malţ, decolorat. O afectare, desigur, într-un contrast ciudat cu înfăţişarea lui de militar robust şi cu o lipsă vizibilă de orice soi de subtilitate. Noi ceilalţi fuseserăm serviţi cu aceea oarecum dezgustătoare cafea Ness, aşa că şeful avea un avantaj.

Sosisem în centrul capitalei exact la timp pentru miting; o convocare neoficială primită în cabinet la mine. Departamentul meu era plăcut situat la etajul al treilea în clădirea Adunării Naţionale, cu o perspectivă luminoasă şi deschisă asupra străzii Princes şi asupra a tot ceea ce Consiliul Municipiului lăsase din Noul Oraş. Secretarul meu permanent, subsecretarul de serviciu al Sectorului şi Secretarul Cabinetului se şi aflau acolo stînd de vorbă cu şeful poliţiei. Guthrie, secretarul meu particular se agita într-un colţ, gata să întocmească raportul confidenţial. Toţi s-au ridicat în picioare cînd am intrat cu cărucioul, în timp ce mă îndreptam spre birou. Am putut vedea de pe expresia gravă a feţelor lor că şi ei aflaseră despre ciocnire.

-La cît se cifrează? am întrebat impasibil.

-Cinci morţi şi cel puţin douăzeci grav răniţi, domnule ministru, răspunse secretarul meu permanent.

Preţ de o clipă toţi păstrarăm tăcere. Era totuşi lucrul cel mai grav. Apoi am atacat pe neaşteptate şi înciudat punctul nevralgic.

-Morala poliţiei, domnilor. Iată ce-i la ordinea de zi. Alte lucruri mai pot aştepta.

Uneori, ca şi acum, întrezăream de ce mulţi mă

credeau lipsit de suflet. Oamenii ăştia ocupaţi, inteligenţi, toţi ar fi vrut să-i dau înainte, pălăvrăgind despre încăierare. Nu vedeam folosul. Se întîmplase, ştiam de ce, şi cu asta basta.

Şeful poliţiei a luat cuvîntul de-a dreptul şi făţiş, fără să fie întrebat. A fost direct, în felul lui tipic, şi cu toate că doream să stabilesc eu climatul întrunirii noastre, exprimîndu-mi de la început propriile păreri, l-am lăsat totuşi să vorbească înainte. Ceea ce a fost o greşală considerabilă.

Era sigur de sine pînă la insolenţă sau cel puţin aşa părea. Poliţia, nouăzeci şi nouă la sută, e leală faţă de autoritatea de stat şi, după părerea lui, singura problemă în joc era cea politică, anume de a se asigura că autoritatea de stat să nu se schimbe. Problema mă privea pe mine, urmă el cu impertinenţă. Cei unu la sută din poliţie sînt nesiguri numai fiindcă în cîteva sectoare parlamentare, într-unul sau două districte, presiunile şi tensiunile din sînul colectivelor s-au dovedit a fi prea puternice. Dar şeful poliţiei ţine bine problema în mînă. A şi numit un comitet de revizuire a cadrelor, cu o secţie politică centrală, pentru revizuirea cazurilor şi stigmatizarea minuţioasă şi drastică a celor în culpă. Două corpuri poliţieneşti subdistrictuale au şi fost demise şi reorganizate cu cadre noi.

Şeful poliţiei şedea răsturnat într-un fotoliu mare de piele cafenie şi sorbea din ceaşcă. Mie, şi aş crede că şi celorlalţi, ni se părea mai curînd încîntat de sine. Văzusem rapoartele Siguranţei Statului care indicau clar prea puţină mulţumire în sectoarele parlamentare. Să nu-i tai oare vorbăria umflată?

O făcu MacDowall în locul meu. Aplecîndu-se în faţă, îşi subţie buzele într-un fel ce ar fi putut fi socotit drept zîmbet. Ochelarii lui fără rame şi tăiaţi în semilună, în acelaşi timp eleganţi şi demodaţi, erau proptiţi drept pe mijlocul unui nas lung şi căzut în jos. Erau ochelari de privit mai curînd pe deasupra lor decît prin ei şi simbolizau omul. Înalt, adus de

spate, Sir Alexander MacDowall, Secretarul Consiliului de Miniştri, singur deţinător al acelui post de la cucerirea independenţei încoace, era un om despre care, chiar şi în dispoziţiile mele mai puţin optimiste de-a mă încrede în procesul de democratizare, recunoşteam că ţinea ţara în frîu mai mult decît oricare dintre noi. MacDowall, omul ce inspirase spaimă în vechiul regim, pe vremea Ministeriatului Scoţiei, şi care deţinuse postul şi după schimbare, pentru că era al lui de drept şi nimeni nu se simţea în stare sau destul de sigur ca să i-l ia, omul despre care Primul Ministru, luat prin surprindere, într-un moment de indiscreţie şi de excepţională perspicacitate, spusese că sub acest exterior rece bate o inimă de gheaţă. Îmi plăcea răceală lui şi încercasem să rivalizez cu ea, dar pe dinafară n-am izbutit din pricina firii mele prea iuţi, iar pe dinăuntru, cred că mai avem ceva căldură rămasă pe undeva.

-Am sentimentul că am putea să ne rătăcim în presupuneri primejdioase, prin atribuirea stării de nemulţumire actuală, unui viitor incert, începu el pe departe.

Îi ştiam tonul şi am prevăzut că şeful poliţiei se va simţi jignit mai tîrziu, cînd va înţelege critica tăinuită de vorbele pedante, alese cu grijă. Dar nu încă. MacDowall continua să fie pe cît de diplomat pe atît de obscur.

-Se poate, urmă el, că cei cinci ... pardon ... dumneata ai spus unul la sută ... cei nemulţumiţi din cadrele poliţiei să fie lesne risipiţi în cazul unui climat politic static. Dar vezi că noi sîntem într-o situaţie ce evoluează rapid şi n-aş fi onest de n-aş spune ce cred, anume că, pentru o bucată de vreme, ne aflăm în toiul unor încordări şi agitaţii din ce în ce mai grave. Sîntem probabil cu toţii de acord în această privinţă?

Se uită nerăbdător jur-împrejur aşa cum făcea totdeauna la Consiliu şi ararеori se întîmpla să înregistreze o opinie separată.

De data aceasta o înregistră.

-Nu-s decît un simplu poliţist, începu şeful poliţiei.

Am urmărit buzele lui MacDowall rostind: "Chiar aşa şi e". Nimeni altul nu luase aminte la asta.

-Nu pot fi decît un poliţist, dar consider că, în unele sectoare, e prea mult pesimism. Am cea mai mare încredere în bunul simţ şi în disciplina forţelor poliţieneşti.

-Subscriu întru totul la acest punct de vedere, replică Macdowall, dacă vor precumpăni condiţiile actuale.

Am intervenit văzînd că şeful poliţiei începea să ţină situaţia în frîu. Nu voiam s-avem o ciocnire la această primă etapă. Necazul era că MacDowall se obişnuise prea mult să conducă Consiliul, dacă nu chiar să-şi impună voinţa. Ar fi trebuit să arate mai mult tact.

-Cu toţii avem cea mai mare încredere în forţele poliţieneşti, am spus eu. Dar, în eventualitatea cea mai proastă, a unei încălcări a legii şi ordinei, puteţi face faţă? N-a mai rămas decît extrem de puţină armată care să vă sprijine şi să cheme sub drapel Rezerva de Voluntari ar fi o prostie în asemenea împrejurări, după cum ştiţi cu toţii. Rezerva de voluntari era leală vechiului regim pînă la ultimul om şi ar înrăutăţi situaţia pur şi simplu.

-Aceasta e o problemă ce vă priveşte pe dumneavoastră, domnule ministru, răspunse şeful poliţiei cu îngîmfare. Disciplina trebuie impusă pretutindeni... chiar şi-n Serviciile Civile de exemplu... mai înainte de a ne fi impusă nouă. Se încruntă duşmănos uitîndu-se la funcţionarii mei în timp ce vorbea. Noi putem face faţă... mai cu seamă dacă ne daţi arme.

-Dumneata ştii că aşa ceva e cu neputinţă, i-am tăiat-o scurt.

Hotărîrea mea de a face pace între el şi MacDowall s-a spulberat din clipa în care am început să mă înfurii.

Şeful poliţiei se uită la mine cu răceală şi apoi, ca şi cum anume ar fi încercat să mă provoace, urmă:

-In momentul de faţă, poate, domnule ministru. Dar

dacă am fi avut arme în anul care a trecut, o sumedenie de lucruri ar fi putut fi cu totul şi cu totul altfel. Făcu o pauză. Gîndiţi-vă la încăierarea de azi de la Glasgow. Cinci morţi e un număr, nu glumă.

Făcea aluzie directă la opunerea mea, de lungă durată, de a da arme poliţiei; indirect, sugera că eu singur sînt răspunzător de atacul care m-a redus la căruciorul de invalid. Toţi cei de faţă şi-au îndreptat privirile asupra mea. M-am înroşit şi am început să-mi ies din fire. Cînd am pornit cu căruciorul în jurul biroului ca să-l înfrunt pe şeful poliţiei, am simţit că mi se urcă sîngele în cap şi că nu mai am putere să-l opresc. Şi Guthrie a văzut cum mă cuprinde furia. Atunci îşi împinse dintr-odată ca din întîmplare, scaunul în faţă şi răsturnă ca din greşeală măsuţa cu cafele. In toiul dezordinii generale provocate şi a scuzelor, m-am potolit iarăşi. Dar din clipa aceea înainte, întrunirea fu un eşec total. Fiecare dintre noi ne debitarăm rolul dar la sfîrşit nu s-a convenit în nici o privinţă afară doar că trebuie să rămînem în legătură. Asemena lucru se impunea în orice caz.

După ce-au plecat cu toţii, Guthrie a chemat un om de serviciu cu o căldare şi o cîrpă ca să încerce să şteargă petele de cafea de pe covor.

-Presupun că trebuie să-ţi fiu recunoscător, am spus eu în şoaptă.

Guthrie se făcu că nu aude.

După un ceas irosit de prisos, am plecat şi eu. Un aprod în uniformă mă salută cu o precizie militărească, dar cum planşeul foaierului principal era în pantă uşoară, nu putui ridica mîinile de pe roţi ca să-i răspund. In schimb, drept mulţumire, i-am dat din cap. După ce-am parcurs coridoarele, uşile mari de sticlă se deschiseră automat şi am pătruns cu căruciorul în după-amiaza cenuşie a Edinburghului.

Lîngă porţile principale ale clădirii Adunării Naţionale,

afişul unui vînzător de ziare arăta ultimele cifre ale procentului de şomeri, cel mai ridicat din 1930 pînă acum, cel puţin aşa declarau ei. Ducă-se naibii... Ne fuseseră aduse la cunoştinţă la întrunirea de vineri a Consiliului dar propunerea mea precaută ca ele să nu fie date publicităţii, din motive tehnice, pînă după dezbatere, mai că n-a avut nici un ecou. Secretarul Consiliului îi şoptise la ureche Primului Ministru o aşa-zisă revoltată apărare a practicilor democratice şi cu asta problema s-a încheiat. N-am nici o nevoie să-mi apăr punctul de vedere în chestiunea democraţiei, dar sînt situaţii, aşa cum e cea de faţă, în care clauza interesului naţional prevăzută în Constituţie poate foarte bine să fie aplicată. I-am prevenit la ce consecinţe se pot aştepta şi problema a fost consemnată în procesele verbale ale Consiliului, pentru posteritate ca s-o judece.

Roverul meu oficial traversă curtea din faţă ca şi cum ar fi lunecat şi se opri alături de mine. Ingram coborî, potrivindu-şi stîngaci tocul pistolului. Protestasem puţin cînd Siguranţa Statului propusese ca el să poarte armă, după agresiunea suferită de mine, dar în timp ce îmi făceam convalescenţa, l-au pus să urmeze la Rosyth, timp de trei săptămîni, un curs de tragere cu arme mici. Ingram însă era mulţumit de situaţia excepţională pe care i-o conferea absolvirea acelui curs. De asemeni prin asta îşi impresiona şi soţia.

Ocoli maşina ca să mă ajute la urcat pe mine cu cărucior cu tot, şi-mi comunică ştirile, rînjind. Îmi închipui c-a socotit că o să-mi facă plăcere sau că voi încerca o satisfacţie aflînd că apelul lui MacManus fusese respins de Inalta Curte, că sentinţa de doisprezece ani de temniţă împotriva omului care mă ucisese de la briu în jos rămăsese încă în vigoare.

De foame n-are să moară în închisoarea Peterhead, spuse Ingram bucuros.

Am rămas nepăsător la spusele lui şi la amintirea

faptului că MacManus are şase copii şi că stătuse fără lucru atit de multe luni de zile. Justiţia îşi urma cursul, orice-aş fi gîndit eu. Nimeni nu mă întrebase cu cîţi ani de temniţă se putea plăti paralizia mea. E de presupus că judecătorul şi juriul cîntăriseră minuţios, potrivit cu reperul tradiţional al justiţiei. Două picioare: doisprezece ani :şase ani bucata. In schimb, dacă aş fi fost eu pe scaunul judecătorului, s-ar putea să fi fost înţelegător, tolerant, să-i fi acordat o eliberare condiţionată cu suspendarea sentinţei, de hatirul celor şase copii. Dar fiindcă sînt Ministru de Interne şi un om care fiziceşte numai pe jumătate mai are rost, socot că trebuie dat un exemplu şi că anii lungi dinăuntrul zidurilor de granit ale temniţei Peterhead, nu numai că sînt daţi pe drept, dar sînt şi necesari în folosul legilor ţării şi al ordinii.

Aşa că ascultînd ştirile, n-am manifestat absolut nimic din emoţia pe care Ingram o aştepta. Ca atare l-am văzut puţin cam dezamăgit. Nu din pricină că ar fi fost un om maliţios, ci fiindcă aparţinea Bisericii Libere şi credea în mînia şi pedeapsa lui Dumnezeu. Din fericire, instanţele judecătoreşti nu pot pronunţa sentinţe condamnînd oamenii la paralizie.

-Sîntem în întîrziere pentru deschidere, spuse brusc, potrivindu-mă pe banca din spate.

Imi luasem de mult un angajament de a-mi inaugura noua sală de cercetări a Direcţiei Investigaţiei Crimelor din Glasgow şi era de aşteptat ca după ciocnirea recentă presa să arate un interes deosebit în privinţa prezenţei mele. După ce Ingram trînti portiera maşinii, mi-am fixat în minte să mă interesez cum o duce familia lui MacManus. Puţină caritate n-ar strica.

Coborîrăm de pe colina Mound, luîndu-o către strada Princes, şi ocolirăm spre stînga către Haymarket ca să găsim drumul de acces pe magistrala Glasgow. Trăgîndu-mi trupul ca să pot sta în capul oaselor, mi-am mutat picioarele într-o poziţie mai comodă pe banca îmbrăcată în piele neagră şi m-am

lăsat pe spate pentru cursa de o oră. Soarele dispăruse şi cîţiva stropi neaşteptaţi de ploaie împroşcară parbrizul.

M-am gîndit din nou la convorbirea de sîmbătă dimineaţa, cu William Torrance, reprezentantul oficial din Edinburgh al Federaţiei Societăţilor Americano-Scoţiene. După agreabilele schimburi de amabilităţi, după ce Torrance m-a întrebat, şovăind oarecum, dacă am putea sta de vorbă între patru ochi şi după ce Guthrie s-a retras în birou la el, comunicarea mi-a fost prezentată destul de deschis, pe neocolite. Era şi bine chibzuită în felul ei, dar necesita gîndire şi eu am cerut timp pentru examinarea problemei. Atitudinea mea, cu desăvîrşire neutră, l-a enervat pe Torrance. Aş fi putut deduce conţinutul raportului său îngrijorat către MacPake, preşedintele lui din New York. Dar nu era motiv să se îngrijoreze. Propunerea era sigură şi garantată. In felul ei, era chiar măgulitoare pentru mine, căci eu eram cel pe care americanii îl alesesră să şi-l apropie. Am apreciat grija Federaţiei şi am încuviinţat-o, împărtăşind-o.

Dar cum să joc asemenea carte? Cum e de conceput că aş putea fi pîlnia prin care să pătrundă un ajutor de milioane de dolari fără ca nimeni să ştie; şi pe deasupra cu Ian Campbell ca Guvernator al Băncii Naţionale! Asta ar fi o obligaţie absurdă şi imposibilă. Aşa cum se cuvenea, ar fi trebuit să-i raportez de-a dreptul Primului Ministru, şi să-mi iau o piatră de pe suflet. Mă săturasem de atîta bătaie de cap. Am şovăit. Nu m-am dus la Primul Ministru. Primul Ministru e depăşit, o relicvă virstnică de pe vremea Marii Bătălii, mai curînd decît *l'eminence grise*[1] cum apare în imaginea sa publică. Dacă aşa stau lucrurile, nu s-ar găsi alţi cîţiva colegi din Consiliu care să poată să mă ajute? Toţi sînt la fel cu

---

[1] Eminenţa cenuşie(fr.)

Dr.McKinnon. Domnia sa e mult prea extremist şi ar fi dat dracului oferta şi promisiunile ce o însoţeau. Oricum, mie nu-mi place McKinnon şi nici McKinnon nu mă place. Cu el n-ar merge. Dar ce-i cu ceilalţi cîţiva? Matthews de la Ministerul Comerţului, de exemplu? Un maniac, ce nu iese din legalitatea şi corectitudinea procedurilor, şi care va insista să informăm Consiliul şi pe Primul Ministru. Atunci mi-a venit în minte omul care, mai mult decît oricare altul, are puterea de a înţelege ce merge şi ce nu merge. MacDowall, Secretarul Consiliului.

Şirul gîndurilor mi-a fost întrerupt de un om pe care l-am văzut pe fereastra maşinii, gesticulînd. Oprisem brusc la ultimul stop luminos al traficului, înainte de a pătrunde pe autostradă. Un bătrîn îmbrăcat cu o gabardină murdară, cu o şapcă veche de tweed pe cap, cu faţa schimonosită de u-ă, stătea lîngă maşină. Mă recunoscuse... nu sînt unul dir re politicienii care să nu-şi joace rolul... şi, din cine ştie ce motive era cuprins de sentimente duşmănoase. Plin de mînie prinse a bate cu pumnul în geamul maşinii. "Doisprezece ani, l-am auzit strigînd. Doisprezece ani din viaţa unui om!" Ingram se întoarse brusc de pe locul lui, ducînd automat mîna la pistolul de la şold.

Incidentul fu de scurtă durată. Un poliţist apăru de undeva şi, recunoscîndu-mă şi el, împinse pe bătrîn într-o parte.

Stopul îşi schimbă culoarea şi plecarăm mai departe. Am reuşi să mă ridic şi să mă întorc ca să privesc pe geamul din spate al maşinii la grupul mic ce se strînsese lîngă luminile semaforului. Bătrînul îşi mai flutura încă sălbatic mîinile în direcţia mea.

Ajunsesem imun faţă de insultele politice, deoarece majoritatea lor nu se datorau decît unor probleme superficiale şi nu afectau relaţiile personale. In orice caz răspundeam cu aceeaşi măsură cu care primeam, ceea ce face parte din

arsenalul vieţii politice. A fost la fel şi cu ultragiile publice: orice politician trebuie să înfrunte demonstraţiile şi interpelările răuvoitoare, dar şi acestea sînt în general impersonale. Cu totul altele sînt lucrurile care m-au jignit şi m-au durut: atacurile individuale, învinuiri şi încriminări atribuite mie personal, la televiziune, în ziare şi altcum, cu alte cuvinte ideea convenţională, general acceptată, că, într-un fel, eu, ca Ministru de Interne, am fost şi sînt personal răspunzător pentru multe din nenorocirile căzute pe capul ţării. Astea m-au rănit. Fuseseră nedrepte şi neadevărate, iar cei ce ştiau amănuntele şi-au dat seama. Dar asta n-a servit la nimic. Repede ajunsesem să fiu identificat cu inamicul public numărul unu, cu focarul tuturor nemulţumirilor.

Apoi avu loc agresiunea comisă asupra mea de MacManus, un lucrător şomer de la Şantierul Naval. A avut două urmări: m-a ţinut în spital luni de-a rîndul, lăsîndu-mă o epavă paralitică, şi a potolit de pe o zi pe alta glasurile defăimătorilor. Publicul nestatornic, mînat de presă, a vărsat o lacrimă de pocăinţă şi, pe neaşteptate, am fost copleşit de simpatie şi regrete. Acum, cînd se vorbeşte despre mine, mi se pun toate acţiunile într-o lumină complet binevoitoare, toate editorialele încep cu aluzii dezgustătoare la invaliditatea mea şi la presupusul meu curaj de a nu lăsa din mînă scaunul ministerial. Astfel am devenit martirul, omul care a luptat şi a căzut, făcut să sufere pentru principiile sale care, pe neaşteptate, au ajuns să fie demne de respect. Alţii în locul meu s-au ales cu locul de inamic public.

Poate că bătrînul de la stop n-auzise nimic despre supliciul meu, şi nici că haita vina acum pe altă pistă. Poate că-l cunoştea pe MacManus sau pe familia lui; sau poate că era mai onest decît toţi ceilalţi şi era încredinţat că principiile şi politica mea se putuseră schimba atît de repede. Oricare vor fi fost temeiurile lui, pentru mine incidentul apăru ca un memento neplăcut al trecutului şi al favorurilor temporare de

care se bucura, cel puţin pe plan politic, starea mea fizică.

In situaţia de faţă, totuşi, se creascră condiţii în care nu puteam face nimic rău. Aproape nimic. Dar nici eu nu mă puteam descurca fără ajutor cu proiectul acela de finanţare al americanilor. Aşa că am temporizat. I-am cerut lui Torrance să-mi procure mai multe amănunte: cîţi bani vor fi investiţi, ce termen se prevedea; şi, cel mai important, care sînt clauzele? Oricît de generoasă a fost Federaţia Statelor Unite în trecut, n-aş putea crede că nu vor fi condiţii anexe la un proiect de ajutor economic de asemenea dimensiuni; Torrance nu căuta deloc să nege că asemenea clauze aveau să-şi facă apariţia.

Intre timp, eu n-avem de gînd să fac nici un demers, afară doar de a discuta oferta cu Secretarul Consiliului de Miniştri. M-am arătat neutru, neangajîndu-mă în nici un fel, şi i-am spus lui Torrance că e nevoie de o mulţime de argumente ca să mă convingă, deoarece Scoţia mai are încă un drum lung de făcut pînă să fie nevoită să ajungă să cerşească.

Torrance părea că a sesizat; am ştiut că a apreciat motivele pentru care arborasem un fals optimism.

Am apăsat pe butonul mic care acţioncază asupra jaluzelelor electrice ca să acopere geamurile laterale ale Roverului; m-am liniştit, găsind o poziţie ceva mai comodă pe bancă, şi m-am pregătit să dorm. Trebuia să folosesc fiecare minut.

TREI

Luminatorul era desfăcut din belciuge aşa cum i se făgăduise că va fi. Omul cu mînuşi scoase un bidonaş cu ulei şi turnă din el binişor pe cele două balamale ieşite în afară; aşteptă cîteva clipe pînă ce uleiul pătrunse la pojghiţa subţire de rugină şi apoi, vîrîndu-şi degetele sub ramă, ridică luminatorul cu băgare de seamă. Aproape că nu se produsese nici un zgomot. Sprijini cadrul greu al ferestrei de un coş de sobă din zidărie.

Se căţără peste luminator, se sprijini în mîini de margini, rămînînd suspendat uşurel deasupra găurii, apoi îşi dădu drumul încetişor în întuneric. Trebuia să fie o masă dedesubt, puţin mai la stînga, de care avea să dea cu picioarele. O clipă se legănă nesigur în spaţiu pînă ce picioarele-i găsiră reazimul făgăduit, şi apoi, stabilindu-şi echilibrul, îşi dădu drumul din mîini şi, încetişor, se lăsă de pe masă jos pe podea.

Un creion lanternă, scos din buzunarul de la piept, aruncă un fascicol de lumină jur-împrejurul micii încăperi. Pereţii erau căptuşiţi cu vrafuri de gazete vechi, aşezate cu îngrijire pe rafturi de metal. Uşa de sticlă era deschisă şi o emblemă ciobită, gravată pe placa nominativă, indica la lectură Secţia Extraselor de Presă. In aer plutea un miros greu de mucegai şi de praf.

De acolo trecu pe palierul acoperit cu linoleum şi apoi coborî două şiruri de trepte. Îşi aminti să sară peste a doua treptă de la etajul de jos pentru că scîrţîia îngrozitor. Nu era cazul să se îngrijoreze, deoarece în clădire n-ar fi trebuit să mai fie ţipenie de om. Acum trebuie să se găsească la etajul ce-l căuta. Preşuri groase cafenii înlocuiseră linoleumul zgomotos, iar pe pereţi atîrnau picturi americane moderne, cam ţepene şi

dure cumva. Uşa mare, cu două canate, din faţa lui, aceea trebuie să fie. Se îndreptă către ea, cercetînd-o amănunţit, încredinţîndu-se că aşa este. Se lăsă pe vine.

Îşi aşeză lanterna pe parchet în aşa fel încît lumina să bată pe perete şi scoase o şurubelniţă mică. Ţinînd-o în mîna înmănuşată, înlătură cu ea un pătrăţel din pervaz care se potrivea, aproape fără să se bage de seamă, la partea de jos a uşorului. Pătrăţelul cedă cu uşurinţă. În spatele lui, înşurubată în perete, se afla cutia de joncţiune pentru sistemul de alarmă contra spărgătorilor. Observă sîrma desprinsă care îi înlesnise trecerea nesemnalizată. Apucă şurubelniţa şi, cu băgare de seamă, desfăcu unul din celelalte şuruburi. Însemnat cu un strop de vopsea roşie, acesta alimenta circuitul din jurul uşii duble şi totodată asigura protecţia seifului dinăuntrul camerei. Cel ce întrerupsese contactul pentru luminator nu putuse să-l anuleze şi pe acesta, deoarece seara la urmă de tot, gardianul verifica încă o dată numai acest contact. Pentru a zecea oară, poate, în noaptea aceea, omul cu mînuşi nădăjdui că Biroul Sarcinilor Speciale pregătise terenul bine.

După ce verifică de două ori instrucţiunile, se ridică în picioare şi se întoarse cu faţa la uşă. Cheia se afla pe un şnur legat în jurul talici. Capătul cu veriga era ciudat modelat. Capătul care descuie avea să fie exact cum trebuie. La urma urmei era o copie turnată după original. Ceara dintr-o tabacheră stricată îşi făcuse treaba cum era de aşteptat, aşa-i spuseseră. Scoase iarăşi bidonaşul cu ulei şi turnă cîteva picături pe cheie. Vîrînd-o încetişor în broască o răsuci uşurel. Nu se auzi nici un zgomot şi atunci puse mîna pe clanţă.

Preţ de o clipă crezu că ceva nu e în ordine, că trebuie să mai fie o încuietoare. Dar subestimase greutatea uşii de stejar care se deschise greoi la a doua încercare.

În ciuda mobilierului modern, era o încăpere elegantă, dominată de biroul de lemn de trandafir, ce se afla în centru.

Fotolii de nichel şi piele neagră şedeau împrăştiate în jurul unei măsuţe de cafea, joasă, cu faţa de marmură, lîngă un cămin englezesc tip Adam. Într-un colţ se afla seiful, singurul lucru ce nici vorbă că nu se potrivea cu încăperea, un soi de ladă de oţel, turtită şi urîtă, prinsă şi fixată pe planşeu. Discurile celor două lacăte, cu zăvoare acţionate de două combinaţii numerice, făceau parte integrantă din uşa seifului.

Omul îşi scoase mănuşile. Potrivind combinaţia corectă de numere, va aştepta un semnal luminos şi avea cu el o cîrpă udă în buzunar, ca să şteargă toate amprentele digitale după aceea. Apucînd în gură creionul-lanternă, scoase o bucată de hîrtie din buzunarul de la spate şi reciti numerele înscrise pe ea. Începu să învîrtă încet discul de sus, pe rînd în sensul şi contrar acelor ceasornicului. Formă un alt grup de cifre pe discul de jos, răsuci mînerele clanţelor şi uşa seifului se deschise. Dacă munca tuturor spărgătorilor de seifuri ar fi fost la fel de uşoară ca asta, acum ar fi fost un om bogat şi nu eliberat din temniţa Peterhead, pe promisiunea cuvîntului de onoare.

Dosarul cu cifra X.K.1739 era o mapă pe raftul de sus. Eticheta *Strict Confidenţial* era lipită în diagonală pe coperta din faţă. Titlul citit suna : *Corespondenţa cu Preşedintele Federaţiei*. Exact cum îi spuseseră.

Omul se duse la birou şi puse mapa deasupra. Îşi descheie haina şi, dintr-un săculeţ de plastic atîrnat în jurul gîtului, scoase un aparat foto minuscul cu anexă flash. Îl puse la punct în cîteva mişcări, ţinînd încă lanterna în gură. Apoi, stingînd lumina o clipă, se duse spre ferestre ca să se asigure că storurile erau trase cum trebuie. Întors la birou, începu să fotografieze conţinutul mapei, pagină cu pagină a fiecărei scrisori, apucîndu-le cu grijă chiar de margine cînd le întorcea, ca să nu lase amprente. Nu-şi bătu capul să citească ce cuprindeau. Asta nu era treaba lui şi nici nu făcea parte din înţoiala cu oamenii care veniseră ieri în celula lui şi-i

făgăduiseră în chip atît de straniu libertatea în schimbul serviciilor sale profesionale.

După ce se scurse o jumătate de ceas în care schimbă două filme, își termină operația. Șterse cu atenție mapa și o puse la loc în seif,exact în poziția în care se aflase. Și, în timp ce făcu acest lucru, băgă de seamă cutia cu bani pe unul din rafturile de mai jos. Cu oarecare efort se făcu a nu o vedea, nu din vreun scrupul anume, dar fiindcă știa că mijlocitorii îl vor fi așteptînd afară ca să le raporteze descinderea lui.

Închise seiful și răsuci cadranele pînă cînd îl încuiară, apoi cu atenție și prudență, reconstitui întreaga operație, treaptă cu treaptă, verificînd fiecare mișcare pe măsură ce o executa. Șterse seiful, părăsi încăperea, încuie ușa la loc cu cheia aceea de formă bizară, restabili contactele sistemului de alarmă împotriva spărgătorilor, puse la loc segmentul de pervaz și urcă iarăși scările la etajul de sus.

Ultima etapă fu cea mai dificilă. Trebuia să se cațere pe masă și apoi să iasă afară prin luminator. Stînd pe masă abia de putea atinge plafonul. Avea nevoie să stea pe ceva mai înalt. Se uită distrat jur-împrejur. Comisese o eroare? Da, va risca. Luă un teanc de jurnale vechi de pe unul din rafturi și îl puse grămadă pe masă. Cînd vor veni a doua zi dimineață, vor crede că unul din cadrele de conducere se urcase acolo ca să caute ceva. Își scoase încălțările, le legă cu șireturile în jurul gîtului, se urcă pe masă și, cu o sforțare, fiindcă nu mai era în formă după atîtea luni de zile de cusut la sacii de poștă, se trase și ieși pe acoperiș. După ce s-a încălțat iarăși, închise cu băgare de seamă luminatorul, șterse bine balamalele proeminente de rămășițele uleiului cu care le unsese mai înainte, apoi presără puțină murdărie de pe acoperiș peste ele. Nici cea mai amănunțită inspecție n-ar fi dat la iveală mare lucru și ei n-aveau ce bănui. Se odihni puțin, sprijinindu-se de un coș de pe acoperiș, și parcurse încă o dată în gînd toate operațiile întreprinse, reverificîndu-le cît mai dispunea de timp

ca să le corecteze. Totdeauna se dovedise un precaut spărgător. Alţii îl dăduseră în gît în trecut.

Înapoi pe creasta acoperişurilor către casa de alături şi apoi în jos pe scara de incendiu, întocmai cum venise. Aflat pe scară la jumătate distanţă de baza imobilului, desluşi poliţistul şi îngheţă, dar cînd ofiţerul îşi ridică ochii în sus şi-l văzu, făcu doar cîteva semne cu mîna unor indivizi ce stăteau nevăzuţi într-o maşină de alături. Omul coborî mai departe, punînd piciorul pe pămînt în clipa în care ei veneau către dînsul. Ce înseamnă să fii de partea legii!

Colinele verzi, numite Campsies, ce se întindeau în lanţ, ca o centură ondulată, la nord-vest de Glasgow, fuseseră alese cu cîţiva ani înainte drept amplasament al pilonului principal ce poartă antena de transmisie a Societăţii de Radio Scoţiene, destinată programelor de televiziune adresate maselor largi din zona centrală industrializată.

La vremea aceea a nopţii, cam la vreo oră după ce omul cu mănuşi coborîse de pe acoperişul din Edinburgh, mica îngrăditură cu sîrmă ghimpată ce împrejmuia staţiunea era abandonată ceţii. Vreo doi tehnicieni urcau în fiecare zi poteca noroioasă ca să verifice şi să revizuiască instalaţia care, altcum, era mai mult sau mai puţin nesupravegheată. Exista un sistem eficient de alarmă pentru împiedicarea vandalilor şi, în puţinele ocazii cînd se întîmpla să se blocheze ceva în sistemul automat de înaltă tehnică, mecanicii puteau să urce într-un minut-două de-acasă de la ei, din satul de la poale.

Îndărăt la viaţa tihnită din satul staţiunii, în care doi-trei beţivi într-o sîmbătă însemnau grozava scofală a săptămînii sale, sergentul de poliţie Wraight, proaspăt venit din greaua încercare a încăierări din mahalalele oraşului Glasgow, opri motorul şi sări afară din căldura relativă a camionetei sale. Scoase o lanternă puternică şi îndreptă fasciculul de lumină înainte şi înapoi, prin gardul înalt de sîrmă împletită şi prin

poarta îngrăditurii. Totul părea în perfectă ordine. Mesajul trunchiat sosit la ziarul "Glasgow Herald" via redacţia de actualităţi, prevenind poliţia în privinţa unei efracţii periculoase ameninţătoare, se dovedea a nu fi decît nişte palavre gogonate. Afară doar de copii, nimeni nu mai putea crede în zilele acestea c-ar exista vreo primejdie cît de mică pentru postul emiţător, mai cu seamă de cînd prin noul Protocol al Radiodifuziunii se căzuse de acord a se atribui ambelor grupări politice spaţii egale pentru a-şi formula punctele de vedere la televiziune. Cu cîţiva ani în urmă, situaţia era cu totul altfel şi fiecare post de emisiune din ţară fusese sub neîntreruptă pază militară. Acum, aproape fiecare cetăţean avea ceva de cîştigat de pe urma discursurilor libere. Violenţa se limitase doar la străzile oraşelor. Provincia, în general, era paşnică.

Wraight se duse pînă la porţi şi le scuturâ din răsputeri. Totul era în bună stare... Alarmă falsă. Va putea acum să se întoarcă înapoi. Soţia lui îl aştepta. Se urcă iarăşi în camioneta Rover. Deschise aparatul de radio-emisie-recepţie şi semnaliză o convorbire. Comunică postului de control că nu-i nimic suspect, totul fiind în ordine. Şeful îi răspunse pe loc despre o a doua comunicare anonimă sosită la redacţia ziarului "Herald". Îi ordonă să continue verificările mai departe.

-N-ai vrea ajutoare din Lennoxtown, Z.F.Unu? trosni vocea din aparatul de radio.

-Nu-i nevoie. Aici Z.F.Unu. Convorbirea încheiată, răspunse Wraight furios.

Înapoi la poartă şi apoi de jur-împrejurul îngrăditurii. Cercetarea îi luă doar cîteva minute. Se oprea din cînd în cînd, scrutînd ceaţa rară, fasciculul de lumină al lanternei croind o brazdă paşnică în negura nopţii. Ferestrele barăcilor erau ermetic închise, nici un foşnet, nici măcar unul de iepure.

Din nou la camionetă, raportă iarăşi, dar Şeful nu se mulţumea cu una cu două. I se spuse să stea la pîndă încă o

jumătate de oră tocmai cît să se asigure. Wraight îl rugă să-i comunice soţiei sale că va întîrzia, apoi închise aparatul de radio, se uită la ceas, căscă şi se pregăti să-şi facă datoria. Jumătate de ceas, dar nici o clipă în plus.

Se uită afară prin parbriz, cu gîndurile aiurea. Ce grozavă şansă că ieşise întreg din scurta-i implicare în noroaiele, ura şi încăierare de la Glasgow. Îi era dragă viaţa la ţară şi se simţise întotdeaun fericit că scăpase de-o numire într-un post din poliţia marilor metropole. De vină era doar prietenia localnicilor. Erau de treabă şi cumsecade chiar cu un englez ca el. Dar climatul tot îl mai apăsa chiar şi după douăzeci de ani de surghiun. Trandafirii puşi de el însă o duceau şi mai rău decît dînsul. Adesoori îi spunea soţiei sale că într-o bună zi se va întoarce acasă la Devon. Acolo, grădina e grădină...

Sergentul de poliţie Wraight nu-l văzu pe omul îmbrăcat în haină de antilopă albastră urcînd în goană spre gard, în partea din fund a îngrăditurii. Dar văzu jetul de flăcări cînd cutia metalică pe care omul o aruncase izbi pămîntul lîngă turn. O limbă de foc vie,inofensivă, ardea jos printre tufele jilave de iarbă, rămase din anul trecut. Poliţistul se aşeză repede în faţă, pe locul şoferului,şi apucă microfonul. Semnalizâ convorbirea, apoi raportă pe scurt despre foc. Anunţă că se duce să facă investigaţii.

Procedînd aşa cum i se indicase, Wraight coborî şi se îndreptă spre porţi. Din mers, desfăcu pachetul sigilat cu cheile de la grilajul împrejmuitor, care erau ţinute de poliţistul de serviciu, pentru asemenea eventualităţi. Găsi cheia Chubb care se potrivea la lacăte şi deschise porţile, împingîndu-le în lături. Porni în goană, de-a dreptul prin curtea îngrădită, către cutia meetalică ce ardea, şi fuga lui neaşteptată făcu pe cei doi bărbaţi care veneau tiptil în urmă-i să-şi calculeze greşit atacul. Unul din ei se poticni puţin. Wraight îl auzi şi se întoarse. După o scurtă şovăire, amîndoi se repeziră la el. În

locul loviturii de box ce fusese pusă la cale, avu loc o încăierare scurtă şi nereuşită. Poliţistul se degajă cu uşurinţă; era mult mai antrenat şi mai abil. Alergă către camionetă ca să pună mîna pe aparatul de radio.

Unul dintre bărbaţi se repezi după el. Celălalt un individ tînăr, cu chipul dur, părul de culoarea nisipului şi cu un smoc de barbă, stătu locului. Ţinea ceva în mîna dreaptă. Bubuitura împuşcăturii fu absorbită de ceaţa din jur, înainte ca trupul sergentului de poliţie Wraight să fi avut timp să se prăbuşească în iarbă. In mijlocul spatelui, pe uniforma lui Wraight se vedea o gaură urîtă.

-Nebunule! Blestematule! Doamne Dumnezeule! Acum ai făcut-o lată de tot!

Omul care se luase după poliţist, se oprise din mers, alb la faţă ca varul şi ţipa la tovarăşul său.

-Ia tacă-ţi gura, răspunse printre dinţi cel tînăr. Ce-a făcut poliţia asta tîmpită pentru tine? Hai, c-avem multe de făcut!

Asprimea vocii înăbuşi orice alt argument. In sfîrşit, se întoarse şovăind şi apoi porni repede, ieşind afară pe poartă. Intr-o clipă, două, se arătă iarăşi, cărînd un rucsac şi o valiză cafenie. Erau grele şi trebui să se oprească de cîteva ori, ca să-şi tragă sufletul. Celălalt, la început nici nu se clinti ca să-l ajute, apoi o porni înainte, luînd valiza, şi cei doi indivizi se îndreptară tăcuţi către postamentul emiţătorului.

Înăuntrul camionetei vocea şefului tuna fără întrerupere: "Ascultă Z.F.Unu. Mă auzi? Repet: Mă auzi? Terminat".

Dincolo, în Lennoxtown, la zece mile depărtare, Şeful tocmai semnalizase încetarea alarmei generale, cînd se auzi bufnitura exploziei.

PATRU

Nu sînt tată de familie. N-am copii şi e ca şi cum n-aş avea nici soţie. Angela se bucură de reputaţia de a fi avut întotdeauna ochi de expert pentru tinerii politicieni de viitor şi trebuie să recunosc că mai curînd ea m-a ales pe mine decît eu pe ea. În ceea ce mă priveşte, m-am înşelat, crezînd că atracţia fizică pentru această femeie, de care eram fascinat, al cărei nume apărea atît de frecvent în rubricile cronicii mondene, nu era altceva decît dragoste. Ambii am descoperit că ne înşelasem, la timp ca să putem evita copiii.

Şi prieteni am avut puţini. Consider că sînt un singuratic, preferînd sincer să-mi petrec cea mai mare parte a timpului singur cu mine. Îmi place să recurg la propriile-mi resurse, să port răspunderea cînd vreau eu şi nu cînd convine altora. A face compromisurile necesare pentru prietenie sau familie, înseamnă a nu consimţi să porţi răspunderea sau mai curînd a te eschiva. Poate că e o slăbiciune, dar aşa sînt eu şi nu-mi pasă că sînt aşa. Găsesc că-i mai greu de suportat faptul că sînt prea irascibil şi greu pot să-i suport pe proşti. Ştiu că lumea zice că am o fire sucită, aş fi rece şi, ca atare, ar fi mai greu încă de lucrat cu mine decît e acuma.

Aşa că arareori îmi face plăcere să vin acasă. În seara aceea, şedeam în faţa televizorului în biroul mic din locuinţa noastră oficială de pe Charlotte Square. Angela îmi adresă obişnuitu-i zîmbet chinuit de bun venit, dar privirile-i erau deşarte. Pe faţa-i elegantă, subţire, pe care cîndva o găsisem încîntătoare, se săpaseră în jurul gurii liniile acelea de perfidie care pentru mine reprezentau simbolul caracterului ei.

Mi-am mînat singur căruciorul pe parchet spre focul aprins. Ea se sculă şi depuse în fugă un sărut rece pe faţa mea, nu reuşi să mă atingă însă cu buzele dar aşa ceva mai că

nu conta. Totul era doar efortul ei de a salva aparenţele şi îşi dădea destulă silinţă să-şi interpreteze rolul corect. Eu eram mai nepăsător în privinţa aparenţelor, dar eram pregătit să las lucrurile să decidă şi, ca şi cu Ingram, şoferul meu, ararcori îmi ieşeam din sărite cu ea. N-ar fi avut nici un rost, pentru că ea îşi putea folosi picioarele şi, în situaţiile în care m-aş fi înfuriat, s-ar fi retras pur şi simplu în camera ei de la etaj. Recent, transformasem salonaşul de la parter în cameră de culcare, pentru a veni în ajutorul invalidităţii mele. Ne convenea la amîndoi şi nu mai urcasem la etaj de la întoarcerea mea din spital. Cred că pusese să i se tapeze şi orneze camerele de sus după propriu-i gust specific, dar am putut să-mi stăpînesc curiozitatea de a le cerceta.

Un whisky cam prea mare, apoi cina. Luasem obiceiul, cînd mîncam singuri, să citim în timpul mesei, şi Angela pusese să i se facă două suporturi de cărţi din mahon, destul de elegante, confecţionate anume ca să se potrivească mobilierului. Mi le dăruise de Crăciun, în toiul petrecerii, cu mult public de faţă, pe cînd vreme cadoul meu pentru ea nu depăşise cecul cuvenit. Îmi plăcea să citesc, savuram ocazia de a mă relaxa; pe de altă parte, lectura preîntîmpina nevoia şi obligaţia de a sta de vorbă. Menajera, soţia lui Ingram, se deprinsese pînă la urmă să ne servească într-o tăcere totală; nu mai aveam nevoie nici să ne pasăm sarea de la unul la altul, de cînd un alegător binevoitor îmi dăruise două solniţe de argint destul de frumoase în stilul epocii regelui George.

Mîncarea era mediocră şi am băut mai mult Beaujolais decît ar fi fost de dorit; dar n-am făcut-o chiar ca să-mi dreg gustul. De multă vreme începusem să bănuiesc că în mine stă ascuns un beţiv, aşteptînd să se dea în vileag. Angela, totuşi era înfuriată din pricina bucătăresei şi rupse tăcerea ca să mă anunţe iarăşi că îi dă preaviz de o săptămînă doamnei Ingram. Totdeauna se hotăra să-i anunţe femeii vestea în dimineaţa următoare, vreme la care, de obicei, furia îi era

potolită. Eu n-am spus nimic şi am continuat să citesc, fapt pe care-l interpretă drept opoziţie din partea mea la planul ei de a o concedia pe doamna Ingram. Se înşela; în speţă eram cu desăvîrşire dezinteresat.

După cîteva momente, Angela se sculă şi brusc părăsi masa. Dar se stăpîni atît cît să ezite în faţa uşii, plîngîndu-se că o doare capul, ba chiar pentru moment am crezut că o să rămînă. Părea stînjenită şi mi-am dat seama că vrea să-mi spună ceva. Dar eu eram obosit. I-am propus să vadă un medic, deoarece migrenele ei păreau că-şi potrivesc momentul tocmai cînd luam masa împreună, numai noi doi. Asemenea propunere, fiind oarecum lipsită de tact în împrejurarea respectivă, o făcu să trîntească uşa din răsputeri cînd părăsi încăperea, iar eu m-am întors la linişte, carte şi vin.

Ceva mai tîrziu, i-am cerut doamnei Ingram să-mi aducă un termos cu cafea în birou şi am rugat-o să-mi lase tava cu băuturi la îndemînă. Am pornit cu cărucior direct la masa de lucru; intenţionam să lucrez şi-l rugasem pe Guthrie să-mi trimită acasă valiza oficială cu hîrtiile mele.

Mi-am turnat un whisky fără să mă gîndesc, apoi l-am lăsat neatins, deoarece vinul Beaujolais era prea prezent şi aveam nevoie de o minte cît se poate de limpede. Cîndva, mai demult, fiind cam băut, rupsesem o mulţime de hîrtii oficiale pe care le comentasem, şi ca atare mi-am dat bine seama că judecata mea poate fi considerabil afectată de alcool. Am scos cheiţa din buzunarul vestei, am descuiat valiza şi, tocmai începusem să răsfoiesc scrisorile şi dosarele, cînd funcţionarul de serviciu de la Minister îmi telefonă ca să-mi comunice despre explozia de la emiţătorul de pe Campsie. După care am închis numaidecît telefonul şi încă îmi mai trudeam mintea liniştit şi încet cu ipoteze în privinţa implicaţiilor, cînd îmi telefonă iarăşi ca să-mi aducă la cunoştinţă că un ofiţer de poliţie fusese ucis. Tocmai dăduseră peste cadavrul lui.

Urmă o oră sau cam aşa ceva de discuţii telefonice

intense şi încordate cu mulţi dintre consultanţii mei importanţi, cu Primul Ministru şi cu Şeful poliţiei, în culmea indignării. In decursul discuţiilor am eliminat vinul din organism, dar l-am contrabalansat, dind un atac susţinut sticlei de whisky.

-Nu înţeleg asemenea lucru, strigă şeful poliţiei la mine, prin telefon. Fanatici politici, criminali! Credeam că s-a terminat cu toate acestea după ce Parlamentul a aprobat protocolul pe care l-aţi transmis Radiodifuziunii. Acum va trebui să ne daţi arme, domnule minstru, pot să v-o spun limpede. Va trebui...

-Vom discuta toate acestea mîine, la Comitetul Naional de Securitate, l-am întrerupt la fel de înfuriat. Am aranjat să se întrunească la ora zece în sala Centrului de Investigaţii. Primul Ministru a spus că poate veni şi el. De aceea aş fi mulţumit să am un raport complet, cel mai tîrziu la ora micului dejun. Asta-i tot. Bună seara, domnule şef. Bună seara!

Am trîntit brusc receptorul pentru a pune capăt oricărei alte discuţii. Paharul de whisky pe care mi-l turnasem mai devreme se dusese şi i-au urmat încă unul sau două. Nu eram deloc într-o dispoziţie binevoitoare.

Apoi, Inspectorul Radiodifuziunii Scoţiene se băgă pe fir, un omuleţ afectat, dar destul de capabil, însă. Mi-a comunicat că ei dispun de cîteva emiţătoare de mică putere, pentru cazuri extreme, care s-au şi pus în funcţiune, dar că jumătate din ţară se află în suferinţă. Va fi nevoie pe puţin de trei săptămîni pentru restabilirea energiei, ca să poată funcţiona în plin. Situaţia ar putea fi considerabil uşurată de Corporaţia Bondi, firmă de telecomunicaţii cu sediul în Bathgate, care pusese la dispoziţie potenţialul lor de transmisiuni, remarcabil de puternic. Nici măcar n-au de gînd să ceară ceva, strecură inspectorul cu abilitate.

-N-am nici o încredere în milostenie, cînd statul e cel

care o primeşte, am răspuns puţin cam tăios. Şi ce contracte cu Guvernul vin la rînd după aceea?

-Nici unul de care să am cunoştinţă, domnule ministru, veni răspunsul puţin muiat. Într-adevăr, ei pot să ne fie de *cel mai mare ajutor*. Aproape că n-am putea spera măcar să funcţionăm fără ajutorul lor.

-Am să trimit o scrisoare de mulţumire Preşedintelui Corporaţiei în cursul dimineţii.

În timp ce vorbeam, mi-am dat seama că bolboroseam cuvintele, aşa că, după ce l-am invitat pe inspector să vină şi el la întrunirea de a doua zi de dimineaţă, am pus receptorul în furcă. Mi-era destul pentru seara aceea.

Mi-am pornit căruciorul de la birou şi m-am îndreptat spre focul din cămin. Fără îndemînare, am răscolit tăciunii, cît am putut mai bine de pe căruciorul meu, am aşezat cu grijă grătarul de protecţie în faţa focului şi, după ce mi-am mai turnat un ultim pahar de whisky, ca să mă ajute să adorm, am părăsit camera cu gîndul să mă duc direct în pat.

Casa de pe Charlotte Square e cunoscută ca reşedinţă a Ministrului de Interne şi, în trecut, în faţa ei, afară, totdeauna se afla postat un sergent de poliţie. Era mai mult o chestiune de prestigiu, şi niciodată nu-şi bătuseră capul să-mi asigure o protecţie, cînd mă duceam să locuiesc în cealaltă casă a noastră din circumscripţia electorală. De cînd cu agresiunea suferită, însă, Poliţia Capitalei hotărîse, într-un fel ironic şi crud, să fiu şters de pe lista celor în primejdie, deoarece viaţa mea nu mai e în pericol, iar pentru paza mea se considerase că e suficient sergentul din post. Nu însă şi în seara asta. Vestea exploziei se răspîndise ca fulgerul şi am observat prin geamul de la uşă că acum aveam afară doi poliţişti în uniformă.

Într-o nişă de lîngă vestibulul în stil Adam, fusese instalat, în sila Angelei, un tablou de interior mic şi urît, cu butoane, spre a înlesni punerea în contact a apelurilor

telefonice cu toate camerele din casă. In drum spre dormitorul meu, m-am oprit automat ca să schimb legătura aparatului de pe birou cu cel de pe măsuţa de lîngă pat. In timp ce făceam contactul, cărucior meu o porni singur, încetişor, şi, din întîmplare cît poate şi datorită băuturii, trebuie să fi apăsat pe un buton greşit, fiindcă, ajungînd lîngă pat şi ridicînd receptorul ca să capăt o ultimă informaţie de la funcţionarul de serviciu asupra desfăşurării evenimentelor, am auzit vocea Angelei. Vorbea cu cineva în termeni ce nu puteau fi susceptibili de o interpretare greşită. N-am recunoscut vocea bărbatului; răspundea în monosilabe şi era mult mai discret decît soţia mea în privinţa detaliilor intimităţii lor evidente.

După cîteva momente, cuprins nu de milă pentru mine, ci mai curînd de un dezgust ce-mi spulberase orice curiozitate, am pus liniştit receptorul în furcă. M-am transportat îndărăt în vestibul, am apăsat pe butonul corect şi m-am întors în cameră la mine. Pentru moment mi-am anesteziat cu whisky dramaticele sentimente de soţ înşelat, în faţa probelor evidente că soţia mea îmi pune coarne. Cred că mă aşteptasem la aşa ceva.

După ce m-am întors în cameră la mine, telefonul sună iarăşi. Funcţionarul de serviciu îşi ceru scuze; ar trebui să văd numaidecît ceva. Nu... pentru motive de securitate, hîrtiile trebuiau să rămînă în minister. Aveau să trimită o maşină după mine.

Drumul cu maşina a făcut minuni, trezindu-mă din toropeala alcoolului. Cînd am ajuns la birou trecuse bine de miezul nopţii, dar fotografiile pe care Biroul de Sarcini Speciale le mărise erau încă ude. Toate paginile tuturor scrisorilor din dosarul Torrance se aflau acolo. Fusese o operaţie precisă, executată repede şi cu dibăcie de un expert, lăsînd la o parte toate scrupulele morale în interesul securităţii statului. Am semnat revizuirea sentinţei, redactată în grabă prin care i se reducea la maximum pedeapsa spărgătorului de seifuri, apoi

am scris o notiţă srict confidenţială lui Guthrie, secretarul meu particular, cerîndu-i ca să ia măsuri ca avertismentul dat spărgătorului, ca nu cumva să scape o vorbă despre operaţia efectuată, să-i fie repetat împreună cu ameninţările de rigoare şi urmările ce ar fi decurs din ele, ca să ne asigurăm de totala lui tăcere. Ar fi un adevărat dezastru dacă operaţiunea ar fi dată în vileag, chiar dacă s-ar oferi dezminţiri complete.

M-am aşezat să studiez hîrtiile. Documentul cel mai important era copia unui raport telegrafiat, datat cu vreo zece zile mai înainte. Era transmis de Torrance lui Lian MacPake, vechi dar nici pe departe vîrstnic Preşedinte al Federaţiei Societăţilor Americano-Scoţiene din New York. Erau relatate toate condiţiile, cadrul şi atmosfera apropierii pe care Torrance o încercase pe lîngă mine. Am început să citesc:

"Recentele ciocniri din Glasgow dintre grevişti şi Republicani, în privinţa cărora veţi fi primit rapoarte destul de complete de la delegatul meu, începea Torrance, au fost incidente violente şi pe scară foarte întinsă, care demonstrează în ce stare dezastruoasă se află Scoţia şi ce profunde adversităţi se află astăzi în sînul ei. Că mulţi oameni au murit acum şi mulţi au fost grav răniţi, e o tragedie de proporţii dezolante, care oferă o sumbră perspectivă asupra viitorului. Atîta vreme cît competenţa şi bunăvoinţa, ambele scadente, ale Guvernului actual, şi ale marii majorităţi a Adunării Naţionale Scoţiene, de a înfrîna şi aplana exploziva situaţie actuală nu sînt puse imediat în acţiune, grava situaţie economică şi numărul de şomeri mult mai mare decît în oricare altă epocă de la "treizeci" încoace, eşuarea negocierilor în multe dintre cele mai importante sectoare ale industriei naţionale precum şi problemele nesiguranţei continue a balanţei investiţiilor, trebuie să ducă neapărat la dezastru. Chiar şi aşteptata redresare economică din nord-est, ca rezultat al descoperirii unor zăcăminte vaste de petrol şi gaze naturale din Marea Nordului, n-a fost decît un fenomen înşelător şi de scurtă

durată. Odată ce operaţia capitală a luat sfîrşit, forajele fiind efectuate şi conductele fiind instalte pe ţărm, pînă în Scoţia şi pînă pe Continent, s-a terminat mai mult sau mai puţin, şi cu intrarea banilor în buzunarele scoţienilor. Bogăţia aceea se scurge acum prin Scoţia, tot atît de iute ca şi petrolul din conducte şi mult prea puţin din total este abătut din drum şi pus la dispoziţie pentru nevoile locale.

Nu dramatizez situaţia cînd spun că-n aer plutesc conflicte crîncene civile şi pe scară întinsă, din care numai cei ce caută să întoarcă timpul îndărăt şi să reîntroneze vremurile Regatului Unit, pot spera un beneficiu. Mulţi, enorm de mulţi, au şi început să spună că independenţa a fost o experienţă costisitoare care a eşuat şi, cînd vorbesc de ea, folosesc în mod semnificativ timpul trecut. Sprijinul dat partidului Unioniştilor creşte văzînd cu ochii şi, dacă nu se iau măsuri imediate şi ferme, eu nu mai am cum răspunde de urmări. Mulţi dintre membrii Unioniştilor au şi intrat mai mult sau mai puţin făţiş în guvern, în industrie, în administraţia civilă şi chiar în Biserică. Oameni care ar fi mult prea fericiţi să se întoarcă iarăşi la Confederaţia Engleză sau Britanică, pentru considerente care, după propria lor părere, depăşesc pe cele economice şi politice. In asemenea privinţă ei pretind că sînt doriţi şi vor fi reprimiţi bucuros şi cu braţele deschise, lucru pe care eu nu-l prea văd chiar cu atît optimism. Şi Anglia îşi are problemele ei imense, dar situaţia şi condiţiile sînt în multe privinţe mult mai bune la sud de Berwick şi ar fi absurdă şi necugetată orice acţiune desfăşurată în credinţa că englezii vor accepta înapoi Scoţia cu toate tumorile ei cu tot.

Şi astea nu sînt numai presupunerile mele. Discuţiile pe care le-am avut de curînd cu Ministrul de Interne - Malcolm Mockingham - vădesc că şi el este făţiş îngrijorat de situaţia generală. După cum ştiţi, părerile mele relaiv la valoarea lui n-au fost totdeauna prea strălucite dar, cu toate că pare uneori nehotărît, sînt încredinţat că interesele patriei i-au stat

întotdeauna aproape de inimă. De cînd a suferit agresiunea despre care v-am raportat în scrisoarea mea din şaptesprezece octombrie, a îmbătrînit vizibil, dar cred că violenţa atacului care i-a cauzat infirmitatea n-a lăsat numai semnele unei causticităţi, ci a aprins o văpaie ce înainte de accident stătea ascunsă în el sau lipsea cu desăvîrşire. Scoţia ar putea totuşi beneficia de pe urma crimei săvîrşită de omul care va fi sigur condamnat la mulţi ani de muncă silnică în temniţa Peterhead.

Mockingham a confirmat opinia mea, anume că greutăţile actuale nu sînt cauzate numai de situaţia şubredă fundamentală şi inerentă economiei scoţiene, dar se datorează în mare măsură şi faptului că prea mulţi din cei ce dirijează economia se întîmplă să fie suporteri de frunte ai Unionismului. Nu numai din incompetenţă ci şi cu un anume scop se joacă o carte dezastruoasă. Campbell, Guvernatorul Băncii Naţionale, este, precum ştiţi, în locul de frunte al Unioniştilor şi mi-e cu neputinţă să înţeleg de ce guvernul l-a menţinut în postul pe care-l are. I-am făcut o asemenea aluzie lui Mockingham, dar cu multă băgare de seamă, deoarece cu toţii sînt foarte bănuitori în privinţa oricărei sugestii ce vine de la noi cei de la Americano-Scoţiană, părînd că aşa ceva reprezintă un amestec sau o influenţă în treburile interne ale Scoţiei... Mockingham, evident, mai puţin decît alţii.

Trebuie să cer scuze pentru conţinutul voluminos al raportului de faţă, dar consider că e unul din cele mai importante pe care titularul acestui birou l-a avut vreodată de scris. Cele ce am de comunicat sînt următoarele: dacă guvernului scoţian nu-i va sta imediat la îndemînă un flux masiv de capitaluri pentru a-i da posibilitatea să surmonteze dificultăţile în care se află, Scoţia, ca naţiune independentă, va înceta de a mai exista. Nu vă cer decît un soi de Mini-Plan Marshall. Numai aşa va putea naţiunea aceasta supravieţui.

Dar dacă credeţi că noi, cei din Federaţie, putem găsi fondurile necesare şi putem acorda un asemenea sprijin

financiar, căruia, pentru moment n-aş îndrăzni să-i estimez cifra, voi susţine cu tărie că nu trebuie să-l acordăm orbeşte, aşa cum, cuprinşi de o euforie generoasă, am înclinat s-o facem în trecut. Nu trebuie înfăţişat ca un act de caritate. Nu trebuie să fie un act de caritate. Acordarea capitalului trebuie să fie condiţionată sigur, dar secret, de promisiunile guvernului scoţian de a remedia toate deficienţele din conducerea economică actuală a ţării, prin înlăturarea cadrelor la care am făcut aluzie mai sus. Cînd şi cum vor fi acestea făcute, trebuie, bineînţeles să formeze obiectul unui studiu atent şi minuţios. Nu prea e timp de pierdut, dar dacă e să reuşească, trebuie să ne alegem calea cu prudenţă. N-ar avea rost şi ar fi contraindicat să mergem cu o asemenea propunere la Primul Ministru sau la Ministrul de Finanţe. Mai întîi de toate, trebuie să pregătim terenul, altfel totul se va da în vileag în cîteva ore iar adversarii -cei prea mîndrii ca să primească ceea ce ar considera drept un act caritabil şi cei care, din raţiuni Unioniste, se vor teme să reintre într-un regim de stabilitate economică,- adversarii ziceam, se vor putea uni ca să atace oferta noastră ca o formă nouă de neocolonialism american şi de mituire.

Propun, în concluzie, dacă dumneavoastră şi Preşedintele Federaţiei sînteţi de acord, să primesc directive asupra felului cum să discut iarăşi cu Mockingham - el este mai presus de orice, onest - şi să-i cer părerile în privinţa propunerii. După aceea, poate, dumneavoastră personal aţi putea pune la cale o întîlnire discretă..."

Am pus textul raportului de-o parte şi m-am uitat în grabă la hîrtiile care urmau. Exista un răspuns scurt din partea Statelor Unite, dînd încuviinţare potrivit propunerii în nişte termeni uluitori de neglijenţi. Torrance găsise şi el răspunsul oarecum improvizat şi scrisese, în asemenea sens, ceva neciteţ pe marginea cablogramei. Mai exista un mesaj din parte lui, raportînd convorbirea cu mine din sîmbăta trecută şi înşiruind

problemele ridicate de mine.Avusesem dreptate socotind că trebuia să le formulez. Nerăbdarea omului se desprindea din cuprins ca şi temerea lui că urgenţa mesajului anterior nu fusese pe deplin înţelese de Federaţie.

Lăsînd fotocopiile din mînă, am traversat cu căruciorul încăperea biroului, îndreptîndu-mă spre cabinetul coctailurilor. Va să zică asta era tot. Părea destul de deschis, sincer şi cinstit, cu toate că putem întrevedea primejdiile condiţiilor pe care Torrance le propusese să însoţească acordarea creditelor. Bineînţeles, schiţa caracterului meu mi-a dat puţin de gîndit pentru mai tîrziu. Mi-am turnat whisky într-un pahar mare, adăugînd puţină apă dintr-o sticlă. Atenţia mi-era concentrată cu totul în altă parte, mîinile îmi tremurau şi am vărsat o mulţime de apă udîndu-mi degetele şi covorul. Privirile mi-erau aţintite în noapte. Spre surpriza mea, afară ningea şi fulgii prindeau din zbor lumina în trecerea lor prin faţa ferestrei mele. Dinspre Mound venea într-una fleşcăitul înăbuşit al nenumăratelor anvelope ce călcau zloata repede topită, un zgomot liniştitor, întrerupt doar întîmplător de zbierătul vreunui claxon sau de mugetul îndepărtat al sirenei vreunei maşini poliţieneşti sau a vreunei ambulanţe.

M-am întors cu căruciorul în birou şi, sub imperiul unui impuls, am ridicat telefonul. În cele din urmă, îmi răspunse o telefonistă adormită.

-Dă-mi la telefon pe Reprezentantul Special, Torrance, am spus eu.

-Da, vă rog. Dar... bun... ştiţi, e ceasul două noaptea, se auzi vocea telefonistei, prevenindu-mă cu oarecare ezitare.

-Fir-ar să fie! Scuză-mă. Lasă! am răspuns punînd receptorul în furcă şi simţindu-mă puţin cam ridicol. Eram dealtfel obosit şi copleşit de-o mahmureală gigantică, adunată după atîta whisky. Mai bine aş pleca acasă.

CINCI

Sala Centrului de Investigaţii fusese proiectată cu o atenţie minuţioasă, în ceea ce priveşte securitatea, principala trăsătură caracteristică fiind o totală absenţă a ferestrelor. Totul era cît se poate de bine, afară de faptul că personalul de întreţinere a sistemului electric se afla în grevă şi aerul condiţionat nu funcţiona. Din nefericire, un generator pentru cazuri de forţă majoră ne furniza suficientă lumină pentru ca Primul Ministru să dispună să rămînem acolo în continuare, folosindu-ne de sală aşa cum s-a convenit.

Eram mahmur după alcool, cum era de aşteptat, şi nu începusem să mă gîndesc la problemele mele personale. Raportul şefului poliţiei cuprindea destul în sine pentru ca să nu-mi mai lase răgaz pentru altele. Sosise odată cu micul dejun pregătit de doamna Ingram, şi fusese tot atît de indigest: pagini întregi pline de detalii în privinţa calibrului glonţului găsit în trupul poliţistului şi a tipului de exploziv întrebuinţat, dar nici un cuvînt, nici un singur indiciu referitor la cel care comisese atacul. Republicanii şi Unioniştii erau, şi unii şi alţii, citaţi în ultimele ediţii ale ziarelor de dimineaţa cu declaraţii, acuzîndu-se reciproc; ceva mai tîrziu fusesem şi eu împresurat de reporteri care-mi cereau comentarii, după ce plecasem de-acasă spre întrunire.

In sala domnea o stare de spirit de nedumerire şi enervare. Nedumerire, deoarece rapoartele Cabinetului de Justiţie arătau că cel puţin conducerea ambelor grupări era sinceră în protestele ei de nevinovăţie. Enervarea era opera căldurii, a aerului închis şi lipsei de ventilaţie din cameră, precum şi a faptului că Primul Ministru, care hotărîse pînă la urmă să prezideze el întrunirea, era atît de nehotărît. Absenţa faptelor şi lipsa de aer, îmbinate nu l-au făcut să tacă şi

nesfîrşitele lui crize de vorbărie speculativă au constituit un adaos considerabil la o stare de fapt şi ...a prea lungă şi obositoare. Chiar şi şeful poliţiei împreună cu inspectorul de la Radiodifuziunea Scoţiană, chiar şi el, care poate îl cunoşteau mai puţin bine decît noi ceilalţi, şi-au pierdut treptat mîndria de a participa la o întrunire cu el şi s-au unit cu ceilalţi în sentimentul general de frustrare.

Ca de obicei, cînd deprimarea atinsese culmea, Secretarul Consiliului de Miniştri luă cuvîntul. Pare să fie singurul în stare să întrerupă valul de cuvinte incoerente. Aş fi putut-o face şi eu, dar Primul Ministru nu e un om pe care să-l poţi uşor întrerupe fără sa rişti. Are o memorie care nu iartă.

-Atunci, dacă acceptăm că organele de conducere ale ambelor grupări sînt nevinovate, domnule Prim Ministru, nu mai poate fi vorba decît de o facţiune mică, necunoscută, a uneia dintre cele două organizaţii, sau... - aici MacDowall şovăi uitîndu-se jur-împrejur ca să se asigure că atenţia tuturor era concentrată asupra lui, cum obişnuia să facă profesorul meu de latină - sau de vreun al treilea partid care...

-Nu pot accepta ultima ipoteză. Am avea cunoştinţă de existenţa lui, întrerupse şeful poliţiei.

-...care, necunoscut totuşi, sau necunoscuţi în momentul de faţă, urmă MacDowall ca şi cum n-ar fi luat în seamă întreruperea, pot fi mai curînd sau mai tîrziu uşor de identificat datorită mobilului lor. Nu mulţi pot spera să cîştige...

-Vreun anarhist? Vreun maniac?

De data aceasta Primul Ministru întrerupsese.

-O treabă prea mare pentru un singur om, domnule Prim Ministru, făcu şeful poliţiei, şi echipa mea specializată în bombe socoate că atentatul a fost întreprins de o mînă prea expertă pentru vreunul din grupurile de anarhişti pe care îi cunoaştem.

-Cu toate acestea, am ieşit eu din muţenie, poate c-ar fi mai bine să sugerăm presei că vreo organizaţie de soiul acesta e bănuită a fi în spatele atentatului.

-Nici un temei pentru aşa ceva, nici urmă pînă-n prezent, interveni poliţistul caustic.

-Dacă adoptăm alternativa de a acuza pe una sau pe cealaltă din părţi, potrivit sugestiilor lui Sir Alexander MacDowall, am continuat eu, atunci ne vom trezi sugrumîndu-ne unii pe alţii cît ai clipi. Majoritatea cea tăcută nu va sta tăcută dacă nu-şi recapătă emisiunile de televiziune şi radio cît mai curînd. Dacă nu le putem furniza pîinea, trebuie să le asigurăm circul.

Aluziile la primejdiile unor ciocniri viitoare provocate de şomeri, au găsit un ecou pozitiv pînă şi la şeful poliţiei.

-Foarte bine atunci, zise Prim Ministrul, sîntem aşadar de acord că aceasta este linia pe care purtătorul de cuvînt al presei trebuie să o adopte.

Se uită fericit de jur împrejur, la membrii transpiraţi ai Consiliului Securităţii Naţionale ca şi cum problema se soluţionase, căzîndu-se de acord asupra liniei ce trebuia indicată presei. Primul Ministru n-a fost niciodată în stare să facă neverosimilul verosimil. Nu eram singurul în momentul acela care gîndeam că venise timpul să plece. Ba chiar şi trecuse.

-Şi între timp, rugăm pe şeful poliţiei să continue cercetările cu cea mai mare urgenţă, spuse MacDowall.

Îşi făcea însemnări pe un bloc din faţa lui şi nici măcar nu-şi ridică ochii în timp ce vorbea.

-Bineînţeles, bineînţeles, făcu Primul Ministru radios către noi. Acum vă rog să mă scuzaţi, eu trebuie... Malcolm, nu te superi să prezidezi în locul meu şi să lămureşti toate detaliile, bucată cu bucată?

De n-aş fi fost atît de plictisit, privirea plină de superioritate cu care mi s-a adresat, m-ar fi făcut să mă simt

jenat în locul lui. Oricum, un suspin general de uşurare se simţi, fără să se audă atunci cînd părăsi încăperea.

Primul dintre detaliile, bucată cu bucată, fu să ne mutăm într-o cameră cu destul aer. După ce se făcu mutarea, pasul şedinţei se înteţi simţitor. Revăzurăm ordinea de zi aşa cum trebuie, hotărîrăm asupra măsurilor viitoare de securitate, stabilirăm să se facă cele mai complete investigaţii cu putinţă şi apoi discutarăm cum să punem iarăşi în funcţiune Societatea de Radiodifuziune Scoţiană.

-Şi-acum oferta asta a Corporaţiei Bondi? Ce părere aveţi? am întrebat.

S-a bucurat de o bună primire din partea tuturor, iar ipoteza că făcuseră oferta cu scopul de a pune mîna pe cîteva contracte de la noi fu înlăturată cu toată tăria. Eu tot mai nutream în adîncul meu o îndoială ciudată şi o nelinişte la gîndul de a accepta să ne folosim de avantajele şi înlesnirile oferite, dar nimeni altul nu păru să-mi împărtăşească temerile. După care, Inspectorul Radiodifuziunii Scoţiene, puţin cam jenat, ne aduse la cunoştinţă că operaţiunea era chiar în curs de desfăşurare. Cu ajutorul lor se va asigura recepţionarea programelor T.V. chiar în seara aceea, aproape pentru toată lumea şi, în orice caz, termenul de trei săptămîni, pe care-l menţionase el pentru repunerea în funcţiune a instalaţiei emiţătorului de la Campsie se pare că fusese estimat într-un mod foarte optimist, deoarece în prezent e îndoielnic dacă firma germană, care manufacturase marea parte a echipamentului, va putea face faţă unei livrări atît de urgente.

Lăsînd totul în asemenea fază, am suspendat şedinţa. Nu eram grozav de mulţumit cu cele ce se hotărîseră, dar ne aflam încă prea în întuneric ca să fi putut face altceva. Mi-am strîns încetişor hîrtiile, făcîndu-mi cîteva însemnări între timp şi, ca atare, rămăsesem aproape ultimul în sală. În timp ce-mi puneam căruciorul în mişcare ca să plec, Sir Alexander MacDowall veni în spatele meu.

-Oare am putea schimba două vorbe chiar acum, domnule ministru? mă interpelă el.

-Dar bineînţeles. Să vin în biroul dumneavoastră? E pe acest palier, nu-i aşa? Nu trebuie să urc la etaj?

El îmi împinse căruciorul pe coridor către biroul său. Ca şi al meu, era unul dintre cele mai plăcute birouri din bloc, cu o vedere panoramică a profilului capitalei. Pereţii erau îmbrăcaţi cu rafturi pline de colecţia Hansard[2] legate încă de pe timpurile dinaintea independenţei, la care se adăugau cele cîteva volume noi, legate în roşu, cu dările de seamă ale Adunării Parlamentului Scoţian.

O fată, aşezată într-un fotoliu enorm de piele de lîngă fereastră, se ridică la intrarea noastră în birou. Înaltă, brunetă, cu o faţă bine proporţionată cînd zîmbea, aşa cum făcu dealtfel cînd ne văzu, era pe deasupra şi foarte atrăgătoare de la prima vedere. Trebuie să fi avut vreo douăzeci de ani.

-Fiica mea, Ealasaid, domnule ministru.

Mormăirăm cîteva expresii convenţionale aşa cum e obiceiul, dar ne strînserăm mîinile cu putere. Nici nu s-a uitat la mine cu milă, dar nici nu s-a silit să-şi ferească ochii de căruciorul meu de invalid, aşa cum fac mulţi, ca şi cum n-ar exista. Astea sînt două gesturi care urmează atît de des prezentărilor străinilor şi pe care am ajuns să le urăsc.

-Mi-ar părea rău să vă deranjez pe amîndoi, domnule ministru, zise ea deodată. Vin mai tîrziu, tată, cînd eşti liber. E vorba de munca mea. Nu mai pot s-o rabd.

Acum vorbea cu tatăl ei ca şi cînd eu n-aş fi fost acolo şi zîmbetul i se şterse de pe buze.

-Nu acum, Ealasaid, spuse brusc MacDowall.

---

[2] Colecţie oficială a rapoartelor şi procedurilor Parlamentului britanic.

-Iartă-mă, aştept afară.

Preţ de o clipă părul necăjită, apoi veni un alt zîmbet silit şi mai curînd formal decît încîntat şi ieşi. Mă pomenii privind stăruitor la uşa prin care dispăruse.

MacDowall îşi împinse ochelarii în formă de semilună ceva mai sus pe spinarea nasului.

-Probleme, rosti el ca pentru sine, ceea ce-l făcu să pară aproape uman. Apoi se întoarse deodată şi se uită la mine.

-Ealasaid participă cu atîta ardoare!

Merse de-a dreptul şi se aşeză la birou, fără să dea alte explicaţii,punîndu-şi iar masca profesională. Căutătura-i de mai înainte dispăruse, iar eu n-am stăruit să aflu ce şi cum.

-Nu-mi place afacerea asta, domnule ministru, spuse el după o scurtă pauză.

-Nici mie, am răspuns.

-Eh, eu nu fac chiar o afirmaţie precisă. In ciuda celor spuse adineaori în şedinţă, nu sînt anarhişti, nici... şi asta-i şi mai important... nici nu cred să fie Republicanii sau Unionîştii; ăştia n-au nimic de cîştigat. Nici unii din ei n-au nevoie de haos în conjunctura actuală. Republicanii îşi mai ling încă rănile după ciocnirea de la Glasgow şi ei ştiu că nenorocirile ţării n-au să fie soluţionate cu acte de felul ăstuia.

-Unionîştii n-ar avea decît de cîştigat, dacă, peste toate dificultăţile economice, s-ar produce acte de violenţă. Totul e calculat de aşa manieră încît să-l facă pe alegător să dorească întoarcerea la timpurile de altădată. Masa cetăţenilor pune prea mare preţ pe securitatea lor.

Mi-am împins căruciorul peste covor spre biroul lui.

-In mod normal ar trebui să cred şi eu la fel. Dar de data asta nu. Liderii unionişti ştiu că aşa-zisele forţe paşnice ale şomerilor vor face treaba în locul lor. Asemenea crime odioase îi fac pe suporterii moderaţi ai unionîştilor, de felul lui Campbell, să treacă din simpatie de partea lor. Acest lucru îl

şuţi şi dumneavoastră, domnule ministru. Campbell şi cei de-un soi cu el n-au nimic de-a face cu violenţa propriu-zisă.

Campbell e Guvernatorul Băncii Naţionale.

-Atunci...? Gîndisem că-i cel mai bun lucru să-l las pe el să continue fără să-l întrerup.

-Atunci există un alt grup care are de cîştigat. Şi nu-i din Anglia. Englezilor le-ajunge cît au în farfurie. Aşa că... aşa că cine ar putea beneficia, cine ar putea fi convins să facă ceva ce ar putea duce la catastrofă prin această bruscă ameninţare suplimentară împotriva stabilităţii noastre?

Cuvintele-i erau rostite cu o voce măsurată şi răspicată.

In clipa aceea mi-am dat seama că Secretarul Consiliului de Miniştri se uita la mine fix şi sever. Şi iarăşi mi-am adus aminte de profesorul meu de latină, cînd mă descoperea că nu reuşisem să-mi fac tema. Mahmureala mi se spulberase. Şi atunci am înţeles unde voia MacDowall să ajungă.

-Nu cumva voiţi să spuneţi că Torrance împreună cu Federaţia Societăţilor Americano-Scoţiene sînt factorii din umbră ai atentatului?

-Nu, nu chiar. Fiindcă veni vorba de astă, vă mulţumesc că mi-aţi trimis fotografiile dosarului Torrance. Primul lucru, azi de dimineaţă, le-am citit de la un capăt la altul. Aud c-aţi stat aici aproape toată noaptea.

-Documentele nu ne-au dus foarte departe, cu toate că e bine să cunoaştem motivele de fond ale apropierii lor de mine în privinţa ajutorului-oferit. N-am găsit nici urmă de aluzie în ele în privinţa vreunei manevre secrete. De fapt a fost un efort enorm, o acţiune murdară pentru nimic.

-Da. Dar un raport negativ poate folosi la limpezirea atmosferei.

MacDowall se uită ţintă la mine pe deasupra ochelarilor. M-am simit puţin deconcertat, neştiind unde vrea

s-ajungă. Mîinile neliniştite nu-şi mai găseau locul pe roţile de comandă ale căruciorului meu.

-De acord. Aşadar, dacă nu-s Republicanii şi nici Unioniştii şi, cum din dovezi apare că nici Federaţia n-ar avea nici un amestec cît de cît, atunci cine a fost factorul din umbră al dinamitării emiţătorului?

Mi-am întors căruciorul şi-am privit afară pe fereastră.

-Cercetaţi şi-n altă direcţie, urmă încet MacDowall. Poliţia n-are nimic, nici măcar un raport, o dare de seamă, nici un punct de reper substanţial. Asemenea lucru, desigur sînteţi de acord, ar putea fi foarte semnificativ în sine. Nici măcar o singură ipoteză în dezlegarea enigmei, repetă el. Nici o amprentă de picior, nici urmă de vehicul străin sau de oameni la faţa locului.

-Foarte dibaci... sau poate pus la cale din interior?

-Din interiorul poliţiei? Nu, aşa ceva e-n afară de discuţie.

Rămaserăm tăcuţi o bucată de vreme.Telefonul de pe biroul lui sună. Era, inevitabil, şeful poliţiei. MacDowall mă puse în legătură cu el. Şeful poliţiei îmi aduse la cunoştinţă că sosiseră rapoarte oficiale cum că emiţătorul principal din nordul Scoţiei, instalat pe coasta Moray Firth, suferise aceeaşi soartă cu cel de pe Campsie. E încă prematur să se ştie cu siguranţă, dar pînă acum nici o ştire nu pomenea de victime omeneşti. Nu se comunicase nici un fel de ştire presei.

Am pus receptorul jos şi i-am relatat veştile lui MacDowall care le-a primit cu indiferenţă.

-Se află şi pe-acolo pe alături vreun emiţător al Corporaţiei Bondi? întrebă el aşa deodată.

Imi îndreptai privirile mirate spre el.

-Glumiţi! am exclamat eu.

-Nu glumesc, sînt doar curios. Dar pot să mai aştept.

Se îndreptă spre un dulap mare, în stil victorian, cam

urît la vedere, instalat într-un colţ al camerei, îl deschise şi scoase din el o sticlă de whisky şi două pahare.

-Beţi un pahar cu mine?

Am dat afirmativ din cap. Cui pe cui se scoate mi-am spus eu, gîndindu-mă la durerea mea de cap. Imi făcu impresia că MacDowall arată mai posomorît ca de obicei.

-Mă tem că mîine la Consiliu vor fi iarăşi presiuni împotriva dumneavoastră. Iar se vor întoarce să ceară înarmarea poliţiei. Cred c-ar trebui să ne pregătim puţin terenul, dacă mai aveţi puţină răbdare, urmă MacDowall.

Am încuviinţat obosit şi plictisit.

-Mai este un lucru, domnule ministru. Cred c-ar trebui să plecaţi curînd la New York. Foarte curînd. Poate chiar fără a mai aştepta răspunsul Federaţiei la întrebările dumneavoastră.

Trebuie să fi arătat uluit cu desăvîrşire, pentru că el adoptă pe moment o atitudine binevoitoare şi plină de răbdare, începînd să-mi explice ce-nţelesese el că se află în umbra exploziilor şi ce socotea el bizar în cuprinsul scrisorilor din dosarul strict confidenţial al lui Torrance.

ŞASE

Solul era îngheţat tare şi groparii se folosiseră de cazmale ca să ajungă la pămîntul moale de sub suprafaţa dură. Aveam în faţă unul dintre cele mai sumbre cimitire cu putinţă, aşezat cam pe la jumătatea unei coline şi destul de departe de biserică, într-o paraginâ, împestriţată cu mesteceni bătrîni, argintii. Mai sus şi dincolo de ei se întindeau colinele îmbibate cu apă şi acoperite de buruiană.

Aşezaseră o serie de platforme mici de lemn neted peste rigolele de scurgere pe cărarea lungă, acoperită cu zgură, pentru a-mi putea manevra căruciorul de invalid într-un chip cît se poate de demn, către locul cu pricina. Dintr-un punct de vedere cel puţin, eram oaspetele de onoare la înmormîntare.

Am sosit tocmai cînd apăruse şi cortegiul. Sicriul, înveşmîntat într-un soi de drapel, era purtat de şase poliţişti cu capetele descoperite. Pe undeva pe-aproape, ascuns vederii, cineva bătea toba şi bătaia aceea, lipsită de ritm, aproape dezordonată, răsuna monoton şi plictisitor printre morminte. Vreo trei sute de oameni, mulţi dintre ei în uniforme de poliţie, stăteau în jurul mormîntului. Familia poliţistului mort şi alte rude de aproape, într-un şir negru de-a lungul unei singure laturi, iar la capătul groapii preotul în negru şi roşu, cu veşmintele fluturîndu-i în vînt. Părea moliu dar pompos. Ar fi păcat să fie aşa; înmormîntările pot fi emoţionante.

M-am oprit la respectabila distanţă de cîţiva iarzi, roţile sprijinindu-se în marginea unei brazde de iarbă udă. Guthrie, aflat cu mine pe toată ziua, se aplecă şi puse piedica la cărucior, fără să fie nevoie, ca să nu intre în noroi. Mi-am aranjat cu grijă cravata neagră pe care tocmai o împrumutasem de la Ingram. In graba mare de-a ajunge la timp, a mea rămăsese la birou.

Mă aflam aici deoarece Consiliul de Miniştri hotărîse

că trebuie să fiu. Guvernul trebuia reprezentat la înmormîntarea poliţistului împuşcat pe la spate, cînd emiţătorul fusese aruncat în aer. Consiliul de Miniştri socotise că e absolut necesar pentru morala din ce în ce mai şubredă a forţei publice, fără a mai pune la socoteală decenţa gestului. Asemenea hotărîre arăta tuturor că noi, guvernul, am rămas cutremuraţi în faţa odioasei crime.

Dar nu eram noi singurii în a aprecia necesitatea de a fi reprezentaţi. Atît Unioniştii cît şi Republicanii se aflau de faţă, în număr impresionant, ca să arate în mod public că erau cu mîinile curate. Am recunoscut chipurile mai multora din cele două clici, exagerat de abătuţi, aşezaţi în rînduri ordonate în spatele contingentelor poliţieneşti deoparte şi de alta a mormîntului. Prezenţa lor în împrejurarea respectivă ar putea de credit rapoartelor Biroului de Sarcini Speciale, că nici una din cele două bande n-a avut nimic de-a face cu faptul săvîrşit. Eu unul am alungat gîndul că una sau alta din cele două părţi s-ar putea afla la faţa locului pur şi simplu ca să se asigure că victima lor era cu-adevărat şi de-a binelea băgat în pămînt, aşa cum se spune că face Mafia.

Valuri de lumină prinseră a se revărsa asupra mea şi reflectoarele se aprinseră simultan. Reporterii cinematografici şi fotografii de la ziare îşi îndreptară aparatele spre mine: sesizaseră potenţa dramatică a fiinţei mele, în căruciorul de infirm, atunci cînd sicriul trecuse pe lîngă mine. Am avut dreptate presupunînd că diferitele variante ale tabloului ce reprezenta infirmul şi mortul la un loc vor umple a doua zi dimineaţa primele coloane ale ziarelor; de aceea m-am arătat tocmai cît trebuie de grav, aşa cum se cuvenea să fiu. În multe privinţe eram chiar aşa.

Preotul era plicticos, pompos şi nemaipomenit de închipuit. Se umflă în fraze elocvente, cu toată conştiinţa periculoasă a proeminenţei sale temporare. S-a îndepărtat de la ritualul funerar ca să ţină o predică mulţimii şi, pe calea

televiziunii, chiar ţării întregi, despre oroarea lui îndreptăţită. Reuşi să rateze ocazia cu metaforele sale amestecate şi cu pasiunea-i falsă, înscenată. Era ca un şoim fără gheare ce caută răzbunarea, închipuindu-şi că insuflă un sentiment similar în rîndurile asistenţei captive.

Dar, treptat, ajunse şi mai primejdios. Mi-am rotit privirile asupra chipurilor asistenţei, toate încordate să urmărească vorbele oratorului. Feţe încruntate, teribil de îngrijorate, ba chiar şi cîteva lacrimi în ochii bărbaţilor. Preotul începu să strige în gura mare că sergentul de poliţie Wraight va deveni un martir pe calea reîntoarcerii la însănătoşirea sufletească, la disciplină şi la responsabilitate morală. Rosti şi cuvintele: "Mie mi se cuvine să împart pedepsele, grăit-a Domnul". Era un autentic adept al teoriei "ochi pentru ochi", chiar dacă omenirea toată ar fi ajuns oarbă. Începu să vorbească şi despre înarmarea poliţiei, arătînd cît de vitală e acum asemenea măsură.

Şeful poliţiei va dispune la şedinţa viitoare de mai multe argumente. Poate că şi aranjase asta. Mi se făcu silă.

Ploaia începu să cadă pe neaşteptate, îmi potoli mînia şi-l preschimbă pe preot într-un măscărici nenorocit şi cam murat, el care fusese motivul central al enervării mele. La sfîrşitul sermonului său, după ultimul semnal de goarnă trîmbiţat prost şi nepotrivit de vreun soldat oarecare de la faţa locului, şi după îndeplinirea ritualului lopeţii de ţărînă aruncată peste ţărînă, m-am hotărît chiar să-i string mîna şi să bolborosesc cîteva cuvinte de mulţumire pentru slujba săvîrşită. Drept răspuns îmi zîmbi cu condescendenţă, iar eu mi-am întors brusc căruciorul, îndepărtîndu-mă ca să evit să-mi ies din fire şi să-mi pierd cumpătul efemer.

Soţia poliţistului decedat se apropie cu un băiat de vreo cincisprezece ani, cel mai mare dintre copii. Amîndoi erau cu ochii secătuiţi de lacrimi, copleşiţi de eveniment. Am dat mîna cu ei în ploaie, însoţit de lumina mai multor reflectoare

ale fotografilor. Cîteva clipe, schimbarăm nişte vorbe formale, lipsite de sens. Mi-au lăsat doar impresia unor fiinţe fără sprijin, şi am fost mişcat de vorbele neînverşunate ale soţiei, la despărţire, cum că soţul ei nici măcar nu era scoţian şi că fusese vina ei şi numai a ei că veniseră în nord de la graniţă.

Se isprăvise totul. Preotul s-a îndreptat către mine iarăşi. Am presimţit că vrea să mă invite la el. Spunîndu-i lui Guthrie printre dinţi s-o luăm din loc numaidecît, am strigat un bun rămas neaşteptat care-a ţintuit individul în loc şi am pornit-o în sus, pe panta lungă, spre biserică şi maşină. Şeful poliţiei îşi făcu şi el apariţia ca din pămînt. Mă aşteptasem să-l văd pe acolo. Începu să laude predica preotului, dar i-am tăiat-o scurt. Ştiam cu precizie ce are de gînd să spună. Armele poliţiştilor pot să mai aştepte încă două zeci şi patru de ore.

Mersul era încet şi anevoios. Guthrie scoase o umbrelă de pe undeva, cătînd curtenitor să mă apere de ploaia torenţială şi, în acelaşi timp, încercînd să-mi împingă căruciorul. Am elaborat un sistem în care eu ţineam umbrela ce ne ferea în parte de ploaie pe amîndoi, cu toate că Guthrie trebuia să se aplece ca să poată pătrunde sub ea. A fost silit să suporte o mulţime de sarcini grele şi neplăcute de felul ăsteia, dar le-a îndeplinit destul de bine, cu o politeţe şi-o bunăvoinţă surprinzătoare. Bărbat negricios, cadaveric la faţă, de treizeci şi doi de ani, primele impresii despre el, puţin cam neplăcute, ascundeau o autentică timiditate, dar toate acestea erau compensate cînd veneai într-un contact serios şi eficient cu munca pe care-o desfăşoară. Colegii lui de birou se pare că ţin la el destul de mult, ba chiar e simpatizat şi de fetele de la secretariat, atît din cauza, cred eu, întîmplătoarelor scăpărări de umor sec şi a unei surprinzătoare absenţă de emfază, cît şi a celorlalte atracţii fireşti de celibatar.

A intrat în administraţia civilă mai tîrziu decît marea majoritate a colegilor lui, după ce şi-a luat doctoratul în problemele Investiţiilor Financiare ale Institutului Comercial

Harvard, dar adevărata lui reputaţie în cercurile academice se întemeia pe un expozeu pe care îl scrisese cînd nu era decît student, despre corupţia şi incompetenţa din felurite centre binecunoscute ale învăţămîntului. Succesul lucrării i-a subminat orice proiect de carieră academică şi, cum nu avea nici o chemare serioasă pentru o activitate comercială a hotărît în cele din urmă că, după părerea lui, cariera administrativă e la fel de bună. În orice caz, mie mi-e drag şi e un secretar particular de mîna întîi.

Pînă la urmă, am ajuns la maşină cu mult mai uscat decît Guthrie şi Ingram. Amîndoi s-au luptat în plină ploaie să-mi plieze căruciorul, deoarece mecanismul articulaţiilor se blocase, iar eu, de pe bancheta din fundul Roverului, le ofeream nişte soluţii nu grozav de potrivite.

Am pornit, Guthrie alături de Ingram, în faţă, şi am trecut prin faţa bisericii, prin mulţimea ce se împrăştia, îndreptîndu-se către maşinile şi autobuzele lor, cînd deodată am văzut-o pe Ealasaid MacDowall în picioare, oarecum la adăpostul unui copac, cu gulerul de la impermeabilul sportiv ridicat împotriva ploii. Se uita în juru-i, îngrijorată. Am făcut semn lui Ingram să oprească, am lăsat geamul din spatele maşinii, şi am strigat-o ca s-o întreb dacă vrea s-o las undeva. Surprinsă pentru moment, m-a recunoscut şi mi-a zîmbit prin ploaie.

-Îmi pare că m-am pierdut de restul grupului, îmi strigă ea. Erau într-o furgonetă mare, albastră, a Radiodifuziunii Scoţiene.

Apoi dădu cu ochii de Guthrie.

-A, bună! făcu ea, într-un fel cam jenat.

El îi răspunse cu un zîmbet timid.

-Ei bine, de vreme ce ne cunoaştem cu toţii între noi, nu putem oare să-ţi dăm o mînă de ajutor? am întrebat-o surprins atît de faptul că ţineam ca ea să accepte, cît şi de neşteptatu-mi sentiment, nu prea departe de gelozie, că

secretarul meu particular o cunoştea.

Fata îţi provoca asemenea şoc.

Repezindu-se de sub adăpostul unde era, se urcă în spatele maşinii, alături de mine.

-Mulţumesc. Poate - au crezut că m-am întors cu maşina regiei sau cu alta; sînt asistentă externă de regie pe lîngă Societatea Radioteleviziunii Scoţiene, adaugă ca ca explicaţie suplimentară.

-Nu una dintre cele mai plăcute sarcini, şi m-am uitat la ea de-aproape.

-Ingrozitoare, răspunse fata, adresîndu-se în parte şi lui Guthrie. O detest.Dar mi se spune că te oţeleşte.

Ingram se uită la mine peste umăr întrebător. Mi-am dat seama că încă nu pornisem, că aştepta să-i dau instrucţiunile necesare.

-La Edinburgh? am întrebat-o.

-Vai, scuzaţi-mă! Da, mulţumesc din suflet.

Ingram, amuzat, ridică imperceptibil din umeri în direcţia lui Guthrie, viri repede maşina în viteză şi pornirăm. Ealasaid MacDowall se uita afară, în direcţia dinspre mine şi, pe cînd treceam prin faţa ultimelor maşini de lîngă biserică, am omis să-i spun că văzusem furgoneta albastră a Radioteleviziunii Scoţiene aşteptînd lîngă bordură, cu şoferul afară, uitîndu-se atent în jurul lui, căutînd pe cineva. Cred că şi Guthrie a observat-o, dar a păstrat-o pentru el.

A fost una dintre cele mai plăcute plimbări cu maşina din cîte-mi amintesc, numai că mult prea scurtă. Amîndoi şedeam şi, ca atare, lipsa-mi de picioare tefere nu era atît de evidentă ca de obicei. Am putut chiar să uit de ele. Nu mai sînt sigur despre cele ce-am vorbit, afară doar că a fost o convorbire relaxantă şi plăcută, mai ales după ce Guthrie, cu tact sau din calcul, a ridicat geamul despărţitor dintre noi şi compartimentul din faţă al maşinii. Numai cînd am ajuns la periferia Edinburghului şi cînd privirile mi-au căzut pe silueta

castelului, conturată pe cenuşiul închis al cerului, am reintrat în autocontrolul obişnuit, lăsînd la o parte conversaţia, şi mi-am reluat tehnica de apărare. Fata a fost, în definitiv prima făptură cu care am vorbit în felul acesta, de la atentat încoace, ba chiar cu mult înainte de el.

Am lăsat-o la capătul dinspre apus al străzii Princes. Ştiam că ultimele-mi cuvinte şi bun-rămasul aveau să fie preţioase şi distante. Se uită la mine nedumerită, o clipă, două, după ce coborî, apoi îmi zîmbi şi eu i-am înapoiat zîmbetul. Se întoarse şi se îndepărtă repede, dispărînd din văz, pînă ce nici n-apucase Ingram să intre iarăşi cu Roverul în şuvoiul traficului.

ŞAPTE

Totdeauna am fost fascinat de procedeul guvernării prin comitete şi, în perioadelele în care gîndirea intelectuală s-a dovedit mai puţin energică, urmăream comportarea socială a membrilor comitetelor. Oameni cu priviri vigilente, oameni adormiţi, oameni atenţi, oameni ce pur şi simplu părcau că sînt aşa. Oameni mici de statură, în marea lor majoritate adevăraţi Napoleoni, cercetînd în jur cu atenţie exact deasupra scurtimii lor; oameni înalţi, tolănindu-se alene, cu aroganţă şi ca din întîmplare, mai de-a curmezişul fotoliilor decît decent în fotolii. Tot felul de manierisme, subtilităţi şi procedee de a fi membrii de comitete, de a reuşi sau de a da greş; dar mai presus de toate, arta preşedintelui de a închide gura celor vorbăreţi, fără să ofenseze; de a încuraja pe cei vagi şi şovăielnici, dacă-i convenea, pentru a obţine avantajul maxim de la adunare, în loc să aibă de-a face cu cel mai mic numitor comun al talentelor prezente. Îmi plac grozav comitetele, mai ales cînd mă aflu la conducere, cînd pot să le iuţesc mersul sau să li-l frînez.

Acolo unde nu sînt în prezidiu, ca în Consiliul de Miniştri, de exemplu, încerc să aplic metoda de a influenţa hotărîrile de pe poziţiile mai puţin influente de la marginea mesei cu postav verde. O obiecţiune ridicată cu grijă, la timpul oportun, poate face minuni, chiar într-o adunare incoerentă, cu un preşedinte potrivnic şi aş pretinde chiar că în asemenea situaţii, am avut frecvente succese, ce-i drept modeste. Dar convin că nu mă pot măsura cu MacDowall, Secretarul Consiliului de Miniştri, care, cu abilitatea lui de a dirija discuţiile colegilor oficiali mai în vîrstnici şi mai importanţi, a împins asemenea ştiinţă pînă la nişte dimensiuni surprinzătoare, ba chiar încîntătoare. În Consiliul de Miniştri

actual cel puţin, el mai curînd decît Primul Ministru e *primus inter pares*.

Discuţiile Consiliului de Miniştri din dimineaţa următoare, în privinţa crizei, fură manevrate de MacDowall ca şi cum ar fi fost rezultatul celor conspirate de mine cu dînsul mai înainte. Aşa încît, chiar dacă rezumatul discuţiilor expus de Primul Ministru n-a fost tocmai pe măsura celor dorite de noi, procesul verbal al şedinţei Consiliului de Miniştri, semnat în fugă numai cu iniţialele de Primul Ministru grăbit după un prînz încărcat... şi nu uitaţi că mai e de făcut un efort suplimentar pentru sincronizarea unor asemenea acţiuni... fusese elaborat cu meticulozitate spre deplina noastră satisfacţie. Partea împricinată a citit cele ce urmează:

"După lungi discuţii, Consiliul de Miniştri a aprobat în unanimitate că, deşi securitatea naţiunii stă în mod evident şi serios sub semnul riscului, atîta timp cît sursa ameninţării nu e cert cunoscută, nu e de importanţă imediată a înarma poliţia, a pune armata în stare specială sau a concentra rezerva de voluntari. Hotărîrea de faţă va trebui ţinută continuu în reexaminare, dar Consiliul de Miniştri a decis în unanimitate că a lua una din măsurile mai sus menţionate ar crea doar o alarmă pe scară întinsă şi disperare în rîndul maselor. Hotărîrea de faţă, fără îndoială, nu va prejudicia prerogativele existente ale şefului poliţiei de a distribui arme, pe o bază strict limitată, membrilor forţelor poliţieneşti în vederea unor misiuni speciale. De asemenea, s-a aprobat în continuare ca şeful poliţiei, şeful Cabinetului de Instrucţie precum şi conducătorii celorlalte departamente implicate să fie obligaţi să se întrunească zilnic sub preşedenţia Secretarului Consiliului de Miniştri, pentru a ţine situaţia sub observaţie şi pentru a coordona eforturile de a descoperi pe autorii celor două atentate. Consiliul de Miniştri aprobă în încheiere să accepte oferta Corporaţiei Bondi şi să uzeze de emiţătorul sus-zisei societăţi, din Nordul Scoţiei, de la Elgin, cît şi de cel de la

Bathgate, pentru a ţine în emisie programele Societăţii de Radiodifuziune Scoţiană. Secretarul Consiliului de Miniştri este însărcinat să asigure aducerea la îndeplinire a hotărîrilor de mai sus."

Avură loc, bineînţeles, mult aşteptatele şi foarte înfierbintatele argumente în favoarea reînarmării. Dr.MacKinnon m-a acuzat de slăbiciune catastrofală şi de optimism ridicol, şi a părăsit adunarea ca o furtună. Nici pe departe nu m-am lăsat impresionat de-o asemenea demonstraţie, deoarece înlesnea aprobarea propunerii ca MacDowall, în calitate de Secretar al Consiliului de Miniştri, să prezideze pe viitor întrunirile zilnice în problemele securităţii, şi nu eu. L-am lăsat pe MacDowall să anunţe foarte natural că, în vederea păstrării aparenţelor de calm şi pentru a asigura publicul că nu există nici un indiciu cum că Guvernul ar fi fost tulburat de atentate, va trebui să aduc la îndeplinire obligaţia de mult prevăzută de a pleca a doua zi la New York, ca să fac o vizită Secretarului General al Naţiunilor Unite şi, întîmplător, să mă întîlnesc şi cu Preşedintele Federaţiei Societăţilor Americano-Scoţiene. Mai că n-a fost urmă de împotrivire în privinţa aceasta, în ciuda faptului că pentru toţi cei prezenţi constituia o noutate existenţa unei asemenea obligaţii, prevăzută cu atîta vreme înainte. A fost încă o dovadă de felul în care ştia MacDowall să manevreze lucrurile.

Intr-o oarecare măsură, am bănuit că MacDowall n-a prea dormit în noaptea aceea, atît din cauza convorbirilor telefonice cît şi a telegramelor cu New Yorkul menite să actualizeze invitaţia reală a Secretarului General al Naţiunilor Unite, dar atît de frecvent amînată. Aşa lucrează guvernul cel mai adeseori. Problema constă numai în prezentare, temporizare şi în asigurarea că nu există fisuri în aspectul veridic al lucrurilor. Guthrie şi doi dintre funcţionarii mei superiori permanenţi, singurii care, în afară de MacDowall,

ştiuseră despre subita mea schimbare de plan, dar nu şi motivele complete, se şi apucaseră cu hărnicie de lucru, în efortul de a asigura înlăturarea oricărei urme de surpriză în privinţa vizitei mele. De propria lor surpriză avusesem eu grijă, cu o poveste născocită la iuţeală, sprijinită de MacDowall, cum că întîlnirea cu Secretarul General al Naţiunilor Unite avea loc pentru a dejuca posibilele acţiuni ale Angliei, printre altele şi pentru a pune în discuţia Consiliului de Securitate situaţia internă din Scoţia. O temere cu desăvîrşire lipsită de temei, dar un referat confidenţial al Londrei, inventat şi el în graba mare, confirma ipoteza. Dă oamenilor impresia că-i atragi într-o conspiraţie extraordinară şi insondabilă şi sînt în stare să creadă orice.

Trecuseră mai bine de zece zile de cînd surprinsesem convorbirea telefonică ce-mi dezvăluise aventura amoroasă a soţiei mele, perioadă în care o văzusem destul de des, dar în decursul căreia făcusem toate eforturile posibile ca să nu rămîn niciodată între patru ochi cu ea. Adusesem planul la îndeplinire cu uşurinţă; participasem la mese cu invitaţi, la cîteva recepţii, iar în afara lor, avusesem grijă să fiu reţinut de treburile ministerului, lucrînd pînă tîrziu; în restul timpului, trăiam şi dormeam separaţi cu desăvîrşire. Nici ea n-avea vreun motiv să dorească altceva.

Dar seara ce ne sta în faţă, promitea un gol de rău augur. Trebuia să plec a doua zi dimineaţa la zece, în zbor direct de la Prestwick la New York şi m-am văzut silit să mă întorc acasă ca să-mi fac valiza şi să-mi aranjez nişte probleme personale. Nu puteam decît să sper că Angela va fi plecată sub vreun pretext sau altul.

Însă cînd am ajuns acasă, pe la şapte, ea se afla în birou, privind la televizor o comedie oarecare, stupidă. S-a plîns că recepţia e proastă, la care i-am explicat sarcastic că, dacă nu aflase încă, să afle acum despre cele două explozii care

distruseseră posturile de emisie. N-a reacţionat atît de rău pe cît bănuisem, ci a zîmbit şi s-a scuzat pentru ignoranţa ei. M-am cam mirat de-aşa ceva.

-Doamna Ingram e plecată în seara asta, mă anunţă ea, sculîndu-se şi închizînd televizorul. Am constatat că m-am dezobişnuit de bucătărie; totuşi am gătit cina noastră aşa cum am putut. Mi-a luat mult timp.

A zîmbit iarăşi, o idee cam nervos, mi-a părut.

-Da, am zis eu, trecînd cu căruciorul mai departe şi servindu-mă cu un pahar de whisky din bufet. N-aveam nici o poftă să joc rolul familiei fericite.

-Malcolm, vreau să-ţi vorbesc.

-Da? am repetat. Era ultimul lucru pe care aş fi dorit să-l fac.

-Te rog, e important. Zîmbetul dispăruse.

M-am uitat de-a dreptul în ochii ei, prima oară după luni de zile.

-Şi? am întrebat-o cu răceală.

-Poţi să-mi dai şi mie un pahar de whisky?

Era nervoasă. I-am turnat whisky într-un pahar mare şi i-am pus două cuburi de gheaţă. M-am îndreptat cu căruciorul spre ea şi i-am înmînat paharul.

-Ei? am întrebat iarăşi după o pauză de cîteva clipe.

-Malcolm, te părăsesc.

-Înţeleg.

Vestea ei mai că nu mă surprinsese. Dar ar fi putut să mă scutească de gătitul cinei acasă.

-Te rog, Malcolm, doresc să înţelegi. Nu-i din cauza... Aş fi plecat cu mult înainte, de n-ar fi fost la mijloc accidentul. Mi-a părut tare rău, vorbesc sincer. Trebuie să-ţi dai seama de asta. Faţa ei de obicei aspră şi perfidă, se înduioşase şi, spre surprinderea mea, am văzut bine că era gata să plîngă. Poate că acum, ajungînd să vorbească cu mine, cuvintele-i erau mai curînd o surpriză pentru ea decît pentru mine.

-De la micul dejun mai că n-am pus nimic în gură, am spus eu categoric. N-am putea discuta problema pe stomacul plin? Atunci vom fi în stare să ne dăm seama cît de fericit va fi bărbatul, oricine ar fi el, care se va bucura de priceperea ta culinară.

A început să plîngă, dar mie prea puţin mi-a păsat. Am trecut tăcut înainte spre sufragerie şi ea a venit după mine, tare afectată. Într-un fel, aşteptam cu nerăbdare ca lucrurile să se dea în sfîrşit pe faţă.

Masa era pusă pentru două persoane şi luminările ardeau la mijlocul ei. Era peste puterea mea de-a înţelege cum de-şi închipuise că un asemenea decor casnic ar putea ajuta la rezolvarea situaţiei. Poate că se aştepta nu atît la îndulcirea pilulei cît la a mă face pe mine să-mi dau seama ce mult am să-i duc lipsa.

Cum doamna Ingram era plecată, ea a trebuit să mă servească, aşa încît contactul între noi a fost încă mai insolit. Avusese necazuri evidente la bucătărie, dar sufleul era excelent şi îmi devalizase pivniţa de vinuri cu incontestabil succes. Suporturile de mahon pentru cărţi fuseseră strînse cu discreţie şi puse pe bufet.

Prima jumătate a cinei se petrecu în tăcere. Îmi pusesem mintea cu o sticlă şi-acum destupam alta. Atunci a început ea să vorbească, debitînd totul de la capăt încă o dată şi neîntrebată. În afară de faptul c-am strecurat o remarcă explicativă de la bun început, ca s-o las să afle că-mi dădusem seama cu zece zile în urmă de socotelile ei, n-am mai întrerupt-o deloc. Continuă să-mi spună cît era de îndrăgostită. Mi-a povestit cum începuse romanţa, mi-a adus la cunoştinţă că se mută la Londra, ca să fie departe de mine. Singurul lucru omis a fost doar numele iubitului, ceea ce mă făcu să bănuiesc că trebuie să-l cunosc.

De la o vreme n-am mai ascultat-o, dar tăcerea mea totală, departe de a o fi deconcertat, păru că-i dă avînt.

Continuă şi iar continuă să se justifice. Din timp în timp, îmi repetă şi fraza că nu mai era nimic de făcut cu mine, eu nemaifiind decît un schilod. Asta măcar mi s-a înregistrat în minte; evident, o enerva şi pe ea. Totuşi, mă lăsă rece, şi nu mi-am făcut nici un fel de gînduri, deşi pe jumătate mi-am dat seama că mai tirziu va trebui să înfrunt implicaţiile. A doua zi dimineaţa aveam să plec la New York, şi între timp ea putea face ce poftea, cum dealtfel a făcut întotdeauna. Privirile mi-au rămas aţintite asupra paharului gol de vin.

-Nu ai nimic de spus, nu reacţionezi deloc, nu faci ceva?

Atunci trezindu-mă, am văzut-o că stătea în picioare la capătul celălalt al mesei, albă la faţă, tremurînd, cu pumnii încleştaţi în şolduri. Vocea i se făcuse stridentă şi neplăcută.

Am ridicat din umeri.

-Dar ce-aştepţi să fac? Să izbucnesc în plins sau cam aşa ceva? Scuză-mă, Angela. Eu nu te pot constrînge. Acum, dacă nu te superi,mai ales că ţi-ai luat piatra de pe suflet, eu mai am ceva bagaje de făcut. Tu, probabil, ţi le-ai şi făcut pe ale tale.

Am cîrmit încetişor căruciorul, întorcîndu-i spatele.

Mi-am putut da seama că era încă nehotărîtă şi am rămas în loc, pe jumătate aşteptînd o nouă explozie. Timp de-o clipă m-am întrebat dacă n-are să arunce vreo farfurie sau altceva, dar aşa ceva nu-i era deloc în fire. Totdeauna a fost extrem de grijulie şi atentă cu avutul nostru. După un minut, două, am auzit-o plecînd din cameră. Nici măcar n-a trîntit uşa.

Am turnat restul din sticla a doua de vin în pahar. Mă va ajuta să dorm; ceva ce n-am făcut niciodată înainte de-o călătorie. Abia atunci am încercat un soi de scurtă curiozitate inutilă asupra identităţii celuilalt bărbat.

OPT

In zborurile transatlantice, de îndată ce urc în avion îmi potrivesc ceasul după timpul locului meu de destinaţie. De la Prestwick pînă la aeroportul Kennedy sînt cam şapte ceasuri de zbor pe tipul de avion ce zboară sub viteza sunetului şi pe care-l prefer, şapte ceasuri în cursul cărora am timp să-mi reglez organismul în raport cu schimbarea orarului şi a ritmului.

Ca mai toate zborurile de cursă lungă din zilele noastre, avionul era pe trei sferturi gol şi am putut să mă întind pe două locuri de clasa întîi. Mi s-a părut nejust, deoarece Guthrie călătorea în clasa turist; cu toate că am făcut tot ce se putea ca să-l iau cu mine, regulamentul se aplică chiar şi secretarilor particulari ai miniştrilor şi le interzice să călătorească într-a întîia, pe motiv de economie. Reuşea să vină cu regularitate din ceas în ceas, sau cam aşa, ca să se încredinţeze că mi-e bine.

Era prima mea călătorie mai mare de la atentat încoace. Mă obişnuisem cu plimbările scurte în maşină, cu inconvenientele mutărilor mele din cărucior în maşină şi din maşină în cărucior, dar aproape că nu mă gîndisem la posibilitatea unor asemenea probleme ca acele implicate de transporturile aeriene. Între timp, totuşi Guthrie şi respectivii funcţionari de la transporturile aeriene puseseră totul la cale, şi am fost îmbarcat cu căruciorul de pe o rampă de scînduri la o înălţime telescopică, după care căruciorul meu a fost strîns cu abilitate şi pus într-o despărţitură, la îndemînă, în spatele fotoliului pe care-l ocupam.

Cam vreun ceas mi l-am petrecut răsfoind pe îndelete ziarele de dimineaţă, un schimb plăcut faţă de cele exact cinci minute pe care le acordam lecturii lor într-o zi obişnuită. Cu

toate menţionau călătoria mea, cele mai multe fără nici un comentariu. Numai unul singur obiecta, sugerînd că am întors spatele crizei, insinuînd, deşi nu explicit, c-aş fi depăşit, că un om mai tînăr ar trebui adus ca să mă elibereze de sarcinile mele actuale, urmînd să mi se dea un post ce necesită - după cum formulau ei - un rol fizic de *mai mică anvergură. Mai tînăr*... ei confundau vîrsta cu infirmitatea, de vreme ce ar trebui să ştie că n-am decît patruzeci şi doi de ani.

O stewardesă cu înfăţişare delicată mi-a oferit un mic dejun la o oră tîrzie, dar am optat în favoarea a două pahare de suc proaspăt de portocale. Cu taxele mărite de import pe care am fost nevoiţi să le introducem anul trecut, portocalele, ca şi majoritatea bunurilor importate, erau prea scumpe ca să poţi recurge prea des la asemenea lux. După ce am sorbit rîndouă paharele, m-am simţit plăcut relaxat în ciuda iturilor primite în cele cîteva zile din urmă şi, la vreo două de la plecare, vibraţia zborului şi soarele strecurîndu-se prin găurile storurilor trase ale cabinei m-au învăluit într-o uitare de sine agreabilă, în care plecarea iminentă a soţiei mele, precum şi irealitatea misiunii mele, aproape că nu mă mai importunau.

După ce m-am deşteptat, ceva mai tîrziu, stewardesa veni să-mi înmîneze o carte de vizită. William Torrance, de la Federaţie se afla într-o cabină mai depărtată a avionului şi mă întreba dacă ar putea veni la mine ca să bem ceva. Nu eram dispus să discut afaceri, dar am primit şi fata a plecat să mi-l aducă. Nu puteam să-i întorc spatele, fiindcă aveam să mă văd cu Preşedintele lui, şi el, probabil, făcea călătoria din cauza mea, ca să-i pună în prealabil la curent în privinţa celor ce presupunea că am să le spun. Ştiam din scrisorile lui că avea un stil judicios şi inteligent şi că se afla de partea celui mai tare. E de la sine înţeles că unele din lucrurile pe care le spusese despre mine nu erau de natură să mă facă să-l

îndrăgesc dar, pe de altă parte, nu trebuia să ştie că îi văzusem corespondenţa.

Veni numaidecît; un om corpolent, jovial, cu părul tăiat foarte scurt, de un roşu aprins, care-i trăda originea-i celtă. American de trei generaţii, fost agent de bursă, mai păstra încă oarecare legături comerciale cu cei din branşă, cu toate că avea poziţia semioficială de ambasador în Scoţia a concetăţenilor săi americani de origine scoţiană. Numai bărbia-i proeminentă şi maxilarele-i dezvoltate îi dădeau de departe caracteristica tipică de american, pe care totdeauna am presupus-o că se datoreşte copilăriei în timpul căreia muşchii maxilarelor se supradezvoltă din cauza patimii de a mesteca *chewing gum*.

Amîndoi am comandat cu oarecare bravadă, un amestec de Bourbon şi bere de ghimber, o băutură gustoasă deşi cu un miros cam neplăcut, fără să aibă nici un fel de asemănare cu whisky-ul şi, după aceea, începu să vorbească. Nu chestiuni de afaceri de la început, ci inevitabil, despre golf, motivul principal, pare-se, pentru care William S. Torrance Junior primise atît de bucuros oferta actualei sale funcţii. Mai departe, a vorbit şi despre fiul său, William Torrance al Treilea care, după descrierea pe care i-o făcu, apărea ca băiatul tipic american, dar şi inteligent. Incep să-mi pierd răbdarea cînd oamenii stăruiesc în a-şi descrie familiile. După cum am mai spus, nu sînt eu omul care să aibă de ce ţine la familie.

Urmară apoi glume, dacă le putem numi aşa, după care ajunse la problemă. Nimeni mai bine ca el n-ar fi putut ghici motivul principal al vizitei mele, care, doar în parte, putea avea legătură cu invitaţia Secretarului General al Naţiunilor Unite, în ciuda celor ce i se spuseseră de către Secretarul Consiliului de Miniştri. Schimbarea rapidă a planului meu a trebuit să-l facă să presupună că vizita la Preşedintele Federaţiei sale nici vorbă că nu putea fi pe-al doilea plan. Trebuie să fi bănuit că mă ademenise suficient cu oferta

ajutorului lor financiar pe scară întinsă.

La început Torrance a fost prudent, iar eu m-am ţinut ferm pe linia pe care o adoptasem. Dar, pe măsură ce călătoria înainta şi după ce apărură un al doilea şi un al treilea rînd de băuturi, omul s-a încălzit şi s-a mai deschis, arătînd cum ar vedea el că trebuie prezentat Adunării Naţionale Scoţiene şi publicului un asemenea act, fără să dea naştere unor suspiciuni de luare de mită sau de acceptare a caritătii americane. Eu am fost reţinut, lăsîndu-l pe el să se desfăşoare, stimulîndu-l doar din cînd în cînd, ca să nu-şi micşoreze debitul secretelor confidenţiale. Pînă la sfîrşit, totuşi, n-a mai avut nici o idee pe care eu să nu i-o fi înlăturat, ca neţiind soluţia posibilă.

Apoi în căutarea unor compensaţii, se întoarse la ultimele evenimente: dinamitarea celor două posturi de emisie. Am insistat să aflu ipotezele lui în privinţa vinovaţilor. Destul de interesant, nu credea că vreunul dintre candidaţii fruntaşi ar fi vinovatul, ceea ce, de n-aş fi fost dinainte convins de evidenţa documentelor, mi-ar fi confirmat părerile că el, cel puţin, joacă ferm. Dacă Federaţia ar fi implicată într-un fel, aşa cum am crezut la un moment dat, dacă ar fi fost o încercare disperată a lor de a-mi forţa mîna, atunci cu siguranţă că şi-ar fi dat silinţa să mă convingă fie de vina Unioniştilor sau de cea a Republicanilor extremişti. L-am îndemnat să continue.

Începu să vorbească liber şi nestingherit, pînă la urmă uşor ameţit de alcool. Trebuie să mai fi luat un pahar, două, înainte de a fi venit să mă întîlnească.

-Absolut strict confidenţial, se porni el, sînt extrem de îngrijorat. Nu-i vorba de o simplă plăcere, pe cît s-ar părea. Viitorul Scoţiei are o mare importanţă pentru mine. Uneori mă simt mai devotat faţă de ea, decît faţă de proprii mei patroni. Este... ceva ce se petrece şi nu-mi place deloc.

Cuvintele lui erau neclare.

-Ce vrei să spui? am întrebat cu calm.

-Noi americanii ne lăudăm, sau cel puţin ne place să credem că cunoaştem problemele economice şi politice ale Scoţiei tot atît pe cît le cunoaşteţi şi dumneavoastră. Trebuie să admiteţi că adeseori e mai uşor pentru un străin să vadă ce se petrece înăuntru.

Am încuviinţat încetişor cu capul, nerăbdător să-l văd c-ajunge la problemă.

-Totuşi, rămîn foarte nedumerit, urmă el. Părea surprins şi chiar uşor ofensat. Există un element nou, pe care n-am reuşit să-l izolez complet. Sînt cîteva indicaţii încotro merg lucrurile; au fost chiar şi înainte de .dinamitarea posturilor de emisie. Cineva e pus să provoace tulburări. Am primit o ştire neconfirmată de la un prieten din Statele Unite că există un grup mic, plătit să pună la cale şi să producă nemulţumiri în rîndul membrilor noştri de-acolo. Nu trebuia să vorbesc despre asemenea lucru, de aceea vă rog să-l păstraţi strict pentru dumneavoastră. Am avut oarecare motive să cred că o persoană din acest grup s-a aflat în Scoţia, în cursul săptămînii trecute, cînd posturile de emisie au sărit în aer. Apoi am mai avut şi cîteva dovezi care mă fac să cred că în birourile noastre din Edinburgh s-a pătruns cu forţa: se pare că n-a dispărut nimic, dar poate c-a fost o încercare să se ajungă la documentele noastre.

Veştile despre acel grup şi despre vizitatorul nedorit din Scoţia erau vădit interesante, tot aşa cum bănuielile sale asupra pătrunderii cu forţa erau indezirabile.

-De ce ar dori un asemenea grup să facă aşa ceva, şi de ce ar fi atît de interesaţi în privinţa întreprinderii dumneavoastră? am întrebat eu, sperînd că interesul meu subsidiar nu se va dezvălui. Ce vă face să suspectaţi că cineva a pătruns în sediul întreprinderii prin efracţie?

-Unele lucruri mici sugerează un intrus. Nici o amprentă pe sistemul cifrat al încuietorilor de la seiful meu, doar un teanc de gazete într-o încăpere mansardată a clădirii,

părînd să fi fost folosit drept prag şi brusca plecare a unuia dintre funcţionarii noştri care ar fi putut prea bine să pună totul la cale.

Ultimul amănunt era un element nou pentru mine, dar bănuisem eu că Biroul de Sarcini Speciale din ministerul meu trebuie să se fi folosit de un ajutor dinăuntru.

-Povesteşte-mi ceva mai mult despre acel grup. Cine stă în spatele lor? De ce metode se folosesc ca să provoace disensiuni?

-Nu am date complete, domnule ministru. De fapt, n-aveam nimic precis ca să ne orientăm. MacPake, Preşedintele Federaţiei, are să vă dea probabil mai multe informaţii cînd îl veţi vedea mîine. Dar v-aş rămîne îndatorat dacă nu-i veţi spune că v-am făcut cunoscute bănuielile noastre. De fapt, cu mi-am depăşit rolul şi mă gîndesc că poate doreşte el să vă pună la curent. Apropo, pe lîngă că veţi avea o conferinţă cu toţi preşedinţii Federaţiei, MacPake mi-a spus că vrea să vă vadă şi singur, numai pe dumneavoastră, cu privire la una sau două probleme mai delicate. Sînt manevre de culise, înţelegeţi, şi unele din rapoartele mele au o circulaţie limitată. Nu sînt sigur şi nu ştiu cît de tare s-a întins putregaiul.

Eram gata să mai insist, dar difuzorul de deasupra capetelor noastre a trosnit şi a urmat anunţul că intrăm într-un strat în care starea atmosferică e proastă. Inregistrasem între timp cîteva goluri de aer, dar cînd m-am întors iarăşi către Torrance, am băgat de seamă că el era verde la faţă. Se porni să spună ceva; apoi cerîndu-mi brusc scuze că nu-i decît un biet călător neputincios, se ridică şi se repezi într-un salt febril spre ajutor.

Am început să fiu zgîlţîit tare de tot şi mi-a părut rău, gîndindu-mă la Torrance care sigur că trecea acum prin grea încercare. Stewardesa veni spre mine clătinîndu-se şi-mi spuse că întîrzie servirea prînzului pînă ce ieşim din vijelie, dar între timp n-aş dori cumva să mai beau ceva? Simţeam că era

destul, chiar şi pentru mine, ceea ce băusem şi în loc de alcool am cerut dacă poate să-mi aducă fără prea mare greutate, o ceaşcă de cafea neagră.

Mi-o aduse după un minut sau două şi tocmai o aşeza cu băgare de seamă pe măsuţa pliantă din faţa mea, cînd avionul suferi o izbitură destul de puternică. Inevitabil, cafeaua clocotită s-a răsturnat şi mi-a curs pe picioare.

Stewardesa s-a repezit după o cîrpă. "Ducă-se dracului de tîmpită neîndemînatică!" mi-am zis în gînd. Nu se cuvine oare ca stewardesele să înveţe cum să evite asemenea incidente?" Dar dintr-odată a trebuit să strîng din dinţi din pricina durerii neaşteptate care mă săgetă cînd cafeaua clocotită mi-a trecut prin pantaloni.

Cînd s-a întors, fata s-a uitat la mine foarte nedumerită, fiindcă şedeam şi rînjeam la ea ca un nebun. Nu, nu fusese închipuire. Simţisem de-a binelea durerea în picioare. Asta trebuie să fie o mică urmă de speranţă că picioarele mele nu sînt moarte cu desăvîrşire aşa cum le crezusem eu de-atîta vreme.

NOUĂ

Aşa cum mă aşteptasem, întîlnirea cu Secretarul General al Naţiunilor Unite a fost scurtă, formală şi neconcludentă, cum se cuvine să fie o întrevedere între el şi un simplu Ministru de Interne. Cum fixasem pe programul meu, în grabă şi fără să cuget, un ceas şi jumătate pentru vizita de mai sus, am constatat că aveam înaintea mea timp din belşug pînă la prînzul cu directorii Federaţiei. Văzînd şoferul şi maşina pe care mi le puseseră cu amabilitate la dispoziţie, am avut ideea să plec cu Guthrie într-o scurtă plimbare, să vizitez metropola, fiindcă nu mai fusesem pe aici de multă vreme. Dar ca turist în New York lesne te înşeli cînd e vorba să alegi cel mai potivit timp de plimbare şi, după o bună jumătate de ceas pe care am petrecut-o înţepeniţi într-o blocare a traficului, drept urmare a unor demonstraţii politice, timp în care am înaintat numai cît am putut trece prin faţa blocului de lîngă sediul Naţiunilor Unite, am renunţat la ideea plimbării.

Ca atare, în timp ce, ca prin minune, traficul s-a deblocat, am sosit la sediul din Madison Avenue cu o jumătate de oră prea devreme şi a trebuit să suport să fiu distrat cam mult - dacă distracţie se poate numi - de o domnişoară Matheson, o scoţiană extrem de acidă, de vreo patruzeci de ani, care pretindea că e secretara personală a lui MacPake. Cheltui timpul într-o criză de limbuţie, mai mult decît neobişnuită, după cum am descoperit mai tîrziu, ponegrind, potrivit sportului naţional, America, pe americani şi toate lucrurile americane. Mai păstra încă o urmă din accentul nobilimii scoţiene, în invectivele-i prescurtate, în ciuda celor douăzeci de ani de exil, din nordul districtului Berwick. Guthrie mă părăsise la uşă, deoarece el nu fusese invitat la prînzul acela şi trebuia să se întîlnească cu un oarecare prieten din timpul

cînd făcuse Colegiul Harvard, aşa că m-am găsit fără protecţie pînă cînd MacPake şi ceilalţi îşi făcură apariţia. După cele cîteva răutăţi inutile de la început, îmi strămutasem atenţia de la femeia aceea aşa că, în timp ce mă avea ca auditor captiv din punct de vedere fizic, antrenamentul meu după o viaţă de ani de zile cu Angela îmi fu de mare ajutor.

In cele din urmă sosiră şi ceilalţi, secretara se topi într-o tăcere eficientă, aducîndu-ne nişte Martini excelent, la fel de sec ca şi temperamentul ei, şi cu toţii şezurăm în cerc, în biroul lui MacPake, vreun ceas sau cam aşa ceva, înainte de a trece în sufrageria-i personală, pentru prînz. Ce ciudat obicei la americani să bea o grămadă înainte de masă şi apoi, în timpul prînzului nimic decît apă cu gheaţă; eu totuşi am supravieţuit.

In afară de MacPake şi de Torrance, nu mai erau decît trei membri din direcţia Federaţiei: Lindsay, Carlyle şi de Laski, cu care mă mai întîlnisem cel puţin o dată, înainte, în Scoţia. Ceilalţi doi membri statutari din Comitetul de Direcţie, după cum îmi spuse cu mărinimie MacPake, erau directori doar cu numele, mai mult din cauza filantropiei lor din trecut, decît din cea a vreunei activităţi prezente.

MacPake, om în putere la cei şaizeci şi cinci de ani ai lui, nu fusese decît un agent imobiliar, care se bucurase de o reuşită pe scară întinsă: bogat, înalt şi uscat, începuse tocmai să dea semne de uzură. Dar îmbătrînea cu eleganţă şi ştiam că era încă deplin stăpîn pe mintea lui. Şedea rotindu-se într-o parte şi-n alta pe scaunu-i negru prezidenţial, cu un elan mai curînd de şcolar decît de director al întreprinderilor Rubin, Corvo şi MacPake Inc. şi de Preşedinte al Federaţiei Societăţilor Americano-Scoţiene. Era cu desăvîrşire onest şi sincer. Locuise la mine în Edinburgh cînd venise prima oară peste ocean, dar nu s-a înţeles cu Angela, ca s-o spunem în termeni delicaţi, aşa că acum prefera Hotelul George.

Din clipa în care am auzit despre oferta de ajutor, m-

am întrebat dacă ideea venise chiar de la MacPake. Aveam motive mai curînd să mă îndoiesc de-aşa ceva. Nu era tocmai el omul care să conceapă asemenea gesturi. Aflasem din scrisorile de la dosarul Reprezentantului Special că propunerea scrisă pornise de la sediul din Edinburgh, dar nici asta nu-i deplin concludent şi ceva din scrisoarea originală a lui Torrance arăta că nu pornea totul numai de la el. E un subterfugiu vechi. Dacă nu eşti persoana cea mai indicată în poziţia cea mai indicată ca să-ţi influenţezi colegii în sensul unei anumite acţiuni, atunci caută pe altcineva s-o facă pentru tine. Nu vreau să spun că Torrance fusese pus s-o facă dar, în împrejurări normale, unui om în poziţia lui i-ar fi peste putinţă să facă asemenea demersuri de mare răsunet fără să aibă certa siguranţă că va fi acoperit.

MacPake şedea la stînga mea; de cealaltă parte îl aveam pe Lindsay, un soi de moşier cumpătat, elegant îmbrăcat, nehotărît, cu ochelari, părînd prietenos şi amabil, aşa cum părea şi MacPake. Mai că nu puteam să-l iau în serios, în orice caz nu în contextul unei Scoţii moderne, deoarece, în ciuda unei genealogii scoţiene infailibile, se născuse în Alabama şi, cu vocea-i tărăgănată şi antipatică îşi exprimă nişte păreri înspăimîntător de ciudate, de o concepţie riguros victoriană, care-mi arătau că nu puteam simpatiza politiceşte cu el. Potrivit zvonurilor, se afla aici ca unul ce contribuia cu generozitate la fondurile Federaţiei.

Carlyle, care şedea în faţa mea, era cu totul altfel: un afacerist din New York, îndrăzneţ şi uricios, după aparenţă mai mult obraznic decît inteligent. Era un asociat nepotrivit şi de cînd îl cunosc m-am tot întrebat dacă a făcut vreodată ceva din filantropie, fără să fie plătit, aşa cum ar fi de exemplu munca sa în conducerea Federaţiei. Nu părea să fie el un asemenea tip. Mi-am adus aminte şi m-am gîndit o clipă la spusele lui Torrance în privinţa manevrelor de culise. Apoi, mi-am reamintit că prieteni de-ai mei, care fuseseră în Statele Unite

partizani mai înfocaţi în a sprijini independenţa Scoţiei decît am fost eu în anii din ajunul dezmembrării Regatului Unit. Îmi spuseseră că acest Carlyle fusese de-un ajutor de nepreţuit pe atunci, şi nu-i deloc de mirare, deoarece avea o ranchiună bine-cunoscută şi veche împotriva englezilor, de cînd cu o serie de tranzacţii comerciale catastrofale încheiate la Londra cu vreo zece ani în urmă.

În sfîrşit, mai era şi de Laski. El pretindea că şi maltezul din genealogia lui, care-l lăsase cu un nume atît de neverosimil, descindea dintr-un neam vechi de proprietari ai unei prăvălii de îngheţată din Glasgow. Restul familiei sale venise din Inverness. Era mic de statură, negricios şi zicea că seamănă a scoţian cu toate că s-ar fi putut tot atît de bine să fie mediteranean; fără să i se potrivească deloc, era un fumător fidel de pipă, avînd o preferinţă pentru cele mai necorespunzătoare, din categoria celor îndoite în jos, ca ale lui Sherlock Holmes. Membru novice, era cea mai recentă achiziţie în conducerea Federaţiei şi nu intrase pe-o cale procedurală normală, ca fost preşedinte sau director de birou al vreunei societăţi afiliate. Apăruse dintr-odată, nu se ştie de unde, cu nişte garanţii impecabile, din cele mai neverosimile locuri, şi fusese cooptat fără nici o opunere.

În ansamblu, un lot ciudat, dar am luat o masă plăcută, de genul celor mai opulente. Ei i-au dat numele de prînz de lucru; dar în timp ce s-a discutat o grămadă de afaceri, iar ei abia dădeau propunerilor lor nişte elemente de referire mai precise, cu n-am aflat aproape nimic nou, şi cu atît mai puţin mi-au putut oferi o bază de a plasa colegilor mei ideea ajutorului. Totuşi am auzit cifra totală la care se gîndeau ei, şi m-a lăsat cu gura căscată. De fapt, banii erau lucrul de seamă şi am putut aprecia, chiar fără detalii, că un sprijin de-asemenea fel, distribuit pe cîţiva ani, ar pune economia scoţiană pe picioare într-un fel foarte semnificativ.

Cu excepţia lui MacPake, cu toţii părură indiferenţi

față de preocuparea și grija mea privind tehnica livrării creditelor. Carlyle declară pe un ton sec că totul va merge de la sine de îndată ce vom fi de acord cu problema în principiu; chiar și Torrance despre care știam că e perfect conștient de realitățile politice ale situației, chiar și el și-a dat asentimentul general în privința planului; el își pusese în mare parte prestigiul în joc.

Cam pe cînd isprăviră să-și expună punctul de vedere, veni și rîndul cafelei și se făcu o pauză în timpul căreia mi-am dat seama că așteptau cu toții un răspuns. Am început, recapitulînd dificultățile așa cum îmi apar mie, imposibilitatea de a trasa un mod precis de comportare între Republicani și neorepublicani, de tipul MacKinnon și Unioniști de tipul lui Ian Campbell de la Banca Națională. Am subliniat că-i numisem pe cei doi de mai sus numai cu titlu de exemplu. Mai erau mulți alții, am continuat eu, în toate domeniile vieții, care de-abia așteptau să culeagă recompensele politice de pe urma respingerii și condamnării unui astfel de ajutor financiar. Încă o dată mi-am dat seama că nu făceam altceva decît să mă pun la adăpost, așteptînd pînă ce ei aveau să vină cu propunerea lor foarte exactă și amănunțită. În ciuda celor ce spuseseră, simțeam că trebuie să fi pus ceva la cale.

Torrance întrerupse discuția pe neașteptate cu o remarcă însoțită de oarecare compătimire în privința posibilităților și potențialului de care dispune Ian Campbell ca să provoace tulburări și exact atunci am început să observ tensiunea ce exista între ceilalți din cameră. Fuseseră niște semne ciudate mai înainte, nimic serios, doar cam prea multe zîmbete silite și remarci înțepătoare, care ar fi putut fi interpretate într-un fel neplăcut. Dar trebuie să fiu scuzat dacă n-am citit mai adînc în asemenea manifestări; mă aflam într-un mediu străin și toți cei de față se aflau acolo ca să-mi fie mie de folos. Nu eram cîtuși de puțin inițiat în problemele și tulburările lor interne.

Carlyle fu cel ce strică echilibrul cu intervenţia bruscă: - Destul, Torrance. Putem să-i facem faţă domnului Campbell. Acum, dacă n-ai nimic împotrivă, vorbeşte domnul ministru.

Torrance băuse iarăşi cam prea mult, nu înţelese aluzia şi continuă.

-Scuză-mă Carlyle. Ai dreptate. Pînă ieri credeam, domnule ministru, că Ian Campbell e un semn de întrebare; am trimis rapoarte înainte, în asemenea sens, destul de des. Dar nu fiţi îngrijorat,- şi-mi zîmbi bucuros - de cînd am vorbit cu dumneavoastră ieri în avion, lucrurile s-au clarificat, s-au mai uşurat. Să nu vă faceţi griji în privinţa lui Campbell. Aşa cum zice Carlyle, colegii mei îl au la mînă...

-*Destul*, ţi-am spus, Torrance!

Carlyle aproape că a strigat cuvintele de mai sus. Am băgat de seamă că de mînie îi apăruseră pete aprinse pe umerii obrajilor. Ceilalţi se mărginiră să fie simpli spectatori, fără să scoată o vorbă. MacPake părea îngrijorat.

Torrance făcu o pauză scurtă, dar încă nu fusese redus la tăcere.

-Dă-i drumul, Carlyle, continuă el cu un rînjet teribil. Trebuie să fii cinstit cu domnul ministru. El va înţelege mai curînd sau mai tîrziu, unde vrei să ajungi. Ai putea s-o recunoşti făţiş chiar de pe acum. Poate doar să spună nu, aşa cum am spus şi eu. Să vă povestesc, domnule ministru...

De data asta, de Laski îl întrerupse.

-Dacă ai terminat Torrance, nu te supăra şi lasă-i pe membrii conducerii Federaţiei singuri cu domnul ministru, spuse el calm, scoţîndu-şi pipa din gură.

Felul lui de a vorbi lent, n-a ascuns nuanţa de ameninţare. MacPake şedea tăcut, alb ca varul. Lindsay părea surprins; evident era cu totul străin de uneltiri.

-Eu...hm!... Nu mă puteţi de afară ca pe... începu Torrance. Se făcuse roşu şi era destul de nervos.

-*Afară*, strigă Carlyle şi Torrance se ridică în silă de la masă, îmi ceru mie scuze cu o surprinzătoare eleganţă şi părăsi liniştit camera.

Urmă o tăcere jenată, timp de o clipă, două, apoi MacPake spuse:

-Îmi pare rău, domnule ministru. Se pare că Torrance a băut cam prea mult Martini. În ultima vreme a muncit prea din greu.

În atmosferă, tensiunea era încordată. Eu am dat din cap, în semn de asentiment.

-Nu mai e deprins cu băuturile noastre tari americane, interveni de Laski. E cu totul altceva să sorbi un whisky bun de malţ la un ceas târziu al serii...

Toţi au râs uşuraţi, iar tensiunea s-a spulberat. Dar odată cu ea şi scurtul meu răstimp de euforie.

ZECE

E o condiţie fizică penibilă, o situaţie neplăcută în sine să stai de vorbă cu cineva aflat într-un cărucior de invalid. Îmi dau prea bine seama de acest lucru. Dacă grupul în mijlocul căruia se află e mai mare de doi, atunci cei ce stau în picioare se simt jenaţi, pentru că sau trebuie să se aplece uşurel şi să vorbească încovoiaţi la nivelul invalidului silindu-l intenţionat să converseze, adresîndu-i-se de fiecare dată lui; sau, dacă rămîn în picioare şi vorbesc între ei, iar se simt jenaţi, dîndu-şi seama că discuţia lor se defăşoară la un nivel la care omul din cărucior n-o poate auzi, faţa lui aflîndu-se pe aceaşi linie cu ombilicul lor. În consecinţă, se alege calea uşoară, lăturalnică, iar invalidul se vede ignorat, exceptînd doar gazda, obligată de convenienţele sociale, şi alţi cîţiva, care emană caritatea şi compasiunea.

Caut, de aceea, să evit coctailurile şi recepţiile, afară de situaţiile, ca aceea de acum, cînd sînt oaspetele de onoare. În asemenea împrejurări adopt o poziţie strategică, aşezîndu-mă lîngă un perete şi înconjurîndu-mă de scaune de o înălţime anume aleasă. Acolo ţin întrunirea, îndemnînd oamenii să ia loc şi să discute. Ei întîmpină cu bucurie procedeul, deoarece îi scuteşte de greutatea de a sta în picioare şi, totodată, de răspunderea de a hotărî dacă e cuviincios să stai jos ca invitat la un coctail.

După tensiunea prînzului de lucru, recepţia asta specială era binevenită şi plăcută. MacPake e o gazdă excelentă şi adunase o societate plăcută de americano-scoţieni, ca să mă cunoască. Erau, bineînţeles, inevitabilele personaje ciudate de la ambele capete ale spectrului, pe de o parte pretinsele căpetenii scoţiene, cu fustanele, peste măsură de înzorzonaţi, veniţi de-a dreptul de la vastele lor ferme de vite din Texas sau

din fruntea societăţilor de asigurări, cărora le-ar fi stat mai bine pălăriile neozeelandeze trase pe-un ochi sau costumele din Noua Anglie. Pe de altă parte, un număr neobişnuit de indivizi ce păreau n-aveau ce căuta acolo, negustori şireţi şi încăpăţînaţi, mulţi dintre ei avînd destul de autentice nume scoţiene, dar cu o înfăţişare înrudită cu ideea unui copil despre gangsterii din New York. Se afla chiar şi un negru care pretindea că bunica lui e din Aberdeen. Pînă şi MacPake bombănea în coasta mea, debitînd fel de fel de comentarii de tipul: "Secretul situaţiei mele e că n-am făcut niciodată caz cu adevărat de whisky, dar m-am învăţat să spun whisky în loc de Bourbon". După care izbucnea într-un hohot de rîs şi oaspeţii îi ţineau cu toţii isonul. Evident, MacPake era o gazdă ce se bucura de popularitate.

Cu toată ipocrizia asta, domnea o atmosferă amicală şi o dată pot spune şi eu că m-am bucurat să fiu centru de atracţie. Lăsasem în suspensie pentru seara aceea problema referitoare la credite, dar mă gîndeam cu plăcere să intru în adevăratele ei amănunte, împreună cu MacPake, în cursul dimineţii următoare, ducînd pînă la capăt cîteva din ideile lui MacDowall.

Totuşi, pe măsură ce petrecerea se desfăşura mă simţeam din ce în ce mai indiferent şi mai plictisit de nesfîrşitele discuţii în privinţa amplasării apropiatei comemorări a lui Burns în Alabama, pe care trei dintre interlocutorii mei de moment şi-o disputau de zor. Mi-am abătut atenţia înspre Guthrie, prins într-o discuţie aprinsă cu un bărbat scurt şi îndesat, durduliu, cu ochelari groşi de miop, în partea opusă a camerei. Guthrie părea îngrijorat ascultîndu-l. Apoi, grasul se uită la ceas, spuse ceva lui Guthrie şi ieşi în fugă din cameră. Guthrie se întoarse, uitîndu-se jur împrejur ca unul ce se vede părăsit într-o lume străină. Văzu că eram cu ochii pe el, şi preţ de o clipă îmi păru că e în încurcătură. Se încruntă şi veni repede de-a dreptul la mine. M-am scuzat faţă

de admiratorii fanatici ai lui Burns, în timp ce Guthrie se apleacă prin spatele căruciorului ca să-mi şoptească în ureche:

-Un ziarist, cronicar de scandaluri, pe care probabil l-aţi văzut stînd de vorbă cu mine, mi-a spus chiar acum că Torrance a fost călcat de o maşină. Se află în spital şi e în stare gravă.

-O, Doamne! Am observat că nu-i aici. De unde naiba ştie omul acela? Ceilalţi ştiu şi ei...?

-A văzut în noutăţile transmise prin telex şi a venit direct s-aducă ştirea. Umblă după o declaraţie în exclusivitate de la MacPake şi mă prinsese pe mine ca să afle cum veţi reacţiona dumneavoastră.

-Cum s-a întîmplat? am început să întreb.

Dar chiar în momentul acela apăru MacPake alb ca varul. Se urcă pe masă şi bătu din picior ca să se facă linişte.

-Am a vă da o veste foarte tristă, anunţă el cu voce scăzută. Tocmai acum am aflat că William Torrance, pe care cu toţii îl cunoaşteţi bine, a fost victima unui accident şi acum e internat în spital, în stare gravă. După cum ştiţi, abia sosise ieri împreună cu domnul ministru Mockingham.

MacPake ridică mîinile în sus ca să se facă linişte, pentru că un murmur de uimire se înălţă jur împrejurul încăperii.

-Încerc acum să obţin mai multe amănunte. Nimeni dintre dumneavoastră nu poate face nimic. De aceea vă rog să continuaţi şi, de îndată ce aflu ceva, vă voi comunica tuturor.

MacPake sări jos de pe masă şi veni spre mine.

-Aş dori să vă spun cît de rău îmi pare, am început eu în mod formal. Poate c-am putea trece pe la spital. Pot să vă fiu de folos cumva?

-Nu cred, domnule ministru. Au să-mi telefoneze de îndată ce vor avea ştiri mai precise. Dar dacă doriţi, vă rog, duceţi-vă. Am să-l caut pe Carlyle, sau pe altcineva, să meargă cu dumneavoastră. Eu nu-mi pot părăsi, pentru moment,

oaspeţii.

-Cred că nu prea are rost să vă duceţi la el, domnule ministru. De Laski venise lîngă noi în timp ce vorbeam. Torrance e inconştient şi medicul n-are să vă lase să intraţi la el. Am impresia că aşa ceva i-ar mări întrucîtva încordarea.

Am dat să plec ca să-i conving, dar m-am oprit. Nu voiam să le fiu o pacoste pe cap şi, unde mai pui că, tocmai în clipa aceea, Guthrie veni iarăşi însoţit de gazetar. Era un om scund, respingător, neglijent îmbrăcat şi cu gura mirosindu-i îngrozitor de urît. Se recomandă singur pe numele de Walt Tesco, reprezentant al unei neînsemnate agenţii de presă, dar mai mult în silă am convenit să vorbesc cu el. Nu-mi mai amintesc exact ce-am spus, dar m-am referit la categoria de sentimente fireşti provocate de şocul celor ce se întîmplaseră şi, pe deasupra, am făcut o serie de comentarii asupra prieteniei manifestate de Torrance faţă de Scoţia. Cam pe la jumătatea interviului, MacPake se urcă iarăşi pe masă şi anunţă că Torrance murise fără să-şi mai fi recăpătat cunoştinţa. Fără să mă gîndesc, am schimbat timpul, începînd să vorbesc despre el la trecut.

L-am întrebat pe Tesco dacă ştia cum s-a întîmplat accidentul. El îmi spuse despre o maşină care n-a oprit şi care încă nu fusese identificată. Se întîmplase cu vreun ceas mai devreme, ceva mai sus de marginea cartierului Harlem. M-am mirat de-un asemenea amănunt. Nu ştiam mare lucru despre viaţa intimă a lui Torrance, dar îmi părea ciudat că se aflase oarecum atît de departe cînd ar fi trebuit să fi fost de mult la recepţie. Gîndurile m-au purtat înapoi la încordarea nervoasă din timpul prînzului şi mă întrebam dacă nu s-a dus în vreun local să-şi înece supărarea. Accidentul s-ar fi explicat mai uşor dacă el ar fi fost beat.

-Pot să vă întreb, domnule ministru, în mod strict confidenţial, dacă domnul Torrance avea obiceiul să tragă la măsea?

Intrebarea directă a lui Tesco pentru moment m-a luat prin surprindere, mai cu seamă fiindcă se potrivea atît de bine cu ceea ce gîndisem.

-Nu, după cîte ştiu. Dar eu...hm!...cred că întrebarea dumitale n-are nici o legătură cu faptul şi e lipsită de delicateţe, i-am răspuns tăios, arătîndu-i limpede prin asta că interviul s-a terminat.

Eram numai noi doi şi Tesco a insistat.

-Scuzaţi-mă, domnule ministru. Puţin cam din topor, dar teamă mi-e că asta e pîinea mea cea de toate zilele.

Tesco era aşa de scund că nici măcar faţă de căruciorul meu de invalid nu reuşea să fie cît trebuie de înalt, aşa că mă izbi un val rău mirositor din gura lui.

-Atunci află că pîinea dumitale nu-i pe gustul meu. Acum te rog să mă scuzi.

-O.K. în ceea ce mă priveşte. Tesco zîmbi stupid, cu o privire vagă, pregătindu-se să plece. S-ar putea să vă intereseze totuşi, să aflaţi, şi-şi coborî glasul în timp ce se pregătea să plece, că se răspîndeşte zvonul că domnul Torrance era beat criţă cînd şoferul dispărut l-a lovit. Dar eu am şi găsit un martor care e absolut sigur că mortul nu era băut cum nu sîntem nici noi doi acum. Şi încă nici n-am început să investighez adevărul, domnule ministru.

Cu asta Tesco se întoarse şi plecă legănîndu-se cu înfumurare.

L-am urmărit plecînd şi am încercat să înţeleg ceea ce spusese. L-am văzut pe MacPake că se duce spre el în timp ce străbătea camera şi l-am auzit întrebîndu-l dacă mai doreşte să-i ia interviul. Evident, răspunsul fusese nesatisfăcător, fiindcă MacPake a ridicat din umeri mînios pe cînd Tesco trecu ţanţoş mai departe şi părăsi camera.

Preţ de cîteva clipe am fost lăsat singur, apoi Lindsay şi un număr de alţi oaspeţi se adunară în jurul meu. Porniseră să şi vorbească despre colecta pentru coroane şi pregătirea

înmormîntării. Cineva m-a întrebat dacă aş putea rămîne la înmormîntare, în cazul că se va aranja aşa fel ca să aibă loc cît mai repede cu putinţă. Indiferenţa lor imediată mă dezgustă; le-am dat nişte răspunsuri vagi şi tăioase, după care m-am scuzat şi m-am îndreptat cu căruciorul meu către un colţ unde se afla Guthrie singur. Fără voia mea am observat că vorbeam în acelaşi fel şi pe acelaşi ton.

-Fă un concept de telegramă către Primul Ministru - relatînd moartea lui Torrance, ai auzit, Guthrie, şi apoi trimite încă una, formulată în termeni adecvaţi, din partea mea soţiei sale. Cred că MacPake i-a şi comunicat prin telefon, biata femeie. Vino înapoi imediat ce vei fi terminat. Vreau să plec de la recepţia asta cît mai curînd posibil. Va trebui să hotărîm dacă mai rămîn aici pentru înmormîntare. Mă aştept ca Primul Ministru să dorească să rămîn, iar Ministrul de Finanţe poţi fi sigur că-l va sprijini, pentru că îi costă mai puţin decît să trimită pe un altul. Guthrie dădu din cap şi dispăru ca să-şi îndeplinească misiunea. Am luat încă un whisky de la un chelner şi m-am pregătit să fiu sociabil pentru o ultimă jumătate de oră. N-o aşteptam cu plăcere. Doream tihnă ca să pot gîndi.

Cînd cortina se lăsă pentru pauză mi-am dat seama că prea puţin lucru îmi plăcuse din prima parte a piesei. Era una din intrigile acelea inutil brutale în jurul luptei unui tînăr negru într-o societate coruptă. Regizorul şi autorul îşi luaseră cu de la ei putere toate libertăţile pe care toleranţa modernă le încuviinţa.

De vreme ce n-am avut nici un fel de reacţie complexă faţă de piesă ca operă dramatică, am rămas doar cu o mulţime de imagini destul de vii a unor bărbaţi goi şi a unei femei goale împreunîndu-se fără nici o emoţie într-un cadru şi o atmosferă de sadism şi violenţă.

Era în seara de a doua zi după recepţie. Şedeam

singur în căruciorul meu, tras la nivelul primului rînd de scaune din stal; locul din capătul de rînd de-alături de mine era gol. MacPake mă invitase dar, în ultimul moment, şoferul lui venise ca să mă conducă la teatru, cu vestea că MacPake trebuise să se ducă undeva pentru rezolvarea unei probleme neprevăzute. Mi se propusese ca unul din delegaţii lui să mă însoţească în locul său, dar m-am opus perspectivei de a avea o escortă nedorită. MacPake aranjase ca şoferul să se întoarcă să mă ia mai tîrziu. Nefiind în stare să mă duc la bar în timpul antractului, am făcut ceea ce nu fac niciodată, adică am cumpărat o îngheţată de la un vînzător ambulant din personalul de serviciu al teatrului. Si, în timp ce-o consumam încetişor cu linguriţa, treceam în revistă încă o dată ciudăţeniile acelei zile. Avusesem lunga şedinţă cu MacPake, în cursul dimineţii, dar departe de a se fi încheiat cu succes.

Cînd am ajuns la ora zece, de Laski se afla cu MacPake în biroul acestuia şi am avut impresia că avusese loc un diferend, cu toate că amîndoi m-au salutat călduros. Chiar de la început, MacPake se arătă foarte impresionat şi tulburat de moartea lui Torrance, dar eu am citit ceva mai mult în profunda lui îngrijorare atît de evidentă. Ne-am aşezat la o cafea şi, cu rînd s-a văzut că de Laski intenţiona să rămînă cu noi. După ce-am lăsat să-mi scape cîteva aluzii pe care MacPake se făcu intenţionat că nu le ia în seamă, am ajuns să înţeleg că de Laski, mai mult decît MacPake, era cel însărcinat cu conducerea. Dar eu am stăruit şi, după un timp, după ce arătasem limpede că n-am de gînd să trec la discutarea afacerilor cît timp de Laski rămîne de faţă, el se retrase mai mult de nevoie şi în silă, spunînd la plecare că organul de conducere al Federaţiei aşteaptă un expozeu amănunţit al discuţiilor noastre, cît mai curînd cu putinţă. Işi scosese din gură pipa încovoiată, şi zîmbi spunînd cele de mai sus, dar am avut mai curînd impresia că era un ordin şi nu o rugăminte adresată preşedintelui Federaţiei.

Plecarea lui de Laski nu aduse mare schimbare şi MacPake rămase mai departe tăcut şi reticent. I-am spus fără că n-am zburat pînă la New York degeaba, după care încercă să se adune, cerîndu-şi scuze pentru absenţa şi indiferenţa lui, referindu-se iarăşi la cele întîmplate lui Torrance.

Dar rămase mai departe vag reticent şi distant şi atunci m-am hotărît să-l silesc să iasă din mutismul lui, punînd toate cărţile pe masă. Iarăşi am adus pe tapet cunoscuta situaţie... starea în care se află economia Scoţiei, cît de îngrijoraţi şi neliniştiţi sîntem, Alexander MacDowall şi cu mine cu privire la implicaţiile ultimelor dinamitări... şi am repetat cît de greu ar fi să explic Primului Ministru şi guvernului ideea lor în privinţa unui ajutor financiar. El mă ascultă într-o tăcere desăvîrşită. Cînd însă m-am apucat să vorbesc deschis depre bănuielile noastre asupra celor ce s-ar putea ascunde în spatele provocării deliberate de agitaţie şi nemulţumiri în ţară, am observat că a încetat să mă asculte şi a început să scrie în grabă pe un bloc de hîrtie în faţa mea. Imi strecură hîrtia pe care scrisese, intercalînd în acelaşi timp cîteva comentarii vagi, referindu-se la cît de interesante sînt punctele mele de vedere, asta ca să acopere ezitarea din vocea mea, pricinuită de surpriză.

Pe notiţă am putut citi: *Continuaţi să vorbiţi. S-ar putea să fim ascultaţi, aşa că aminaţi toate discuţiile delicate pe mai tîrziu. Vă voi explica atunci.*

Din clipa aceea înainte, după ce am reuşit să-mi înlătur uimirea plină de spaimă şi presupunerea iniţială că MacPake înnebunise pe neaşteptate, am purtat discuţiile numai pe generalităţi. El îmi dădea răspunsuri ursuze şi am încheiat convorbirea, iarăşi fără să fi luat vreo hotărîre. După asta m-am întors la hotel şi mi-am petrecut toată după-amiaza în pat, păstrîndu-mi forţele pentru seară, în vederea, speram eu, a unei convorbiri intime cu MacPake, cu mult mai folositoare pentru mine, care încercam să pătrund în miezul

unei situaţii ce devenea din ce în ce mai extraordinară.

Privind îndărăt, era inevitabil să nu se mai întoarcă. Cineva, şi probabil de Laski fusese acela, reuşise să ne împiedice să fim împreună numai noi doi. Se temea oare că MacPake avea să-mi spună ceva ce nu trebuia? Cum se potrivea asta cu cele ce-i scăpaseră lui Torrance? Ce semnificaţie putea să aibă remarca de ieri a gazetarului Tesco? Presupunerile mele începuseră să devină ridicol de fanteziste; am socotit că e peste puterile mele să caut a înţelege ce însemnau toate acestea, iar tensiunea şi încordarea vieţii din New York începuseră să mă apese greu. Mă simţeam în permanenţă obosit, băusem prea mult şi prea des şi, ca rezultat, aveam dureri de cap aproape continue. Iar pe deasupra, durerea pe care o simţeam în picior şi pe care o salutasem cu atîta bucurie în avion, fusese înlocuită cu ceva ce ajunsese să fie mai mult sau mai puţin permanent. Nu o durere violentă, dar o durere continuă ba chiar enervantă, fără să aibă nici un soi de legătură cu cafeaua vărsată în avion. Presupuneam că o reţea de nervi din picior se redeşteptase şi de-abia aşteptam să stau de vorbă cu doctorul meu în această problemă. Nu eram pregătit să consult nici un doctor de pe-aici şi, în consecinţă, am recurs la cantităţi serioase de aspirină ca să-mi amuţesc durerea şi să pot dormi. O scuză în plus ca să beau.

Acum mîncam o îngheţată şi mi se părea surprinzător de gustoasă. O mîncam încetişor ca s-o pot prelungi pînă la ridicarea cortinei. Eram cufundat în gînduri şi mi-a trebuit oarecare timp pînă ce-am putut să observ că cineva se strecurase pe locul gol al lui MacPake de lîngă mine. M-am întors să văd cine-i.

-Bună seara, domnule ministru. Pot să stau o clipă cu dumneata sau locul e ocupat?

Ealasaid MacDowall se aşezase zîmbindu-mi. Era primul lucru plăcut ce mi se întîmpla de zile în şir, totuşi de-

abia am reuşit să-i mormăi în şoaptă surpriza şi încîntarea c-o văd aşa, pe neaşteptate.

-Am venit pe ceea ce se va numi o lebădă, îmi explică ea. Noul zbor Edinburgh-New York a fost inaugurat ieri şi direcţia liniei aeriene ne-a oferit, la o sută de gazetari, ocazia de a-i face publicitate. De obicei, eu nu fac astfel de lucruri, dar şeful avusese tocmai un conflict cu administraţia şi, furios, a refuzat să se ducă, aşa că, bucuroasă, i-am luat locul pentru a degusta plăcerile vieţii de peste ocean.

-Ce dibace eşti că m-ai dibuit! Eşti singură? am întrebat plin de speranţă.

-Aici, la teatru? Nu. Sînt cu cîţiva prieteni. Cît despre faptul că te-am văzut, dumneata te evidenţiezi...

-Căruciorul de invalid?

-Da. Dar am şi un ochi în stare să descopere într-o mulţime de oameni pe cei pe care-i cunosc. Şi tata are acelaşi talent. Poate dibui un prieten între miile de spectatori, la un meci internaţional de rugby.

Un clopoţel sună în foaier semnalizînd sfîrşitul pauzei.

-Trebuie să mă duc la locul meu, spuse ea cînd luminile din sală începură să scadă.

-Te rog, rămîi. M-aş bucura să rămîi, am rostit dintr-o pornire, dar numaidecît după aceea m-am simţit jenat. Nu trebuie s-o despart de prietenii ei. Ea desigur c-ar fi rămas dacă o rugam, doar aşa, din politeţe. Nu, scuză-mă, am continuat, e foarte egoist din partea mea. Poate după...

-Ssst...făcu ea, apucîndu-mă de mînă firesc, ca pentru a înlătura protestele mele şi, cînd luminile se stinseră, se găsea încă pe acelaşi loc.

Ne-am desprins mîinile doar cînd cortina se ridică pe o nouă cacofonie de sunete şi de mişcări. In ceea ce mă priveşte, mi-am desprins cu părere de rău mîna din mîna ei.

A doua jumătate a piesei a degenerat şi mai tare, participanţii înlocuind orice brumă de talent cu obscenităţi din

ce în ce mai ridicole. Nu sînt un puritan şi accept orgiile acolo unde le e locul, dar nu acelea lipsite de gust sau de pricepere. Piesa era ca un film pornografic prost; acţiuni animaliere fără nici o concepţie despre erotism, care trebuie, mai presus de toate să fie subtil. Chiar şi pornografia trebuie să pornească de la un nivel mai înalt, mai rafinat.

Am întîmpinat cu uşurare şi plin de speranţe căderea cortinei pe finalul piesei. În timpul părţilor celor mai anoste din scena finală hotărîsem s-o invit pe Ealasaid să cineze cu mine după spectacol, aşteptîndu-mă aproape sigur să mă refuze, iar dacă va primi, să încep să construiesc o mulţime de probleme personale. În asemenea împrejurări, arareori procedezi raţional.

Invitaţia îmi fu primită cu o plăcere, după cît se părea destul de sinceră, chiar ţinînd seama de aşteptările mele firesc pesimiste, şi Ealasaid dispăru ca să dea explicaţii prietenilor care o aduseseră la teatru. Am aflat mai tîrziu nu erau decît nişte rude depărtate de-ale maică-si, ba că era chiar prea bucuroasă să se despartă de ei. N-am întrebat-o cum s-a scuzat în faţa lor.

Şoferul lui MacPake s-a întors, aşa cum fusese convenit, şi i-am cerut să ne conducă pe amîndoi la singurul restaurant unde ştiam că poate fi uşor manipulat căruciorul meu. E un local spaţios, de modă veche, cu nişe separate de-a lungul zidurilor şi cu luminile estompate. După ce am intrat, m-am temut ca Ealasaid să nu creadă că alesesem un decor prea romantic.

Dar chiar dacă a avut oarecari îndoieli, n-a dat nici un semn. N-am băut, cu toate că mă dureau picioarele, şi conversaţia noastră a fost degajată, îmbrăţişînd un cîmp vast. Către sfîrşit am început să mă reţin, arătîndu-mă rezervat, ştiind că dacă aş fi procedat altfel aş fi suferit. Ducînd o viaţă vegetativă, trebuia să-mi asigur oarecare protecţie pentru eul meu afectiv.

Mi-a plăcut Ealasaid mai cu seamă fiindcă îşi dădea

seama de lucrul ăsta. Înţelesese numaidecît, de cum am început să manifest simptomele de reţinere. Dar în loc să le accepte, să le ignore, sau să se tulbure din cauza lor, ea le puse în discuţie. Mi s-a părut cu neputinţă să răspund şi, după un timp, renunţă şi ea. Mi-am dat seama ce se întîmplă, dar nu mă puteam opri de a mă mira ce-o determina să-mi dea atenţie, ea o fată încîntătoare, plină de viaţă, cu un bărbat schilod şi amărît, cu vreo zece ani mai vîrstnic şi, pe deasupra, căsătorit pe jumătate. Drept rezultat am redevenit rezervat, distant şi mi-a fost silă de mine din pricina asta. Am observat-o cum rămîne nedumerită, apoi, la rîndul ei, cum bate în retragere. Am vrut să-i explic de ce, dar pînă la urmă n-am putut. M-am simţit obosit, am comandat şi-am băut un coniac prea mare şi seara s-a încheiat dezastruos, ea trebuind să se îngrijească de întoarcerea mea, într-un taxi, la hotel. Îmi mai amintesc cum se uita trist la mine cînd ne-am despărţit, eu fiind împins cu căruciorul în camera mea, de către portarul de noapte. Şi totul pornise atît de bine!

Unsprezece

Simteam perfect cauciucul de sub cearşaful meu. De ce naiba mi-l mai pun? Doar am un control deplin asupra băşicii udului şi nu numai că drăcia asta e incomodă dar e şi înjositoare. Am să încerc s-o corup pe sora Rogers.

Totuşi, rezerva mică în care mă aflu e veselă şi dă asupra unei porţiuni plăcute dintr-o grădină. Înăuntru, pretutindeni, sînt vaze cu flori, cu toate că mi-am dat toată silinţa să păstrez cît mai secretă cu putinţă reintoarcerea mea la spital.

Am venit chiar în dimineaţa asta! E prima mea reintoarcere, demult plănuită, de la convalescenţa de după atentat. Din toate punctele de vedere, nu poate fi decît un control obişnuit şi banal, dar Profesorul Taller de la Facultatea de Medicină, chirurgul meu, are cu mult mai multe în vedere. Mi-a vorbit în mod delicat despre aşa ceva, cu o săptămînă mai înainte, după ce-i povestisem despre durerile mele continue de picioare, despre revenirea sensibilităţii pe care o descoperisem cînd se vărsase cafeaua fierbinte peste picioarele mele. A avut loc o explicaţie lungă, la nivel tehnic înalt, bazată pe numeroase teste pe care, după aceea, avea să le încerce pe mine. Ele necesitau o operaţie. Medicul fusese sincer în această privinţă: operaţia îmi oferea o şansă de cincizeci la sută de a părăsi căruciorul de invalid, dar însemna un lung şir de suferinţe şi, la sfîrşit, posibilitatea de a mă simţi cu mult mai rău. Dacă plăcile ce trebuiau grefate aveau să fie expulzate de vreo parte din coloana vertebrală, atunci m-ar fi aşteptat un viitor în care spatele meu urma să fie fixat într-un dispozitiv permanent, iar eu aş fi rămas tot în căruciorul de invalid. Urma să fie o operaţie în două etape, aceasta dintîi mai scurtă şi mai puţin complicată. Voi fi scos din circulaţie între trei săptămîni şi o lună şi, dat fiind că Adunarea Naţională se afla

în vacanţă, era cel mai oportun moment din cîte puteau fi. Am acceptat operaţia, dar numai atunci cînd am fost convins, atît cît puteam să fiu, că Primul Ministru nu va face schimbări inspirate de adversarii mei din partid, ca să se asigure de înlăturarea mea în lipsă. Fuseseră cîteva încercări în trecut, deoarece era cîţiva cu ochii pe postul meu dar, în momentul de faţă am fost de acord să intru în spital cu încrederea fermă că aş putea găsi sprijin împotriva unei asemenea manevre în sînul Adunării Naţionale, al Consiliului de Miniştri sau al ţării întregi. Am socotit că n-ar fi nevoie de cine ştie ce pregătire ca să scriu cîtorva ziarişti bine aleşi, şi să mă asigur că orice manevră va fi înăbuşită de un protest popular împotriva înlăturării mele atît timp cît mă aflam în lipsit de apărare.

Sora Rogers, o infirmieră micuţă şi drăguţă, cu un slab şi plăcut accent West Highland, intră cu ceaiul şi cu un teanc de scrisori şi telegrame. Asta apropo de secret. M-am lăsat pe spate în perne şi am început să le parcurg. Cele mai multe erau de la colegi şi de la muncitorii din circumscripţii electorale, dar erau şi cîteva scrise de diferiţi oameni din public. Guthrie va aranja ca răspunsurile de mulţumire să fie trimise chiar în cursul dimineţii. Una, numai una, venea din partea unui maniac; era plină de o ură feroce, de insulte şi injurii. Oamenii care nu participă la viaţa publică nu-şi pot închipui cît de multe scrisori anonime injurioase, ba chiar obscene primesc uneori personalităţile politice, şi cît de repede devin imuni

Se împliniseră o săptămînă de cînd părăsisem New Yorkul, doar o săptămînă de la înmormîntarea lui Torrance, cu toată ceremonia ce-o însoţise. Fusese impresionant, mii de oameni se înghesuiseră, umplînd Biserica Scoţiană, în semn de ultim omagiu. Poliţia nu reuşise să dea de urma şoferului, dar nimeni nu se mai aştepta să se continue cercetările pe-asemenea căile minuţioasă, de vreme ce aproape unanim se acceptase ipoteza că Torrance era beat criţă cînd fusese lovit.

În ceea ce mă priveşte, n-aveam nici un motiv să mă îndoiesc, în ciuda tuturor celor spuse de gazetarul Tesco, deoarece îmi aminteam prea bine de ieşirea lui Torrance de la prînzul acela.

După seara de teatru cu Ealasaid, am considerat că toată şederea mea la New York n-a fost decît o adevărată pierdere de timp. N-am mai avut nici o ocazie să discut problemele între patru ochi cu MacPake şi, cu toate că l-am văzut de mai multe ori, totdeauna se găsea însoţit de ceilalţi şi nu mi-a dat deloc a înţelege c-ar lua vreo iniţiativă pe propria-i răspundere. În ciuda prezenţei neîntrerupte a lui de Laski şi a lui Carlyle, n-am desluşit nici un mobil de rău augur, doar c-am atribuit totul unei lupte pentru putere în sînul Federaţiei şi dorinţei ca luarea deciziilor să fie o treabă comună a tuturor celor din conducerea Federaţiei. Pînă la urmă am plecat, spunîndu-le că voi lua în consideraţie propunerea lor de îndată ce voi fi cercetat temeinic modalităţile prin care aş putea-o populariza. Nici pe Ealasaid n-am mai văzut-o, cu toate că aş fi putut să-i dau de urmă dacă m-aş fi simţit destul de sigur pe mine. Cea mai mare parte din timpul rămas, am petrecut-o în camera mea de hotel, citind şi aşteptînd înmormîntarea, gata pregătit să plec în momentul în care se va fi isprăvit cu ea. Am luat cîteva cărţi de la Biblioteca Universităţii şi am studiat cîte ceva despre economiştii scoţieni dinainte de Adam Smith, în vederea unui studiu pe care nădăjduiesc să-l scriu cîndva asupra unuia dintre ei; dar n-am avansat prea mult. I-am îngăduit lui Guthrie să se ducă să-şi vadă prietenii de la Harvard, aşa c-am rămas complet singur cîteva zile. A fost o relaxare, dar mi-am făcut multe griji inutile, iar picioarele m-au durut îngrozitor. Am început să beau de unul singur. Dac-aş fi avut prilejul s-o fac mai mult decît în cele cîteva zile, ar fi putut deveni într-adevăr îngrijorător.

Şi-acum, iată-mă îndărăt, în aşteptarea operaţiei. Între timp au avut loc dezbateri lungi şi inutile cu MacDowall, pentru limpezirea atmosferei. Iarăşi n-ajunseserăm la nici un

rezultat. Cît despre ultimele cifre în materie de comerţ şi industrie precum şi odioasele crime ale dinamitărilor, le-am luat ceva mai uşor şi-am hotărît că n-are să fie nici o pagubă dacă lăsăm lucrurile să meargă de la sine o bucată de vreme. Totodată aşteptam să vedem pe cine va alege Federaţia pentru a-l înlocui pe Torrance ca Reprezentant Special.

O bătaie în uşa camerei mele, şi Guthrie a intrat aducîndu-mi mai multe scrisori şi o mapă roşie cu corespondenţa oficială, plină de hîrtii de la birou. Operaţia n-avea să aibă loc pînă a doua zi dimineaţa la ora nouă, şi eu mă hotărîsem să lucrez pînă în ultimul moment.

-Cum vă simţiţi, domnule ministru? mă întrebă el politicos.

-Minunat, afară de drăcia asta de traversă de cauciuc. Dar operaţia are loc abia mîine dimineaţă. După aceea să mă întrebi, am zîmbit eu.

Guthrie aşează mapa jos, pe masa de lîngă pat. Părea îngrijorat.

-Ce s-a întîmplat? l-am întrebat eu glumeţ.Mahmur după beţie sau te-ai certat cu iubita?

-Hm, nu tocmai, domnule ministru, doar că...

A ezitat. Cred că n-am fost destul de receptiv, aşa că n-a continuat.

Am discutat cîteva minute despre problemele curente din minister după care el îmi spuse.

-Am cercetat cu de-amănuntul mapa dumneavoastră cu corespondenţa oficială, ca de obicei, domnule ministru şi-am sortat hîrtiile într-o oarecare ordine. Am citit raportul pe care l-aţi cerut domnului Matthews de la Ministerul de Comerţ. E foarte îngrijorător şi neliniştitor.

A ezitat din nou.

-Da, este? Hm! Am să-l citesc şi eu cîndva. Apoi am făcut o pauză. Ascultă, Guthrie, pentru Dumnezeu, ce te roade? Nu-l mai văzusem pînă acum comportîndu-se astfel.

-Scuzaţi-mă, domnule ministru. E vorba de acel raport. Mi-a amintit de ceva ce auzisem. Dar nu-i nimic important.

Brusc şi cu dibăcie, schimbă subiectul şi eu am uitat de valul lui de îngrijorare nesemnificativă. Am continuat cu o grămadă de alte probleme, i-am spus cum mi-ar place să se răspundă la anumite scrisori, şi-aşa mai departe, iar apoi, după ce mi-a dorit o cît mai bună reuşită a operaţiei, a plecat aproape numaidecît, cu un teanc de scrisori la care urma să răspundă. M-am lăsat pe spate în pat ca să citesc puţin.

Am deschis mapa şi am aruncat în grabă o privire asupra hîrtiilor ce-mi fuseseră trimise. Erau obişnuitele formule curente şi solicitările subalternilor mei, cerînd aprobarea ministerială pentru hotăriri pe care, în cea mai mare parte le şi luaseră. Pentru moment, le-am lăsat de-o parte şi-am scos documentul menţionat de Guthrie, un memorandum voluminos adresat mie de colegul meu Matthews, Ministrul Comerţului. M-a îngrijorat mai ales faptul că în timp ce schema economică pe termen scurt nu arăta prea rău, tendinţele şi orientările pe termen lung nici pe departe nu se profilau în roz. Din cuprinsul memorandumului reieşea că şi funcţionarii superiori permanenţi din Ministerul Comerţului şi Dezvoltării Industriale erau de asemenea îngrijoraţi. Am luat act de o mulţime de dovezi atestînd creşterea îngrijorării cu privire nu numai la ritmul în care sporeau dificultăţile de echilibrare a balanţei plăţilor, dar şi la cel în care firmele noastre mai mari şi industriile erau treptat înghiţite de societăţi străine cu sediul în ţara noastră. La prima vedere, părea firesc ca, în situaţia precară în care se aflau proprietarii scoţieni, să vîndă pe bani ghcaţă oricui le-ar face oferte. Nu sînt nici pe departe un naţionalist cu vederi înguste şi pun preţ pe faptul că întreprinderile internaţionale au înflorit mult şi vor continua să prospere. Nici o ţară nu mai poate să fie vreodată cu desăvîrşire independentă din punct de vedere economic şi

financiar. Toate profeţiile de tip Cassandra[1] şi toate îngrijorările de tip De Gaulle în privinţa dominaţiei economice străine nu vor avea niciodată efect mare asupra economiei ţărilor din vest, în care banul merge totdeauna într-acolo unde se poate obţine cel mai mare beneficiu. Totuşi, lăsînd de-o parte consideraţiile de-asemenea soi, am avut sentimentul că fluxul acesta neobişnuit năvălea şi inunda mai repede decît ar fi fost firesc; de aceea rugasem pe Matthews şi Ministerul său să-mi trimită o situaţie cu analiza tuturor societăţilor cu capital străin. Şi îmi fusese trimis memorandumul de faţă. Ca economist calificat mi-am îndreptat atenţia înainte de toate la statisticile din anexe. Statisticile uşor pot fi făcute să mintă, dar nu chiar atît de uşor precum concluziile trase din ele.

Presupun că înţelesesem asemenea lucru, dar cu uimire, ca să nu spun cu groază, am luat aminte cît de justificate erau suspiciunile mele privind numărul copleşitor al industriilor noastre de bază aflate acum în principal sub control sau apartenenţă americană. Astea veneau să se adauge la interesul transatlantic bine susţinut în cea mai mare parte a presei din întreaga noastră ţară şi la relaţiile excelente, de o natură foarte unilaterală, dintre anumite întreprinderi financiare americane şi cele două bănci comerciale scoţiene mai importante. Nu erau o noutate asemenea investiţii americane în Scoţia şi ne fuseseră de un ajutor copleşitor în trecut. Sînt primul să recunosc că fără acest ajutor, fără imboldul pe care ni l-a dat acea enormă afluenţă de dolari, n-am fi avut niciodată nici tăria şi nici puterea să ne folosim de prilejul de a ne cîştiga independenţa. Dar ajutorul şi încrederea

---

[1] Aluzie la personajul Cassandra, din mitologia greacă, ale cărei preziceri de viitor nu se adeverau

acordată nouă ca o zonă de potenţială dezvoltare e una, şi dolarii, care nu cumpărau cu ridicata acum cînd ajunsesem la sapă de lemn, e cu totul alta.

Am petrecut aproape o oră studiind documentul respectiv, lăsînd concluziile pentru la urmă; şi concluziile m-au liniştit oarecum. Cifrele erau alarmante, dar concluziile subliniau împrejurările contextuale şi erau în acelaşi timp şi precaute şi încurajatoare. Am simţit că mi s-a luat o povară de pe suflet, că îngrijorările mele erau mai puţin întemeiate decît m-aşteptasem. Doctorul îmi făcuse o injecţie cu un soi de drog înaintea operaţiei şi eram gata să cred că îmi afectase judecata. Totuşi, cifrele erau acolo şi cînd voi părăsi iarăşi spitalul, voi urmări evoluţia evenimentelor. Matthews, ministrul de resort, nu-i unul dintre cei mai inteligenţi sau mai ageri oameni şi n-ar fi observat un lucru pînă nu i s-ar fi băgat sub nas.

M-am lăsat pe spate şi-am închis ochii. Poate am şi dormit un timp. Cînd i-am deschis iarăşi, Ealasaid MacDowall era în cameră. M-am aşezat în capul oaselor, cuprins de plăcere.

-Credeam că n-am voie să primesc vizite, i-am spus zîmbind.

-Am fost colegă cu Sora Rogers. Mi-a spus că dacă dumneata n-ai nimic împotrivă, ea se face că se uită în altă parte. Ai avea ceva împotrivă?

-Dumneata ce crezi? Sînt încîntat că te văd.

-Ţi-am adus cîteva flori. Dar se pare că ai primit o grămadă. Se uită împrejurul camerei cu un aer de încuviinţare.

-Se hotărîse să nu se ştie că sînt în spital.

-Tata a pomenit ceva azi dimineaţă la micul dejun, şi-am încercat o şansă minimă de a reuşi să te văd. Credeam că te-au şi operat.

-Nu mi-a fost dată încă asemenea fericire. Totdeauna au nevoie de tine cu douăzeci şi patru de ore înainte, să te

îndoape, să te verifice şi-aşa mai departe. Dar să nu mai vorbim despre asta. Cînd te-ai întors din Statele Unite?

-Abia ieri. Pleci pentru una şi dai peste alta. Au încercat din răsputeri să mă facă să rămîn. Am primit două-trei oferte de serviciu.

-Îmi pare bine că te-ai întors.

-Oi Încă nu-i sigur. Oferta foarte ispititoare e încă pe tapet. Şi ăsta a fost unul din motivele pentru care am sperat să stau de vorbă cu dumneata. Ştiu că-i foarte necugetat din partea mea. Dumneata aştepţi să te taie şi eu vin, aşa deodată, şi-mi dau drumul încercînd să te împovărez cu grijile şi suspiciunile mele.

-Ce tot vorbeşti? Pe jumătate mi-ai şi făcut introducerea drept ca-n povestirile din revistele pentru femei.

-Şi-apoi unde mai pui faptul că dumneata eşti om important, un ministru cu vază; tatăl meu s-ar supăra foc, dacar şti.

-Fără îndoială, fără îndoială! Şi dumneata care nu eşti decît o nulitate! Începi să vorbeşti de parcă-ai fi chiar un personaj din povestirile acelea despre care am vorbit, din revistele feminine, leit din cap pînă-n picioare şi cu tot cortegiul de scuze, am început eu să glumesc; apoi mi-am dat seama că fata nu părea deloc fericită.

Trase un scaun lîngă patul meu, se aşeză cu un aer hotărît şi prinse a-mi spune:

-Foarte bine! Ai ceva împotrivă? Am să încep chiar de la început... Doamne Dumnezeule, ai dreptate; abia acum vorbesc de parcă aş fi gata să spun o poveste de seară, la ceasul culcării.

N-am scos nici un cuvînt, m-am lăsat pe spate şi-am aşteptat, urmărindu-i ezitarea cu o nedumerire din ce în ce mai mare.

-Sînt trei lucruri, urmă ea. Nu ştiam cu cine să vorbesc despre ele, dar mi-a trecut prin minte că, deoarece şi

dumneata de-abia te-ai întors din Statele Unite, unde ai cunoscut pe cîţiva dintre oamenii implicaţi, ai putea începe să înţelegi. M-aş fi dus la tatăl meu, dar el ar crede că sînt născociri ale fanteziei mele.

Pe cînd vorbea, îşi mişca nervos degetele pe mînerul genţii de parcă-ar fi cîntat la vioară. Fără s-o întrerup m-am întors şi-am apucat-o de mînă ca s-o liniştesc. Mă prinse şi ea de mînă şi mă ţinu strîns, dar continuă să vorbească de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat.

-Mai întîi de toate să vorbim despre slujbă. Cineva încearcă să mă cumpere. Oferta mi-a venit din partea cîtorva dintre oamenii pe care i-am cunoscut la recepţia de la Federaţie. E vorba de un bărbat pe care-l cheamă de Laski. Cînd m-a chemat la telefon, mi-am făcut repede o seamă de socoteli ca să văd dacă, oferindu-mi postul ăsta, nu e cumva pur şi simplu un vînător de fuste, dar am găsit că nu e. E un om serios. E vorba de o slujbă aici, în Scoţia, plătită magnific, cu atribuţia de şef al protocolului şi relaţiilor comerciale într-o organizaţie de telecomunicaţii numită Corporaţia Bondi şi al cărei director e chiar el. Bondi e doar o parte dintr-un concern enorm, cu acelaşi nume cu sediul în Dallas Texas.

-Ştiu şi eu ceva despre ei, am spus. Ne-au ajutat simţitor de cînd cele două posturi emiţătoare au fost dinamitate. Dar mie nu mi se pare chiar atît de ciudat. Aşa ceva înseamnă c-ar trebui să fii flatată, sau că cineva, în sfîrşit, a văzut adevărata dumitale valoare, am adăugat.

Zîmbetul mi-a camuflat o neliniştе subită.

Ealasaid se uită îndîrjită.

-Marile întreprinderi nu lucrează în asemenea fel. În nici un caz firme ca asta. Nu aleg oameni ca mine, dintr-alt aliaj, aşa cum e cazul acum, afară doar dacă cineva doreşte cu disperare să se culce cu mine sau dacă umblă după altceva.

Mi-a trecut prin minte să fac o remarcă frivolă, dar în loc de-aşa ceva m-am hotărît s-o tratez cît mai serios cu

putinţă.

-Poate că doresc s-ajungă la tatăl dumitale... am început.

-M-am gîndit la asta, îmi răspunse ea numaidecît. În trecut mi s-a întîmplat de mai multe ori ca oamenii să vadă în mine un mijloc de-a căpăta o avansare de la tata. Totdeauna vor fi oameni de soiul ăsta, care se împrietenesc cu tine pentru relaţiile importante pe care le ai. Şi în cazul de faţă s-ar putea să fie la fel. Dar lucrul important în privinţa ofertei acesteia nu e atît motivul, cît felul în care s-a alergat după mine. N-a fost o ofertă de serviciu obişnuită, întîmplătoare. Oamenii care mi-au telefonat mi-au adus contracte gata scrise, cerîndu-mi să mă hotărăsc. Au venit la mine din mai multe părţi deodată. Hotărît lucru, după mine umblă şi nu cred că am de ce să fiu prea flatată. Ba de Laski a ajuns chiar la prieteni intimi de-ai mei, prin alte legături de-ale lui, ca să încerce să mă determine să accept. Dar, la drept vorbind, de ce sînt eu atît de importantă? Nu poate fi numai pentru tata. Nici n-am eu aşa mare trecere la el.

-Cu el ai vorbit?

-Nu încă, aşa cum am mai spus înainte. N-am vrut să-l amestec pe el. Dealtfel, tata e un tip foarte realist şi lipsit de imaginaţie şi s-ar putea, după toate, nici să nu fie cine ştie ce în asta. Poate că omul ăsta, de Laski, vrea totuşi să se culce cu mine.

Şi schiţă un uşor rînjet.

-Mă simt flatat că te-ai gîndit să stai de vorbă cu mine, dar cred că-l subestimezi pe tatăl dumitale. Imi spuneai că sînt trei lucruri?

M-am întors pe-o parte ca s-o urmăresc mai bine şi am reuşit, fără să-i dau drumul la mînă.

-Da. Ai întîlnit un tip un gazetar pe nume Tesco?

-Un om scurt, gras, mniop şi care miroase oribil?

-Vai, dar nu-i chiar atît de îngrozitor. E cu siguranţă

un om de treabă. Ei bine, a descoperit cine sînt eu şi a venit de-a dreptul la mine cu o poveste şi anume că Torrance, fostul om de bază al Federaţiei de-aici din Scoţia... ei bine, pare puţin cam exagerat, dar el zice c-a fost asasinat. Tesco spune că există dovezi că n-a fost un accident, şi mi-a demonstrat un lucru: Torrance nu era beat cînd a fost călcat de maşină.

-Tesco începuse să-mi spună şi mie ceva asemănător. Maniaci se găsesc pretutindeni. Torrance era cu siguranţă pe cale de a se îmbăta criţă încă de la prînz, i-am răspuns eu. Îmi stau dovadă chiar proprii mei ochi că aşa a fost.

-Asta se poate să fie aşa, urmă Ealasaid. Dar după ce a plecat de la dejunul acela, s-a dus de-a dreptul să facă o baie de aburi şi un masaj, după care şi-a petrecut ceasurile următoare înotînd. M-am întîlnit cu fiul lui, care susţine sus şi tare că tatăl lui era nebăut şi asta n-o spune doar fiindcă e vorba de tatăl lui. Se ştie că Torrance ar fi spus c-a plecat să se dezbete. Cînd a plecat de la stabilimentul băilor, administratorul a spus că omul era tot atît de treaz pe cît eşti dumneata sau eu acum.

-Şi chiar dacă e aşa, cum de-a ajuns omul ăsta, Tesco, la concluzia lui fantezistă că n-a fost accident?

-Pentru că, un lucru e sigur, o mulţime de oameni care au susţinut că n-a fost beat au dat de bucluc. Apoi, maşina l-a călcat pe trotuar ca să-şi facă treaba, încît nici vorbă nu poate fi că Torrance umbla clătinîndu-se pe mijlocul străzii, iar maşina şi şoferul, bineînţeles, încă nedescoperiţi, au şters-o repede şi cu dibăcie după ce şi-au executat maşinaţia la perfecţie. Tesco m-a dus la un martor ocular, care putea să jure că totul a fost intenţionat şi dinainte plănuit. Dar lucrul cel mai ciudat, cînd ne-am reîntors a doua zi ca să luăm de la el o depoziţie scrisă, omul dispăruse de pe meleagurile lui obişnuite şi, cînd în sfîrşit am dat de el, a retractat tot ceea ce spusese mai înainte. Individul era speriat din cale-afară. Evident, i se pusese în vedere să tacă.

-Pare puţin cam dramatic, am spus cu calm, bătîndu-i delicat mîna pe care i-o ţineam strîns.

-Nu încerca să mă linişteşti, făcu Ealasaid cu o voce tăioasă, trăgîndu-şi mîna supărată. Eu încerc să-ţi relatez întîmplarea cu obiectivitate, pentru că am nevoie de sfatul dumitale. Dacă nu m-asculţi sau nu mă crezi, pot perfect de bine... Se sculă şi se duse la fereastră.

-Aşteaptă un pic, am protestat eu. Nu încerc să liniştesc pe nimeni. Încerc doar să te fac să-ţi dai seama de situaţie. E puţin cam pripit şi cam fără temei să spui că Torrance a fost asasinat. În mod normal, lucrurile nu se petrec aşa.

-În mod normal. Exact. E tocmai ceea ce vreau şi eu să spun. Lucrurile sînt departe de a fi normale. Asta-i punctul al treilea despre care ţi-am vorbit.

-Vino şi aşază-te iarăşi. Mă enervează să te tot văd umblînd aşa, în sus şi în jos.

Mai mult în silă, veni şi se aşeză iarăşi, dar cu scaunul tras mai la o parte de pat acum.

-Hm, perfect. Aşa cum spuneam, de la New York n-am venit decît abia ieri dimineaţa. Atît la birou, cît şi acasă, mă aşteptau cîteva rînduri de la un vechi prieten de-al meu. Un funcţionar. Îmi spunea că vrea să mă vadă numaidecît. În sfîrşit, a venit la mine acasă. De data asta a fost cazul cuiva care mă ruga să vorbesc cu tata în interesul lui. La început am fost şocată. Nu era deloc în obiceiul lui de a se folosi de cineva. E...e un tip serios, independent. A pornit să vorbească cu mine direct, cu multă furie despre neocolonialism, dominaţia economică străină, tot soiul de asemenea lucruri. Mi-a spus c-a citit un fragment dintr-un studiu în profunzime privind categoria şi proporţia industriilor şi firmelor din ţara noastră care se află sub controlul capitalului străin şi, ceea ce a descoperit el, e enorma extindere la care s-a şi ajuns, atît de mult încît aproape toate industriile noastre de bază precum şi

toate societăţile noastre cu obiective tehnologice avansate sînt acum în mîna străinilor.

Coincidenţa mi s-a părut bizară şi i-am spus:

-Fără îndoială, în orice democraţie lucruri de asemenea soi sînt supravegheate cu grijă şi îndeaproape. Se efectuează un control de către ministere, bănci şi aşa mai departe. Asemenea situaţie nu poate merge prea departe fără să fie depistată.

I-am zîmbit cu un aer liniştitor.

-Dar prietenul meu a descoperit că multe dintre grupuri şi societăţi au făcut tot ce-au putut pentru a se sustrage de la controlul financiar, ajutate şi sprijinite chiar de cîţiva dintre ciinii de pază birocraţi la care tocmai te-ai referit. Ealasaid făcu o pauză în chip dramatic. După cum ţi-am spus, prietenul meu nu-i un tip isteric, aşa că l-am întrebat de ce-a venit la mine. Bineînţeles, ar fi trebuit să-şi manifeste bănuielile în ministerul în care lucrează. El mi-a răspuns că tocmai asta a şi făcut, dar a fost repezit cît colo. Ştii, el a aflat dintr-un număr de surse că o parte din adevăr a fost trecut sub tăcere, pe ce scară nu ştie prea bine. Toată problema constă în faptul că documentul cu investiţiile care a fost înaintat este completamente mistificat. Băiatul voia să-i povestească tatei tot ce ştia şi m-a rugat pe mine să aranjez ca să ajungă la el în secret. El crede că la mijloc e o conspiraţie care să...

-L-ai pus în legătură cu tatăl dumitale?

Începusem să sesizez cum stau lucrurile.

-Încă nu. Tata nu-i omul la care să poată ajunge foarte uşor un funcţionar tînăr ca prietenul meu. El e un partizan foarte strict al modalităţilor formale de comunicare. Chiar de la început i-ar sta prietenului meu toate împotrivă, chiar dacă...hm...Ş-apoi, tata, ştii, nu-l prea poate înghiţi, dintr-o seară tîrzie cînd l-a prins stînd sub fereastra mea.

-Are şi el perfectă dreptate, am făcut eu zîmbind. Aşa

că ai venit la mine în locul lui. Dar ce pot eu face? Sînt pe punctul de a ieşi din circulaţie pe o perioadă de trei săptămîni.

-Hm, el zice că dumneata eşti ministrul care a cerut referatul acela în primul rînd.

-Asta aşa e. Am documentul chiar aici la mine. Mie îmi pare că-i totul în ordine, am reacţionat eu uşuratic.

Nu-mi dau bine seama de ce n-am fost foarte sincer cu ea în privinţa îngrijorărilor mele imediate, referitoare la raport. Poate c-am vrut s-ascult părerea ei despre toată povestea asta înainte de a mi-o destăinui pe a mea. In orice caz am fost precaut. Una e cînd un funcţionar tînăr vorbeşte despre asemenea lucruri, dar pentru un ministru să facă aşa ceva e un caz cu mult mai semnificativ şi grav. Chiar dac-ar discuta confidenţial, fie chiar şi cu un prieten.

-Vrei să-l vezi? întrebă ea. Intr-un cadru neoficial?

Dintr-odată am înţeles despre ce şi despre cine vorbeşte.

-Guthrie e secretarul meu particular. Poate vorbi cu mine oricînd, i-am spus eu tăios.

Rămase cu răsuflarea tăiată.

-Cum de-ai ştiut că-i vorba de el?

-Incă n-am ajuns la azilul de geriatrie.

Mă cam înfuriasem puţin acum după ce îmi confirmase că e într-adevăr vorba de Guthrie. N-avusese dreptul să vorbească cu ea despre nişte probleme atît de confidenţiale.

Ealasaid văzu că sînt furios.

-Oh, te rog, făcu ea. El nu ştie ce ţi-am cerut. Are să fie foarte tulburat şi necăjit.

-Sînt sigur c-are să fie.

Părea gata să plîngă.

-El mi-a spus că dumneata eşti singura persoană, dar nu se poate hotărî să vină la dumneata. Nu intră în atribuţiile lui de secretar particular să alerge la dumneata cu toate

bănuielile lui şi, în orice caz, relaţiile lui cu dumneata sînt, zice el...distante şi formale.

Amintindu-mi că Guthrie încercase să-mi spună ceva, exact cu vreun ceas mai înainte, n-am mai zis nimic. Am început să mă gîndesc cum să găsesc o cale de a-i spune că e cu desăvîrşire greşit să scormoneşti lucrurile, şi totuşi să i-o spun fără s-o jignesc. Din fericire, sora a intrat tocmai atunci şi mi-a adus la cunoştinţă că doctorul vine pentru cîteva teste clinice. Ealasaid va trebui să plece. Nu trebuie să fie de faţă cînd vine el.

Ealasaid începu să mă convingă să-i dau un răspuns. Mi-am dat seama c-o dezamăgesc, dar i-am spus cît am putut mai stăpînit şi mai amabil că mi-e cu neputinţă, că sînt pe punctul de a suferi o operaţie. Atunci i-a venit mintea la loc şi şi-a cerut iertare pentru nesocotinţa ei. M-a rugat să nu-i port pică lui Guthrie. I-am spus să nu-şi facă nici o grijă în privinţa asta, dar în sinea mea nu eram chiar atît de sigur că n-am să i-o port. El n-ar fi trebuit să...sau să fi fost oare gelozie? La gîndul acesta din urmă, am adăugat cu oarecare intenţie vinovată că o voi chema de îndată ce voi fi în măsură să primesc iarăşi vizite.

-Sper c-o vei face, spuse ea cu tristeţe. Între timp, ce trebuie să fac în privinţa slujbei şi a...?

-Guthrie poate aştepta, am răspuns. Şi, dacă aş fi în locul dumitale, aş primi postul la Bondi.

Gîndeam serios acest lucru, dar cînd Ealasaid plecă repede din cameră şi doctorul îşi făcu apariţia, mi-am dat seama, încă o dată, că nu ne-am despărţit chiar în cei mai buni termeni.

Doisprezece

Era o dimineaţă ca oricare alta din cursul săptămînii. Sir Alexander MacDowall, secretarul Consiliului de Miniştri plecase de-acasă la ora nouă precis cu maşina sa Rover condusă de şofer. Casa lui mare, în stil victorian, aşezată destul de departe de drum, îndărătul unor ziduri înalte de granit, la şase mile sud de Edinburgh, rămăsese goală. N-avea slujitori, fiică-sa era la serviciul ei cel nou cu sediul în capitală, iar soţia-i se afla la Inverness, unde avea să petreacă cu sora ei văduvă o vacanţă săptămînală prelungită. Ca om ordonat şi metodic ce era, MacDowall şedea întotdeauna pe locul din spate al Roverului, în dreapta, aşa cum se cuvenea rangului său. Servieta şi gazetele de dimineaţă erau puse pe locul din stînga. Cînd era plecat în interes de serviciu şi avea şi un însoţitor secretar, fie bărbat sau femeie, respectivul ştia totdeauna că trebuie să şadă în faţă, alături de şofer, ca să-i lase şefului loc cît mai mult. Dar de data asta, ca totdeauna dimineaţa, era singur. Unica deosebire din ziua aceea aparte fu doar că, plecînd de-acasă, îşi aduse aminte că lăsase o carte pe care o citea seara în pat, şi se întoarse de la maşină s-o ia, după ce mai întîi înmînă servieta şi ziarele şoferului, ca să nu le mai care cu el inutil în casă. Era un lucru perfect normal pe care-l făcu în mod firesc. Cartea era o biografie nouă a lui Disraeli, din care citise pînă noaptea tîrziu şi, cum ştia că-l aşteaptă o zi grea, se gîndise să-şi rezerve măcar o jumătate de oră de destindere citind-o în timp ce-şi va lua gustarea de prînz, la birou.

Cînd se întoarse iarăşi la maşină, observă, cu un pic de plictiseală, că şoferul, într-o clipă de neatenţie, pusese fără să se mai gîndească servieta şi ziarele pe locul din dreapta din spatele maşinii. S-a gîndit mai întîi să-i spună omului să le mute, sau pur şi simplu să le împingă el alături dar, pînă la

urmă, s-a hotărît să nu mai facă zarvă numai pentru atît. Dimineaţa era frumoasă, iar el din ce în ce mai cusurgiu; şi mai la urma urmei, ce importanţă avea asemenea fleac? Se urcă în Rover şi se aşeză pe locul din stînga.

Maşina se întoarse ca s-o ia pe un drum lateral mai scurt, şi-apoi o apucă spre nord, pe calea directă către Autostrada Nr.1, o şosea dublă nouă şi strălucitoare, care-i îngăduia lui Sir Alexander MacDowall să ajungă în voie la sediul Consiliului de Miniştri, în funcţie şi de trafic, într-o jumătate de oră. Lui MacDowall nu-i plăcea viteza, preferind să plece de-acasă ceva mai devreme, preferînd de asemeni, în timpul mersului, să poată arunca o privire pe ziarele de dimineaţă, cît mai comod. Cu toate că sub capota motorului stau o mulţime de cai putere, şoferul conducea cu reţinere şi cumpătare. Ştia că trebuie să nu se abată de pe culoarul din centrul şoselei, mai tot drumul, şi că poate să depăşească doar întîmplător cîte-un camion de mare tonaj, şi numai cînd era absolut necesar.

Un bloc înalt şi neinspirat, cu apartamente de locuit, înalt poate de cincisprezece etaje şi vechi de cinci ani, situat în prezent mult prea aproape de curbura autostrăzii pentru a se bucura de tihnă. Un zid înalt de piatră fusese ridicat ca să despartă blocul de autostradă, care nici vorbă că nu putea să înăbuşe larma traficului pentru locatari, dar juca rolul de barieră oprind să se pătrundă din imobil pe autostradă şi invers. Faţada de beton a clădirii era groaznic de pătată şi, deşi numai de cinci ani, întreaga construcţie luase un aspect mizer şi deteriorat. Imobilul era unul dintre exemplele tipice şi des repetate ale acelor superperiferii structurate pe înălţime şi prost amplasate, pe care profesiunea de arhitect le-a lăsat moştenire naţiunii într-o perioadă de demenţă colectivă regretabil de prelungită. Nişte ferestre fără perdele la etajul al doilea indicau un apartament nelocuit. Locatarii anteriori cîştigaseră ciudat şi neaşteptat lozul cel mare şi acum trăiau

incomod într-o casă urîtă, cu acoperişul roşu, în Morningside.

Bărbatul solid, îmbrăcat cu un hanorac, purtînd un sac de pînză groasă în care avea sculele de instalator, s-a apucat de lucru la apartamentul nelocuit imediat după ora opt. Femeia oxigenată ce locuieşte în apartamentul din faţa scării, tocmai îşi cicălea soţul, făcînd remarca amară că lucrătorii de la municipiu nu vin niciodată la timp atunci cînd se defectează conductele.

Odată ce s-a văzut intrat în apartament, bărbatul în hanorac nu şi-a frămîntat mintea să afle cum de-au făcut ei rost de cheie. Că vreun funcţionar inferior de la primărie fusese mituit, asta nu-l privea pe el. Îl asiguraseră că nu va fi deranjat; cu toate acestea, omul nostru încuie şi zăvorî uşa după dînsul.

Traversă bucătăria goală şi se uită cu ochi de expert pe fereastră, în lungul autostrăzii. Trebuia s-o facă din bucătărie sau de la toaletă şi, după o inspecţie sumară, optă pentru prima; era mai mult spaţiu. Se aplecă, desfăcu sacul de pînză şi scoase micul aparat de radio. Îl deschise; la început se auzi un susur uşor, dar era gata pus la punct în mod automat. Aşteptă un moment, două, după care aparatul de radio a emis şapte semnale minuţios transmise. Asta se ve repeta, cu precizie din două în două minute. Ele nu se vor putea observa în eter. Vorbitul, deşi ar fi fost de preferat, fusese de la început exclus din motive de securitate.

Omul se întoarse la sac şi scoase un trepied, întinzîndu-i picioarele în aşa fel ca partea de sus să vină drept deasupra nivelului ferestrei. Se uită la ceas. Mai era de aşteptat o bună jumătate de oră, în cazul în care ţinta s-ar ivi ceva mai devreme. Scoase arma din tocul ei şi o potrivi pe trepied. Apoi, anexînd şi fixînd bine amortizorul de zgomot, de o formă foarte neobişnuită, se aplecă asupra armei, ţintind un punct ales cu grijă pe pista culoarului depărtat al autostrăzii, şi puse la punct imaginea telescopică. Traiectoria glontelui era destul de

mare pentru o precizie perfectă, dar omul nostru nu era un amator şi arma era un exemplar de profesionist. Cu piedica pusă, făcu cîteva probe de formă asupra unor maşini particulare nevinovate, calculînd viteza şi poziţia pe autostradă, apăsînd uşor pe trăgaci în momentul precis în care şoferii lor atinseră centrul crucii de pe lentila telescopică. După zece minute, dacă arma ar fi fost încărcată şi fără piedică, omul era sigur că ar fi lovit nouă din zece maşini. Avea să fie uşor; o poziţie extraordinar de avantajoasă, cu nici un fel de imobil care să aibă vedere asupra ferestrelor apartamentului.

Ar fi fost o bagatelă chiar şi fără ajutorul pe care-l văzu venind pe autostradă. Nouă fără cinci, şi un camion dungat roşu cu galben, cu o lumină galbenă de semnalizare pe acoperişul cabinei şoferului se apropie, apoi se opri puţin mai sus de blocul cu apartamente. Doi oameni coborîră şi se apucară repede să pună două placarde pe care era scris "Drumul în reparaţie" şi să aşeze nişte conuri-pivoţi de plastic, cu dungi roşii şi albe fosforescente.

Omul în hanorac se uită iarăşi la ceas. Trecuse un minut sau două peste ora plănuită a sosirii. Speră să nu se fi ivit nici o piedică în cale. Din două în două minute, aparatul de radio continua să emită cele şapte semnale. Omul scoase un bidonaş de Coca-Cola din sac, trase capacul ca să-l deschidă şi bău conţinutul pe nerăsuflate. După ce termină de băut, aparatul de radio porni să emită semnale repezi şi continui. Maşina trecuse peste podul ce se afla la o milă mai sus pe autostradă. Omul puse încetişor bidonaşul gol jos, fără nici o urmă de îngrijorare vizibilă, şi îşi luă poziţia în spatele armei.

Şoferul încetini cînd văzu primele semnale indicînd maşinilor să înainteze pe o singură bandă carosabilă de pe autostradă. MacDowall ridică ochii în mod automat de pe revista "Scotsman", luă aminte la semnalele rutiere precum şi la şirul lung şi regulat de conuri semnalizatoare, îşi aruncă

privirea la ceas şi se încruntă uşor. Întîrziase cu cîteva minute. În fiecare dimineaţă, se uita în mod inconştient la ceas şi-şi nota ora cînd trece prin faţa blocului mare şi urît cu apartamente de locuit, ce se afla pe dreapta autostrăzii. De acolo pînă la biroul său mai sînt exact cincisprezece minute bune de maşină. Dacă sînt şi mai departe lucrări rutiere de autostradă, sigur va întîrzia. Îşi dădu seama de neastîmpărul care începuse să se manifeste în el. Ce însemnau cinci minute în plus sau în minus pentru un om în situaţia lui? Nu mai departe decît alaltăieri auzise pe unul din gardienii de securitate zicînd, cu o înjurătură inutilă, că ei toţi îşi pot pune ceasurile după precizia timpului său de sosire. Să fi fost o calitate chiar atît de mare?

Patru sau cinci gloanţe răpăiră în capota maşinii, unul rătăcit spărgînd geamul lateral. Cîteva dintre ele străbătură cu precizie pielea de pe spătarul locului din spate din partea dreaptă, iar două găuri rotunde se iviră exact în servieta lui MacDowall şi în ziarele împrăştiate alături. Încă un glonte întîmplător, deviat se vede de unghiul capotei, îşi găsise adevărata ţintă şi se împlîntă adînc în umărul lui. Altul ricoşă puternic pe coperta lucioasă a biografiei lui Disraeli. În ciuda şocului, mîna stîngă sănătoasă strîngea automat cartea sfîşiată.

Singur şoferul, instruit în tinereţea lui la unităţile de tancuri, pentru un folos minimal în viaţa civilă, înţelese ce se întîmpla, cu un discernămînt remarcabil, şi puse piciorul repede pe acceleraţie, răsturnînd în pornirea-i bruscă şirul de conuri-pivoţi semnalizatori din plastic. Un cauciuc din spate explodă, dar asta n-a fost decît un fleac fără importanţă şi şoferul n-a oprit la margine decît cînd s-a văzut în siguranţă la adăpostul unui pod ce traversa autostrada. MacDowall, gîrbovit în spatele maşinii, palid la faţă ca un mort, dar conştient, ţinea morţiş să se întoarcă pentru a constata de unde veniseră împuşcăturile.

-Din blocul acela mare din spate, domnule ministru, etajul doi sau trei, judecînd după unghi. N-aţi păţit nimic, domnule ministru?...

Omul tăcu din gură, apoi văzu singele. Lăsîndu-l pe MacDowall unde se afla, sări repede din maşină, dădu fuga pînă la marginea drumului şi prinse a încerca să oprească maşinile care treceau. De notat că la acel timp al zilei nici o maşină nu se aflase în preajmă cînd avusese loc atentatul şi, ca atare, nu era de găsit nici un martor care să fi văzut că s-a petrecut ceva anormal.

Două-trei maşini şi un camion trecură inaccesibile pe dinainte, îngăduindu-şi fără pic de generozitate, să se cruţe de plictiseala de-a ajuta un om în pană. În sfîrşi, o maşină cu poliţişti, care-şi făceau patrularea obişnuită pentru supravegherea imperioasă şi presantă a automobiliştilor în depăşire de viteză, sosi la faţa locului şi şoferul le istorisi pe nerăsuflate toată păţania. Citeva momente preţioase se pierdură pînă ce poliţiştii, stîrniţi, în cele din urmă, de figurile de stil din limbajul cu care şoferul le caracteriză indolenţa, ieşiră din căldura maşinii ca să inspecteze Roverul. Să le dăm şi lor dreptate; graba şi viteza măsurilor lor ulterioare au lăsat puţin de dorit, dar asasinul şi-a ales foarte bine locul şi s-a gîndit la avantajul zidului despărţitor atît de înalt care mărginea autostrada, imposibil de escaladat la iuţeală din locul în care se aflau ei, iar pînă ce altă echipă de maşini, convocate prin radio, a ajuns la imobil şi a determinat apartamentul nelocuit de unde s-a tras, locul era pustiu de-a binelea. Nici măcar amprente pe bidonaşul de Coca-Cola, lăsat la faţa locului, nu se găsiră. O operaţie perfect plănuită, afară doar că schimbarea, absolut întîmplătoare, a locului celui din maşină, făcuse să se soldeze cu o nereuşită. Şi cînd îl conduseră pe Secretarul Consiliului de Miniştri la spitalul de urgenţă - secţia accidente - accidentatul, înfuriat la culme, ţinea strîns în mîna stîngă, cea sănătoasă, rămăşiţele biografiei lui Disraeli.

Trecuse în jur de o oră. Încăperea mică şi goală, ascunsă în fundul clădirii sediului greu de caracterizat al Biroului de Sarcini Speciale, lipită de docurile Leith, era rece, în ciuda caloriferului dublu. Zidurile netencuite ale blocului de beton armat îşi răspîndeau răceala în atmosferă. Încăperea avea o uşă de incendiu din metal şi nici o fereastră. Sus de tot, lîngă tavan, se afla un grătar de ventilaţie prin care venea zumzetul grav de la instalaţia de aer condiţionat. Pe perete singurul semn ornamental, cineva lipise cu scotch poza centrală cu chipul unei fete frumoase dintr-un număr al revistei "Playboy"; o fetiţă fără nume în numărul de iulie, încă o păpuşă bucălată şi asexuată cu o piele imaculată ca de plastic şi cu o coafură impecabilă. Un ceasornic pe perete arăta ora zece şi treizeci. O masă cu picioarele laminate stătea lipită de un perete şi pe ea se aflau două, trei pahare ciobite, pline de zaţ înnegrit, o sticlă de lapte pe jumătate plină, cîteva flacoane de Ness cafea şi nişte pungi de ceai şi de zahăr răsucite la gură. Centrul încăperii era ocupat de ceea ce ai fi putut crede la început, să fim iertaţi pentru greşeală, că e o mică centrală telefonică. Liţe şi fire de racord nici vorbă că se aflau, dar mai era şi o serie ciudată de discuri cu numere şi contoare fixate în corpul instalaţiei. Din timp în timp, lumini roşii se stingeau şi se-aprindeau, semnalizînd stăruitor.

In faţa aparaturii se aflau trei scaune cu scheletul din tuburi de oţel, dintre care două erau ocupate. Un bărbat de vîrstă mijlocie stătea cu ochii fixaţi asupra seriei de discuri, cu o cască, aşa cum au telefoniştii operatori, deoarece el n-avea altă treabă decît s-asculte. In faţa lui avea un bloc, pe care, din cînd în cînd, îşi făcea însemnări. In dreapta lui, pe o măsuţă lăturalnică, se găsea un magnetofon destul de operativ şi activ, pe care omul respectiv îl cupla din cînd în cînd pentru înregistrare. Celălalt bărbat din cameră, mult mai tînăr, cu părul lung şi unsuros, şi cu o faţă neplăcută, plină de coşuri, şedea răsturnat în scaun, răsfoind un exemplar vechi al

revistei "Playboy", poate acelaşi număr care furnizase podoaba de pe perete. Părea plictisit. Pe cadranul din faţă-i nu scînteiau lumini roşii, el avînd o sarcină foarte specială.

Deodată, un semnal sonor bîzîi şi o lumină se aprinse în faţa tînărului. Apucă repede casca şi o puse la urechi. In acelaşi timp cuplă magnetofonul pe care-l avea şi el alături. Incepu apoi să ia note stenografiate.

Cam la o milă depărtare, într-un cartier foarte select al oraşului, Ian Campbell, Guvernatorul Băncii Naţionale, ridică receptorul telefonului, ascultă o clipă şi apoi spuse:

-A, dumneata eşti, da? Bună dimineaţa - cu un accent tărăgănat după modelul aristocraţiei engleze. Da, sînt bine mulţumesc.

Vocea la capătul celălalt rostea cuvintele rar şi premeditat, şi tînărul cu părul lung, interceptînd convorbirea, n-avu nici o greutate să-şi însemne toate cuvintele rostite. Atît de des vorbesc oamenii nu numai repede dar şi neclar, şi el trebuia să-şi verifice însemnările în funcţie de banda de magnetofon mai înainte de a-şi înainta raportul.

-Am socotit că te-ar interesa să afli că păşim în faza a doua, spuse tărăgănat vocea. Nu era un accent tipic american, cu toate că, din cînd în cînd, apărea, doar ca o părere, cîte o vocală transatlantică. Incepem să deconectăm puţin jocul.

-Da? întrebă Ian Campbell prudent.

La telefon totdeauna era prudent şi, pe deplin justificat, cu toate că niciodată nu ştia în ce măsură.

-Iţi telefonăm ca să aflăm noutăţi.

-In ce privinţă?

Tînărul cu faţa plină de coşuri şi cu părul lung, însemnă pe bloc că vocea lui Campbell trăda temere. Lectorii lui erau mari amatori de comentarii.

-Despre o vînătoare...O tragere la ţintă. Ai auzit cumva cine a fost ţinta?

-Vai, Doamne...Urmă o pauză de o clipă.

-Mai eşti pe fir?

-Da...Aşadar...dumneata ai făcut-o, da?

-Da.

Urmă o pauză lungă. Tînărul plin de coşuri lovi nerăbdător cu creionul în blocul de notiţe.

-Dar, de data aceasta, nu la nivelul dumitale obişnuit de specialist, spune Campbell în cele din urmă, cu stăpînirea de sine aparent recîştigată.

-A dat greş?

-Mai mult sau mai puţin. S-a întors la birou, cu braţul în eşarfă, nu mai tîrziu de amiază, cel puţin aşa se spune. Dar de ce naiba tocmai el? Şi de ce cu atîta cruzime? Mai sînt şi alte căi de convingere.

-Nu oricine dispune de superba dumitale lipsă de principii, răspunse monoton şi egal vocea cu izul transatlantic. Urmă o pauză. Dar ai dreptate. A fost ceva uşuratic. Vom vedea însă dacă l-a demontat. Poate că va fi mai înţelegător faţă de îndemnuri şi de sugestii. Onoarea adeseori dispare cînd frica intră în oase.

-Mă îndoiesc; cu el nu merge.

-Şi eu cred la fel, dar vom încerca. Sau, mai bine zis, vei încerca.

-Nu, eu nu, protestă Ian Campbell enervat.

-Ba da, fire-ar să fie! Chiar dumneata. Vocea sună dintr-odată brusc şi tăios. Fixează o întîlnire şi du-te să-l vezi chiar astăzi. Diseară raportezi, domnule Guvernator.

Titulatura îi fu aruncată cu un sarcasm fără perdea.

-Eu... eu...

Tînărul cel plin de coşuri îşi însemnă timpul precis cînd se întrerupse convorbirea. Îşi însemnă şi invectivele rostite de Guvernatorul Băncii Naţionale în receptorul mut. Tînărul părăsi camera rece şi goală, rugîndu-şi colegul să aibă grijă şi de convorbirile lui, cît timp lipseşte. În camera alăturată, era

o maşină de scris mai veche; cel mai bine ar fi să expedieze fără întîrziere convorbirea interceptată. Cum nu aflase încă de tentativa de asasinare, nu-şi putea da seama în întregime de sensul convorbirii telefonice. Dar nu era chiar atît de timpit cît părea la prima impresie şi ştia că Guvernatorii Băncii Naţionale nu erau interpelaţi de obicei în asemenea termeni neprotocolari. Se aşează în faţa maşinii de scris, coborî banda pe jumătate roşie şi începu să bată mai întîi de toate cuvîntul *Urgent* cu litere mari, subliniate.

Sir Alexander MacDowall era un om extrem de capabil: altfel n-ar fi ajuns şi n-ar fi rămas unde se afla. Nu făcea parte din categoria celor atît de des ridicaţi la un rang înalt, care e numit nivelul lor de incompetenţă. Dacă în viaţa lui ar fi fost ranguri mai înalte de atins, acest deosebit Secretar al Consiliului de Miniştri le-ar fi obţinut.

Poate că cea mai remarcabilă calitate pe care o avea consta în a aprecia şi a-şi cîntări semenii. Dealtfel, o bună parte din viaţa-i oficială, consta în a recomanda şi alege omul potrivit pentru postul potrivit. Regretul său era că, dispunînd de-asemenea putere şi uşurinţă de a judeca, nu avea niciodată prilejul de a alege personalităţile politice pentru care lucra oficial. Cu candoare şi sinceritate, şi fără nici o urmă de modestie, îşi dădea seama cu cît ar fi fost mai bun guvernul ţării dacă el, şi nu Primul Ministru, ar fi fost cel ce-ar fi trebuit să aleagă actualul Consiliu de Miniştri şi să-i numească la departamentele respective. Majoritatea numirilor în posturile din străinătate de competenţa Statului şi toate numirile în posturile importante din serviciile administrative erau făcute după alegerea sau cu acordul lui. Nu exista decît o singură numire importantă la care el recunoştea că greşise grozav: anume, numirea Guvernatorului Băncii Naţionale. După părerea lui, domnul Ian Campbell era un dezastru total. Dar, cel puţin pînă în acea zi, considerase că latura tragică a

numirii stă în slăbiciunea şi prostia titularului. Campbell, un tip neevidenţiat în nici un cîmp de activitate, fusese la început pierdut cu desăvîrşire în lumea internaţională a finanţelor, deoarece formaţia lui de afacerist bancar, în cadrul unui negoţ de titluri cu legături comerciale restrînse, la care se mai adăuga şi decadenţa aristocratică a mediului său înconjurător, îl făceau nepotrivit pentru rolul său influent de acum. Mai tîrziu, păşise în cea mai primejdioasă etapă, mult prea frecventă în lumea politicienilor, aceea de a cupla incompetenţa cu o anumită activitate frenetică. Iar acum de curînd, mai intraseră pe fir mulţi alţi factori dubioşi şi sinuoşi.

MacDowall, suferind îngrozitor din cauza rănii de la umăr, se afla la birou, încercînd în chip brav, sau cu încăpăţînare, să-şi continue lucrul. Plecat către amiază dintr-un spital ce i se împotrivea şi în ciuda protestelor medicilor, se întorsese la birou ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Ieşise tocmai dintr-o şedinţă scurtă şi neconcludentă cu Primul Ministru care, prevenitor, îl felicitase că scăpase teafăr. Primul Ministru, destul de mărinimos, păruse tipic indiferent faţă de reala semnificaţie a atentatului şi chiar în ceea ce-l privea, aproape că nu-şi da seama de eveniment, părînd încă mai senil ca de obicei.

După încheierea întrevederii cu Primul Ministru, MacDowall trebui să facă faţă fluxului de simpatizanţi, prieteni şi alţi solicitatori îngrijoraţi şi dornici să afle noutăţi, pe măsură ce vestea atentatului se răspîndise. Intocmi o relatare anodină, lipsită de caracter senzaţional pentru ziare, în încercarea de a potoli ceva din rumoarea pricinuită de împrejurare. Soţia lui, înnebunită de spaimă, îi telefonă de la Inverness, insistînd să se întoarcă numaidecît; fiică-sa, Ealasaid, veni ca să se încredinţeze că totul e în ordine; şeful poliţiei telefona din jumătate în jumătate de oră, dînd rapoarte negative în privinţa evoluţiei urmăririi asasinului; începuse, în sfîrşit, şi el o dată să se simtă în oarecare tensiune.

Şi-acum culmea, şefa sa de cabinet intră cu vestea că Ian Campbell doreşte să-l vadă numaidecît. In alte împrejurări, ar fi aranjat să-i trimită vorbă că-i prea ocupat. Dar pe de-o parte, tocmai citise textul convorbirii telefonice interceptate, ce-i fusese prezentat urgent într-un plic plin de sigilii de ceară roşie, iar pe de altă parte, uşa se deschise în timp ce secretara parlamenta şi Campbell intră nepoftit; asta în ciuda protestelor poliţistului în uniformă care, în prezent, staţiona în faţa uşii. Campbell era alb la faţă şi schimonosit, captîndu-i pe moment - cel puţin aşa gîndi MacDowall - o urmă de interes faţă de un om de obicei anost.

Incepu să debiteze o serie de felicitări formale pentru norocul pe care-l avusese MacDowall. Urmă apoi o pauză foarte lungă. In cele din urmă MacDowall îşi ridică privirile de pe birou, întrebător.

-Doreşti ceva, domnule Guvernator?

-Da, aşa e, am venit să... vă previu. Din nou urmă o pauză.

-In ce privinţă, te-aş întreba? E puţin cam tîrziu, de pildă, să mă previi că voi fi victima unui atentat.

MacDowall se uită necruţător la Campbell, pe deasupra ochelarilor săi fără rame.

-Au încercat să vă ucidă.

-Aşa îmi închipui şi eu.

-Trebuie să fiţi mai maleabil cu ei, mai înţelegător. Asemenea lucru îl datoraţi persoanei şi familiei dumneavoastră, precum şi ţării.

-Despre ce vorbeşti dumneata?

-Ştiţi doar. Eu am cunoştinţă că ei... oamenii aştia, au încercat să vă convingă...

-... să le dau mînă liberă să facă ce poftesc; să pună mîna pe ţară. Despre asta vrei să vorbeşti?

-Ca naţiune ne prăbuşim. Din punct de vedere politic şi economic sîntem distruşi fără ajutorul lor. Asta ştiu eu.

-Ştii într-adevăr, domnule Guvernator? Ştii într-adevăr? Ei te-au trimis? Ei? Sînt prietenii dumitale, domnule Guvernator? Sînt? Ţi-ai ales nişte tovarăşi primejdioşi, dacă-ţi sînt tovarăşi. Poate că eu ar trebui să te previn. Sau e prea tîrziu?

Secretarul Consiliului de Miniştri se sculă în picioare. Simţi că o mînie neobişnuită începuse să-i clocotească în vine. Pentru fiica lui, asemenea ieşire era cu totul neobişnuită.

-Eu încerc să vă vin în ajutor, zise Campbell cu voce stinsă.

Se cutremurase de vehemenţa neaşteptată a lui MacDowall. Preţ de-o clipă MacDowall se întrebă dacă celălalt n-are să se prăbuşească la pămînt.

-Vor căuta să intre în legătură cu dumneavoastră din nou, domnule Secretar. Vă rog, fiţi înţelegător. E...socotiţi-o ca pe o tranzacţie comercială. Alţii, mai... mai marcanţi decît dumneavoastră... s-au dovedit oameni de înţeles. Dumneavoastră le staţi în cale. Ştiu ei că sînteţi prea puternic, aşa că... aşa că de nu voiţi să cooperaţi, sînt sigur că vor încerca iarăşi.

-N-am nevoie de dumneata să mă înveţi ce să fac, domnule Guvernator, răspunse MacDowall cu vocea stăpînită acum şi rece ca gheaţa. Nu doresc să mai discut asemenea problemă cu dumneata.

-Trebuie să le spun că refuzaţi să cooperaţi? întrebă Campbell.

-Mai există ceva ce se numeşte morală, răspunse MacDowall rar şi apăsat. Şi-acum te rog pleacă.

Guvernatorul Băncii Naţionale începu să mai spună ceva, dar dădu cu ochii de figura aceea aspră şi rece. MacDowall se întoarse să se uite pe fereastră, cu privirile duse peste vîrfurile acoperişurilor cenuşii ale oraşului. Campbell mai şovăi o clipă, apoi se întoarse şi el şi părăsi încăperea, cu pas nesigur.

După plecarea lui MacDowall se lăsă iar în scaunul de la birou. Își șterse fruntea cu dosul mîinii sănătoase. Îmbătrînise, pierduse o mulțime de sînge în dimineața aceea, și știa bine că ar fi trebuit să stea încă în pat. Dar faptele păreau să fie importante și el trebuia să gîndească. Fapte, fapte despre care de mult știa și pe care le suspecta, oferte ciudate de patronare, de bani, niciodată directe, niciodată pe față, nimănui de atribuit, erau evocate una cîte una. Sub ochii lui, avea de multă vreme întruchiparea corupției în creștere, și totuși nu reușise să acționeze. Asta fusese altă eroare de judecată din partea lui. Acum era cam prea tîrziu. Trebuia să presupună că Ian Campbell știa ce spune, că se infiltraseră profund în guvern. Dacă astfel stau lucrurile, în cine să se mai încreadă? Trebuia să presupună că multe nume faimoase, mulți dintre colegii lui apropiați, din conducere, fuseseră de mult cumpărați. De mult le bănuise pe toate, dar se lăsase înșelat pînă acum. O mafie, o francmasonerie de sperjuri. Înțelesese din rapoartele confidențiale și din constatările pe care le făcuse cu proprii săi ochi că o serie de oameni dispăruseră unul cîte unul. Nu oricine era abordat: numai cei mai influenți, cei mai importanți și poate și cei mai slabi. Prin asemenea metode, cei într-adevăr puternici ajungeau să fie izolați și singuri.

N-avea sens, își dădu el seama, să se tulbure și să se înfurie pe oameni ca Guvernatorul Campbell. Ian Campbell era un om din frontul celor slabi, poate unul dintre primii ce erau de corupt. Cei din spatele său...

MacDowall ridică de pe birou copia convorbirii telefonice a lui Campbell. Îl costase un efort enorm să se stăpînească și să se controleze, ca să vorbească chiar în termenii aceia civilizați în care vorbise, cu un om care se afla într-un contact atît de evident apropiat cu persoanele, oricare ar fi fost ele, care hotărîseră atentatul la viața lui. Avînd copia convorbirii, însemna că era cu un pas înainte mai bine

informat. Dar pînă la urmă, nu-l ajuta să rezolve enorma problemă care-l înfrunta.

Preţ de o clipă, din pricină că durerea din umăr îi crescuse în intensitate, simţi că nu mai poate îndura. La urma urmei, nu era decît un funcţionar de stat. Dacă politicienii voiau situaţia în asemenea fel, cine era el ca să le stea în cale? Putea să demisioneze. Putea foarte simplu să se dea la o parte şi să nu mai acţioneze împotriva forţelor financiare şi politice care căutau să pună stăpînire pe ţară. Dar această stare de spirit se spulberă. Poate că nu era încă prea tîrziu. De unul singur n-ar putea face faţă. Mai are nevoie şi de alţii. Unde-s oamenii puternici şi necorupţi? Trebuie să-i descopere. Are nevoie de aliaţi, de oameni în care să se poată încrede.

Sub imperiul unui impuls, puse mîna pe telefon.

-Cînd iese Ministrul de Interne din spital? îşi întrebă brusc şefa de cabinet.

Ian Campbell,prăbuşit pentru moment, raporta prin telefon nereuşita lui. După ce termină, cel care-l asculta, îi spuse brusc.

-Atunci trecem la stadiul următor. Ştii ce vrem noi să faci. Nu fi îngrijorat. Te vom ajuta din spate tot timpul. Iţi vom da instrucţiuni precise. Şi sînt sigur că întotdeauna ai dorit să deţii postul.

-Eu... eu... da... mormăi Campbell.

-Sînt tare bucuros, mormăi celălalt. Altfel ne-ar fi cauzat oarecare dificultăţi.

-Dar fără asasinate. Fără dinamitări.

-Ei, asta ţi-o garantez eu, Campbell. Mîine nu va mai fi nevoie, cîtă vreme fiecare se poartă cum trebuie şi ascultă de legile ţării ăsteia a voastre.

Treisprezece

Mi s-a dat drumul de la spital pe la 9.30 dimineaţa. Ingram şi un om de la minister, numit Dobbs, care din cînd în cînd îi ţinea locul lui Guthrie, de cîte ori acesta din urmă era liber, mă aşteptau la uşa principală, unde se mai aflau un singur reporter fotograf şi un operator bărbos pentru jurnalul televiziunii, care luară cîteva instantanee neinspirate, cînd dam mîna cu intendenta spitalului şi cu un funcţionar bătrîn de la arhivă.

Eram tot în căruciorul de invalid. Afară de doctorii mei şi de sora de la fizioterapia musculară, nimeni din afara spitalului nu ştia că operaţia se dovedise surprinzător de eficientă şi că din nou căpătasem puţină putere în muşchii de la picioare. Unde mai pui şi secretul profesional medical, aşa că nimeni n-avea nevoie să ştie. De fapt, mă aflam în primele zile de la operaţie şi ipoteza că aş putea ajunge într-adevăr în stare să merg neajutat era încă departe; aveam dureri mari şi nu voiam ca toată lumea să ştie cum îmi merge. La drept vorbind era o problemă strict personală şi voiam să evit cu orice preţ vorbăria de prisos asupra unei presupuse vindecări, apoi efuziunile presei şi ale publicului, care ar fi urmat după asemenea destăinuire.

O parte din preţul pe care l-am plătit pentru un atare succes parţial, a fost o şedere în spital vădit mai lungă decît o anticipasem. Se împliniseră exact patru săptămîni şi în tot acest răstimp, n-am avut încotro dar nu mi s-a îngăduit să-mi îndeplinesc întocmai atribuţiile. Abia dac-am văzut cîteva hîrtii oficiale; Guthrie, secretarul meu particular, luase concediu profitînd de lipsa mea - aşa mi s-a spus - deşi eu mi-am închipuit că s-ar fi putut să se ferească de mine şi o parte chiar din corespondenţa mea personală şi cea cu circumscripţia mea de alegeri, deşi îmi trecea prin mîini, era rezolvată, cu caracter

prevenitor, de biroul meu. M-am înfuriat, bineînţeles, dar e greu să-ţi impui voinţa într-un climat de clinică unde nu există decît docilitate şi supunere, iar vizitatorii mei ocazionali - ca de pildă Secretarul Consiliului de Miniştri - în conspiraţie evidentă cu medicii şi cenzuraţi de către ei, ţineau să mă liniştească, făcîndu-mă să înţeleg că pe primul plan venea sănătatea. De soţia mea n-am mai auzit nimic, nici măcar o dată. Nu m-a prea afectat dar eram căsătoriţi de multă vreme şi timpul nu-i un factor de prisos, nici chiar cînd eşti în relaţii proaste cu cineva. Nici de Ealasaid n-am auzit nimic şi asta m-a afectat.

Mă simţeam ca într-un vis şi ca pe altă lume în dimineaţa aceea, pe cînd eram scos din spital. Abia aşteptam să mă văd iarăşi la masa mea de lucru, cu hîrtiile mele dar eram ţinut în asemenea ignoranţă, încît nici măcar nu ştiam dacă mi se aranjase vreun program de obligaţii oficiale şi care era acela. Într-un fel sporadic Dobbs începu să-mi explice pe scurt cîteva probleme minore, prin geamul de la compartimentul maşinii. Chiar şi în cele mai bune clipe ale lui, era un individ morocănos şi grosolan, dar în ziua asta mi se păru mai uricios decît de obicei. Totuşi, am pus totul pe socoteala dispoziţiei mele, mai curînd decît pe-a lui. Îmi vorbi vag despre întruniri, în două, trei cuvinte, ajungînd pînă la zi, fără ca de fapt să intre în miezul problemelor sau în vreun detaliu. Am întrebat enervat unde e Guthrie. Sigur că nu mai era în concediu. Într-un chip puţin cam ciudat, Dobbs îmi aduse la cunoştinţă că-i fusese prelungit concediul, lucru despre care voi afla mai tîrziu. Apoi am întrebat despre raportul ultimelor cercetări cu privire la atentatul comis asupra Secretarului Consiliului de Miniştri dar chiar şi-n această privinţă Dobbs fu surprinzător de zgîrcit la vorbă. Mi-a trecut prin minte c-ar trebui să propun direcţiei personalului să-mi găsească în viitor un alt om care să-i ţină locul lui Guthrie, mai vioi şi mai vesel, fie el chiar mai puţin eficient.

Am hotărît să amîn orice discuţie pînă vom ajunge la

birou. Am împins fereastra dintre compartimentul meu şi al şoferului, închizînd-o şi pe furiş, mi-am lăsat picioarele în voia lor, mai întîi unul şi-apoi celălalt, ca să-mi dovedesc că mişcarea lor nou găsită nu era legată, în mod misterios, numai de spital. Piciorele se întorceau înapoi la viaţă în spasme încete şi dureroase şi, după ce mi-am dovedit asemenea lucru mai mult mie, m-am lăsat pe spate, satisfăcut într-o oarecare măsură. Uitîndu-mă cu privirea pierdută, distrat, pe fereastră, m-am mirat puţin pe ce drum o apucase Ingram, tocmai prin cartiere periferice, ca să meargă de la spital la biroul meu, situat în centrul capitalei. Ploua şi casele şi fabricile înnegrite din regiunile industriale prin care treceam, păreau toate mai dezolate şi mai sinistre. Ce plăcut era, totuşi, să te întorci iarăşi la munca zilnică! Mă simţeam aproape ferici şi, pe deasupra, aveam şi satisfacţia perversă, aş putea spune, că mă dureau picioarele.

Un semn alb de circulaţie la o răscruce, şi Ingram a cîrmit la stînga în loc de dreapta, depărtîndu-ne evident de oraş. Am tresărit, neliniştit oarecum. Mă aşteptau sarcini grele. Ce se întîmpla oare? L-am înţeles greşit pe Dobbs? M-am aplecat în faţă şi-am tras deoparte fereastra ce ne despărţea:

-Unde ne ducem Dobbs? Am înţeles că mergem direct la minister, l-am întrebat cu asprime.

Spre uimirea mea, n-am primit nici un răspuns, şi-am crezut la început că nu m-auzise. Ridicînd glasul, am repetat întrebarea. Din nou Dobbs mă ignoră. Mi se păre că visez. Oare individul surzise sau adormise?

M-am adresat furios lui Ingram:

-Unde ne ducem, Ingram?

Ingram îşi abătu pentru moment atenţia de la drum şi, aruncînd nervos o privire lui Dobbs, izbucni:

-Mă iertaţi, domnule ministru. Ordinul e ordin... Mă iertaţi, repetă el.

Spre uimirea mea, Dobbs reacţionă cu toată

vehemenţa la replica de mai sus, totalmente misterioasă pentru mine, se întoarse către Ingram şi-i spuse cu asprime să-şi ţină gura şi să-şi vadă de drum.

-Ce mama dracului te-ai apucat să faci, Dobbs? M-am aplecat iarăşi în faţă şi am zbierat: Ţi-ai ieşit din minţi?

Spunînd cele de mai sus, am izbit cu mîna inutil şi fără nici un efect în fereastra pe jumătate deschisă.

Dobbs se răsuci pe locul său şi, întorcîndu-şi faţa către mine, îmi spuse pe un ton de o obrăznicie care să te scoată din sărite, totuşi precis:

-Nu slujeşte la nimic să vă înfuriaţi, domnule Mockingham. Timpurile s-au schimbat... începînd de astăzi. Vă sfătuiesc să staţi liniştit. Lucrurile vi vor fi explicate la locul şi momentul potrivit. Sînteţi un infirm la urma urmei.

Atunci am explodat:

-N-am nevoie de explicaţiile dumitale, Dobbs. Mi-e destul. Consideră-te concedita din clipa de faţă. Ingram, întoarce şi mergi direct la Ministerl Şi fără alte neplăceri, te rog.

Cum mă aşteptasem într-o oarecare măsură, ieşirea mea nu avu nici un efect, şi ordinul meu nu fu nicidecum luat în seamă. Poate faptul că Dobbs mi se adresase cu *domnule Mockingham* şi nu cu *domnule ministru* mi-a slujit de avertisment. Aveam impresia că trăiesc unul din visurile acelea fantastice, în care simţi că n-ai nici o putere să previi cine ştie ce situaţie şi atunci te trezeşti ca să scapi de ea. In acelaşi timp, mi-am adus aminte de o întîmplare reală de pe cînd eram în armată cu gradul de locotenent şi comandam un pluton. Aveam un soldat cam refractar în pluton cu care am avut multă vreme bătaie de cap şi am dat peste el într-o dimineaţă, cînd era de santinelă, că sta culcat pe jos şi dormea în post. Am zbierat la el. N-a răspuns. M-a cuprins pe moment panica că autoritatea mea era călcată în picioare. O străfulgerare a unor titluri posibile de ziar, despre răzvrătire, îmi scăpără prin

minte, pînă cînd mi-am dat seama că omul nu era rebel. Era mort. N-am descoperit nici pînă astăzi pe ucigaş, cu toate că mi-a împuşcat şi sergentul în timp ce porniserm să cărăm înapoi la bază trupul neînsufleţit al ostaşului.

M-am lăsat pe spate în scaunul maşinii, ţinîndu-mă strîns cu mîinile de suporturile de piele, căutînd mai mult un sprijin psihic decît fizic, şi am încercat să ghicesc cele ce se întîmplau. Neplăcut, sudoarea mi se prelingea printre palmele mîinilor şi suporturile de piele. Dac-ar fi fost numai Dobbs, aş fi fus-o pe seama unei tulburări mintale, sau cam aşa ceva. Dar Ingram, un om sănătos la minte cum nu-i altul, era şi el amestecat. El, cel puţin, era evident amărît de cele ce trebuia să execute. Şi totuşi o făcea, refuzînd din anumite motive, să mi se supună, şi fără a vădi un efort real de a-l înfrunta pe Dobbs.

Cîteva momente am rămas amorţit şi tăcut. Apoi, cu o voce pe care-o speram să sune cît se poate de calm, am întrebat liniştit ce se întîmplă.

-Unde mă duceţi? Sînt răpit sau ce se întîmplă?

M-am hotărît să nu mai pun vreo întrebare pentru că iarăşi n-am primit nici un răspuns. Mi-am dat seama că, dacaş continua în asemenea stare sufletească, aş ajunge să mă înjosesc, pierzîndu-mi autocontrolul, mai cu seamă că acum mi se părea limpede că răpirea era singurul cuvînt la care m-aş putea gîndi ca să descriu ceea ce mi se întîmpla.

Mi-am amintit că citisem despre experienţele unui oarecare diplomat răpit de rebeli, undeva în Africa de Sud. Povestea cum nu putuse să creadă ceea ce i se întîmpla şi cum a continuat să nu creadă pînă ce-a văzut un poliţist împuşcat, prăbuşindu-se în praful cafeniu al străzii, din cauză că încercase să oprească maşina răpitorilor. După incidentul de mai sus, mintea diplomatului s-a concentrat minunat de bine. Poate c-ar trebui să mă consider fericit că n-am avut nici un incident asemănător, care să-mi apese conştiinţa.

Am încercat să mă relaxez, să găsesc un sens tuturor acestor întîmplări. Era prea mult deodată după săptămînile de pace şi linişte din spital. Dar prea puţin aş fi avut de cîştigat făcînd supoziţii. O clipă m-am gîndit să-mi exercit voinţa cu forţa, folosind-mă ca de un aliat de puţina putere din picioare, de curînd descoperită. Dar o parte din subconştient mă împiedică s-o fac. S-ar putea să am nevoie mai tîrziu de asemenea cantitate neînsemnată de efort.

Ce-ar fi făcut altul în locul meu? Iarăşi mi-am adus aminte de experienţa diplomatului. El încercase să-şi fixeze în memorie drumul pe care era dus. Dar eu nu prea aveam nevoie să fac aşa ceva, fiindcă eram dus chiar prin circumscripţia mea electorală, în care mîndream că ştiu aproape toate străzile şi toate cotiturile. Trecuseră vreo zece minute. Ne aflam acum afară din oraş, în plină regiune rurală. Recunoşteam multe din fermele particulare şi casele de ţară pe unde treceam. M-am întors iarăşi cu gîndul la Dobbs. De ce-o fi procedînd oare aşa? Ce are cu mine? Totdeauna am fost în termeni destul de buni, cînd lucra pentru mine, chiar dacă nu intimi sau prietenoşi. Părea un funcţionar util, aşa morocănos cum era. N-ar avea de ce să poarte ranchiune. În tot cazul nu oamenilor politici. Pentru funcţionarii de carieră, oameni ca mine nu înseamnă decît nişte factori suplimentari de luaţi în consideraţie în procesul general de luare a deciziilor. Un ministru rău sau dificil e ca un dezastru natural sau ca un act al Providenţei. Funcţionarii nu se opun unor asemenea eventualităţi; fac ce fac ca să se sustragă, ocolindu-le pe căi paşnice. Şi-aşa ar fi trebuit să fie şi cu Ingram; ba chiar mai mult decît atît. Afară dacă, fără să ştiu eu, soţia mea nu se va fi hotărît s-o concedieze pe soţia lui - bucătăreasa şi menajera noastră. Dar aşa ceva nu poate sta în picioare, nici ca fapt, nici ca motiv. Am băgat de seamă că mă uit ţintă la ceafa lui Dobbs. Păr gros la fir, negru şi tuns scurt. O cicatrice de la o tăietură, în carnea îndesată a cefei, drept unde se termina părul. Semn de la un

furuncul din adolescenţă, mai curînd decît de la o rană. Avea şi multă mătreaţă.

M-am uitat curajos jur împrejur, cînd am cotit brusc de pe şoseaua principală, în faţa unei case cu două rînduri de porţi. Ce ciudat. Casa asta mare o ştiam atît de bine! De-a lungul secolelor aparţinuse aceleiaşi familii nobile. Apoi cu timpul, şi familia şi casa, ca multele altele la fel, se înstrăinaseră. Familia s-a împrăştiat, iar casa asta mare a fost vîndută. Mi-am amintit că acum vreo patru ani o cumpărase Corporaţia Bondi ca să facă în ea o şcoală pentru pregătirea cadrelor administrative.

Porţile grele de fier forjat, cu o lucrătură complicată şi încărcată, fuseseră renovate şi revopsite. Vechiul blazon, fixat pe sculptura în piatră a stîlpilor, rămăsese la locul său, iar acum, colorat în roşu aprins şi auriu, sărea în ochi cu oarecare stridenţă. Porţile erau închise, însă Ingram a claxonat şi, numaidecît, îşi făcu apariţia un individ din loja portarului, curată şi bine întreţinută. Insul purta o uniformă albastră de campanie şi avea pe cap o şapcă cu cozorocul mărginit cu alb, de felul acelora purtate de paznicii din America. Alături de el, păşea un cîine poliţist din specia alsacienilor, ţinut cu un lanţ scurt. Omul descuie porţile şi veni la maşină. Dobbs scoase un document ce părea să fie o carte de identitate de un soi cum nu mai văzusem pînă atunci. O fotografie ca cele de pe paşapoarte era capsată într-un colţ. Gardianul se uită pe o listă pe care o ţinea în mîna neocupată, şi bîiă un nume.

-Sînteţi aşteptat, spuse el brusc, cu un evident accent american. Apoi salută şi se întoarse ca să deschidă larg porţile, iar Ingram porni, trecînd dincolo de porţi şi apucînd-o pe o alee lungă. Pe moment mi-a sărit în ochi un gard înconjurător, nou şi înalt, ce pornea de la poartă întinzîndu-se către stînga, pînă hăt departe. Era atît de arătos, încît m-am mirat că nu-l observasem mai înainte, deoarece pe drumul ăsta trecusem

destul destul de des. Dar după aceea mi-am dat seama că fusese aşezat ceva mai în spatele vechiului zid original ce împrejmuia proprietatea, cu discreţie, ca să nu fie văzut printre copaci.

Aleea de la poartă spre casă şi peluzele de o parte şi de alta erau frumos întreţinute, încît nu mai aduceau nici pe departe cu sălbăticia şi părăsirea în care se aflau cînd fusesem ultima dată aici, cam cu vreo cinci ani în urmă. Străbătînd calea prunduită spre casă, am observat cel puţin doi, trei grădinari lucrînd printre straturile de trandafiri, tăindu-i pentru primăvară şi săpîndu-i la rădăcină. Şi casa îşi recîştigase vechea ei eleganţă, sau poate chiar mai mult, fiindcă mă îndoiesc să fi arătat vreodată atît de imaculată. Două, trei maşini, ce arătau a fi scumpe, erau parcate afară, un Rolls-Royce, pe puţin două maşini americane, din cele enorme, şi una sau două marca Rover, ca a mea.

Ingram parcă maşina în faţa scărilor. Călătoria noastră, evident, se încheiase. Dobbs şi cu Ingram coborîră şi începură să scoată căruciorul meu de invalid, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic neobişnuit. Eu n-am făcut nici o mişcare, luînd hotărîrea, pe moment să mă încăpăţînez. Dar mai înainte de a-mi pune în aplicare hotărîrea, Dobbs deschise uşa maşinii şi mi se adresă aspru şi tăios:

-Dac-aş fi în locul dumitale, domnule Mockingham, aş colabora fără nici o rezervă. Acum totul ţi se va explica, spre ştiinţa, dacă nu spre satisfacţia dumitale. Ar fi de nedorit să ne sileşti să te cărăm înauntru şi mai neputincios decît eşti de obicei.

Stătea în spate, nepăsător şi distant, iar eu mă hotărîsem şi să-mi păstrez rămăşiţa de demnitate şi să fac cum spunea el. Am putut doar presupune la ce s-a gîndit cînd s-a slujit de cuvîntul ciudat "de nedorit".

Am fost scos şi instalat în cărucior; apoi Ingram şi Dobbs m-au dus ca de obicei pe sus, urcînd treptele largi către

intrarea principală. Eram cu spatele spre casă, căci aşa e mai uşor de manipulat un cărucior de invalid, încît abia cînd am ajuns sus am putut să apreciez cine erau cei ce m-au întîmpinat.

Erau doi la număr: Carlyle şi de Laski. Negustorul pripit şi iute din New York şi maltezul scurt şi negricios din Glasgow cu pipa-i a la Sherlock Holmes, cei doi membri ciudaţi ai Consiliului de Administraţie al Federaţiei, pe care-i văzusem ultima oară la New York, cu mai bine de-o lună şi jumătate în urmă.

-Bună dimineaţa, domnule Mockingham. Mă bucur că aţi ieşit din spital. Aţi fost scos din circulaţie timp de cîteva săptămîni.

Într-un fel absurd de ridicol, Carlyle îmi zîmbea ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Doar acel *domnule Mockingham*, iarăşi mă izbi puţin.

-Aţi avea ceva împotrivă, să-mi spuneţi cu precizie dacă ştiţi, ce se întîmplă? Dobbs, aici de faţă, care-l înlocuieşte pe Guthrie, secretarul meu particular, pare că şi-a ieşit din minţi, am izbucnit eu pe un ton ridicat.

-Noi îl cunoaştem bine pe domnul Dobbs. A avut un lucru greu de îndeplinit. Ne-am gîndit că domnul Guthrie n-ar fi fost persoana cea mai potrivită pentru asemenea sarcină, răspunse Carlyle, ca şi cum asta ar fi explicat totul. Mie... nouă... ne-ar părea rău dacă v-aţi simţit oarecum inoportunat. Poftiţi înăuntru şi am să văd dacă putem pregăti o ceaşcă din fiertura aceea oribilă care trece drept cafea în ţara asta. Domnule Dobbs, *trebuie* să facem numaidecît ceva în privinţa furnizorilor.

Începusem să spun ceva, să întreb de Guthrie, dar Carlyle s-a întors şi a plecat, intrînd în vestibul, iar eu am fost împins după el. Mi-am stăpînit furia reînnoită şi surprinderea. Dac-aş putea să-mi joc de-acum înainte rolul de om rece cu desăvîrşire, aşa cum îmi umbla vorba!

Vestibulul frumos era aşa cum mi-l aminteam. Plafonul bogat împodobit şi aurit fusese de curînd restaurat, iar capetele de cerb şi colecţia de armuri, cumpărate odată cu casa, încă mai împodobeau pereţii într-o profuziune ostentativă. Singurele noi adaosuri erau un birou de recepţie, îndărătul căruia şedea o fată foarte drăguţă, şi-n spatele ei, într-o nişă care pe vremuri găzduise o statuie de marmură, un panou de control mare de metal, cu multe semnale luminoase instalate pe el: contorul indicator al unui vast sistem de alarmă împotriva spărgătorilor. Fata îmi zîmbi cînd i-am trecut pe dinainte.

Am fost mînat cu căruciorul, fără să protestez, din vestibul în încăperea în care mai era încă biblioteca. Şi ea fusese schimbată considerabil, mai arătoasă acum, mai curată, iar prin cameră se găseau răspîndite mai multe măsuţe şi scaune noi, într-un stil modern, cu mult gust, menite să înlocuiască mobila veche şi deteriorată de care-mi aduceam aminte. Am fost dus în mijlocul încăperii în faţa unei mese mari, ca aceea pentru conferinţe. Carlyle şi de Laski s-au aşezat în faţa mea, de-ai fi zis că vor să-mi ia un interviu. Dobbs şi Ingram, după ce m-au aşezat în faţa mesei, au părăsit camera, închizînd uşa după ei.

-Cafea? m-a întrebat Carlyle numaidecît, întinzînd spre mine un platou de argint cu o ceaşcă şi o cafetieră pe el.

Le-am ignorat cu răceală.

-Prea bine, izbucni Carlyle brutal. Sînt de acord că vă datorăm mai întîi de toate o explicaţie. Politeţele, sper, vor urma după aceea. De Laski vă va explica.

Se aşează iarăşi pe scaun şi-şi încrucişă braţele. M-am uitat lung la el, neînţelegîndu-l. Picioarele au început să mă doară fără să la pot face nimic, dar durerea îmi ajută într-un chip ciudat să-mi ascut simţurile.

-Nu-i vorba de un *coup d'etat*[1], începu de Laski liniştit. Aşa ar suna mult prea dramatic. Luaţi-o mai curînd ca pe o tentativă de preluare a puterii.

Trebuie să fi făcut fără voia mea, un gest de neîncredere, fiindcă de Laski şi Carlyle s-au întors unul către altul,zîmbindu-şi vag, într-un fel ocrotitor, aşa cum faci faţă de un copil care a spus ceva ridicol sau absurd.

-Nu mi se pare necesar, cred, să încep chiar cu începutul,continuă de Laski,după un moment. Trebuie să vă fi dat seama,în poziţia pe care aţi avut-o, chiar dinainte de a fi intrat în spital, că aşa ceva era pe cale de a se întîmpla. Credem că aţi mers pînă acolo încît aţi cerut şi un raport. Dar ca să nu mai lungim vorba, situaţia actuală este de-aşa natură încît, într-un fel sau altul, am şi pus mîna pe majoritatea acţiunilor în aproape toate industriile mari din Scoţia şi în foarte multe din cele mici.

Ascultam cuvintele rostite, fascinat de accentul lui de Laski. Era aspru atît cît de-abia să se simtă, o amestecătură bizară de intonaţii americane, mediteraneene şi scoţiene; vocalele amestecate şi deformate într-un fel neaşteptat, dar nu neplăcut. Rostirea îi era adesori umbrită de obiceiul lui de-a ţine pipa în gură în timp ce vorbea. Apoi am încercat să mă concentrez asupra semnificaţiei, amintindu-mi iarăşi de raportul pe care îl cerusem chiar înaintea operaţiei mele lui Matthews din Ministerul Dezvoltării Comerţului şi a Industriei. Mi-am mai adus aminte de cele ce-mi spusese Ealasaid MacDowall, cam în acelaşi timp, referitor la îngrijorările lui Guhtrie. Unde era oare el acuma?

-Apoi printr-o pregătire abilă şi stăruitoare, am reuşit să punem mîna pe toaté mijloacele şi căile de difuzare a ştirilor

---

[1] Lovitură de stat(fr.)

din întreaga țară.

De Laski continua să vorbească.

-Dumneavoastră erați în spatele dinamitării emițătorilor radioteleviziunii? mi-a scăpat întrebarea.

De Laski făcu un gest scurt de încuviințare, de parcă întrebarea mea n-avea nici o legătură cu problema.

-Cine sînteți dumneavoastră? am continuat eu.

Eram conștient că vorbeam aproape în șoaptă.

-Corporația Bondi este, după cum probabil vă dați seama, un foarte mare trust, cu baza în SUA și în al cărui sediu scoțian vă aflați acuma. În timp ce și alte cîteva companii subsidiare au fost și sînt mult implicate și interesate în această acțiune, e de ajuns pentru informația dumneavoastră să vă spun că această Corporație Bondi...

-Ați sărit să ne oferiți ajutorul cînd emițătoarele au fost dinamitate.

Semnificația remarcii mele se vădea de la sine de cum am rostit-o, dar eram complet uluit de enormitatea celor ce mi se spuneau.

-Asta a fost la început, domnule Mockingham. Așadar, acum să vă formulăm totul pe îndelete: dispunem de baza economică, sîntem stăpîni pe mijloacele de difuzare a știrilor și am căpătat o majoritate enormă în Consiliul de Administrație al Federației, înlăturînd, fiindcă veni vorba, pe domnii MacPake și Lindsay, în răstimpul care s-a scurs de la ultima noastră întîlnire. Singurul lucru de care mai aveam nevoie era... guvernul scoțian. Dar, vorbind în general, îl avem acum și pe el, cu permisiunea dumneavoastră și a încă unuia sau doi.

-Intenționați... vreți să-mi spuneți... că încercați să puneți mîna pe toată țara?

A trebuit numaidecît să-mi stăpînesc un subit impuls de-a rîde, dar senzația trecu repede. Mi-am adus aminte limpede de MacPake și de Torrance, de vechile suspiciuni, ridicole la vremea aceea.

-Acum luaţi puţină cafea, domnule Mockingham, interveni Carlyle. Păreţi cam epuizat. Aţi dori o băutură mai tare sau e prea devreme?

Fără să mă gîndesc, am făcut ceea ce mi se spunea, şi mi-am turnat puţină cafea, dar n-am mai ajuns s-o beau.

-E de necrezut, am spus eu după cîteva clipe. E ca un complot gigantic pus la cale de mafia.

-Nu e vorba de o crimă pe scară gigantică. Noi nu sîntem mafia.

-Deosebirea nu-i nici măcar cît un vîrf de ac, am răspuns eu.

-E urît din partea dumneavoastră, domnule Mockingham. Trustul nostru multinaţional a făcut asemenea lucruri ani de zile.

-Da, şi numai în ţările în curs de dezvoltare. Asta făcea parte din lupta dumneavoastră de după război de-a vă infiltra în Africa, în Asia şi aşa mai departe. Dar pînă acum nu v-aţi călcat încă în picioare prietenii.

-Noi nu reprezentăm guvernul Statelor Unite, nici Serviciul Central de Securitate. Nu cred că ci ar fi de acord cu acţiunea noastră. Noi sîntem doar o societate mare ce achiziţionează bunuri pentru activul nostru, şi care oferă sprijin, aşa cum am făcut întotdeauna. În cazul în care dumneavoastră credeţi că aşa ceva e o imposibilitate, îmi voi îngădui să vă citesc un fragment din revista săptămînală "Economist". Citez: *Soldurile anuale ale Trustului General Motors au atins acum o cifră mai mare decît venitul naţional al oricărui stat din lume, cu excepţia a douăsprezece state numai.* O simplă statistică, nu-i aşa, domnule Mockingham? Ei bine, noi, cei din Corporaţia Bondi nu sîntem chiar atît de tari, dar am parcurs o bună distanţă din drumul nostru.

-Şi Scoţia e ultimul bun achiziţionat pentru activul dumneavoastră. E o achiziţie mai mare decît aţi evaluat-o la început, cu siguranţă.

Acum eram într-adevăr sincer curios.

-Achiziționăm în mare, gîndind în mare, interveni Carlyle cu mîndrie.

-Undeva, cumva e un soi de clișeu Dale-Carnegie[2], am atacat eu scurt.

-E un adevăr evident, urmă de Laski. Poftim, domnule Mockingham, am să dau cărțile pe față. Noi ținem la dumneavoastră. Nouă... mie mi-e dragă Scoția și scoțienii. Eu nu doresc, și Corporația Bondi nu dorește să vă lezeze mai mult decît ați fost lezat. Veți *beneficia* din situația de față, da, și dumneavoastră și Scoția veți beneficia.

-Ne faceți chiar o favoare? Ce grozav de drăguț din partea dumneavoastră. Și asta vine direct din bunătatea inimii dumneavoastră corporative, presupun?

-Fără îndoială că și noi vom beneficia, spuse de Laski volubil și abil. Pentru noi, în America, a fost o situație destul de ambiguă după ce dumneavoastră ați intrat în Piața Comună Europeană, dar acum vom deveni și noi membri *ex officio*, ca să zic așa.

-Nu prea merge, am răspuns eu. O societate care nu urmărește decît profitul, așa cum evident este Corporația Bondi, trebuie să aibă niște scopuri destul de palpabile ca să preia asupră-și o țară falimentară și politiceește instabilă, cum e Scoția.

-Aș putea să vă țin un logos în privința motivelor noastre domnule Mockingham, spuse de Laski încet. Am făcut-o adesori în America. Dar întîmplător acum n-am timp. În orice caz, dumneavoastră sînteți destul de inteligent ca să

---

[2] Scriitori americani, autori, printre altele, ai unor îndrumare de cucerire a prietenici oamenilor

vedeți multe dintre motive. De ce oare, ca să citez doar unul dintre ele, să ne batem capul cu niște fleacuri de principate, pentru acordarea drepturilor de acostare în porturi, cînd putem avea un stat în plin avînt, pe măsura nevoilor noastre? Într-un viitor foarte apropiat, Scoția are să fie o foarte comodă rampă de lansare pentru o mulțime din tranzacțiile noastre financiare internaționale. Și dacă trecem cîndva peste semn, adică încălcăm dispozițiile legale, ca să zic așa, ei bine, n-avem nevoie să ne facem sînge rău că guvernul se tulbură din temelie de proasta noastră comportare. N-avem deci să distrugem regulamentele. Noi vedem Scoția ca un soi de Elveție fără restricțiile guvernului... sau cel mult numai cu restricțiile care ne convin nouă. De vreme ce ești bancher internațional ce-ai putea dori altceva? Mai sînt multe alte considerente, bineînțeles. Piața Comună pe care am menționat-o, care nu-i nicidecum un factor minor. O mulțime de filiale de-ale noastre vor canaliza mărfurile spre piața europeană de acum înainte, fără să mai aibă bătaie de cap cu plata taxelor vamale cerute de țările Pieței Comune. Desigur, Scoția va trebui să-și plătească taxele ei. S-ar putea ca acum să apară șomajul. Da, domnule Mockingham, au să mai fie încă multe. Investițiile, cheltuielile guvernului pentru opere sociale și așa mai departe... asemenea probleme vor trebui reduse substanțial. Așa cum ați spus, profitul este mobilul nostru și va continua să fie chiar dacă o serie de oameni vor avea de suferit în cursul acestui proces. Așa e viața, domnule Mockingham. Dar vă asigur. Scoția în ansamblu, va avea de cîștigat.

-Materialicește, economicește, sînt sigur că un oarecare număr de indivizi din Scoția ar putea să tragă beneficii... dar cu ce preț? Am ezitat. Vă amintiți să fi văzut în revista "Punch" o caricatură a culesului recoltei Primului Război Mondial? E celebră în felul ei. Belgia a fost ocupată. Caricatura îl arată pe regele Belgiei părăsind Bastimentul Statului. Kaizerul, cu un rînjet pe față, se apleacă peste bordul

navei şi-i spune cam aşa ceva: *Vezi, ai pierdut totul*; iar regele îi răspunde: *Dar nu şi sufletul.*

-Gogoşi romantice, domnule Mockingham. Mofturi sentimentale. Nu-s de dumneavoastră. Sînteţi un om practic.

-Şi dumneavoastră sînteţi, evident, numai că prea practic. Totul mi se pare fascinant, deşi înspăimîntător. Aproape aş crede că gîndim pe aceeaşi lungime de undă. Aşa că trebuie să înţelegeţi ce vreau să spun. O ţară ca Scoţia, care şi-a recîştigat independenţa atît de recent, nu-i ca o mare societate comercială. Nu poate fi pur şi simplu preluată.

-Doriţi să punem un pariu, aşa cum se spune de obicei în filme? De Laski zîmbi. Dar sigur că aţi şi început să vă daţi seama de situaţie.

-Doar nu vă puteţi muta în Scoţia şi folosi aceleaşi procedee ca pentru o preluare, am continuat eu. Să înlocuiţi Consiliul de Administraţie, să pliviţi cadrele administrative mijlocii de toţi devotaţii şi credincioşii, şi alte lucruri de soiul ăsta.

-Şi la urma urmei de ce nu? Sînt de acord că e un proces mai lent. N-avem să facem nimic drastic. Adunarea Naţională n-are decît să continue cît timp va şti să se comporte. Sînt sigur că veţi conveni că reprezentanţii poporului aranjori au putut opri organul administrativ să facă ceea ce doreşte. Adunarea e un soi de supapă de siguranţă ce nu produce altceva decît discursuri; dar cu oameni ca dumneavoastră trebuie s-avem mai multă grijă. Pe cei ce contează, sau îi convingem sau îi îndepărtăm. Restul ne vor urma.

-De ce nu? De vreme ce e democraţie, am spus eu convins.

-Aveţi înţelepciunea de a zîmbi cînd folosiţi asemenea cuvînt. Democraţia e o vorbă goală.

-Nu o folosesc în forma-i cea mai simplă. Dar o ţară nu-i chiar numai un organism alcătuit din două părţi: patro

şi patronaţi.

-Iarăşi greşiţi, domnule Mockingham. Vă pierdeţi detaşarea intelectuală.

-Acţiunile simple nu sînt de vînzare.

-Ba sînt. Şi cele preferenţiale sînt de vînzare. Doar de aceea vă aflaţi aici.

Paisprezece

Un număr de oameni, ale căror acţiuni viitoare aveau să joace un rol important în desfăşurarea evenimentelor, îşi vedeau de treburile lor, ca de obicei, în ziua aceea. Printre ei era şi un bărbat cu numele de Walt Tesco, om scund şi gros, cu nişte ochelari puternici de miopie; un individ căruia precis îi mirosea gura grozav de neplăcut. Walt Tesco era ziarist profesionist. Nu în sensul major al profesiei, ci un soi de gazetăraş cu peniţa numai pe jumătate liberă, folosit în parte de o agenţie, care, din cînd în cînd, îl trimitea după subiecte din cele mai puţin plăcute, pentru articole de bîrfă pe marginea unor poveşti ce priveau nume mari şi ştiri importante şi senzaţionale. Tesco era specialist în a culege subiectele de interes uman pentru revistele senzaţionale mai puţin respectabile, dar mult mai citite, şi pentru ziarele ieftine adresate marelui public din Europa şi din America.

Walt Tesco lucrase în America cele cîteva luni precedente şi abia sosise la Edinburgh. Mai fusese aici o dată, ori de două ori în viaţa lui, şi oraşul astă rece şi cenuşiu îi era drag şi urît. Treptat însă, se obişnuise cu el, găsise un hotel care îi plăcea şi, pe deasupra, în strada Rose se găseau două baruri în care se simţea mai la largul său ca nicăieri. Cînd se îmbătau scoţienii i se păreau destul de accesibili şi lesne de vorbit cu ei, iar în actuala situaţie economică se găseau la tot pasul o mulţime de ziarişti şomeri care nu s-ar fi sfiit nicidecum să primească un pahar, două de alcool de la un străin oarecare.

Walt Tesco se afla de astă dată pe urmele mai multor zvonuri interesante. Se ştia, dealtfel, că o bună parte din mijloacele de existenţă şi le cîştiga urmărind întruna scandalurile şi clevetirile, dar de curînd alcătuise şi un dosar aparte într-o anumită problemă, cu totul de altă natură. Totul începuse de mult, tocmai în New York, pe urmele unui om care

deţinuse postul de reprezentant extraordinar al Federaţiei Societăţilor Americano-Scoţiene din Edinburgh, fusese călcat de o maşină şi ucis fiind beat mort. Una ori două ciudăţenii se desprindeau din întîmplarea aceea şi, într-un fel una din ele duse la cealaltă, iar Tesco s-a văzut angrenat în urmărirea accidentului, ceva mai mult decît ar fi putut s-o facă altcum. Din întîmplare însă, sau cel puţin aşa ar fi putut să pară, Tesco fusese în acelaşi timp solicitat să scrie un reportaj pentru o revistă în culori din Washington, în privinţa unui număr de societăţi de naţionalitate străină cu sediul în Statele Unite şi, îşi alesese ca subiect tocmai Federaţia Societăţilor Americano-Scoţiene. Cînd le-a trimis primele scrisori, consultîndu-i în privinţa articolului, le specificase că doreşte să ia un număr de interviuri de la scoţienii plecaţi din patria lor. Interviurile respective aveau să fie ilustrate cu fotografii lăcuite de moşieri americano-scoţieni, dintre cei cu fustanele şi cu cîini ciobăneşti, stînd în faţa fermelor lor din Texas sau a conacurilor din Noua Anglie. Aspectul trebuia să pară mai scoţian chiar decît în Scoţia.

In felul acesta, se apropiase de Consiliul de Administraţie al Federaţiei, dar nu ajunsese la nici un rezultat. Fusese foarte surprins că i se respinsese oferta de a da publicităţii eforturile pe care Federaţia afirma că le-a făcut în decursul anilor, pentru a-i menţine pe scoţienii expatriaţi şi pe prietenii Scoţiei, în contact cu cele ce se petreceau în vechea patrie. Un zid de tăcere a întîmpinat cererea lui de a lua interviuri forurilor conducătoare ale Federaţiei, aşa că a trebuit să se mulţumească să ia interviuri cîtorva din cei o mînă de foşti exponenţi ai biroului Federaţiei. De aici a pornit totul. La început, Tesco se gîndise că geloziile de castă sau cele personale, ca în majoritatea organizaţiilor benevole, au jucat rolul de căpetenie. Dar unanimitatea de opinie a foştilor exponenţi ai direcţiei cu privire la alcătuirea noului Consiliu de Administraţie al Federaţiei era de aşa natură, încît Tesco şi-a

iat numaidecît seama că buba e mult mai adîncă şi mai fundamentală. Atît de puternic era sentimentul lor că Federaţia o apucase pe un *drum greşit*, încît înflăcăraţii scoţieni care fuseseră într-un fel sau altul înlăturaţi de la conducerea Federaţiei erau gata să constituie un organism rival, care să promoveze interesele Scoţiei într-un chip mai tradiţional. Se găsise un om cu numele de MacPake, fostul preşedinte al Federaţiei, şi mai era un oarecare Lindsay care, plin de mînie, furniza fondurile. Tesco a cheltuit un important număr de ore discutînd cu oamenii aceştia şi ascultîndu-i. Apoi începu să-şi organizeze materialul în aşa fel încît, pe de-o parte să-i slujească evident pentru articol, dar să-i furnizeze totodată o seamă de informaţii privind anumite aspecte ale vieţii scoţienilor din Statele Unite şi din Scoţia, cu mult mai numeroase decît le-ar fi putut folosi gazetăreşte într-un cadru mic.

De data asta, Tesco se afla iarăşi la Edinburgh, dar bine aranjat. Un birou fusese închiriat în partea de sus a unui bloc, drept în closul străzii Princes; avea un tînăr ca ajutor şi o secretară. Celor ce-l cunoscuseră înainte, poate li s-ar fi părut puţin cam ciudat să vadă că îşi înfiinţase o agenţie proprie de ştiri, înregistrată cu grijă la Ministerul Comerţului şi Dezvoltării Industriale. Un anchetator scrupulos s-ar fi putut întreba cu mirare ce produce pe piaţă Agenţia Presei Federative, dar erau o mulţime de dovezi răspîndite în sala de aşteptare a biroului, din cele pe hîrtie lucioasă, referitoare la cronica mondenă, care aveau darul de a linişti pe oricine cu privire la natura materialului cu care se ocupa agenţia. Era aşa cum se cuvenea să fie. Tînărul asistent al lui Walt Tesco, un băiat tipic american, din cap pînă-n picioare, circula sub numele de William T.Sedge. Sedge era numele de fată al mamei sale, T. ţinea locul lui Torrance, iar tatăl băiatului fusese ucis nu de multă vreme într-un accident de maşină în Manhattan. Secretara era o fată ca multe alte secretare, cu talente şi

posibilităţi foarte reduse. O chema Deirdra; şi asta era aşa cum trebuia să fie.

Walt Tesco se afla instalat în biroul din spate, cu William Sedge alături, cînd sună telefonul. Tesco ridică receptorul, Sedge ascultă într-o cască cu prelungire.

-Pentru la noapte, zise vocea. Tesco şi Sedge n-aveau nevoie să întrebe cine vorbeşte. Pe Mockingham l-au şi ridicat, continuă vocea la celălalt capăt al firului. De-a dreptul din spital. Sînt mai grăbiţi decît mi-am închipuit. Acum pleacă după MacDowall, aşa că e prea tîrziu ca să-l mai putem ascunde. Dar vezi ce poţi face pentru fiică-sa, da?

Tesco mormăi că va face ce poate, apoi vocea interveni iarăşi.

-Nu-ţi mai pot telefona. Biroul de Sarcini Speciale mi-a comunicat că poliţia a pus pe cineva pe urmele mele. L-am făcut destul de uşor să-mi piardă urma, pentru telefonul de-acum, dar nu-ţi pot garanta asemenea lucru de fiecare dată. Am să dispar timp de o zi, două.

A urmat păcănitul unui declic şi telefonul a amuţit.

După o clipă, Sedge se întoarse către Tesco şi izbucni:

-Poftim, asta-i! Am venit prea tîrziu. Totul s-a terminat şi ei au cîştigat.

-Nicidecum, nicidecum, a exclamat enigmatic, cu vocea ca un şuierat, Walt Tesco. Dacă ne putem încrede în acest produs al Colegiului Comercial Harvard, şi cred că ne putem încrede, îmi pare că abia acum începe.

Cele douăzeci şi patru de ore precedente aduseseră în viaţa Ealasaidei MacDowall o dislocare serioasă. Ultima săptămînă funcţionase la noul ei serviciu, în biroul acela mare de sticlă şi oţel şi, în linii generale, îi plăcuse. Şezînd la masa ei de lucru din lemn de trandafir, în colţul vastei încăperi în care, conform prevederii, lucrau cu toţii în comun, singura schimbare pe care o putuse aduce pînă atunci fusese

reaşezarea a două, trei plante de interior, mari şi stufoase, ce se aflau în preajmă, în aşa fel încît să-i asigure, cît de cît, mai multă izolare. Nu că i-ar fi fost dragi plantele, dar ducea lipsa sistemului fiecare cu biroul lui, chiar de n-ar fi fost decît o simplă firidă.

Ca una ce învăţase trucurile şi jargonul relaţiilor comerciale, era preocupată în momentul acela de prima încercare de mare importanţă, un scenariu de reclamă pentru magnetofoanele Bondi. Începuse să intre în plin ritm al scrisului, cînd unul din colegii ei, un tînăr rotofei şi insipid, cu o predilecţie vădită pentru glumele pornografice, veni la ea să flecărească şi s-o tachineze. În cursul vorbăriei sale, făcu în treacăt oarecare remarci în privinţa atentatului la viaţa Secretarului Consiliului de Miniştri, ce avusese loc în dimineaţa aceea. Zicea că tocmai auzise rezumatul ştirilor. La început, Ealasaid n-a înregistrat vestea şi tînărul, necunoscînd legăturile ei de rudenie cu victima, continuă încercările de a o persifla pe noua lui colegă, atît de atrăgătoare. Ea îl puse repede la punct; prin cîteva întrebări concise şi îngrijorate află de la el tot ce ştia, după care, dîndu-i explicaţiile de rigoare, îl puse în încurcătură, îl făcu să roşească şi-l reduse la tăcere. Ca să-i dăm şi lui ceea ce i se cuvine, tînărului nostru îi ieşi din minte faptul că bodegile tocmai se deschiseseră şi că avea o întîlnire la un pahar cu cîţiva amici buni, aşa că se oferi s-o ducă la spital. Cînd ajunseră acolo, tatăl fetei părăsise spitalul, aşa că tînărul grăsuliu se văzu silit s-o conducă cu feribotul la biroul tatălui ei, spre regretul său din ce în ce mai mare, deoarece simpatia lui pentru Ealasaid între timp se micşorase dîndu-şi seama că nu va putea pătrunde niciicum în clasa ei socială. Odată ajunşi acolo, se scuză prompt şi-şi văzu de drum, plecînd cel puţin cu o prea frumoasă poveste de cavaler rătăcitor la activul său.

Ealasaid trebui să aştepte cîteva clipe în biroul şefului de cabinet, în timp ce tatăl ei se întreţinea cu unul din valul de

prieteni şi simpatizanţi de vază, dar, după aceea, incapabilă să se mai stăpînească, dădu buzna înăuntru ca să-l vadă. Stătea în picioare şi era tot numai zîmbete şi voie bună, totuşi ea îl cunoştea prea bine ca să nu-şi dea seama că sub cele ce se vedeau la suprafaţă erau ţinute în frîu şi efortul şi durerea. Pînă la urmă se lăsă convinsă de el că rana era doar o bagatelă, că pretinsul asasin era mai mult ca sigur un maniac şi că toate lucrurile mergeau de minune. Consolată pentru moment, se linişti, şi abia mai tîrziu îşi dădu seama că lucrurile n-au fost chiar atît de simple cum le înfăţişa tatăl ei.

Restul zilei şi-l petrecu prinsă de ocupaţii profesionale, cu toate că nu se mai întoarse la birou. Se întîlni cu maică-sa la sosirea acesteia cu avionul de la Inverness, o însoţi pînă ce se instală iarăşi, în toată siguranţa, în căminul familiei şi, cînd se încredinţă că totul e în ordine, o lăsă acasă să-l aştepte pe taică-său, care avea să se întoarcă de la birou către sfîrşitul zilei. Apoi Ealasaid se repezi să prindă un autobuz înapoi spre oraş. Avea o invitaţie la o cină prelungită, pe care, faţă de încrederea în sine manifestată de tatăl ei, cît şi de atitudinea destul de relaxată a maică-si, simţi că poate s-o menţină, fără să se simtă vinovată.

Indivizii care au venit mai tîrziu şi-au ridicat-o pe maică-sa, au văzut că se înşelaseră. Au declanşat o alarmă pe scară întinsă, după şapte patruzeci şi cinci. Primiseră instrucţiuni s-o aducă şi pe Ealasaid, împreună cu taică-său şi cu maică-sa; se formulaseră ameninţări foarte explicite referitoare la ce aveau să se aştepte în caz de nereuşită. Şeful poliţiei, adept recent al noii cauze, a cărui înclinare spre lege, ordine şi guvernare perenă făcuse din el un convertit convins, întocmise el personal instrucţiunile.

Între timp, Ealasaid petrecuse cu prietenii ei o seară de relaxare, ca să nu spunem de plictis, la periferia oraşului. Cum-pe ei nu-i interesa nicidecum viaţa publică şi nici nu păreau a fi aflat despre atentatul de dimineaţă la viaţa tatălui

ei. Ealasaid se abţinu să le împărtăşească problemele care o frământau. Către zece şi treizeci, se scuză că trebuie să plece de la petrecerea lor suburbană, iar prietenii ei telefonară după un taxi ca s-o ducă înapoi la apartamentul ei din centru.

Taxiul a lăsat-o la capătul străzii. În partea aceea a oraşului era un sistem rutier complicat, cu sens unic şi, dacă taxiul ar fi dus-o drept în faţa uşii, făcînd un ocol mare, ar fi însemnat o sumă cu mult mai mare înregistrată pe contor. La colţul unde a coborît, în adăpostul unei intrări, se afla aşezată una din boxele acelea galbene, pe care patronii le dau vînzătorilor de ziare ca să ţină marfa la loc uscat şi să afişeze pe ele reclama ziarelor pe care le vînd. Un singur exemplar rupt al unui ziar de seară flutura deasupra boxei, în vîntul umed al nopţii. În timp ce trecu, Ealasaid zări titlul în litere de-o şchioapă a articolului de fond: *Epurarea Guvernului*. Se opri, se întoarse şi apucă ziarul, punînd automat cîţiva bani în cutie. Se mută sub lumina unui bec de stradă şi parcurse în fugă textul. Nu era mare lucru. Ştiri neconfirmate despre o criză guvernamentală, despre o serie de miniştri demisionaţi, despre funcţionari înlăturaţi. Văzu numele tatălui ei menţionat, dar nu într-un context precis. Asta o nelinişti. Plecă mai departe, ţinînd strîns ziarul în mînă.

Doi poliţişti erau postaţi la uşa blocului cu apartamente în care locuia ea, stînd de vorbă cu bătrînul portar, întors cu spatele spre ea. Bătrînul era cam surd şi, în tăcerea nopţii, vorbele lui străbăteau nealterate drumul. Cele ce citise şi cele ce auzea acum o făcură să ezite pentru a doua oară în cursul zilei aceleia; nesigură încă dacă înţelesese bine. Şocul celor întîmplate în cursul dimineţii o făcuse mai ales să înţeleagă că ceea ce pare extraordinar este posibil, iar împreunarea numelui ei şi a cuvîntului arestare, o determinară să se retragă brusc în umbra caselor. Se întoarse înapoi pe strada pe care venise. Oprindu-se la colţul străzii, pătrunse într-o cabină telefonică şi încercă să telefoneze părinţilor. Mai

bine de o jumătate de minut telefonul sună fără nici un răspuns. Începuse să se neliniştească la gîndul că-i trezeşte la o oră atît de tîrzie, în puterea nopţii, cu întrebările şi bănuielile ei absurde, cînd iată că se făcu auzită la celălalt capăt al firului o voce bărbătească necunoscută, confirmîndu-i că i se răspunde de la numărul formnat. Brusc fu întrebată cine telefonează. După un moment de ezitare, nu spuse nimic şi închise telefonul. Înfiorată de groază, rămase cîteva minute încremenită în cabina telefonică, neştiind ce trebuie să facă. Apoi se apucă să caute febril un număr în cartea de telefoane. Îi luă cîtva timp. În cele din urmă, găsi numărul şi telefonă unui prieten din echipa de noapte a personalului de redacţie a ziarului "Scotsman". Cînd în sfîrşit i se dădu legătura cu el, băiatul fu, evident, uluit cu desăvîrşire. Pe urmă o puse în cunoştinţă de cauză. Tatăl ei fusese arestat. Tocmai li se dăduse autorizarea de a publica alte noi ştiri, ţinute totuşi încă în suspensie, cum că şi ea fusese reţinută pentru interogator. Ce însemnau toate astea? întrebă el. N-ar putea oare să-i acorde un interviu personal, dacă-i trimite un gazetar? Atunci Ealasaid îşi repezi enervată prietenul ziarist şi trînti furioasă receptorul. Întîmplarea de mai sus o constrînse la o apreciere mai realistă a situaţiei în care se afla.

Glasul unei sirene poliţieneşti vui gemînd în tăria nopţii şi farurile unei maşini se rotiră într-un balans, măturînd apoi strada în lungul ei. O lumină albastră străfulgera din cînd în cînd. Instinctiv, Ealasaid se gîndi că poliţia s-ar fi putut pune pe urmele telefonului dat de ea părinţilor. Se întrebă dacă într-adevăr umblau după ea, pentru cine ştie ce motive. O clipă, logica o convinse că n-avea de ce se teme de poliţie, chiar dacă tatăl ei s-ar fi găsit în vreun soi de încurcătură şi că trebuia să aştepte acolo unde se afla ca să se lămurească. Apoi, alt instinct, mai puternic, o făcu să se strecoare afară din cabină şi să dispară în negura nopţii. Pîndi, adăpostită, în vestibulul unui imobil alăturat. După cîteva clipe, maşina sosi;

cîțiva polițiști țîșniră din ea și lanternele lor străpunseră întunericul din jurul cabinei telefonice.

E surprinzător cît de repede ies la iveală instinctele animalice de supraviețuire. Nu înțelegea nici de ce vor fi umblînd după ea și nici de ce se ferea de ei. Totuși, și ea și polițiștii procedau conform acestor premize. Iar ei informaseră presa că și ea fusese reținută.

Se mișcă ușor din umbră în umbră, cunoscînd terenul foarte bine. Ajunsă după colț, și destul de departe de ei, putu în sfîrșit să se relaxeze. Cu oarecare șovăire, ieși în lumină la marginea străzii.

O mașină trase la trotuar lîngă ea. O fereastră se lăsă în jos și cineva, pe care nu-l putu dibui, întrebă în șoaptă, printre dinți:

-Domnișoara MacDowall?

Ealasaid se trase înapoi.

-Urcați. Nu-i vreme de pierdut, continuă vocea. Pe dumneavoastră vă caută. Chiar acum am interceptat o convorbire radiofonică pe rețeaua poliției; aflați că au împînzit toată zona asta cu cordoane. Urcați. Repede! Intrați!

Încetișor, se întoarse înapoi spre mașină și făcu ceea ce i se spusese. De unde-i știau numele?

Pentru tatăl ei arestarea a fost un fapt controlat, lipsit de dramatism. Stătuse pînă tîrziu la birou ca urmare a unui apel al Primului Ministru, care dorise să se întîlnească cu el la Reședința Consiliului, la orele opt. Era, într-un fel, o lipsă de considerație din partea Primului Ministru, dar MacDowall presupusese că bătrînul, în senilitatea-i din ce în ce mai accentuată, uitase cu desăvîrșire de atentatul de dimineață. Cu simțul datoriei dus pînă la ultima limită, după ce-i telefonase soției ca să-i spună că va întîrzia, MacDowall, palid din cauza oboselii, aștepta așa cum i se ceruse. Subalternii săi plecaseră de mult acasă.

Valul arestărilor a fost sincronizat la perfecţie. În circumstanţele respective era important să se reducă la minimum publicitatea. Trei bărbaţi se prezentară la biroul Secretarului Consiliului de Miniştri exact la şapte şi patruzeci şi cinci de minute. N-a fost nici un soi de problemă. MacDowall era singur, moţăind agitat pe scaunul său, iar cei trei indivizi erau cu toţii nişte necunoscuţi.

Cincisprezece

Mă aflam într-un dormitor cît se poate de plăcut şi nici gînd să semene a celulă de închisoare. Şedeam aici de la convorbirea cu de Laski şi Carlyle, care luase sfîrşit cam în jurul amiezii. Acum se făcuse vreo şase seara, iar afară era întuneric de-a binelea. Un chelner, gătit cu jachetă albă şi papion negru, îmi adusese la vreme prînzului nişte bucate acceptabile şi mi se anunţase cina la ora şapte. În cameră îmi stătea la dispoziţie un stoc abundent de lecturi uşoare, dar aveam prea multe de gîndit ca să mai am timp de romane. Am stat întins pe pat, aproape fără să mişc, de cînd îmi isprăvisem prînzul. Mi se spusese să nu părăsesc camera fără a înştiinţa pe unul dintre gardienii permanenţi şi am găsit că n-are nici un rost să-mi permit vreo inscenare fără de sens.

Am simţit un şoc dezastruos cînd am descoperit că tot ce mi se spusese nu era altceva decît purul adevăr. Abia acum începeam să mă silesc să mă deprind cu el. Desfăşurarea evenimentelor din cursul zilei, de la convingerea de scurtă durată că Ingram şi Dobbs înnebuniseră, pînă ce am realizat că un *coup*[3] de proporţii enorme reuşise mai mult sau mai puţin, reprezenta un salt uluitor, dar trebuia să încerc să-l înfrunt cu mult curaj. Cu o pricepere plină de zel, ei au căutat să-mi arate că toate cele spuse cu privire la preluarea tuturor sectoarelor importante ale puterii industriale şi comerciale ale ţării erau întru totul adevărate; pe deasupra, toate fermele mari, proprietăţile de teren, şi aşa mai departe, care erau puse în vînzare, aveau să fie cumpărate de ei cu legitimă îndreptăţire. În momentul de faţă, erau, nici vorbă, cei mai

---

[3] O lovitură(fr.)

mari deţinători de terenuri din ţară. Evident, erau în curs de a anihila, cu succes, maşinăria politică a ţării, înlocuind-o, om cu om, cu propriul lor regim de marionete. Şi-au dat osteneală să-mi explice chiar cît de departe mersesera, cum încercau acum să grăbească procesul, ajungînd la *căpeteniile politice*, aşa cum îi numise de Laski, personalităţi de felul meu, puternice în sine, dar părînd a fi greu de învins, de înşelat sau corupt.

Puseseră totul la cale şi-ar fi fost greu să-i vezi că nu reuşesc. Mesajul simplu adresat mie fusese: te uneşti cu noi sau eşti înlăturat; una ori alta. Nu mai erau folosite mijloace de mînă forte; mi se vorbise politicos. Încercarea de a-l asasina pe Secretarul Consiliului de Miniştri fusese, după cum mi se dovedise, plănuită şi pusă la cale la un nivel inferior. Directorii Corporaţiei Bondi fuseseră mai mult decît şocaţi. De aci înainte se renunţase la violenţă. Nu mai era nevoie. Asasinarea fiinţei morale e mai uşoară şi mai curată.

O bucată de vreme rămăsesem distant, fascinat, totuşi, în ceea ce mă privea, detaşat de un atare expozeu fantastic, ferm pe poziţia mea morală şi neabătut de la hotărîrea de a demasca acest complot, dacă mi-ar fi fost îngăduit să fac aşa ceva. Apoi au început cu mine; cu sînge rece şi eficienţă, mi-au înfăţişat nişte documente cu probe despre presupusa-mi complicitate la întreaga operaţiune, chiar de la început. Ieşea totul la iveală dintr-un dosar de probe adunate şi rînduite cu dibăcie. Mi s-a dat şi mie un exemplar să-l iau cu mine şi să-l studiez. Potrivit documentelor aranjate cu grijă, acceptasem oferta de ajutor, supusă mie de către Torrance cu mult în urmă, chiar de la început. Dacă aş fi făcut într-adevăr aşa, situaţia întreagă ar fi fost mai uşoară pentru ei, deoarece Corporaţia Bondi avusese anticipat ideea lui Torrance, aproape mai înainte ca el să fi ajuns s-o formuleze. Altminteri, de Laski mi-a spus că, dacă Torrance şi-ar fi continuat calea pe care o apucase, ar fi ajuns într-adevăr să

ofere un panaceu pentru jena financiară în care se afla ţara, ceea ce le-ar fi făcut mult mai grea încercarea lor de a acapara Scoţia. Denaturarea consta în faptul că la dosar se afla o scrisoare aparent semnată de Torrance, acum bineînţeles decedat, care atesta solemn nu numai că acceptasem propunerea lui dar că - în acelaşi timp - pusesem condiţia să mi se ofere o mită, făcîndu-se aluzie la o sumă considerabilă oferită mie personal. Torrance se opusese totalmente acestor metode şi, în cele din urmă, trebuiseră să se descotorosească de el. De Laski îmi spuse toate acestea ca şi cum ar fi fost un aparteu.

Cînd de Laski mi le povesti pe toate, cît se poate de liniştit, eu am făcut haz şi am ridiculizat asemenea invenţie. Dar după aceea mi-au arătat extrasele mele personale de cont din bancă pe anul anterior, în general, precise şi exacte, afară doar de nişte depuneri lunare, a unor sume mari, efectuate în contul meu. Imi refăcuseră cu trudă şi dibăcie bilanţul, cu însuşi ajutorul băncii mele al cărei director, un vechi prieten de-al meu, era acum sub tutela lor. Viziunea aceea rapidă a unei neaşteptate şi meschine corupţii m-a şocat îngrozitor. Şi-au dat cu minuţiozitate atîta osteneală! Copiile mele, după extrasele de cont din bancă, pe aceeaşi perioadă, fuseseră şi ele perchiziţionate, ridicate de acasă de la mine şi substituite toate cu noile versiuni. Totul a fost atît de simplu şi totuşi înspăimîntător de eficient. Se gîndiseră la toate, pînă în ultimul amănunt. De n-aş fi fost atît de ameţit în această etapă a dezvăluirilor, aş fi putut prea bine să mă duc dracului. In sfîrşit, m-au trimis la mine în cameră ca să mă gîndesc şi să chibzuiesc asupra situaţiei.

-Aveţi deplină libertate de alegere, domnule Mockingham, conchise Carlyle.

-Ca Tawney, care vorbea despre libertatea sărmanului de a lua masa la restaurantul Ritz, răspunsei eu cu mai multă fanfaronadă decît simţeam că e cazul sau decît merita

împrejurarea.

-E dealtfel foarte agreabil, domnule Mockingham, mi se răspunse laconic. Ritz e destul de plăcut.

MacDowall stătea gîrbovit într-un fotoliu adînc şi n-am reuşit să-i observ bandajul pînă ce nu s-a ridicat ca să mă salute.

-Trăim timpuri interesante, îmi schiţă el un zîmbet.

-Un antic blestem chinezesc... am început cu să spun. De Laski intră în urma mea şi începu să vorbească în gura mare înainte de-a putea să termin ce-aveam de spus.

-Îmi pare rău domnilor, că am fost nevoiţi să vă aducem împreună într-o situaţie ce nu poate fi considerată drept o destindere deplină, dar, pentru motive exclusive de economie, nu avem decît un singur aparat de televiziune în partea aceasta a clădirii, şi cred că nici unuia dintre noi nu i-ar conveni să piardă declaraţia. Doreşte cineva să bea ceva?

Apăsă pe o sonerie şi un bărbat în jachetă albă intră numaidecît. MacDowall refuză cu răceală invitaţia, dar eu mă deprinsesem, în oarecare măsură, cu coşmarul acesta şi am comandat un whisky mare cu sifon.

Ceasurile petrecute între timp se scurseseră încet. Cina venise şi trecuse, bine servită la mine în cameră. Apoi, chiar înainte de nouă şi treizeci, de Laski venise să mă invite să văd ceva la televizor. Va fi, îmi spuse el, de-un interes considerabil pentru mine, în ce priveşte viitorul meu. Nu-mi venise în minte să refuz. Nici n-am încercat să-l întreb la ce se referea programul. Puteam aştepta.

Aparatul era deschis, dar cu sunetul redus. Un film cu *cowboy* atinsese spasmul final. Eroul, mut şi rănit, zăcea în poalele unei fete. În fund, un bandit era tîrît afară din scenă de oamenii Şerifului. Treptat, imaginea cu titlurile suprapuse slăbi, pînă ce dispăru de tot. De Laski se duse la aparat şi dădu drumul sunetului, tocmai cînd crainicul, pe care-l

cunoşteam foarte bine, apăru pe ecran şi anunţă că pe canalul respectiv, în circuit comun cu toate celelalte posturi de radio şi televiziune existente, se va difuza un comunicat special al guvernului. După care, absurd şi deplasat, se porni intonarea imnului naţional.

-O notă cît se poate de binevenită, nu eşti de părere? l-am auzit pe de Laski şoptind în fund.

Îşi adresase observaţia lui Carlyle care tocmai reapăruse.

Imaginea slăbi, după care veni alta la rînd, de data asta cu Ian Campbell pe ecran. Evident că era puţin cam nervos şi nu prea bine pregătit. Îşi aruncă privirile într-o parte, căutînd îndrumarea vreunui regizor de emisie ascuns, ca să afle dacă era sau nu în emisie. Apoi se întoarse către camera de luat vederi şi începu să vorbească. Şchiopătînd, la început, apoi mai curgător de îndată ce începu să se concentreze asupra teleprompterului din faţa lui. Cravata-i era fugită într-o parte, ceea ce se adăuga la nota de nesiguranţă nervoasă ce se desprindea din înfăţişarea lui.

-Bună seara. Vă vorbesc în seara aceasta, în urma unei mari crize. Au existat tensiuni şi conflicte considerabile în culise, care, pe nenumărate căi nefaste şi nevăzute, căutau să distrugă întregul mecanism al societăţii noastre. Într-adevăr, forţele acestea erau pînă într-atît de organizate, încît întreaga existenţă a ţării ca stat a fost pentru o bucată de vreme într-o foarte mare şi gravă primejdie.

Preţ de o clipă, Campbell a ezitat, dîndu-şi nervos într-o parte un smoc de păr de pe frunte.

S-ar cuveni de asemenea să vă spun, chiar de la început, că vă vorbesc în calitate de noul dumneavoastră Ministru de Interne. Primul Ministru, care se va adresa naţiunii mîine, mi-a făcut cinstea de a mă numi în acest post de importanţă capitală, abia astăzi dimineaţă, după ce i s-au adus la cunoştinţă cîteva fapte foarte grave privind pe deţinătorii

citorva funcţiuni dintre cele mai importante şi înalte din stat. Amănuntele complete ale faptelor la care m-am referit sînt pe cale de a fi publicate chiar în seara aceasta sub forma unei Cărţi Albe, care vă va fi pusă la dispoziţie gratuit la oficiul poştal în raza căruia vă aflaţi, precum şi la alte instituţiuni publice. De aceea n-am să intru aici în toate amănuntele atît de triste şi de distrugătoare. E destul să vă spun că o conspiraţie de cel mai înalt grad era pe cale să submineze constituţia - şi nu-i prea mult dacă spun -să vîndă ţara unei clici de indivizi profitori şi interesaţi, fără de nici un scrupul sau cu prea puţine.

Ca urmare a informaţiilor culese şi adunate timp de multe luni în şir de către slujitori leali ai statului, noi, reprezentanţii puterii de stat, am izbutit să înăbuşim complotul în faşă. Acest *coup d'etat*, şi folosim asemenea termen cu cea mai profundă repulsie, deoarece trebuie să vă sune ca una din melodramele petrecute în ţările puţin dezvoltate, acest *coup d'etat*, spun, a fost dejucat. Vă veţi aminti desigur că în multe părţi ale ţării, de la o vreme încoace, s-au ivit considerabile tulburări, mereu în creştere, atît în activităţile industriale cît şi în cele cetăţeneşti. Sînt încredinţat că nu mai trebuie să vă amintesc de uciderea mai multor membri ai forţelor noastre de securitate, de dinamitarea emiţătoarelor noastre sau de alte nenumărate acte de sabotaj şi calamităţi criminale. Acum vă pot dezvălui că toate incidentele de mai sus făceau parte dintr-un complot pus la cale şi executat cu grijă şi migală, care ar fi reuşit de nu s-ar fi izbit de vigilenţa forţelor noastre de securitate.

Veţi descoperi, cînd veţi examina Cartea Albă, că multe nume ilustre, nume sinonime în ţara noastră cu forţa, sînt implicate în chip tragic în giganticul complot. Sub conducerea curajoasă şi distinsă a Primului nostru Ministru, forţele acelea ale răului au fost în sfîrşit descoperite. Aveţi să mai aflaţi, cînd veţi citi, că au fost şi alţi oameni mai puţin

primejdioşi, dar slabi şi induşi în eroare, oameni, îmi pare rău să o spun, cum e Malcolm Mockingham, deţinătorul de mai înainte a înaltului şi distinsului departament în fruntea căruia mă aflu în prezent. El, vai, a fost unul dintre aceştia. Este, după cum cu toţii o ştiţi, infirm, şi poate că în mare parte cauza fundamentală a comportării sale din ultima vreme constă tocmai în asemenea dificultate fizică. Cine sîntem noi ca să putem judeca...?

Campbell se întrerupse o clipă, urmărind cu asemenea tertip să dea o notă dramatică celor spuse. Ascultam cele ce debita, de parc-aş fi fost într-un vis. O clipă, mi-am îndreptat atenţia iarăşi asupra televizorului. Campbell apucase să vorbească despre Secretarul Consiliului de Miniştri.

-... cu toţii aţi aflat despre mişelescul atentat împotriva Secretarului Consiliului de Miniştri. Pot, cred, fi sigur că vorbesc în numele tuturor domniilor voastre cînd spun cît de mult deplîng asemenea întîmplări şi sîntem în curs şi vom continua să facem toate eforturile pînă ce vom vedea vinovatul adus în faţa justiţiei. Sir Alexander MacDowall, v-o spun cu multă părere de rău, a fost cu mult mai grav rănit decît s-a crezut la început, dar există încă speranţe şi, atîta timp cît există speranţe...

Mi-am aruncat privirea la subiectul acestei dezgustătoare parodii. MacDowall şedea cufundat în fotoliul său, cu ochii aproape închişi, fără să se mişte. Am ştiut şi am putut să-mi dau seama că personajul respectiv era departe de a fi suferind, ba era chiar foarte ager şi sprinten. Avea o reputaţie prea mare, era prea bine cunoscut şi de prea mare încredere ca să fie stigmatizat drept unul dintre indivizii funeşti din spatele presupusului complot, şi nici drept unul dintre cei prea slabi de fire sau prea egoişti ca să evite dezastrul, cum eram socotit eu. Brusc, m-am ridicat în capul oaselor la asemenea gînd, fierbînd în mine de mînie, cu o putere cum nu ştiu să mai fi avut vreodat pînă atunci. M-am sprijinit în mîini,

ţinîndu-mă de braţele căruciorului meu şi, pentru o clipă am simţit că aş putea să mă ridic în picioare neajutat. Am ştiut-o cu precizie, cu toate că nu m-am ridicat de-a binelea. Apoi m-am lăsat iarăşi pe locul meu, conştient că starea mea fizică se ameliorase într-adevăr. Într-un fel bizar, şocul mă făcuse să-mi dau seama mai repede de primejdia în care mă aflam acum. Mi-am aruncat privirile asupra mîinilor: articulaţiile erau albe de cît strînsesem braţele căruciorului. Mi-au trebuit cîteva clipe şi-am suferit un spasm puternic pînă ce am putut să-mi relaxez mîinile.

Întîmplarea asta strict personală, cînd mă gîndesc la ea, îmi pare să fi durat cîteva minute. Dar cînd mi-am revenit, am văzut că abia trecuseră cîteva secunde şi, aproape sigur, nimeni n-o băgase de seamă. Cu toţii erau atenţi să-l asculte pe Ian Campbell, fostul Guvernator al Băncii Naţionale, în prezent Ministru de Interne.

-De aceea am găsit necesar - urmă el - deşi cu multă neplăcere, să înfiinţăm lagăre de concentrare şi să introducem legea marţială. Poliţia va avea puterea de a acţiona într-un chip mai amplu şi, din păcate, mai atotcuprinzător decît pînă acuma. Am dat dispoziţia să poarte arme; au primit ordine să tragă numaidecît, dacă la somările lor legale nu sînt ascultaţi sau dacă, în alte circumstanţe, sînt nevoiţi să procedeze astfel în exerciţiul funcţiunii. Şi în această privinţă, detalii complete ale acestor noi dispoziţii sînt de găsit în Cartea Albă a Guvernului, care apare în seara aceasta.

Vă pot încredinţa că, de îndată ce va fi posibil, chiar din prima clipă, vom anula din codul regulamentelor toate aceste măsuri noi şi regretabile. Ne aflăm într-o ţară liberă şi democratică. Trebuie să încercăm a păstra asemenea moştenire. Noapte bună şi Domnul să vă binecuvînteze pe toţi.

Imaginea dispăru şi noi rămaserăm privind ecranul gol ce licărea. Cred că pînă şi Carlyle şi de Laski erau profund impresionaţi de emisiune, cu toate că ei trebuie să fi avut un

amestec substanţial în elaborarea şi concepcrea ei. După asta, crainicul apăru iarăşi pe ecran, aducînd la cunoştinţă, după cum spunea el, un program complet şi special de informaţii asupra dramaticelor evenimente ale zilei. Urmă un reportaj televizat al evenimentelor ce-au determinat criza. Evident, fusese special pregătit cu mult înainte. Urmă apoi filmul cu grevele de la Clydebank şi cu secvenţa de la dinamitarea şi explozia emiţătorului de radio. Era şi o reconstituire a tentativei de a-l asasina pe MacDowall, secondată de filmul de astăzi al arestărilor anumitor vîrfuri politice suspecte, secvenţa cu mine părăsind spitalul azi-dimineaţă, *sub escorta armată* a lui Dobbs şi Ingram, după cum glăsuia reportajul. Oare e sigur că asemenea baliverne n-au să prostească pe nimeni din cei ce mă cunosc? Totuşi erau atît de bine şi de convingător făcute! Fuseseră folosiţi reporteri de cinematograf experţi şi, ca prezentare, se dovedea a fi un film de propagandă făcut cu cea mai desăvîrşită competenţă. Mîinile mi se încordaseră iarăşi pe braţele căruciorului.

Secvenţele din finalul filmului arătau formarea noului guvern de către Primul Ministru. Se succedară mai multe scene cu el, alese cu multă băgare de seamă, ca să vădească îngrijorarea-i serioasă şi să evite acele aspecte fugitive care ar fi putut trăda publicului credul lapsurile lui de senil. Tot timpul, comentatorul debită baliverne insidioase şi perfide, ca să arate pînă la ce profunzime pătrunsese procesul de putrefacţie şi cum fusese silit Primul Ministru să numească în posturi înalte persoane ca Ian Campbell care, deşi nu erau membri în Parlament, demonstraseră anterior, în posturile lor oficiale o lealitate trainică şi constantă. Campbell, ni se aducea la cunoştinţă, va fi adoptat în Parlament de îndată ce se va ivi un loc vacant, şi aşteptarea nu va fi chiar atît de lungă, deoarece un decret ulterior al guvernului nu mai permitea persoanelor aflate în lagărele de concentrare să continue a rămîne încă membri ai Adunării Naţionale.

Şi a tot mers aşa, cînd legendă, cînd născocire, pînă ce nici n-am mai ştiut ce să cred şi ce să nu cred. Unele părţi din program erau nefalsificate, autentice, secvenţe asupra stării economice a ţării, de exemplu, inserate ca să le dea celor ce-ar fi putut nutri suspiciuni, anumite fapte de netăgăduit cu care să le spulbere pe loc îndoielile. Dacă eşti pus pe minciună, atunci minte grandios.

Apoi Carlyle prinse a vorbi, sculindu-se şi reducînd sunetul televizorului din nou. Ne-a spus că-şi închipuie că ne-om fi săturat de privit. Luminile în cameră se aprinseră. Am clipit şi mi-am întors capul ca să mă uit la MacDowall. Părea că nici nu s-a mişcat, împietrit, cu ochii ca nişte fisuri îndărătul ochelarilor lui în semilună. Totuşi mi-am dat iarăşi seama că are un creier cu mult mai ager şi mai sprinten decît al meu, lucrînd fără oprire în subterană; am fost sigur că atît Carlyle cît şi colegii lui îşi dădeau prea bine seama că-i aşa.

-Din nenorocire trebuie să vă ţinem Sir Alexander, într-o închisoare secretă, zise Carlyle ca şi cum mi-ar fi citit gîndurile. Veţi înţelege că măsura e inevitabilă.

Zîmbi cu blîndeţe. MacDowall nu reacţionă deloc. Întorcîndu-se către mine, Carlyle adăugă:

-Dumneata, domnule Mockingham, eşti propriul dumitale captiv, nici că se poate mai perfect. Şi se uită insistent în jos la picioarele mele. Fiindcă veni vorba, acum vei înţelege de ce ne-am opus să acceptăm părerea lui Torrance asupra rolului lui Ian Campbell în această afacere.

Am simţit iarăşi valul năpraznic de mînie oarbă faţă de atitudinea dezagreabilă a individului. Dar de data aceasta, ştiam că eram în stare să mă stăpînesc, atît cît să nu observe aproape nimic din ceea ce simţeam. Învăţasem de la Secretarul Consiliului de Miniştri, dar şi din însăşi suferinţa mea psihică şi fizică, să nu-mi trădez emoţiile deoarece n-aş fi avut nimic de cîştigat prin asta.

-Aş mai adăuga încă un lucru. Dumneata, domnule

Mockingham, ai o singură rudă apropiată, soţia dumitale. După cîte ştiu, în momentul de faţă se află la Londra, urmîndu-şi drumul ei sinuos. Nu te deranjează dacă vorbesc în felul acesta? Nu, mi-am închipuit că nu. În privinţa asta n-ai de aşteptat cine ştie ce necazuri. Cred că n-ai mai auzit nimic despre ea de-o bună bucată de timp.

Carlyle se întrerupse scurt, sună chelnerul şi comandă încă un rînd de băuturi. De data asta eu am refuzat să beau. Avea dreptate. Faptul că a pomenit de soţia mea nu m-a afectat de loc.

-Dar în ceea ce vă priveşte, Sir Alexander, urmă el, mă tem că lucrurile stau cu totul altfel. Carlyle vorbea rar şi precaut.

MacDowall schiţă prima mişcare, semn pe care nu-l mai arătase de cînd începuse programul de televiziune, întorcîndu-se uşor în fotoliu, deschise ochii o clipă, îşi potrivi ochelarii fără ramă pe mijlocul nasului său lung, şi-şi fixă privirea stăruitoare asupra lui Carlyle. Chiar şi-n asemenea circumstanţe unilaterale privirea-i era puternică, una dintr-acelea ce se ştia că înspăimîntă pe oamenii mai puţin înuplecaţi. Carlyle şovăi preţ de-o clipă, apoi se întoarse într-o parte ca să continue ceea ce începuse să spună.

-Sînteţi o familie strîns unită şi asta atrage şi presupune primejdie. De aceea veţi înţelege raţiunea noastră de a vă pune soţia şi fiica într-un - ca să spun aşa - *arest de protecţie*, în funcţie de buna comportare de care veţi da dovadă.

În ciuda braţului în eşarfă, MacDowall se desprinse de pe locul său cu iuţeala fulgerului şi înaintă spre Carlyle, aruncînd văpăi din ochi. Numaidecît apăru chelnerul şi-un alt paznic american cu chipiu alb, amîndoi cu armele în mîini şi MacDowall fu împrîncit cu sălbăticie departe de locul în care se afla Carlyle. S-a creat o situaţie încordată, cu atît mai mult cu cît nici un cuvînt nu fusese rostit. Apoi totul trecu şi MacDowall îşi reluă locul. Dar ochii îi erau acum larg deschişi

şi-l pîndea pe Carlyle, ca un şoim.

-Să continuăm, Sir Alexander, de mi-e îngăduit...

Carlyle încerca să pară sarcastic, dar fusese zăpăcit de neaşteptata violenţă ameninţătoare şi buimăceala nu-i trecuse încă.

-Soţia şi fiica dumneavoastră sînt amîndouă cazate confortabil în altă clădire a complexului. Mă tem că pînă ce lucrurile nu vor fi reintrat în normal, nu vă putem îngădui să staţi împreună. Dar sper că în cîteva zile...

-Dacă li se întîmplă cel mai mic lucru... MacDowall, fără să vrea, lăsă să-i scape printre dinţi o replică neterminată.

In nişte circumstanţe normale, asemenea ieşire ar fi fost mai mult decît eficientă, dar eram departe de a fi în circumstanţe normale.

-Vă pot încredinţa că totul depinde numai de dumneavoastră. Ele sînt, dacă vreţi, ostaticele bunei dumneavoastră comportări. Carlyle zîmbi mieros, se înclină uşor în faţa lui MacDowall şi apoi zise: Acum însă mă tem că nu vă pot lăsa pe dumneavoastră amîndoi împreună, pentru moment. Situaţia actuală se află în primul său stadiu, după cum vă veţi convinge, şi nu ne putem îngădui opoziţie, chiar dacă cei din ea sînt, ca să zicem aşa, castraţi, ca nu cumva să conspire împotriva noastră tocmai în momentul triumfului.

Nimeni nu scoase o vorbă şi, încă o dată, preţ de-o clipă, Carlyle păru pus în încurcătură. Poate că aştepta nişte felicitări din partea noastră în momentul acela al triumfului său, cum îi plăcea să-l numească, deoarece pentru el, din toate punctele de vedere, era ocazia cea zdrobitor de importantă. După aceea se uită la de Laski, îşi recăpătă stăpînirea de sine, zîmbi şi spuse cu o voce energică:

-Treceţi în camerele dumneavoastră, domnilor. *Treceţi în camerele dumneavoastră.*

Şaisprezece

-E-n regulă, dumneata poţi pleca, domnule Mockingham.

-Poftim?

Era şapte dimineaţa şi eu abia mă deşteptasem.

-Poţi să pleci, să te duci acasă. Eşti liber. O maşină vine să te ia peste un ceas. Te rog să fii gata.

De Laski se întoarse şi ieşi din cameră, iar eu m-am ridicat din pat. Ce se întîmpla? Fusesem prizonier efectiv timp de aproape trei zile, trei zile de trîndăvie silnică, fără să vorbesc cu nimeni, fără să văd pe nimeni, afară doar de omul care-mi aducea mîncarea şi-mi ajuta cînd doream să mă spăl şi-aşa mai departe. Din seara aceea cînd, în jurul aparatului de televiziune ascultasem discursul succesorului meu, n-am mai văzut nici urmă de Carlyle sau de Laski, fără să mai vorbim de MacDowall. Dar mi-au lăsat la dispoziţie tot timpul de care aveam nevoie ca să mă gîndesc la ce însemnau toate acestea. Asemenea meditaţie, totuşi, nu m-a dus prea departe. Acum mi se spunea că pot să plec de-aici. Să plec unde? Afară dacă n-a fost totul un soi de farsă ridicolă, că doar n-aveam să mă întorc la viaţa mea dinainte.

Omul care mă servea intră cu micul dejun pe-o tavă şi-mi aduse la cunoştinţă că i se dăduse dispoziţia să-mi ajute la împachetatul lucrurilor. O sarcină minimă! Lipsa tuturor obiectelor utile, afară de cele pe care le avusesem cu mine la spital, fusese unul din factorii ce mă scoseseră cel mai tare din fire în decursul captivităţii mele. I-am pus întrebări omului, dar nu mi-a răspuns nimic sau poate că nu ştia nimic. M-am îmbrăcat singur şi astfel se scurse ceasul. De Laski îşi făcu iarăşi apariţia.

-Unde merg? l-am întrebat într-o doară.

-Bunurile dumitale personale au fost mutate din

reşedinţa oficială anterioară în care locuiaţi şi acum se află în propria-ţi casă din circumscripţia dumitale electorală anterioară.

Punea un accent deosebit pe cuvîntul "anterioară". Păstrasem casa noastră veche, soţia mea şi cu mine, uneori ducîndu-ne acolo ca să ne petrecem cîte un *week-end* în tihnă în timpul alegerilor şi uneori în vacanţă. Dar în lunile din urmă, nemaiavînd nimic din ceea ce s-ar fi putut numi o viaţă conjugală, casa rămăsese pustie, afară doar că din cînd în cînd venea o femeie din sat s-o aerisească.

-Menajera dumitale, doamna Ingram, s-a mutat în ea. Am avut grijă să aranjăm totul. Soţul ei, după cum ai să-ţi dai seama, e în serviciul nostru şi va locui şi el tot acolo. Ingram, cu ajutorul unora dintre oamenii noştri din securitate, va trebui să supravegheze ca să te conformezi. Nu vei primi nici un fel de oaspeţi, cel puţin pînă ce lucrurile nu se mai aşază puţin.

-Domiciliu forţat?

Am simţit că mi se usucă gîtlejul. M-aş fi putut descurca şi fără soţii Ingram.

-Un fel de. În situaţia în care te afli, în ciuda... hm... prăbuşirii dumitale, publicul, probabil, n-are să se prea înduioşeze de dumneata atîta timp cît eşti ţinut într-un arest sever.

-Sigur că nu vă pasă vouă de public... Nu faceţi voi mare caz de democraţie, nu-i aşa?

-Bineînţeles, răspunse de Laski scurt. În afacerile urîşe nu-i loc pentru democraţie, asta e, vezi dumneata. Dar trebuie totuşi să-i facem pe acţionari fericiţi, ca să zic aşa, şi dumneata te bucuri de o mulţime de simpatie, în ciuda eforturilor noastre. Cum spuneam, accidentul dumitale...

-Nu-i nevoie să continui. Ai fost prea clar, mai mult decît era necesar.

Mi-am întors capul într-o parte ca să-mi ascund

mînia în primul rînd.

-Prea bine. La revedere, domnule Mockingham. S-ar putea să ne mai întîlnim cîndva. Poate să mai fie util să-ţi readucem chipul în viaţa publică, cîndva în viitor. Am putea fi în stare să-ţi găsim o slujbă. O, apropo, vei primi nişte bani, plătiţi cu regularitate. Tot publicul... Tăcu o clipă şi zîmbi într-un chip neplăcut. *Bază de îngrijire şi întreţinere*, denumim aşa ceva, noi cei din Corporaţia Bondi.

Era un Ford dintre cele mai ieftine şi cu greu am putut intra în spate. Ingram apăru şi mă ajută. Nu m-am putut hotărî să mă uit la el dar am simţit că era stînjenit. Mai era un bărbat, cel din securitate - tînăr, bine clădit, cu ochii prea apropiaţi ca să denote inteligenţă, fost poliţist în New York, după cît se pare.

Ingram conducea, gardianul meu stătea pe locul din faţă, alături de cel al şoferului. A fost binevenit aerul curat, cu toate că era teribil de frig şi plutea ceva în vînt, ce nu părea să fie nici negură compactă, şi nici ploaie fină. Se întîmplă adeseori să fie aşa în acel timp al anului. Drumul n-a durat decît trei sferturi de ceas şi mi-am bucurat ochii pe pitorescul peisajului, în timpul parcursului, căutînd cu disperare ceva ce nu ieşea la iveală. Ciudat lucru! Prin cele cîteva sate prin care trecurăm, nu se vedea nici urmă de vreo schimbare, cît de mică.

Fără îndoială, cele trei luni au fost cele mai lungi din viaţa mea. Nu mi se spusese dinainte că nu-mi vor fi permise ziarele, televizorul şi radioul. De asemeni nici o vizită şi, cu toate c-am fost de cînd mă ştiu un om retras, era firesc să simt cu disperare lipsa cuiva inteligent cu care să schimb o vorbă. Aveam, ce-i drept, cărţile mele şi începusem să-mi însemn cîteva amintiri personale; n-aş putea spune că era un jurnal intim, de vreme ce îmi dădeam seama că eram prea tînăr ca să

n-apuc serios de-o treabă cum e scrisul memoriilor. Mi-am petrecut de asemenea o grămadă de timp cu un studiu pe care mi-l pusesem de mult în minte să-l fac cînd voi avea vreme. Studiul meu privea teoriile unuia dintre cei mai timpurii economişti scoţieni, pe nume John Law, căruia i se datora, printre altele, întemeierea Băncii Franţei. Nu a prea avut succes în aplicarea sistemelor sale, dar eu îi împărtăşeam într-o oarecare măsură ideile. N-am ajuns nici cu el cine ştie unde, mi-am scos doar note ample, clasate pe index alfabetic, dar asta mi-a ţinut mintea ocupată.

Singura excepţie în singurătatea la care eram supus consta în faptul că parohul local, un preot al Bisericii Scoţiene, un lungan sfrijit, cam bătrîior şi prostănac, avea voie să vină pe la mine în cadrul îndatoririlor sale preoţeşti. M-aş fi putut lipsi de el. Chiar dacă ar fi avut o minte cultivată, condiţiile în care aveau loc vizitele lui, cu unul dintre gardienii mei stînd ţeapăn pe-un scaun la uşa biroului, semănau mai mult cu întrevederile pe care le primesc deţinuţii în închisori. Preotul, convins din toate punctele de vedere de vinovăţia mea, şi considerîndu-şi vizitele întocmai ca pe cele făcute unui arestat, îşi luase asupra lui sarcina de-a încerca să mă convingă să-mi ispăşesc greşeala şi avea obiceiul, care mă scotea din sărite, de a-mi debita la despărţire cîteva fraze, alese cu grijă, îndemnîndu-mă să mă căiesc cît încă mai e timp. Începusem să mă întreb dacă nu cumva vizitele sale mi-erau îngăduite de cei ce mă ţineau captiv ca un anume soi de tortură spirituală.

Dar am avut şi o bucurie pe care, în timpul acelor luni am crezut că trebuie s-o ţin secretă. Încet şi trudnic, atît simţurile cît şi puterea mi-au revenit într-o oarecare măsură în picioare. Făceam necontenit exerciţii dimineaţa şi noaptea. Îmi amintesc ce emoţie am avut cînd am reuşit într-o seară, în dormitor, să stau în picioare aproape drept, ţinîndu-mă de marginea patului cu toată puterea, dînd de ceasul morţii. Procesul a urmat în chip normal, fiind mai mult incomod decît

dureros, dar într-o dimineaţă, după vreo două luni de claustrare în casă, m-am deşteptat cu nişte dureri teribile. În urma unor pledoarii stăruitoare, gardienii mei, după ce se consultară cu autorităţile lor superioare, cu rea-voinţă şi în silă, aranjară venirea de la spital a profesorului Taller, specialistul meu, ca să mă examineze.

Taller, de felul lui din Glasgow, un tip roşcat, dintr-o bucată, era fiul unui sudor de la şantierul naval din Clydeside şi îşi croise drum potrivit celor mai bune tradiţii, luptînd din greu ca să treacă prin Universitate. Era un om evident foarte puţin sociabil, şi pentru un ochi neexperimentat era aparent lipsit cu desăvîrşire de blîndeţea medicului la căpătîiul bolnavului, dar eu m-am înţeles totdeauna bine cu el şi am întreţinut împreună relaţii cam bruşte dar sincere şi jovialc, chiar din clipa în care atentatul m-a adus pentru prima oară la el ca pacient.

În ziua aceea i se încuviinţase să vină cu condiţia strictă de a se mărgini numai la problemele clinice. Dar cum el este un om necomplicat, cu un temperament propriu şi-un stil personal, conştient cu siguranţă că totul nu poate fi chiar atît de simplu pe cît se pare, restricţiile ce i se impuseseră l-au iritat. Am putut vedea de cum a apărut pe uşă că-i era scîrbă de întreaga situaţie şi mi-am dat seama că simţul său profesional fusese profund ofensat. Chiar de la început, gardianul din securitatea americană se postă în cameră. Cînd Taller voi să înceapă a mă examina, îi ceru răstit individului să părăsească încăperea. Cererea lui se izbi de un refuz categoric. Taller şi-a ieşit din fire. Cu constituţia lui robustă de atlet, a prins a-l înjura şi a-l ameninţa pe gardian că-l aruncă afară pe fereastră. Individul plecă în fuga mare să ceară instrucţiuni. Clipele erau preţioase.

-Slavă Domnului, făcu Taller, mormăind pe şoptite. Îmi călca pe nervi de mi s-a urcat sîngele la cap. Dar ia să văd. Cred că stai acuma pe propriile-ţi picioare şi curînd de tot ai să

umbli. Nu-i aşa?

Felul în care mi-a spus cele de mai sus era mai mult un pronostic decît o întrebare.

Am ezitat, apoi am spus:

-Mi-ar place s-o cred şi eu.

-Hm, sînt şaizeci la sută sigur că-i aşa. Cu siguranţă că operaţia n-a fost o nereuşită totală. Dar cred că dumneata nu vrei ca ei să ştie.

Părea mulţumit.

Am dat uşor din cap, afirmativ.

-N-am crezut o iotă din tot ce-au spus pe socoteala dumitale. Şi nici acum nu cred. Taller avea prudenţa să vorbească în şoaptă. Să n-ai grijă. N-am să spun nimănui cum stai cu picioarele. S-ar putea să ai nevoie de ele mai curînd decît crezi. Am fost rugat să-ţi spun, dacă te găsesc singur, că sînt...

In momentul acela uşa se deschise brusc şi intră înăuntru gardianul cu un ofiţer superior din securitatea americană. Urmă o scenă încordată şi neplăcută dar, pînă la sfîrşit, profesorul Taller n-avu altă ieşire decît să-şi încheie furios examenul medical în tăcere. Cînd termină fu condus afară, lăsîndu-mă să meditez la partea nerostită din propoziţiunea sa.

Puţine lucruri care să alunge monotonia s-au petrecut în săptămînile acelea. In fiecare dimineaţă mă sculam devreme, de frică să nu mă moleşesc la trup şi la minte. Eram destul de bine îngrijit de Ingram şi de soţia lui, banii soseau cu regularitate pentru cheltuielile de întreţinere şi, în privinţa celor de-afară, toate semnele arătau un curs normal cu desăvîrşire. Bucatele doamnei Ingram erau, dacă nu altcum, cel puţin oribile decît le ţineam eu minte, dar asemenea lucru nu mă mai deranja. In zilele în care mîncarea era neînchipuit de rea, beam pur şi simplu mai mult decît cantitatea mică pe care o consumam în zilele normale. Băutura

nu mai conta acum cînd n-aveam un lucru anume de făcut care mi-ar fi putut întrerupe mahmureala de-a doua zi. Aveam în pivniţă vin bun şi cîteva lăzi cu whisky, ce-mi fuseseră aduse de la casa din Edinburgh; pe lîngă altele băutura îmi ucidea timpul şi-mi potolea durerea de picioare. Ceva, însă, cred c-am învăţat în timpul lunilor acelora, anume, să-mi stăpînesc iarăşi firea, lucru pe care-l scăpasem cu desăvîrşire din mîini de cînd cu infirmitatea mea. De fapt, nu prea aveam de ce mă înfuria.

Nici nu m-am plîns şi nici n-am încercat să vorbesc cu vreunul din soţii Ingram sau mai ales cu ceilalţi gardieni americani, care se schimbau în post; dar nici ei n-au încercat şi nu s-au oferit să intre în vorbă cu mine. Privirile vinovate ale lui Ingram au dispărut treptat făcînd loc unei rezerve generale atotcuprinzătoare.

In afară de vizita scurtă a profesorului Taller, care m-a lăsat nesatisfăcut, şi de trecerile stînjenitoare ale scîrbosului aceluia de preot scoţian n-au mai fost decî unul sau două incidente de care-mi amintesc c-ar fi avut oarecare semnificaţie în timpul cît am avut domiciliu obligatoriu. E greu de închipuit experienţa pe care am trăit-o în acest răstimp, deoarece arestatului, în împrejurări normale, îi sînt îngăduite ziarele şi aparatul de radio, dar eu într-adevăr, habar n-aveam de nimic din cele ce se petreceau în lumea de-afară. Existenţa mea se desfăşura într-o totală lipsă de informaţii.

Intr-o seară totuşi, după ce petrecusem o zi destul de activă, în cursul căreia revăzusem tot materialul pe care-l aveam la dispoziţie în biblioteca mea cu privire la prăbuşirea finală a lui John Law, m-am hotărît să mă duc la bucătăria care se afla la parter, cu biroul meu, ca să-i spun doamnei Ingram să-mi facă nişte cafea. Bucătăria era goală, dar pe masă se găseau un pachet de coloniale şi cîteva foi din ziarul "Scotsman" apărut cu o zi mai înainte, în care erau învelite nişte zarzavaturi. M-am aplecat şi le-am tras fără să le rup, le-

am mototolit pînă ce le-am făcut cocoloş şi le-am vîrît sub perna căruciorului, tocmai cînd se întorcea doamna Ingram. Nu păru să observe jena şi încurcătura mea ca de copil cînd i-am cerut peste măsură de grăbit cafeaua. După asta m-am întors într-o agitaţie nemaiînchipuită în camera mea, unde mi-am petrecut ceasurile următoare, citind pînă şi cele mai mici articolaşe de pe cele trei, patru foi boţite şi murdare pe care izbutisem să le şterpelesc. Totuşi e interesant cît am fost în stare să reconstituiesc din tot tabloul, numai cu ajutorul unui număr de informaţii selecţionate dintr-o singură zi. Pagina principală lipsea, dar aveam coloanele articolului de fond şi ale corespondenţelor şi e uluitor în ce mare măsură dezvăluiesc acestea din urmă lucrurile asupra cărora se concentrează cu adevărat atenţia publicului

Editorialul dezbătea problema şomajului. Suna tare ciudat. Comentariul searbăd, indulgent în privinţa acţiunilor guvernului pentru redresarea şi îmbunătăţirea situaţiei, mi-a amintit de termenii folosiţi în publicaţiile de reclamă comercială. Nu era nimic în cuprinsul lui. Al doilea articol de fond, oricît ar părea de necrezut, era o justificare a unui moratoriu privind activităţile tuturor partidelor politice. Fusese el pus cu adevărat în aplicare? Şi dacă da, acţiunea nu merita decît un articol de fond secundar? Dar poate că toate informaţiile acestea erau vechi la ora actuală. Publicul s-ar fi putut plictisi de repetarea lor. Al treilea articol dezbătea problema primului cîntat de cuc din anul acela, aşa că unele lucruri nu se schimbaseră.

Scrisorile către redacţia ziarului, puţinele articole şi numărul informaţiilor semnificative mi-au îngăduit să înjgheb o imagine destul de exactă a ceea ce se întîmpla. Era exact ca şi cum aş fi dezlegat cuvinte încrucişate.

Imaginea ce se contura era simplă de tot: cea a unui stat poliţienesc. Avusese loc un *coup d'etat*, urmat de o epurare a celor ce fuseseră în administraţia anterioară, a celor ce nu

erau pregătiţi să-şi calce jurămîntul în picioare. Se petrecuse conform tradiţiei celor mai reuşite loviturі de stat, cu singura deosebire că nu avusese loc în Africa sau în America de Sud, ci aici, şi justificarea-i nu era ideologică, nici măcar politică - la drept vorbind - ci uriaşele afaceri ale Corporaţiei Bondi.

Punerea în aplicare a loviturii se desfăşurase aproape fără vărsare de sînge, cu toate că se înregistraseră cîţiva poliţişti morţi şi alte violenţe pe parcurs. In loc de preluarea prin forţă, se adoptase tactica *inamicului dinăuntru*. Oamenii fuseseră cumpăraţi, mituiţi,şantajaţi sau, ca în cazul meu, discreditaţi şi apoi înlăturaţi.

Insuşi faptul că lovitura nu fusese politică ci comercială, însemna că dificultăţile nu se iviseră în cursul procesului de preluare a controlului de la cei relativ puţini în mîinile cărora se afla, ci în lansarea, în rîndurile marelui public, a ideii schimbării, îmbrăcată în termeni politici. Majoritatea tăcută, a trebuit să fie adusă, printr-o propaganda atentă, să accepte că a avut loc o schimbare de putere, fără să se fi mai recurs la urna de votare sau la noi alegeri. Ceea ce trebuia cu orice preţ să li se ascundă cetăţenilor era faptul că ţara fusese obiectul unei gigantice acaparări. Ar fi fost într-adevăr grozav, dacă aveau să ajungă vreodată să realizeze aşa ceva.

Lectura acelor cîteva foi de gazetă boţite părea să-mi arate că şefii lor ca de Laski sau Carlyle subestimaseră mai curînd acest aspect. Depăşea experienţa lor normală în materie de acaparare. Lucrurile trebuie să le fi scăpat din mînă şi, ca atare, duseseră la acea apariţie tardivă a unor mult mai normale simptome de lovitură, cum ar fi interzicerea pe motive de securitate, a oricăror activităţi politice în afara acelora aparţinînd mecanismului guvernamental. Moratoriul activităţilor politice, despre care citisem în articolul de fond al ziarului "Scotsman" părea să se extindă, deşi aşa ceva se citea doar printre rînduri, sugrumînd efectiv activitatea Adunării

Naţionale. Mai tîrziu aveam să descopăr că ghicisem întocmai şi că Adunarea Naţională fusese suprimată pe un termen nelimitat, prin dispoziţie guvernamentală.

Judecînd după dările de seamă din ziarul "Scotsman", referitoare la tranzacţiile comerciale şi la Bursă, viaţa comercială din ţară se desfăşura în mare măsură ca şi înainte, cu toate că părea să fi intervenit nişte modificări a unor taxe privind activitatea unor companii, care, după cum aveam să descopăr, fuseseră introduse numai pe socoteala acelor firme şi industrii ce nu făceau încă parte din Corporaţia Bondi.

Erau goluri mari în tabloul pe care reuşisem să-l constitui din cei cîţiva centimetri pătraţi de hîrtie de ziar. Poliţia, evident, trecuse de partea lor, sau cel puţin conducerea ei trecuse. Dar ce se întîmplă cu celelalte servicii şi instituţii din stat, cu armata, mică, ce-i drept dar bine echipată, cu Siguranţa Statului, cu Biroul Sarcini Speciale şi, în sfîrşit, cu instituţiile administrative? Mergeau toate oare aşa, ca pe roate? Numai fiindcă se schimbaseră doar şefii, infrastructura activa supusă ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic? Asta trebuia să caut singur s-o ghicesc. Ştirile mărunte, anunţurile despre încetările de muncă, greve şi închiderile fabricilor şi întreprinderilor, toate arătau considerabile tulburări în industrie, dar asta nu era ceva nou. Ar fi fost ceva cu adevărat surprinzător dacă asemenea lucruri ar fi dispărut peste noapte. Apoi, şi poate cel mai important era de văzut cum fusese prezentată şi acceptată situaţia pe plan internaţional! De vreme ce ştirile şi căile de informaţie erau totalmente sub controlul statului, reuşea oare adevărul să depăşească graniţa mai mult decît reuşise aici, în ţară, să pătrundă la om în casă?

Cînd am văzut că - ţinînd seama de circumstanţe - storsesem din gazeta aceea cît putusem mai mult, am împăturit foile cu băgare de seamă şi le-am ascuns în paginile unei cărţi. Şi apoi, mi-aduc aminte că am dat la o parte cafeaua rece ca gheaţa, care rămăsese uitată pe biroul meu, şi

mi-am turnat vreo patru degete de Scotch.

In aceeaşi seară, ceva mai tîrziu. Imi terminasem exerciţiile şi mă pregăteam de culcare, cînd am auzit un zgomot la fereastra camerei mele de dormit. Toate săptămînile acelea locuisem la parter; la început n-am luat aminte la zgomotul acela, crezînd că e un şoarece sau unul dintre gardieni care-şi făcea plicticosu-i rond de noapte. Dar după puţin timp, se auzi un ciocănit regulat şi m-am hotărît să văd ce e. Cu oarecare efort, m-am mutat de pe parchet, unde-mi făceam exerciţiile, înapoi în cărucior. M-am mişcat mult mai încet decît eram în stare, aşa încît dacă, cine ştie cum, vreun gardian m-ar fi pîndit printre perdele, să nu mă vadă mai vioi şi mai în putere decît doream eu să se creadă că sînt.

Cu precauţie, mi-am îndreptat căruciorul spre fereastră. Un timp bătăile au încetat. Am aşteptat. In sfîrşit, se porniră din nou şi atunci am dat perdelele într-o parte. In cameră nu era lumină prea mare, dar la început n-am putut vedea nimic în întunericul nopţii. Apoi treptat, am deslușit forma unei mîini de bărbat, deosebit de albă în lumina aceea slabă; apăru în cadrul geamului, făcîndu-mi semn să deschid. Am stat încremenit parcă o veşnicie, neştiind la ce să mă aştept. Apoi căruciorul trebuie să fi alunecat puţin în timp ce încă mă ţineam prins de perdele şi mişcarea le-a făcut să se desfacă mai mult decît intenţionasem. O clipă doar, o rază de lumină căzu pe faţa bărbatului aceluia. Era a unui tînăr, o figură plină de coşuri, încadrată de un păr lung şi murdar. Părea speriat şi apoi, aproape în aceeaşi clipă, se auzi o împuşcătură. Incerc şi acum impresia aceea vie, neaşteptată, cînd închid ochii şi-mi amintesc de gura-i deschisă într-un strigăt mut de moarte, mai curînd de uimire, decît de agonie; apoi faţa-i plină de coşuri, capul împovărat de păr, dispărură încetişor, prăbuşindu-se din bătaia ochilor, sub nivelul ferestrei. Am privit afară dar n-am putut vedea nimic. Un

gardian intră în cameră, veni în spatele meu şi-mi porunci să plec de la fereastră. Am făcut ce mi s-a spus, m-am dezbrăcat şi m-am culcat. Dar somnul veni greu în noaptea aceea. Am auzit strigăte confuze afară, zgomotul unei maşini venind aproape, şi-apoi vocea comandantului gardienilor americani, autoritară, spunîndu-le unor oameni nevăzuţi să fie cu băgare de seamă şi să nu lase sîngele să se vadă.

Dimineaţa prundişul de sub fereastra mea fusese de curînd răscolit şi greblat.

Trecu iarăşi mult timp fără să se întîmple nimic. Lucram la John Law. Dar îmi pierise entuziasmul şi nu mai aveam nici material; mi se pusese în vedere că nu-mi pot procura referinţele şi extrasele de care aveam nevoie de la Biblioteca Naţională. Mi s-a spus că s-ar putea să fie altfel, mai tîrziu. Aşa că am început să citesc romane. Am citit o grămadă. N-am mai auzit nimic despre omul care fusese împuşcat, şi acolo în închisoare, nici nu doream să aflu. Într-o zi veniră lucrători şi puseră reţele de sîrmă ghimpată pe deasupra zidului înalt care-mi înconjura grădina. Sosi şi o baracă pe roate în care au fost cazaţi gardienii în condiţii mai comfortabile şi într-un punct mai avantajos, adică lîngă aleea principală. Montară şi cîteva reflectoare dar n-au ajuns niciodată să le pună în funcţie.

Între timp m-am distrat cu un teanc de romane de Walter Scott şi tocmai terminasem de citit *Ivanhoe*. Nu e o literatură profundă, dar tocmai asta mi se potrivea în dispoziţia în care mă aflam; însă ceea ce mă ţinea în putere era faptul că picioarele mele îşi dobîndeau iarăşi puterile proprii. Din cînd în cînd, mă simţeam cuprins de chinurile iadului. Durerile erau groaznice. Recurgeam la o combinare de resurse, sticla său o supradoză de pilule pe care mi le lăsase doctorul Taller la plecare. Îmi spusese că va veni să-mi facă un nou control, lucru pe care nu l-a mai făcut. Abia mai tîrziu am aflat că şi el

fusese arestat; dar în închisoarea Peterhead el a fost mai puţin norocos.

Îmi cheltuiam puterile cu nişte exerciţii simple şi prudente. Într-o seară, mai ales, am atins culmea trimfului reuşind să stau un moment în picioare neajutat. Apoi am forţat o mişcare a picioarelor, care, pentru mine, a însemnat tot atît de mult cît şi pasul unei sentinele. Mi-a stors puterea, dar m-am umplut de fericire. Atunci am făcut ceva ce mai făcusem destul de des în ultima vreme. Mi-am turnat whisky ca să celebrez evenimentul, repede şi bucuros. Am golit o sticlă întreagă din stocul meu ce scădea văzînd cu ochii. Asociate cu pilulele, avu un efect dezastruos, pentru că în aceeaşi noapte, mai tîrziu, aproape că m-am întors la stadiul iniţial. În culmea sărbătoririi alcoolice, şi de unul singur, am încercat isprava păşitului încă o dată dar am încheiat-o prăbuşindu-mă beat pe parchet. În cădere, mi-amintesc că mînerul metalic al frînei cărucioruiui mi-a agăţat pantalonii şi i-a rupt, făcîndu-mi şi o rană superficială la picior, şi a curs o grămadă de sînge.

Zgomotul prăbuşirii mele i-a adus în cameră pe Ingram şi pe soţia lui. Fură întîmpinaţi de mine căzut pe parchet, într-o criză de vomare violentă, şi le-a luat o bună bucată de vreme pînă m-au curăţat şi m-au văzut în sfîrşit în pat. Eu mă simţeam pe altă lume şi trebuie să fi debitat o mulţime de vorbe fără şir, de drogat sau de om beat. Cei doi au început să vorbească deschis între ei, fiind siguri că n-am să înţeleg, nici n-am să-mi amintesc ce spuneau. Dar cînd au plecat, în timp ce închideau uşa şi chiar înainte de a fi căzut în starea de inconştienţă a omului beat, am auzit-o limpede pe doamna Ingram zicînd furioasă:

-Din toate nopţile, a trebuit să se întîmple asemenea comedie, tocmai acum, în noaptea asta!

Poate să fi fost unu noaptea: soţii Ingram erau iarăşi în camera mea şi mă îmbrăcaseră pe jumătate înainte de a mă fi trezit măcar un pic. Mă simţeam îngrozitor de prost; ora sau

somnul acela anulase efectul superficial al pilulelor dar sticla de whisky mă lăsase cu un început teribil de mahmureală. Cînd mi-am revenit, am încercat o senzaţie puternică de vomă. După aceea, am pus-o în practică. Doamna Ingram a reacţionat cu un calm desăvîrşit şi cu o ceaşcă de ceea ce trebuie să fi fost nişte supă Bovril, turnată din flaconul unui termos. Piciorul mă durea în locul în care mă lovisem cînd am căzut. Ce naiba aveau de gînd să facă? Am început să răcnesc, protestînd, dar Ingram îmi luă numaidecît piuitul dînd drumul unor imprecaţii furioase.

-Băgaţi-vă minţile în cap! Tăceţi din gură... Ce naiba, nu înţelegeţi, v-aţi îmbătat... Cristoase! De ce a trebuit s-o facă tocmai în noaptea asta?

Imi părea ciudat cît de palid şi încordat arăta. Aproape de parcă i-ar fi fost frică. Soţia lui era mult mai stăpînită.

Iată că un alt om şi-a făcut apariţia ca din senin. La început nu l-am recunoscut, apoi, treptat, pastorul acela bătrîn şi oribil de la biserica din localitate mi s-a înfăţişat în carne şi oase. Am început să rostesc nişte vorbe grosolane, să-l înjur, dar un nou acces de greaţă m-a copleşit. Cînd mi-am venit în fire, toanele îmi trecuseră şi eram gata îmbrăcat. Pastorul îşi scoase mantia-i neagră şi grea, precum şi pălăria-i clericală cu panglici late. Nu cumva vor să-mi pună pălăria pe cap? Nu mai purtasem pălărie de ani de zile.

-Plecăm de-aici? am rostit inteligibil, cu sughiţuri şi rigăieli, gata să vărs. Greaţa mi-a venit întrucîtva în ajutor.

-Dă-i mai multă supă, mormăi Ingram către nevastă-sa. Trebuie să-l dezmeticim, măcar atît cît să stea liniştit.

Incă o ceaşcă de supă Bovril fierbinte mi-a fost turnată pe gît cu de-a sila. Am încercat să mă opun dar ei au stăruit. Mi-a fript gura, însă asta a fost de folos.

-Ce dracu faceţi? am strigat eu.

-Tăcere!

Vocea lui Ingram era aspră şi răguşită. Pastorul se încruntă puţin.

-Nu...?

-Trebuie să-i punem căluş în gură? întrebă Ingram. L-am putea camufla cu un fular.

-De ce nu încerci să-i explici? zise pastorul cu linişte. N-ar fi bine să încerci? La urma urmei aşa a fost planul.

Ingram începu să-mi vorbească repede, cu vocea înecată. N-am putut înţelege ce-avea de gînd să facă. Capul îmi vuia.

Apoi am sesizat. Aveau să mă scoată afară. Trebuia să evadez. Lucrul fusese pus la cale cu săptămîni înainte. Impuşcătura de-afară, de la fereastra mea, în urmă cu cîteva săptămîni, fusese prima încercare a unui amator. Asta se petrecuse mai înainte ca Ingram şi soţia lui să se fi înrolat în asemenea acţiune, mai înainte ca babalîcul şi bufonul acela de pastor să fi fost şi el vîrît în combinaţie, ca să dea o mînă de ajutor. Atunci, şi mai tîrziu, mi s-a clarificat totul. Nici unul dintre soţii Ingram nu fuseseră încîntaţi de rolurile lor de temniceri. Pe lîngă asta, le mai era şi urît să trăiască în provincie şi, cu toate problemele lor din trecut, se simţiseră grozav de neleali faţă de mine. Era plăcut să asculţi asemenea lucruri, cu toate că nici nu le credeam şi nici nu le acordam cine ştie ce greutate la început. Mai tîrziu m-am convins de contrariu. Ingram se dusese de vale în sat. Pastorul bisericii scoţiene, ştiind cu precizie ceea ce se urmărea, a intrat în vorbă cu el. Nu fusese chiar o potrivire exactă de păreri, deoarece Ingram nu e nici pios din fire şi nici unul din cei mai bravi oameni, dar cu vechea metodă de a-l atrage încetul cu încetul, pînă la urmă se convinse să facă din necesitate o virtute. Dar el nu e om curajos. Pastorul însă este. Multă vreme fusese unul dintre cei mai leali membri ai Marelui Sinod al Bisericii şi, în ciuda vîrstei şi a înfăţişării sale, sau poate tocmai de aceea, fusese ales ca să mă ajute să evadez. Nimeni

n-ar fi putut suspecta că o vîrstnică faţă bisericească e amestecată cumva în asemenea afacere.

Toate amănuntele mi s-au relatat mai tîrziu. Acum nu era timp de alte explicaţii mai amănunţite şi nici mintea mea nu era în stare să le înţeleagă. Faptul că ajunsesem atît de vegetativ în cursul acelor ultime luni, m-a făcut să-mi pierd curiozitatea, şi nici n-am întrebat unde aveam să fiu dus şi de ce... dacă într-adevăr povestea lor era cît de cît adevărată. Modalitatea plecării mele devenise punctul central cel mai important şi mai dificil. Aveau să mă scoată afară, dar pe picioarele mele, ca şi cum aş fi mers, ca şi cum eu aş fi fost pastorul. Faptul că aş fi mers, ar fi fost cea mai bună deghizare din cîte puteau exista. Gardienii ştiau că sînt imobilizat într-un cărucior. De aceea, în afară de soţii Ingram, nu mai era decît un singur om în toată casa şi unul la poartă. Aveam închisoarea clădită în trup, aşa că paznicii erau acolo mai mult de formă şi ca să-i ţină la distanţă pe cei de afară.

Ca să pună la cale evadarea, imaginaseră nişte amănunte uluitoare. Veniseră cu un soi de jug şi de ham. Eu trebuia să atîrn între soţii Ingram, cu picioarele spînzurînd inutil în jos, simulînd un mers. Doamna Ingram era o femeie ce-i drept destul de voinică, dar eu simţeam că nu va fi în stare să mă ducă mult timp. M-au îmbrăcat cu haina preoţească şi mi-au pus pe cap pălăria. Apoi m-au sprijinit cu spatele pe pat, iar pastorul s-a aşezat în căruciorul meu. Priveam prosteşte cum soţii Ingram începură să-l lege în cărucior.Apoi i-au pus un căluş în gură. Pastorul era bătrîn. El trebuia să le spună gardienilor mai tîrziu că n-avusese putere să se împotrivească. Soţii Ingram se întoarseră către mine cu hamurile acelea. Imi spuseră că le încercaseră. Avea să fie destul de uşor. Şi-au potrivit jugul de metal pe umeri şi-au venit fiecare de-o parte şi de alta a patului. Incercînd din răsputeri să-mi stăpînesc un nou val de greaţă, mi-am petrecut braţele prin hamurile respective. Cei doi m-au ridicat din pat. Picioarele au început

să mi se tiriie pe parchet. In întuneric, trebuie să fi părut ca trei oameni mergînd în rînd.

Am trecut pieziş prin uşă, pătrunzînd în holul de la intrare şi lăsîndu-l pe bătrîn în căruciorul meu. Pălăria mi-a căzut de pe cap şi s-a dus de-a rostogolul pe carpetă. Insoţitorii mei au lăsat-o acolo unde căzuse. Nu era timp de pierdut. Afară era întuneric beznă. Luna plină era învăluită în nişte nori întunecoşi şi cădea şi o uşoară burniţă. Am ieşit pe uşă afară şi am apucat-o pe cărare spre o maşină ce stătea parcată.Picioarele mi se tirau poticnindu-se şi tropăind pe prundiş. La un moment dat, m-a cuprins o durere în picioare, ca de cîrcei, care preţ de-o clipă-două, m-a trezit din mahmureală. O lanternă a licărit slab din baraca pe roate de lîngă drum şi sentinela din post a strigat ceva, la care Ingram a răspuns tot strigînd că-l duce pe pastor cu maşina acasă. Atît de simplu a fost. Sau cam atît. Intrarea în maşină punea probleme, dar ne-am dus pe partea ce nu stătea cu faţa spre santinela, care, după ce se asigurase că totul e în regulă s-a întors la căldura din baracă. Au urmat încă vreo cîteva minute febrile de zbucium prin întunericul nopţii, după care ne-am văzut cu toţii în maşină şi plecaţi. Maşina, cu Ingram la volan, coborî aleea şi claxonă la poartă. Santinela ieşi afară şi deschise. Mai că nu s-a uitat la noi. Astfel am părăsit domiciliul forţat, după aproape trei luni.

Şaptesprezece -

Una din cele mai mari plăceri a fost reîntoarcerea ziarelor în viaţa mea. Altă mare plăcere, să stau iarăşi de vorbă cu oamenii. O mulţime de lucruri de aflat din urmă.

Din alte puncte de vedere, Ravenscliff era o reşedinţă mult mai puţin comodă, deoarece mecanismul administrativ ce o conducea era rudimentar. În timpul domiciliului forţat fusesem bine îngrijit şi supravegheat, dar acolo se dăduseră ordine stricte ca să fiu ţinut numai înăuntru şi nu care cumva să fiu văzut. Ravenscliff era o casă mare în stil georgian, o clădire plăcută, din piatră cenuşie, cam la vreo şapte mile la sud de districtul Border. Departe, pe un drum retras printre coline, acolo se afla casa, bine ascunsă în desişul plantaţiilor săditе şi îngrijite de Comisia Forestieră.

Ingram şi cu soţia lui m-au depus acolo, istovit şi gata să vomit, cam pe la cinci dimineaţa, după care ei aveau să plece cu maşina mai departe înspre sud. Din fericire, dobîndirea independenţei nu dusese la controlul imigrărilor la graniţă şi numai vama avea de-a face cu asemenea operaţiuni la punctul de control de la Carter Bar, aşa că nu era nici o greutate să treci în Anglia. Un tînăr pe care nu-l mai văzusem niciodată pînă atunci, m-a întîmpinat şi, împreună cu Ingram, m-au dus pe braţe într-o cameră şi m-au aşezat pe un pat. Sleit de vlagă din pricina băuturii şi a drumului, m-am cufundat într-un somn adînc de vreo opt-nouă ore.

M-am deşteptat, simţindu-mă surprinzător de în putere şi neînchipuit de curios. Reminiscenţele şi întîmplările din noaptea ce trecuse mi s-au prezentat încetul cu încetul. Mi-am amintit mai cu seamă de bătrînul pastor, legat burduf şi cu căluşul în gură, stînd neputincios în căruciorul meu. Lungit pe spate, în tihna patului, am prins a cerceta încăperea. Era goală, afară doar de o masă pe care era aşezată o valiză cu

cîteva lucruri de-ale mele. Soţii Ingram trebuie s-o fi adus; de altele nu-mi amintesc. M-am ridicat în capul oaselor pe pat. Călătoria din timpul nopţii se soldase cu ceva bun, mahmureala, a cărei urmare o aşteptam, nu s-a materializat. Am dat aşternutul la o parte şi am lăsat să-mi atîrne picioarele peste marginea patului. Dar mai important decît toate... să fi fost oare închipuire? M-am lăsat binişor jos pe picioare, ţinîndu-mă în echilibru cu amîndouă mîinile de pat, pînă ce m-am încredinţat că picioarele-mi vor suporta greutatea trupului. Încetişor am mişcat un picior şi apoi l-am mutat pe celălalt. Aşadar, va să zică era adevărat. Nu fusese numai imaginaţie; şi nici nu mă lovisem prea tare cînd am căzut.

De bucurie m-am pornit pe un rîs şi tot mai chicoteam de unul singur cînd Ealasaid MacDowall intră în cameră. Aducea o tavă cu micul dejun. Mă văzu stînd în picioare fără să fiu ajutat, şi-mi zîmbi ca şi cum ar fi fost cel mai natural lucru din lume.

Mai tîrziu îmi explică. Şedeam împreună în ceea ce fusese pe vremuri biblioteca Ravenscliff. Rafturile-i de stejar, bine potrivite, erau încă în fiinţă, dar goale, în afară doar de cîteva teancuri legate şi deteriorate din revistele "Punch" şi "Illustrated London News". Camera slujea acum drept centru de operaţii. Înăuntru doar cîteva mese şi scaune vechi, pe podea linoleum, dar un televizor modern era aşezat într-un colţ, alături de un aparat de radio transmisie pe unde scurte, după aparenţă înzestrat cu o puternică forţă de acţiune. Senzaţia pe care ţi-o lăsa, de cameră părăsită, plină de praf, fusese înveselită de un buchet de flori proaspete, abia culese, aşezat pe poliţa căminului. Ferestrele spaţioase, fără perdele, dădeau asupra unor terenuri de asemenea spaţioase, sălbăticite cu desăvîrşire. Dar tot era mai bine aşa decît nimic, şi-aş putea zice că nu eram în situaţia de a ne plînge, avînd reşedinţa Ravenscliff gratuit la dispoziţie, prin bunăvoinţa lui

Lindsay, moşierul din Alabama, în a cărui proprietate se afla. Lindsay, nu fusese niciodată pe-acolo, dar ne oferise generos folosinţa reşedinţei pentru cauză.

Ealasaid începu să mă pună la curent cu evenimentele. Am încercat din răsputeri să mă concentrez, dar asemenea lucru ar fi cerut timp şi amîndoi ne-am dat seama de asta. Mi-a turnat ceaşcă după ceaşcă de cafea neagră, ceea ce a fost de folos. Cam după vreo jumătate de ceas, a intrat un bărbat şi a venit la noi. Omul la care mă aşteptam cel mai puţin, Walt Tesco.

Au trecut minute pînă l-am recunoscut. Era jurnalistul, individul acela care ne-a adus la cunoştinţă moartea lui Torrance, la coctailul de la New York. Mi-am amintit că l-am trimis la plimbare cînd îmi dăduse a înţelege că nu-i vorba de un accident. Am început să-i explic.

-Nu vă mai bateţi capul cu asta, spuse Tesco, privind cu mărinimie din dosul ochelarilor lui cu lentile groase. A fost puţin cam brusc din partea mea, trebuie să recunosc. Dar de cînd mă ştiu am fost bănuitor din fire. În presa de scandal e un lucru absolut esenţial. Ştiţi, urmă el cu mulţumire, n-am păreri grozave despre profesia mea.

-Walt a fost straşnic, îl întrerupse Ealasaid. M-a salvat drept la timp. Au încercat să mă cumpere. De fapt, pornisem să lucrez pentru ei, ştii, apoi s-au hotărît să mă aresteze cu orice preţ, din cauza tatei. Walt organizează acum un soi de operaţiune a la *Macul Roşu*. El a pus la cale evadarea dumitale, ba chiar a plecat de aici şi ţi-a adus un cărucior nou.

-Sînt foarte... începui eu, dar Tesco mi-o tăie scurt.

-Nu sînt decît catalizatorul, făcu el cu oarecare volubilitate, de parcă ar fi descoperit tocmai cuvîntul. Fac o treabă şi sînt plătit pentru ea. Un mercenar, dar, sper, în sensul bun al cuvîntului. Şi presupun că nu sînt singur de tot în asemenea acţiuni, acum.

Ne dădu lămuriri că fusese recrutat la New York, de un grup de scoţieni-americani devotaţi cauzei Scoţiei. MacPake şi Lindsay erau şefii mişcării. Cu sprijinul lor financiar el se stabilise şi lucrase la Edinburgh, dintr-un birou de-acolo, timp de cîteva săptămîni, dar bineînţeles, el nu era spion profesionist şi autorităţile sistemului Bondi se făcuseră simţite prea îndeaproape într-o împrejurare sau două. Abia avusese timp să organizeze o biată reţea rudimentară şi, grozav de descurajat, era pe punctul de a pleca în Anglia, cînd pe neaşteptate li se ivi un prilej favorabil. Lui Tesco i se dăduse ca asistent fiul lui William Torrance şi, datorită lui, au prins a curge şuvoi informaţiile.

-Încă le mai primim. O grămadă de material. Toate hîrtiile Consiliului de Miniştri, prevederile economice şi politice, în sfîrşit, toate lucrurile importante, continuă să spună Tesco plin de mîndrie.

-Dar cum de-a ajuns fiul lui Torrance aici? am întrebat eu. Mi-am amintit cum îmi vorbea taică-său de dînsul în timpul zborului nostru spre New York.

-Martin a intrat în legătură cu el şi astfel s-a organizat canalul încă în funcţiune. Torrance Junior acţionează în calitate de curier pentru noi, interveni Ealasaid.

-Cine-i Martin?

-Martin Guthrie.

-*Guthrie*. Dar cum de el...? Eram copleşit de asemenea veste.

-Lucrează pur şi simplu mai departe, aşa cum a lucrat şi mai înainte. Acum e secretarul particular al lui Campbell.

-De necrezut.

-... dar adevărat. Cu toate că e extrem de primejdios. Ar avea de pătimit dacă l-ar descoperi.

-Şi Guthrie e singura voastră sursă de informaţii?

-Nu, nu. Mai avem şi Biroul Sarcini Speciale, răspunse Tesco.

-Cum dracu' de-aţi aflat de el? Existenţa lor a fost menită să nu fie cunoscută decît cîtorva, foarte puţini la număr şi.. am început eu să spun. Acum presupun că nu mai contează.

-Ba contează, continuă Tesco, ca şi cum ar fi fost implicat de ani de zile. Vă amintiţi că erau o unitate mică... abia vreo treizeci de oameni cu totul. Nu aveau răspundere decît faţă de dumneavoastră, de Secretarul Consiliului de Miniştri şi de Primul Ministru. Dar Primul Ministru e un neghiob bătrîn şi ramolit şi, evident, uitase pînă şi de existenţa lor, aşa că cei din mecanismul Bondi i-au omis pur şi simplu în operaţia de preluare; nici n-au ştiut că există.

-Şi Biroul Sarcini Speciale s-a menţinut, de cînd cu lovitura, fără de statut legal? am întrebat eu.

-Au dus-o aşa o bucată de timp. Dar Şeful Biroului nu s-a pierdut cu firea şi-a ieşit din încurcătură după puţin timp. A luat legătura cu tatăl Ealasaidei, care a fost ţinut tot timpul la Cartierul General al celor de la Bondi, casa în care aţi fost dus la început. A fost o treabă relativ uşoară să capete acces acolo; doar sînt profesionişti mai la urma urmei. Sir Alexander le-a dat cheia celor ce se întîmplaseră şi le-a dat sarcina să caute şi să sprijine orice mişcare ce s-ar fi putut organiza în afara ţării cu scopul de a răsturna regimul Bondi. Ne-am trezit astfel cu un *mini intelligence service* foarte experimentat.

-Şi acum?

-Acum întreprindem o acţiune de eliberare de proporţie uriaşă şi, sper, şi sincronizată, în curs de efectuare. Tocmai am aflat că Sir Alexander a fost salvat. Trebuie să sosească aici din clipă în clipă. Mai sînt vreo doisprezece alţii în aceeaşi situaţie, cei mai mulţi foştii dumneavoastră colegi, explică Tesco.

-Sîntem pe calea cea bună, explică Ealasaid cu însufleţire. Aproape că e mai pasionant decît însăşi campania

pentru independenţă. Opoziţia şi unioniştii nu ne-au boicotat. Dar acum avem întradevăr de-a face cu cîteva specimene funeste, gata să acţioneze. Quislingii[4] sînt cei mai primejdioşi. Într-un fel marii afacerişti americani nu sînt chiar atît de răi. Ei fac doar ceea ce au făcut de cînd sînt ei: practica obişnuită comercială.

-Care vă sînt planurile? Ce-aveţi de gînd să faceţi?

Tesco şedea jos, liniştit, ciopîrţind un creion.

-Pînă ieri, răspunse el, totul s-a ţinut strict secret. Campbell, Carlyle, de Laski şi ceilalţi din banda lor aproape că n-aveau habar de ceea ce făceam noi, de cele ce se întîmplau. Vedeţi, cîtă vreme ei înregistrau, după cum ştiţi, succese importante în preluarea eşaloanelor de frunte ale guvernului, armatei şi poliţiei, nici vorbă să fi reuşit să cîştige pe de-a întregul serviciile administrative, serviciul de informaţii şi securitatea. Asta, în afara Biroului Sarcini Speciale. Lealitatea e un lucru ciudat. Astea sînt găurile din eficienţa Corporaţiei Bondi. Cînd are loc o schimbare într-un guvern democratic venit la putere în virtutea unor alegeri normale, funcţionarii administrativi îşi schimbă cu uşurinţă părerile, după cum bate vîntul. Cu aceiaşi oameni şterşi, procedezi la naţionalizare şi apoi la deznaţionalizare, vinzi arme regimurilor fasciste şi-apoi, cu aceeaşi conştiinciozitate instituieşti sancţiuni împotriva aceloraşi guverne. De data aceasta însă, lucrurile stau altfel. Poate că nu vom mai fi atît de uşor gata să strîngem din umeri cînd vom citi în viitor despre acele *coup d'etat* efectuate în ţările

---

[4] Trădătorii, aluzie la norvegianul Quisling care, trădînd interesele Norvegiei, a făcut jocul naziştilor devenind şeful marionetă al Norvegiei sub naziști

din Africa sau Asia.

-Şi-acum? am întrebat eu.

-În cursul ultimelor douăzeci şi patru de ore, aşa cum spuneam, vreo douăsprezece persoane din cele mai importante sub vechiul regim au fost scoase la iveală, urmă Tesco. Aşa ceva a fost, sigur, destul ca să-l facă pe Campbell şi pe ceilalţi să transpire. Acum păşim în faza a doua: Întoarcerea. Dar trebuie să acţionăm repede.

-Şi eu ce rol am?

-V-aţi restabilit pe deplin? Aud că astă-noapte eraţi aproape de nerecunoscut. Soţii Ingram erau grozav de îngrijoraţi, iar dumneavoastră cît pe ce să stricaţi toată combinaţia, termină Tesco.

Eu m-am strîmbat, iar Ealasaid a zîmbit.

-Ideea era ca dumneavoastră să preluaţi conducerea.

-Conducerea?

-Ei bine, noi ştiam că vei fi de acord, interveni Ealasai dulce.

-Dacă aţi vrea să staţi la acest pupitru şi să vă pregătiţi din nou pentru ocupaţiile şi obligaţiile dumneavoastră, veţi fi într-o situaţie mai potrivită ca să preluaţi fotoliul prezidenţial la întrunirea de după-amiază.

Tesco luă un aer energic.

-Ce întrunire?

Eram uluit. Se auzi soneria unui telefon şi Tesco se întrerupse ca să răspundă.

-Spune-i "Guvernul în exil", dacă vrei, explică Ealasaid ridicîndu-se.

-Vă rugăm să ne scuzaţi. Tesco îşi isprăvise convorbirea telefonică. Trebuie să pregătim primirea celorlalţi. Apropo tatăl dumneavoastră a trecut graniţa. Chiar acum mi-au comunicat.

Ultimele vorbe, Tesco le adresase Ealasaidei.

Au ieşit din bibliotecă şi m-au lăsat singur. M-am

instalat ca să m-apuc serios de lucrul destinat mie. Dar mai înainte, m-am sculat în picioare şi, ţinîndu-mă de pupitru, am făcut cîţiva paşi înainte şi apoi cîţiva îndărăt. Era greu şi dureros.

Optsprezece

-Ştiu că cei mai mulţi dintre dumneavoastră aţi avut încă mai puţin timp decît mine ca să vă veniţi în fire, ca să vă readaptaţi la reîntoarcerea în circulaţie. Trebuie să spun că arătaţi cu toţii destul de bine pentru un grup de foşti ocnaşi.

Şedeam toţi în jurul unei mese acoperită cu un postav verde decolorat, în sufrageria imobilului. În zilele ei bune, fusese ca şi biblioteca, o încăpere elegantă. Acum avea grozavă nevoie de un zugrăvit.

Eram doisprezece cu toţii. Cel puţin doi, ba s-ar putea chiar trei, lipseau. Încercarea de a face o glumă s-a soldat cu un fiasco. Toţi, inclusiv eu, eram prea încordaţi şi tulburaţi ca să mai avem timp şi de altceva decît de acţiunea în perspectivă. Sir Alexander MacDowall era aşezat la dreapta mea, Tesco şedea la stînga. Ceilalţi din grup numărau o serie de figuri cunoscute: funcţionari virstnici, cîteva personalităţi politice din propria mea grupare precum şi din alte culori ale spectrului, incluzînd pe Matthews, ieri Ministrul Comerţului şi pe dr.MacKinnon, fostul lider al grupului Naţionalist-extremist, un om cu care nu m-am înţeles niciodată nici în problemele politice, nici în cele sociale, dar căruia i-am admirat dinamismul fără rezervă. La o masă alăturată stăteau Ealasaid, Torrance Junior şi alţi trei bărbaţi care activaseră din culise. Cu excepţia lui Tesco, toţi din jurul mesei eram uniţi printr-un factor comun, întrucît ne petrecuserăm ultimele luni în felurite genuri şi specii de detenţiuni, cu inevitabila concentrare a spiritului pe un scop unic, spre care fuseserăm siliţi să nendreptăm.

-Noi datorăm şi ţara datorează o enormă recunoştinţă domnilor Tesco, Guthrie, Torrance, domnişoarei MacDowall precum şi prietenilor noştri Lindsay şi MacPake din Statele Unite ale Americii şi, în acelaşi timp, şi celorlalţi care...

Am început cu niște termeni de apreciere formali, dar sinceri și cinstiți. Era o încercare banală, dar a găsit ecou în sufletele tuturora. După câteva minute, ne-am apucat de treabă.

Mi se părea, și am și spus-o, că oricît de mari ar fi eforturile noastre forța principală care va aduce schimbarea trebuia să vină din afara granițelor. Deși eram atît de bine ținuți la curent cu informațiile de către Guthrie, și aveam și Biroul Sarcini Speciale la care să apelăm, mijloacele reale de a forța schimbarea din interior lipseau cu desăvîrșire, după cum și posibilitatea de-a face să parvină mesajele noastre cu privire la adevărata stare de lucruri din țară. Fără îndoială că oamenii la ei acasă știau sau bănuiau în mare parte cum stau lucrurile. Eu și aflasem că alegătorii n-au votat ca oile; numeroase demonstrații, greve și manifestații politice avuseseră loc, dar controlul guvernului Bondi opera cu pricepere de expert prin intermediul unei cenzuri absolute. Iar răspîndirea informațiilor prin vorbe, de la om la om este, în chip notoriu, inexactă, înceată și primejdioasă.

La sugestia lui Guthrie, Tesco încercase mai din timp să obțină acordul guvernului britanic ca să înființeze un post de emisie pe un vapor, în afara apelor teritoriale, sau în Anglia. Dar primul proiect era prea greu de pus în aplicare și costisitor, iar pentru cel de-al doilea, guvernul britanic n-a dat aprobare. Știam că pentru englezi cele ce se petreceau în Scoția aveau foarte mare importanță, dar ei nu voiau să se amestece. De la independența Scoției, englezii s-au păzit ca de foc să adopte vreo politică ce s-ar fi sprijinit pe principiul intervenției în afacerile interne ale Scoției. Și ca un critic constant al politicii britanice din trecut, n-am putut să-i blamez. Chiar și Societatea de Radiodifuziune Engleză era destul de precaută și atentă să nu difuzeze informații prea critice la adresa guvernului Bondi, așa că, ascultînd posturile de radio engleze, nici unui ascultător scoțian nu i s-ar fi înfățișat un tablou

îndeajuns de complet al situației din țara lui. Am descoperit totuși că guvernul din Londra făcuse ceva și anume, hotărîse să îngrădească cu legi drastice firmele cu capital străin ce operau pe teritoriul Angliei, în scopul de a împiedica o eventuală operație similar cu cea a guvernului Bondi la sud de frontiera Scoției.

Guvernul nostru în exil, cu toate că nu s-a întrunit într-o ședință de lucru dintre cele mai eficiente din cîte am prezidat, ceea ce dealfel nu e de mirare, a încuviințat o serie de acțiuni, orientate spre polarizarea opiniei internaționale. Trebuia să ne mai acordăm un răgaz de cîteva zile pînă ce să avem cu toții posibilitatea de a înțelege cele ce se petrecuseră, pentru ca timpul să ne îngăduie să cugetăm la rece. Apoi se intenționa ca eu să plec mai întîi la Londra și apoi în Statele Unite ca să pot aprecia pe ce sprijin viitor ne putem bizui pentru cauza noastră. Trebuia să acționăm repede, mai înainte ca Guvernul Bondi - așa cum am ajuns să-l numim - să ne-o ia înainte. Se pare că erau minați de o slăbiciune pe care, o puteam exploata cu succes în avantajul nostru. Afară de firești lor legături comerciale foarte strînse cu Statele Unite, pierduseră din vedere să dea atenția cuvenită comunității și opiniei internaționale. O țară nu se poate pune în asemenea situație pe-o perioadă atît de lungă, decît dacă e excepțional de puternică. Din dosarul cu extrase din presa întregii lumi, pe care Tesco le culesese luni de zile în șir, articolele de înfierare a celor ce se petrecuseră la Edinburgh erau cît se poate de potrivite pentru a fi exploatate. Așa că ne-am întocmit planul desfășurării forțelor. Doctorul MacKinnon avea să facă o călătorie cu avionul în Australia și Noua Zeelandă ca să influențeze și să cîștige opinia publică în favoarea Scoției; Matthews pleca în Canada cu o sarcină similară în rîndurile vastei și gălăgioasei comunități scoțiene de-acolo; iar eu rămîneam cu Londra și Statele Unite. Era o treabă grea. Totodată și costisitoare iar fondurile nu prea mari, cu toate că

MacPake, Lindsay şi grupul american devotat cauzei noastre adunaseră o sumă de bani destul de substanţială, într-un timp surprinzător de scurt. Ne rămînea nouă sarcina de a o folosi în chipul cel mai avantajos cu putinţă.

Săptămîna aceea fusese istovitoare. Îmi găseam îndemnul în uşurinţa relativă cu care îmi luasem şi-mi menţinusem sarcina conducerii operaţiei. Locuiam şi lucram cu toţii în climatul unui cămin ofiţeresc, la Ravenscliff, dormind, mîncînd şi muncind la sediu. Împreună cu noi se mai afla o ceată de tineri voluntari, recrutaţi în special de Guthrie în decursul lunilor trecute, care slujeau acolo drept paznici ai securităţii noastre, ca să ne apere de vreo încercare a guvernului Bondi de a ajunge la noi în vreun fel oarecare. În stadiul acela, se crease ceva asemănător unui adevărat spirit de echipă, fără să fi avut la dispoziţie răgazul necesar pentru urzirea măruntelor gelozii şi rivalităţi. Au avut loc conflicte, fără îndoială. Dar MacDowall ne-a fost de un ajutor extraordinar. Din nou am putut să-i admir dexteritatea-i de a manevra şi de a controla situaţiile spre maximul de avantaj a celor interesaţi. Şi, pe cînd el ne ajuta pe noi toţi, fiica lui mă ajuta pe mine personal. Eră, în toate privinţele, mîna mea dreaptă, sarcină pe care şi-o luase cu de la sine putere. Viaţa în comun ne-a fost de mare ajutor. M-am oprit din băutul fără de margini şi am început să umblu şi să trăiesc iarăşi.

Londra udă şi decolorată. Lespedea Preşedinţiei Consiliului de Miniştri, curăţită de curînd, părea soioasă ca un prag de dugheană. Londra nu se schimbase prea mult în cursul celor şase ani din urmă; nu Londra oficială, nici Whitehall, nici Westminster. Costumele negre, protocolare, o supraabundenţă de umbrele negre; cît îmi părură de familiare toate acestea! Dacă era ceva schimbat, doar feţele oamenilor mai întunecate şi mai încruntate decît le ţineam eu minte.

Avea să fie o călătorie grea şi nici pe departe nu-mi era clar cum am să mă descurc şi cum au să poată argumentele mele, chiar în cele mai bune condiţii să aibă priză la guvernul englez. In definitiv, englezii se mărgineau, ca de-atîtea ori în trecut, să adopte pe faţă un rol totalmente pasiv. Totuşi, în spatele scenei, îşi clădeau destinul, cîntărind rece şi apreciind clar încotro stau interesele lor capitale. Numai cu multă greutate voi reuşi să fac guvernul britanic să joace un rol mai activ, ajutîndu-ne să ne descotorosim de guvernul Bondi. După ce-au suferit fel de fel de afronturi şi ultragii din partea noastră, în aceşti cîţiva ani din urmă, cînd au descoperit că nu mai guvernau Marea Britanie ci numai Mica Anglie, de atunci politica lor externă a avut cel mai scăzut profil şi doar întrecerea cu politica unei Suedii sau unei Elveţii a ajuns să fie forţa stimulatoare în viaţa politică engleză. După ce ani de-a rîndul am salutat cu bucurie faptul că Anglia adoptase asemenea atitudine, iată că mă aflu la Londra cerîndu-i Angliei să joace rolul opus. In afară de toate celelalte, Ministrul lor de Externe, cel ce avea să fie forţa motrice a tuturor hotărîrilor Consiliului de Miniştri în Downing Street, era cel mai extremist dintre partizanii Micii Anglii. Nu aveam cine ştie ce speranţă.

Sosirăm cu trenul de noapte. Ealasaid MacDowall şi Walt Tesco veniseră cu mine. Tesco avea să plece mai departe în Statele Unite ca să prezinte lui MacPake un raport asupra situaţiei şi să-mi deschidă calea, netezind-o. Folosindu-ne de camera mea de hotel ca de un birou, toţi trei ne-am petrecut dimineaţa cu întîlniri şi contacte nu prea satisfăcătoare, cu tot felul de grupuri şi indivizi de origină scoţiană stabiliţi la Londra, care socotiserm că ne-ar putea fi de folos. Am aranjat cu destulă greutate o întrevedere cu Ministrul lor de Externe pentru după-amiaza următoare. Presupuneam că în momentul acela n-avea nici un chef să mă vadă, pentru că nu mai aveam nici o situaţie legală (iar dacă aveam vreuna, aceea era negativă, ca fost deţinut şi evadat, declarat în mod public drept

politician corupt), şi mai era şi îngrijorat la gîndul eventualelor proteste din partea regimului Bondi pentru că m-a primit. Dar mai exista şi un alt motiv să nu dorească să mă vadă, după cum aveam să descopăr mai tîrziu. Pînă la urmă, l-am convins că erau destule posibilităţi ca să trag sforile, asigurîndu-l că va avea mai multă bătaie de cap dacă-mi refuză întrevederea.

A fost o zi obositoare şi cam pe la şapte seara le-am propus celorlalţi doi o pauză, pe care o meritam. Le-am sugerat să mergem la un restaurant mic, la care obişnuiam să mă duc în trecut, situat drept la mijlocul străzii Shaftesbury. Luarăm o gustare la hotel, comandarăm un taxi, după care am plecat. Eu mi-am luat şi căruciorul. Cu toate că făcusem un mare progres, nu puteam parcurge decît doisprezece paşi, cel mult, după care rămîneam complet sleit de puteri. Ealasaid rezervase o masă într-un colţ. M-am hotărît pe moment să intru neajutat. Tesco lăsase la garderobă căruciorul meu pliat, împreună cu hainele, iar eu încetişor dar ţanţoş, m-am dus după ei la masă. Faptul că mergeam singur pe picioarele mele, că mă schimbasem ori îmbătrînisem, a ajutat poate să explice de ce nu am fost recunoscut. Dar eu abia cît mi-am aruncat ochii prin încăpere, şi-am rămas atît de uluit, încît n-am putut să scot nici un cuvînt.

-Nu te simţi bine? m-a întrebat Ealasaid îngrijorată, pe cînd mă aşezam jos. Tesco mă împinse cu scaunul aproape de masă.

-Amintiri care m-au năpădit, atîta tot, am explicat cu respiraţia tăiată.

Aducîndu-mi aminte de timbrul unui glas, auzit prin telefon cu atîtea luni în urmă, nu m-am simţit cuprins nici de mînie, nici de tristeţe; eram doar transportat, ba chiar emoţionat, atîta tot. Am comandat aperitive din belşug. Eram bucuros că îl convinsesem pe Tesco să vină cu noi. La început, mă gîndisem să ies numai cu Ealasaid, şi Tesco îmi servise toate pretextele cu putinţă ca să nu-l includ şi pe el în

proiectele mele, dar lucraserăm atît de bine cu toţii în echipă şi mi-am dat seama că acele alte lucruri pot să aştepte. Acum se vădea că avusesem de două ori noroc că am procedat astfel.

M-am relaxat. Tesco şi Ealasaid trebuie să fi înţeles din primele clipe că atenţia îmi era împrăştiată. Amîndoi şedeau cu spatele spre cele două persoane de la masa din fundul încăperii, iar eu eram în parte ascuns de-o luminare aprinsă, înfiptă într-un sfeşnic de aramă ce sclipea de lustruit ce era.

Terminasem masa şi tocmai comandasem cafelele, cînd am văzut că persoanele de la cealaltă masă se pregăteau să plece. M-am întors către Tesco:

-Dacă din întîmplare te uiţi în spatele dumitale, se află un bărbat şi o femeie, aşezaţi la masa din dreapta. Sînt pe punctul de a pleca. Uită-te la faţa bărbatului. Îl cunoşti?

Tesco se învîrti încetişor şi cu grijă pe scaunul său şi privi cu atenţie prin lentilele sale groase de miop.

-Da, cred că da, răspunse el. Nu sînt sută la sută sigur, dar cred că-i omul la care vă duceţi mîine după-amiază. E Ministrul lor de Externe, nu-i aşa?

-Şi eu cred la fel. Dacă-i aşa, atunci sîntem pe cale de a obţine ceva, am zis eu. Mai ai încă o mulţime de legături în lumea gazetarilor indiscreţi şi flecari de aici, nu-i aşa?

Tesco încuviinţă din cap.

-Bun, atunci pregăteşte-te pentru o noapte activă. Şi ce crezi despre recrutarea unui detectiv particular, discret, pe care să ne putem bizui la această oră tîrzie? Poţi aranja aşa ceva?

Tesco încuviinţă iarăşi.

-Dar şi eu sînt destul de bun pentru asemenea soi de lucru, se oferi el în mod voluntar. Am o practică vastă. Îmi amintesc cum odată am filat ceasuri de-a rîndul o actriţă de cinema celebră şi am descoperit-o...

-N-are a face asta acum, i-am tăiat-o eu scurt. Ai timp

pînă mîine după-amiază. La orele patru am întîlnire cu omul ăsta. Pînă atunci, doresc să ştiu despre el oricît de multe poţi afla. S-ar putea să ne fie de-un folos vital. Lucruri intime, şi altele de-asemenea soi. Murdării, ticăloşii, obscenităţi.

Am văzut faţa Ealasaidei încreţindu-se de dezgust.

-O asemenea tactică nu se prea potriveşte cu stilul dumitale Malcolm, izbucni ea. Oricum, de ce crezi c-ar exista ceva în defavoarea lui, destul de important ca să te poţi sluji la nevoie, chiar dacă-ai vrea s-o faci? Şi cine-ţi poate spune că el nu-ţi va răspunde în asemenea situaţie distrugîndu-te? In orice caz, nu-i un punct de plecare fericit, să sapi în murdărie, urmărind un om cu soţia lui, sau cu prietena lui, veniţi să ia o masă liniştită.

-Tocmai aici e buba, am răspuns eu calm, ferindu-mi capul într-o oarecare măsură în dosul luminării. Cele două persoane între timp plecaseră de la masă şi treceau prin faţa noastră, spre uşă. Tocmai aici e buba, am repetat eu.

Femeia s-a oprit o clipă lîngă noi, pînă ce le sosiră hainele, aduse de un chelner. Aruncă o privire absentă înspre mine. Nici urmă să mă fi recunoscut.

După ce Ministrul de Externe englez părăsi restaurantul însoţit de soţia mea, le-am spus celor doi toată povestea.

Aşa cum spusese Ealasaid în cursul serii de ieri, tactica adoptată nu se potrivea cu stilul meu. Dar, n-aş putea zice că a fost şantaj... mai mult actul unui soţ scos din sărite. Şi din asta ne-am ales cu un rezultat extrem de favorabil.

Nouăsprezece

Dedesubt, pînă departe, uniformitatea ondulată a unui peisaj de iarnă frumos; într-o continuă schimbare, neluat în seamă, pentru că, în realitate, nu era decît creştetul pufos şi fin al unei întinderi masive de nori, văzută de deasupra, de la o distanţă de douăzeci şi trei de mii de picioare. Aproape tot drumul de la Londra - Heathrow la New York - Aeroportul Kennedy am beneficiat de albeaţa aceea strălucitoare şi neîntreruptă. Zburînd spre vest, uriaşul Jumbo a înaintat aproape în pas cu soarele, aşa încît ziua părea că stă în loc şi că n-are să mai asfinţească niciodată. Tot timpul, cît n-am dormit şi n-am mîncat, am lucrat la discursul ce-mi va fi îngăduit să-l rostesc, după cum speram, în faţa Consiliului de Securitate.

Pe deasupra Noii Scoţii, s-a ivit o spărtură de scurtă durată şi am avut o viziune fugară a unor păduri, alternînd cu întinderi sterile acoperite de muşchi, lacuri mici, coline cafenii turtite, şi nici urmă de om. Apoi avurăm iar senin pe deasupra coastei statului Maine, cu întinderile-i de un verde greoi şi monoton, un soi de introducere în Statele Americii. Drumurile apăreau trase geometric în lungul şi latul terenului. În sfîrşit, urmă iarăşi întinderea de nori care nu se mai spulberă pînă la apariţia înspre apus a turlelor şi turnurilor Manhattanului. Printre spărturile norilor am zărit şi Statuia Libertăţii. În timp ce ne roteam în jurul ei, am putut vedea fascinantele desene pe care ţiţeiul şi alte substanţe poluante le înscriu pe suprafaţa apelor braţului Sound şi înăuntrul lor.

Sosirea într-un port sau aeroport american poate să însemne iadul sau paradisul, în funcţie de Birourile de Vamă şi de Imigrare. În anii din urmă fusesem scutit de grozăvia şi umilinţa cozilor, fiind o personalitate destul de proeminentă ca să mă bucur de tratamentul P.F.I. adică al "Persoanelor Foarte

Importante", aşteptat şi luat de maşini la aerodrom, dispărut hocus-pocus cu destinaţia discretă a reşedinţelor de odihnă P.F.I. - acel *dolce farniente* al P.F.I.-ului, întîmpinat şi tratat cu băuturi de la gheaţă şi însoţit şi condus de împuterniciţii oficiali cu vorbirea extrem de politicoasă, părăsind secţiile prin uşi lăturalnice, neştiute de nimeni, ca să evit gloata de fotografi şi reporteri ai presei rezidenţiale. De data aceasta, nu mă mai aşteptam la aşa ceva. Nu eram decît un cetăţean particular, cel puţin într-un sens tehnic, un fost ministru al unei ţări cîndva independentă.

Dar Federaţia Americanilor Scoţieni, de curînd fondată, lucrase din răsputeri. Iar călătorii destinaţi P.F.I.-ului sînt aleşi după două criterii: după statutul lor intrinsec, adică ambasadori, regi sau alţii asemenea; şi cei a căror sosire e probabil să provoace neajunsuri şi tulburări în ritmul normal al mersului unui aeroport: actriţe, staruri de televiziune şi oameni ca mine, cu mari posibilităţi de a deveni oamenii zilei. N-am ştiut asemenea lucruri pînă ce n-am intrat, dar veşti despre sosirea mea şi cîteva aluzii instigatoare, privind motivele vizitei mele, se şi răspîndiseră. Aşa încît am fost destinat categoriei P.F.I. Numai că de data aceasta n-au mai fost chiar atît de bănuitori cu mine ca să mă ferească de reporteri. Am refuzat să fac vreo declaraţie, dar o mulţime de fotografii de-ale mele apăruseră în ediţiile de seară, tocmai cam pe cînd şoferul enormului Cadillac ne transporta pe aşa-zisele rute directe cu mai multe benzi, prin hidoasele gîtuiri de trafic, către zgîrie-norii impresionanţi, învăluiţi în ceaţă, din centrul Manhattanului.

Cinci după-amiază, ora New Yorkului; zece seara ora Londrei. Sincronizarea mecanismului meu fiziologic îmi va lua o zi sau cam aşa ceva pentru reajustare. O serie nedesluşită de impresii înceţoşate: MacPake şi Lindsay vorbindu-mi fără oprire; afară, patru culoare constante pentru maşini enorme cu viteză mică; puţină culoare şi murdărie cu grămada, mai cu

seamă cînd am pătruns în centrul oraşului, îndepărtîndu-ne încet către acel mare simbol de sticlă care este chiar sediul Naţiunilor Unite.

Consiliul de Securitate îşi ţine întrunirile într-o încăpere mult mai mică decît Adunarea Generală. În centru se află o masă circulară, cu o deschizătură ca litera C, într-o parte; în mijloc, înăuntru, şade secretarul şi funcţionarii respectivi. Membrii permanenţi şi cei temporari ai Consiliului îşi au locurile jur împrejur pe partea din afară. Fotoliile Delegaţilor sînt din piele, albastru închis la culoare. În spatele lor, patru fotolii albastru deschis sînt destinate membrilor delegaţiei. În jur, situate sus pe pereţii a numai trei laturi din sală, nişte firide futuristice, despărţite de încăpere prin paravane de sticlă, adăpostesc translatorii simultani, ziariştii şi echipele de televiziune. În a patra latură a camerei, pe scaune aşezate în rînduri, stă publicul obişnuit. Mulţi din ei par că şi-au adus sandvişuri şi termosuri de acasă. Din pricină că au avut loc cîteva incidente, gărzi de securitate în posturi fixate pe marginea exterioară a arenei Consiliului, stau în văzul tuturor.

În completarea decoraţiei interioare, o frescă mare, de tip 1950-1960 stă aşezată sus în spatele fotoliului preşedintelui. Înăţişează îndreptarea nedreptăţilor, oameni ce sînt eliberaţi din lanţuri, căi ce duc treptat în sus, către libertate, lumină şi fericire. Pe cît e de inexpresivă pe atît de demodată.

M-am aşezat într-o latură, aşteptînd să fiu chemat, cu căruciorul pliat, lîngă mine. Delegatul englez trebuia să propună audierea mea şi nu era de aşteptat să se ridice vreo voce împotrivă. Am zîmbit deschis unui olandez pe care-l cunoscusem vag, cîndva în trecut, şi el mi-a întors zîmbetul cu căldură. Preşedintele japonez a început, în fine, să cheme adunarea la ordine. Feluriţi diplomaţi umblau de colo pînă colo, foindu-se, aparent fără nici un scop, într-o vădită

dezordine. In nişele de sticlă, translatorii îşi potriveau aparatele. Eram surprinzător de calm.

La dreapta şi la stînga, în jurul mesei, culoarea pielii delegaţilor nu trădează totdeauna identitatea ţării pe care o reprezintă. La sediul Naţiunilor Unite te afli antrenat într-un joc constant de-a ghicitul, dacă e să te iei după cei care cutreieră vestibulurile şi coridoarele şi, de cele mai multe ori, nu ieşi din încurcătură decît cînd delegaţii îşi ocupă în sfîrşit locurile, în dosul etichetei de pe masă, cu numele ţării pe care o reprezintă. Expunerea la viaţa New Yorkului şi constantul contact internaţional de la Naţiunile Unite pare să coloreze pigmenţii pielii, dîndu-i o nuanţă de negricios deschis universal. Poate că e numai imaginaţia mea, sau poate să fie ora înaintată... şapte seara aici, la Londra miezul nopţii. Sau să fie oare strălucirea luminii lămpilor cu arc pe mocheta de culoarea noroiului, care produce asemenea efect? Nici îmbăcămintea nu te poate călăuzi.

Ian Campbell, părînd tras la faţă, încruntat şi obosit, intră în sală. In spatele lui, purtînd cunoscuta valiză roşie pentru corespondenţă, şi documente, mergea Guthrie, rece, întunecat şi neschimbat. Am avut un şoc văzîndu-l acolo, mai ales ştiind ce ştiam, dar cînd îşi aruncă în treacăt privirile spre mine, căutătura lui era lipsită cu desăvîrşire de orice soi de emoţie. In spatele acestor doi, veneau în ceată ajutoarele lui Campbell. Printre ei n-am recunoscut decît pe de Laski. Campbell, aflasem de la Guthrie, preluase amîndouă portofoliile mele anterioare... ministerul de interne, poliţia, închisorile şi ordinea publică, precum şi responsabilităţile mele în domeniul afacerilor externe. Ştiam tot de la Guthrie că la New York va veni şi Campbell. Scoţia nu era actualmente membră a Consiliului de Securitate aşa încît el, ca şi mine, trebuia să se aşeze deoparte cu acoliţii săi, pînă ce va fi strigat.

In urma numeroaselor presiuni din partea noastră şi a unei acţiuni puternice în bloc din partea Australiei şi a

Canadei, aceasta precipitată mai ales de vizita mea cu două săptămîni mai înainte la ambasadorii din Londra a acestor două state, guvernul englez ieşise în sfîrşit din neutralitate şi înaintase în faţa Consiliului de Securitate demersul său înscris pe Agenda Consiliului astfel: *Situaţia prezentă a Scoţiei: o problemă de un urgent interes internaţional.* Corporaţia Bondi avea suporteri puternici în rîndurile Congresului, iar Statele Unite, pentru motive lesne de înţeles, adoptaseră un rol foarte şters în întreaga problemă.

Dezbaterea s-a deschis într-o învălmăşeală de invective, de o putere covîrşitoare, avînd o legătură vagă cu cauza Scoţiei. Delegaţii vorbeau repede sau şovăielnic, potrivit cu firile şi obiceiurile lor, dar engleza rară şi măsurată a translaţiei simultane pe canalul doi al sistemului de şase benzi, era tot timpul egală. Şedeam, ascultînd, cu casca mică de plastic prinsă peste urechea mea dreaptă. Vocea translatorului era desăvîrşit de cultivată şi fără nici o afectare.

Eram implicat, atît de profund implicat în cele ce venisem să înfăptuiesc şi să spun! Întreaga dezbatere a acestui caz neprevăzut era pentru moment cel mai important lucru din viaţa mea. Totul se petrecea totuşi la un nivel atît de scăzut. Aspectul general de indiferentă camaraderie în Consiliul de Securitate şi, de fapt, peste tot la Naţiunile Unite, m-a izbit ca dezolant şi şocant de sincer. De fapt, nu era decît o reflectare foarte nedramatică a problemelor reale de viaţă şi de Libertate, de pe toată suprafaţa globului, dezbătute continuu aici cu impasibilitate, ca să nu spunem cu plictiseală. Delegaţii îşi îngăduiau să strige şi să vorbească despre ţările celorlalţi în nişte termeni cumpliţi, îngrozitori. Dar, ca o ironie a soartei, speranţa autentică şi onestă pentru pacea viitoare a lumii se manifesta după aceea în numeroasele baruri din clădirea Naţiunilor Unite, unde epitetele rostite la mînie erau uitate cînd se cinsteau rîndurile internaţionale de băutură. Se bucura de o favoare deosebită, după cîte am descoperit, băutura celui mai

ne-rece război: Bloody Mary[5].

Am spus absolut totul în discursul meu şi mă mîndresc la gîndul că a fost bine primit. Dar totul nu era decît o gigantică şaradă. De îndată ce-am terminat de vorbit, de îndată ce-am văzut cum se distribuiau jur împrejur membrilor Consiliului de Securitate exemplarele multiplicate ale discursului meu şi de cum i-am observat cum stau fiecare alături cu cîte un teanc cît un munte a celorlalte discursuri, mi-am dat seama că toate astea sînt numai vorbe. Toţi auziseră, dar nu ascultaseră. Asta face parte din joc. Emoţiile, mînia, mila, toate sînt izgonite din scenă. Dibăcia unui sau altuia de a interpreta bine asemenea emoţii e cel mult lăudată sau criticată ca în cronicile teatrale din ziare. Atîta tot. Singura mea satisfacţie a fost că Ian Campbell, cînd fu chemat să răspundă, a vorbit prost, abia de-a reuşit să exprime prin comunicarea sa ideea că întreaga dezbatere nu-i decît un afront care n-are nimic de-a face cu Consiliul Securităţii, că nu-i decît o problemă internă, completamente şi totalmente de competenţa guvernului scoţian. A mai avut şi privilegiul de a vorbi numai în faţa unui număr redus de membrii ai Consiliului, pentru că ceilalţi părăsiseră sala în semn de protest. Şi-a încheiat cuvîntarea distrus rău de tot. Dar nici asta mai că n-a contat. Rezoluţia Consiliului de Securitate, condamnînd guvernul Bondi, cînd s-a dat, a fost acelaşi joc al şaradelor. Dealtfel a fost formulată de englezi, dar efectul ei s-a dovedit a fi insuficient şi deziluzionant, mergînd doar pînă la limita la care ministrul lor de externe a fost sigur că poate, în circumstanţele respective, ieşi basma curată, fără a-şi atrage asupra capului său toată mînia şi duşmănia noastră. Numai după ce a fost supusă la vot am văzut şi eu în sfîrşit Consiliul

---

[5] Singeroasa Mary(engl.)

de Securitate trezindu-se la viaţă. Jocul prevede mai departe că voturile trebuie să fie unele pro şi altele contra; iată că zarurile sînt aruncate: diferitele tabere şi clici conspiră şi vorbesc în şoaptă; semne grăbite de activitate se văd în sînul fiecărei delegaţii, şi primii Secretari se reped sau mai curînd zboară de la delegaţie la delegaţie, aterizînd la fiecare din ele ca muştele pe cîte o floare sau pe cîte o bucată de stîrv, ca să influenţeze sau să linguşească, sau măcar să-şi poată da cu părerea cam de ce parte o să fie votul. Unele delegaţii aveau liste de control pe nişte foi mici de plastic care se pot şterge, pe care înregistrau intenţiile posibile de votare: da, nu; da, îndoielnic, nu, îndoielnic; gata să se supună presiunilor; sincer nehotărît, şi aşa mai departe. Te izbeşte ca un şoc puternic cînd vezi cum îşi joacă diplomaţii partida privind soarta lumii.

In aşteptarea votului, totul cedează locul unei stări vecine cu apatia. Atmosfera de relaxare, reglată şi ea de răceala dozată cu precizie a aerului condiţionat, începe să mă afecteze. Am observat cu indiferenţă pe un distins delegat al Africii Răsăritene, cum, după ce luase cuvîntul cu un pronunţat accent scoţian, care vădea baza educaţiei sale şi dezbătuse problema primejdiei colonialismului se lăsase apoi treptat furat de somn şi adormise în fotoliul său. Atitudinea lui era de înţeles. Nu s-a deşteptat nici cînd s-a anunţat votarea.

Am avut o majoritate destul de mare în favoarea noastră; au fost şi cîteva abţineri. Dar din pricina unui veto dat pe motivul că rezoluţia n-a fost formulată în termeni destul de tari, iată-ne îndărăt să potrivim una nouă. Dar ce contează o rezoluţie în plus sau în minus? Asta n-avea să ne soluţioneze problema. MscPake şi Lindsay erau totuşi mulţumiţi. Publicitatea îşi are rosturile sale, mă încredinţau ei, şi la ceasul acela al nopţii eram mult prea obosit ca să mai discut.

Etajul al douăzeci şi treilea al hotelului Waldorf Towers oferă prilejul unei privelişti a prea puţin inspiratelor

etaje douăzeci şi trei ale blocurilor înconjurătoare. Dacă mă apropiam cu căruciorul de fereastră, lipindu-mă de ea, aveam o vedere limitată a unei porţiuni de stradă, departe jos, învăluită în abur, cu luminile aprinse şi cu nelipsita maşină a cheflîului din miezul nopţii care se repede ca fulgerul.

De felul meu nu sînt un om cheltuitor şi am protestat cînd mi s-a comunicat că voi descinde la Waldorf. Dar partizanii şi susţinătorii mei, fiecare din ei părînd mai mult decît atotştiutor în ceea ce priveşte importanţa relaţiilor publice, au stăruit să primesc şi m-am lăsat convins. I-au plătit chiar şi lui Tesco o cameră alături de a mea. Ministerul de Finanţe n-a îngăduit niciodată vreunuia dintre noi să descindem în asemenea hotel, pe cînd eram Ministru.

Camera mea era spaţioasă şi bine mobilată, într-un stil ce voia să fie francez din secolul al optsprezecelea. Pe măsuţa de lîngă pat se afla o Biblie plasată de Societatea Gideon şi un exemplar al cărţii lui Conrad Hilton cu titlul: *Fii oaspetele meu*. La asemenea preţ, cine n-ar fi?

M-am deplasat cu căruciorul în camera de baie, o piesă toată în faianţă, la fel de somptuoasă, şi recunosc că am rămas impresionat în faţa celor trei robinete: fierbinte, rece şi rece ca gheaţa. Organizaţia de deservire Hilton dispune de un soi de stelaje cromate, adaptate special la băi, care permit invalizilor ca mine să intre şi să iasă singuri din apă. M-am folosit cu prisosinţă de baie şi de stelajele respective, după care m-am rostogolit în pat.

Eram mult prea obosit. Chiar şi pentru ora New Yorkului era tîrziu şi aveam un cîştig de cinci ceasuri. La Edinburgh, curînd se va lumina de ziuă. Totuşi eram agitat şi nu puteam dormi, drept care am aprins iarăşi lumina şi, stînd lungit în pat, am început să privesc emisiunea televiziunii Americane, pentru prima oară după ani de zile. Timp de douăzeci şi patru de ore pe zi, în tot cuprinsul anului, cu un ciclu constant de filme vechi şi de reviste nocturne de ultimă

oră, împestriţate la intervale ridicol de scurte de reclame ridicol de lungi, e bătută apa în piuă pe numeroasele canale ale televiziunii pentru cei de peste Atlantic care suferă de insomnie. Filmele western şi completările s-au dovedit somnifere şi, aproximativ după o jumătate de oră, eram gata să sting televizorul cu ajutorul tabloului de comadă de la distanţă, cînd am auzit un zgomot uşor şi am băgat de seamă că mînerul aurit al uşii de la cameră se mişcă încetişor.

De cînd cu infirmitatea mea n-am mai încuiat niciodată uşile. M-am gîndit că-i mai bine să fiu prădat decît să risc a ridica bariere între mine şi lumea de-afară, în cazul c-as avea nevoie de un ajutor. De cînd mă ştiu, am suferit de o uşoară claustrofobie, dar acum, neputinţa-mi de-a mă mişca a generat temerea asta în mine. Dar pe moment mi-a străfulgerat prin minte gîndul c-ar fi trebuit să fiu mai prevăzător la New York; s-au auzit atîtea poveşti despre actele de violenţă ce se petrec aici după fiecare colţ. Totuşi, dispuneam de un telefon şi de o sonerie, şi unde mai pui că mă aflam la Waldorf.

Guthrie se strecură pe tăcute în cameră. Purta un halat de mătase albastră, dar am observat că pe dedesubt era îmbrăcat ca de oraş. Aproape că nu şi-a cerut scuze.

-Părea o ocazie prea bună ca s-o las să-mi scape, începu el, iar faţa-i negricioasă s-a lăţit într-un fel de-ai fi zis că îmi zîmbeşte.

Ne-am strîns mîinile.

-Noi locuim la etajul al douăzecilea şi după colţul camerei mele se află o scară. Waldorf e o construcţie caraghioasă, continuă el, de parcă şi-ar fi petrecut toată viaţa în locul ăsta. Mai cu seamă în timpul Adunării Generale a Naţiunilor Unite, toate camerele sînt luate de delegaţiile miniştrilor şi diplomaţilor din toate ţările de sub soare. E un climat nemaiînchipuit de anonim.

Cînd Guthrie isprăvi de vorbit, uşa camerei se

deschise din nou şi Tesco, cu o surprinzătoare dibăcie, veni repede, drept în spatele lui. Spre uimirea mea bruscă, îmi păru că are o armă în mînă. Apoi îl recunoscu pe Guthrie.

-Scuză-mă, zise Tesco. Nu sîntem niciodată îndeajuns de prudenţi. Ai fi putut fi unul din oamenii lui Campbell.

Cu toţii ne-am pornit pe un ris nervos. Mi-am dat seama încă o dată ce individ multilateral e Tesco şi cît de bine păzit eram. Mi-a venit să-l întreb de unde a luat arma.

-Îmi face plăcere să te văd, am zis eu, şi o spun sincer. Ceea ce faci e extraordinar.

-Nu-i decît începutul. Guthrie păru teribil de serios. Dar întrevăd o răzleaţă licărire de lumină.

-Nu te-a văzut nimeni venind?

-Afară de domnul Tesco, aici prezent, toţi dorm buştean. Campbell de epuizare nervoasă, iar de Laski e cu o prostituată antropofagă.

Uitasem televizorul deschis. Un program religios era în curs de desfăşurare; un episcop stătea de vorbă cu un cîntăreţ de *blues*. Părea să fie un spectacol pe viu şi mă întrebam cui puteau ei să-l dedice la vremea aceea a nopţii. Am început să caut butonul ca să sting televizorul, dar Tesco m-a oprit.

-E ceea ce în practica spionajului e cunoscut sub numele de acoperirea sunetului, nu-i aşa domnule Tesco? rînji Guthrie.

Părea că-i place situaţia. Nu-l mai văzusem niciodată aşa pînă atunci. Acum era un om mult mai încrezător în sine decît fiinţa aceea care intra în camera mea, tăcut şi eficient în calitatea de secretar particular. Miniştrii prea adeseori cad în cursă, acceptîndu-şi şi tratîndu-şi funcţionarii ca pe nişte roboţi eficienţi, lipsiţi de personalitate. Totuşi, în nouăzeci şi nouă de cazuri dintr-o sută, şeful politic e înconjurat de oameni nu numai de un nivel intelectual infinit superior, dar şi cu vederi mai largi asupra vieţii.

M-am apucat să-i pun întrebări lui Guthrie, deşi mort de oboseală. Mi-am dat seama că vorbeam ca şi cum aş fi privit situaţia de la mare distanţă. El mi-a tăiat-o scurt.

-N-am timp. Trebuie să mă întorc înapoi. Am venit numai ca să vă înmînez aceasta.

-Şi-mi dădu un plic mare sigilat.

-Ce-i asta?

-E un proiect. Intr-un fel, este dezvoltarea tezei mele de doctorat de la Institutul Economic din cadrul Universităţii Harvard. Dar veţi vedea că nu e numai o bază pur şi simplu teoretică: e un întreg plan de campanie.

Incepusem să deschid plicul, dar el mi-a spus să las pînă a doua zi dimineaţă.

-E foarte complicat, domnule ministru, zise el. Puneţi-l bine, poate că domnul Tesco, avînd o armă, ar putea să-l păzească în locul dumneavoastră. S-ar putea să fie dinamită, dacă aprindem fitilul albastru în locul unde trebuie şi la timpul care trebuie.

Abia după ce amîndoi părăsiră camera şi după ce stinsesem lumina, mi-am dat în sfîrşit seama că Guthrie îmi spusese *domnule ministru*.

DOUĂZECI

La Ravenscliff, nervii începuseră să se dezlănţuie de atîta încordare. Prea mult timp fără să se arate nimic la orizont. Întrunirea de azi-dimineaţă a fost un dezastru şi asta mai mult din vina mea. Doctorul MacKinnon venise cu încă o platitudine: ceva ce suna cam aşa; să nu se renunţe la o servitute în schimbul alteia, fără de luptă. La care eu am făcut o remarcă dispreţuitoare şi MacKinnon mi-a întors riposta cu o droaie de invective îndreptate împotriva conducerii exercitate de mine, dintre care aproape că nu-mi mai amintesc nici una, afară de ultima-i remarcă:

-Cum ar putea cineva să ia în serios pe un om pe care-l cheamă Mockingham?[6]

Şi a ieşit. A trebuit să rid şi mai mulţi din cei de faţă au făcut la fel, dintr-asta se vede la ce nivel meschin ne coborîsem. Am reluat bunele raporturi cu Mockingham după aceea, dar lucrurile nu mai puteau merge aşa. Era nevoie să intrăm în acţiune.

Se împliniseră două săptămîni de la dezbaterea Consiliului de Securitate. Şi ce se realizase între timp? Prea puţin care să conteze. Eram un grup de intelectuali activi între două vîrste, desprinşi de vieţile noastre dinainte şi despărţiţi de familiile noastre actuale, locuind într-o considerabilă lipsă de confort, într-o casă mare, la multe mile depărtare de orice punct. Era simbolic faptul că un timp din ce în ce mai mare era petrecut în simple acte de autogospodărire. Uneori aveam impresia că Ravenscliff semăna mai mult cu o mănăstire decît

---

[6] În limba engleză, *to mock* înseamnă: a lua în rîs

cu o popotă de ofiţeri şi, de fapt, Matthews se apucase să semene într-o bucăţică de grădină seminţe de lăptucă, ca şi cum s-ar fi aşteptat cu tot dinadinsul să culeagă recolta.

Aveam puţine trăsături comune, afară de scopul pe care-l urmăream şi de experienţa de absolvenţi ai închisorii. Ne călcam pe nervi unii altora; nu mai slujea la nimic să vorbim despre asemenea lucru şi, mai primejdios decît toate, se iviră semne de neîncredere categorică, care creştea pe măsură ce ajungeam să ne dăm seama cîţi dintre foştii noştri colegi fuseseră mituiţi de conducerea Corporaţiei Bondi. Unii care fuseseră arestaţi ca şi noi, erau acum în libertate, în plină activitate şi reintegraţi în posturile vechi. Nu puteam decît să presupunem că primiseră ceea ce li se oferise. Şi dacă li s-a putut întîmpla lor, nu se putea oare întîmpla, nu se putea cumva nimeri ca unii dintre noi să fie tentaţi de perspectiva reintoarcerii la o viaţă aproape normală? Apelurile familiilor colegilor mei se infiltrau peste tot. Pînă şi MacDowall cu fiica sa erau îngrijoraţi. Aflaseră că doamna MacDowall era destul de bine, deoarece ştirile umblaseră clandestin de la unii la alţii, dar aste nu putuse risipi neliniştea lor. Era ceva ce chiar şi eu am încercat să înţeleg. Oamenii se săturaseră.

Fapte, fapte. Aveam sprijin internaţional. Dar în realitate sprijinul lor era fără sens. Noi eram oameni civilizaţi şi asasinatul aproape că nu intra în vederile noastre, chiar dacă am fi avut mijloacele. A găsi sprijin pentru noi în Scoţia era de asemeni îndoielnic, deoarece multe din numele noastre, ca al meu, de pildă, fuseseră cu eficienţă discreditate în faţa publicului, pentru fraudă şi corupţie. Nu prea eram în situaţia de a fi întîmpinaţi ca oameni cinstiţi, mai cu seamă într-o ambianţă din ce în ce mai totalitară, în care mediul social şi condiţiile de viaţă erau atît de strict controlate. Primeam ziare scoţiene, şi cînd numele noastre erau cumva menţionate, lucrul acesta avea loc într-un context de ridiculizare mai curînd decît de atac: cea mai bună armă psihologică. Dacă noi

ne consideram un soi de guvern în exil, eram consideraţi de alţii aproape ca o ceată de criminali de cel mai înalt grad, fugiţi de frica justiţiei. Opinia publică străină, rezultatele unor acţiuni cum ar fi dezbaterea în Consiliul de Securitate, dacă erau vreodată publicate, erau prezentate în Scoţia în lumina cea mai părtinitoare cu putinţă. Deplîngeam faptul că oamenii pot fi atît de naivi ca să creadă toate acestea, fără să ţinem seama de o regulă elementară: anume că minciunile sînt consfinţite prin constanta lor repetare.

Am întocmit o primă listă de ţeluri şi sarcini. Pe ea figurau douăzeci şi patru de nume; Consiliul de Miniştri Bondi, şeful poliţiei, noul Guvernator al Băncii Naţionale şi aşa mai departe. Dintre aceştia, la o examinare mai profundă şi mai atentă, aproape jumătate erau de import, oamenii regimului Bondi sută la sută, cei mai mulţi dintre ei luaţi la întîmplare cu paşapoarte americane în buzunar. Rămîneau destul de puţini oameni cu care să ai de-a face, şi nu eram chiar atît de naivi încît să credem că înlăturarea acestora ar lichida problema. Întreaga structură a noului Stat era bine oţelită în spatele lor. O contralovitură, uzarea de forţă, nici vorbă de-aşa ceva, dar cum altfel ai putea ajunge la fondul, la rădăcina problemei?

Tîrziu într-o după amiază. Ploaia slăbise, schimbîndu-se într-o burniţă fină şi Ealasaid, împreună cu mine, ne hotărîrăm să facem o scurtă plimbare. Spunînd cele de mai sus, subînţeleg că ea avea să umble, împingîndu-mă pe mine cu căruciorul. Terenul era prea accidentat ca să încerc să umblu şi eu şi, pe lîngă asta, mersesem prea mult în ultimul timp şi un specialist, pe care îl consultasem în lipsa forţată a profesorului Taller mă sfătuise din toate puterile să nu forţez nota prea mult şi prea curînd. Uneori, muşchii pulpelor şi ai coapselor mă dureau cumplit.

Am pornit pe aleea lungă şi ne-am întors printr-un loc ce fusese cîndva o grădină înconjurată de ziduri. Acum era atît

de năpădită de buruieni că te prindea mila; numai într-un colţ al grădinii erau cîteva straturi cultivate din primăvară, cu nişte răsaduri de varză, aproape mîncate de viermi, plantate de bătrînul care trecea drept grădinar. Nu suferea nici o comparaţie cu îngrijirea şi ordinea care mă întîmpinaseră la sediul Bondi din provincie, unde fusesem depus, după răpire, cu cîteva luni mai înainte.

Din capătul depărtat al grădinii, se făcea o cărare care mergea pe malul riului. Copacii dădeau în frunză şi ploaia stîrnise un miros plăcut şi înviorător. Ealasaid şi cu mine discutam despre problemele noastre. O dată sau de două ori, nu de mult, încercasem să fiu cît mai intim şi familiar, încercasem să mă întorc la firescul şi simplitatea convorbirilor noastre de pe vremea cînd ne-am văzut pentru întîia oară. Dar ea-mi păru că ezită, ca şi cum s-ar fi ţinut cumva în rezervă. Văzînd asta, n-am silit nota.

-Nu ţi-a venit niciodată pofta să renunţi? m-a întrebat ea pe neaşteptate.

M-am întors în cărucior şi mi-am aruncat privirile în sus spre ea. Se uita serios la mine.

-Toată lumea asta de-aici, dumneata, eu. Ce căutăm noi cu toţii aici? Nu ţi se pare că e extrem de nefiresc?

-Ba foarte adesea.

-Cît timp avem s-o mai ducem aşa? Cu toţii am început să simţim tensiunea. La început a fost foarte bine, pentru voi toţi. Aţi găsit în locul de aici libertatea atît de binevenită. Dar acum? Văd dezamăgirea ce a început să-l mănînce pînă şi pe tata. În primul rînd, n-are aproape nimic de făcut şi e îngrijorat grozav pentru mama. Planuri şi-aşa mai departe, toate bune, dar nu există pentru el nici un lucru concret de care să s-apuce; nu există nici pentru vreunul dintre noi ceilalţi. N-ar fi oare timpul să-i punem capăt?

-De, nu ştiu, am răspuns eu printre dinţi. Dar la ce bun să tot repetăm ...

M-am oprit. Se vede că pînă şi ea mă enerva acum.

-Îmi pare rău. E atît de limpede... N-ar fi trebuit să spun cele de mai sus, răspunse ea.

-Era nevoie să le spui.

M-am cufundat în tăcere un timp. Avea dreptate. Fără îndoială că avea dreptate. Ne dădeam într-un spectacol ridicol, făcînd pe Guvernul în Exil, cînd ar fi trebuit să ne întoarcem acasă ca să culegem resturile şi să facem pace cu cei de la putere. Mai la urma urmei, nu era vorba oare de invidie? Ne dăduseră afară şi-acum eram invidioşi din cauza puterii pe care o avusesem şi n-o mai aveam. Să fi fost oare ceva mai mult decît atît? Doar nu toţi cetăţenii din ţară protestaseră că se schimbase regimul. De ce-am fi protestat noi? Oare muncitorii o duceau mai rău? Să fie oare acum mai puţine greve? Ori mai mulţi şomeri decît au fost cînd eram eu ministru? Cifrele, desigur, nu arătau aşa ceva, cu toate că ele ar fi putut fi falsificate. Nu erau oare părerile noastre prea străine de realitate şi subiective? Dacă poporul n-are nimic împotrivă că are asemenea guvern de ce ne-am pierde noi somnul pentru o chestie ca asta? De ce să nu facem şi noi cum au făcut alţii: să ne întoarcem şi să ne împăcăm cu Ian Campbell şi cu clica lui? *Campbell*. Numele mi-a rămas ca un nod în gît.

Ealasaid a băgat de seamă că alunecasem într-o stare posomorită şi a schimbat subiectul.

-Păcat că încă nu poţi urca sus pe colină, în spatele casei, acolo sus, spuse ea. De acolo vine răul. Am urcat în vîrful colinei chiar în ziua cînd am sosit aici. Era o zi grozav de rece şi un îngheţ zdravăn. A fost tare frumos. Am dat peste un izvor care alimentează riul, lîngă un lac mic, acolo sus, tocmai peste culme. Apa îşi croise drum prin pămînt şi îngheţase în nişte forme splendide. Se opri, iar eu am pus frîna la cărucior. Mai tîrziu, spuse ea, am să te iau acolo sus să-ţi arăt de unde vine. Cînd ai să te simţi iarăşi tare pe picioare.

Îmi zîmbi, uitîndu-se la mine şi eu i-am întors zîmbetul. Mă simţeam tare fericit.

Stăturăm locului cîteva clipe, fără să ne mişcăm, apoi ceva din cele ce-mi spusese îmi veni în minte. "De unde vine... Fără îndoială... Ce prostie!" Zîmbetul mi se schimbă repede într-un rînjet tîmpit şi-am început să rîd. Ealasaid se uită la mine ciudat.

-Poate ar fi mai bine să ne întoarcem, spuse ea îngrijorată.

-Nu, stai! Ascultă! i-am răspuns eu. Am să le dau de lucru.

Îmi aruncasem privirile în grabă prin "proiectul" lui Guthrie, în avion, cînd mă întorceam de la New York, după care i-l înmînasem iarăşi lui Tesco, spunîndu-i că îl vom studia mai tîrziu. De fapt nu-i refuzasem soluţia, doar că părea inaplicabilă în situaţia în care ne găseam. În orice caz, ne întorsesem la Ravenscliff îmbătaţi de victoria dubioasă a dezbaterii din Consiliul de Securitate, plini de încredere şi convinşi că va fi uşor să convertim naţiunea iarăşi pe o cale democratică. Abia acum, după două săptămîni, cu cruda realitate a încercărilor noastre inutile de a înlătura guvernul Bondi, aruncată atît de eficient în obraz, abia acuma, zic, ideea lui Guthrie de a da lovitura la sursă prinsese viaţă cu adevărat. Pînă acum nu făcusem altceva decît să risipesc două săptămîni preţioase.

Departe de a fi ceva uşor de realizat, dar cel puţin ne oferea şansa unei acţiuni reale, ceea ce orice alt soi de complot nu reuşea să facă. Entuziasmul meu de după plimbarea cu Ealasaid m-a însoţit la întrunirea pe care am convocat-o de îndată ce ne-am întors în casă. În cele din urmă, planul era destul de firesc ca să-i cucerească şi pe ceilalţi. Avură îndoieli cu grămada, dar cu toţii le-am fi avut în diferitele stadii ale pregătirii planului.

La început a pornit-o prost. Cu toţii şedeau în jurul mesei celei mari din bibliotecă aşteptîndu-mă să le explic. Am început cerîndu-mi scuze că nu studiasem ansamblul situaţiei în amănunt. Guthrie imaginase o bază excelentă, dar o punere la punct minuţioasă şi cel mai strict secret vor fi necesare dacă vrem să sperăm în succes. Am dezvoltat proiectul lui Guthrie.

-Am căzut de acord în repetate rînduri, ori de cîte ori a venit vorba în timpul ultimelor luni, asupra dificultăţilor de a converti opiniile politice ale publicului. De asemeni ne-am înţeles că forţa... o lovitură... care ar putea reuşi, este cu desăvîrşire nepractică şi inaplicabilă. În concluzie nu puteam spera să schimbăm *stauts quo*. Dar stupiditatea situaţiei e că ne-am concentrat privirile prea stăruitor asupra produsului final, adică chiar asupra guvernului Bondi.

M-am uitat aprig jur împrejur la colegii mei. S-au uitat şi ei la mine fix, dar indiferenţi, cu privirile absente. L-am surprins pe Doctorul MacKinnon înăbuşindu-şi un căscat şi m-am întrebat o clipă dacă nu debitam şi imaginam absurdităţi.

-Noi trebuie să mergem direct la sursă, am spus triumfător.

Din nou feţele colegilor mei se vădeau a fi absente şi indiferente. Numai în expresia lui Sir Alexander MacDowall am descoperit o nuanţă de interes stîrnit de spusele mele.

-E greu de creat o clătinare serioasă a încrederii într-un guvern oarecare atîta timp cît lucrurile nu merg într-adevăr prost. Dar s-a dovedit şi se ştie bine că e chiar foarte uşor de pus la cale o zdruncinare a creditului în lumea comercială internaţională, şi asta avem noi de făcut cu Corporaţia Bondi.

-Dar e un consorţiu multimilionar. Sigur şi solid ca Banca Angliei, mormăi protestînd MacKinnon.

Majoritatea celor din cameră păru să fie de acord cu el.

-E adevărat. Şi probabil că va rămîne adevărat şi pe viitor. Dar ceea ce trebuie să născocim noi, ceea ce trebuie să

încercăm să facem e să creem, măcar pe-un termen scurt, o scădere bruscă, o depreciere a respectabilităţii Corporaţiei Bondi în lumea afacerilor. Bursa din Londra şi Wall Street-ul în New York vor face restul pentru noi.

MacKinnon fornăi pe nas, se sculă şi porni să se uite afară pe fereastră. M-am ridicat şi eu pe picioare, păstrîndu-mi echilibrul. Cu toate că acum nu mai ţineam secret, mulţi dintre ei nu mă văzuseră încă stînd pe picioare. Cu asta am reuşit să le cîştig atenţia.

-Cît timp mai port răspunderea conducerii, vom căuta să facem încercarea.

Am privit încruntat jur împrejurul încăperii. Se făcuse tăcere. Nu eram sigur cum aveau să primească propunerea mea. Cu coada ochiului l-am zărit pe MacDowall mişcîndu-se ca şi cum ar fi vrut să spună ceva. Apoi se opri. Doctorul MacKinnon se întoarse în cadrul ferestrei. Era cu faţa spre mine.

-Foarte bine, s-auzim mai departe despre ce este vorba, făcu el. E o şansă. Poate că e singura.

M-am aşezat mulţumit iarăşi pe scaun.

Am întocmit un plan ca pentru o operaţie militară. În săptămînile care urmară, fură întocmite liste cu toţi redactorii şefi şi corespondenţii celor mai importante gazete din Statele Unite şi Europa, vreo douăsprezece de toate, din cele mai importante oraşe. Ca să pregătim terenul am studiat planul, pînă în cele mai mici amănunte, cu specialişti în afaceri, agenţi de bursă şi directori de investiţii, demni de încredere. Cu sarcini similare de investigaţie în Statele Unite, i-am investit pe MacPake şi pe americanii fideli cauzei noastre. Într-un termen de trei săptămîni, lucrînd după proiectul lui Guthrie, eram în posesia unei scheme cît mai complete cu putinţă a întregii structuri Bondi, chiar pînă la cele mai amănunţite diagrame ale organizării societăţii, pe care le-am fixat în ţinte pe pereţii

bibliotecii. Am repartizat fiecăruia dintre noi anumite sectoare ale organizaţiei, făcînd investigaţii şi cercetînd cît mai detaliat materialul pe care-l aveam la îndemînă, privind modalităţile şi stilul lor în materie de tranzacţii comerciale şi investiţii.

Ziua declanşării atacului avea să fie luni, 2 mai. Cu trei zile înainte, Matthews şi alţi doi şi-au luat zborul spre New York. MacKinnon plecă a doua zi la Basel, iar Sir Alexander MacDowall se duse să trateze la Frankfurt şi Dusseldorf. Cu toţii aveau listele persoanelor cu care să ia contact. Cu toţii se înarmaseră cu unicul echipament de care aveau să aibă nevoie: un program, o agendă şi un telefon. La Ravenscliff noi aşteptam.

Eficacitatea întregii poveşti a constat în simplitatea ei. La data prestabilită au început telefonările: Corporaţia Bondi se află în stare de insolvabilitate: faliment. Cauza: grave greşeli administrative.

Zvonurile s-au răspîndit dintr-odată. În fiecare ţară am pornit-o chiar de la ora deschiderii Bursei. Dar numai zvonurile nu puteau fi de ajuns pentru precauţii agenţi de bursă şi pentru prudenţii redactori şefi ai secţiilor comerciale. Ei sînt la fel de obişnuiţi cu răspîndirile intenţionate de informaţii false, ca şi vînzătorii de ponturi la cursele de cai. Ca atare s-au apucat să cerceteze fondul poveştii şi dovezile. Dovezile, de asemeni fabricate cu grijă şi dibăcie, erau puse la îndemînă pentru cei interesaţi. Scara geografică pe care se întindea reţeaua noastră de inducere în eroare începu să-şi producă dividentele.

-Dacă nu mă crezi, li se spunea misiţilor şi ziariştilor neîncrezători de la Londra, verifică şi controlează la colegii dumitale, la colaboratorii dumitale comerciali de pe Wall Street, sau printre informatorii din Zurich, Basel, Frankfurt, sau la Bursa din Paris.

Cu ajutorul lui MacPake, americanii plasaseră un om pînă şi la Tokio. Era aproape convingător. Colegilor şi

colaboratorilor li se spunea aceeaşi poveste şi erau serviţi cu aceleaşi mărturii. Era din cale afară de mult. Ruinări colosale se mai întîmplaseră în trecut şi era mai prudent şi mai sigur să te fereşti de ele. Şi e o situaţie cu totul specială, în care publicul, dacă e vorba de buzunarul său, de investiţiile, beneficiile şi dividentele sale, pleacă urechea la zvonuri chiar mai mult decît atunci cînd e vorba să-şi schimbe crezul politic.

A fost o reuşită colosală. Pe parcursul a citeva ore, acţiunile Bondi au înregistrat scăderi în valoare de milioane de dolari, pe pieţele burselor din lume. Preţurile acţiunilor au scăzut vertiginos. Bineînţeles, directorii Corporaţiei Bondi au formulat rapid o declaraţie combătînd cu vehemenţă zvonurile. Dar comitetele de conducere emit de obicei asemenea declaraţii fie că faptele corespund sau nu. În cazul de faţă, s-ar fi putut să capete oarecare crezare la protestele lor că sînt complet solvabili, dar noi eram gata pregătiţi pentru un asemenea caz cu un al doilea val de zvonuri. De data aceasta, povestea noastră avea să născocească cum că declaraţia comitetelor de conducere a întreprinderii Bondi n-a fost decît o acoperire menită să ascundă nişte deficienţe cu mult mai serioase, ce puneau în joc viabilitatea corporaţiei. Am făcut să se strecoare la redactorii comerciali şi la firmele principale ale agenţilor de bursă din oraşe, amănunte privind atmosfera în care membrii şi afiliaţii Bondi se sincronizau în acţiunea lor de camuflare. Erau folosite fapte suficiente pentru a da pondere elementelor fictive. Se concretizau fiind colportate fie anonim, fie strict confidenţial, ceea ce sporea valoarea informaţiei. Căderile vertiginoase ale valorii acţiunilor erau aduse la cunoştinţă pe Wall Street sau la Londra, în cartierul City.

În etapa a treia am păşit la speculare aspectului scoţian. Legenda relatată se înlănţuia cu dezbaterea din Consiliul de Securitate în care Guvernul Bondi fusese condamnat de lumea întreagă, ceea ce era un fapt consumat, incontestabil pentru speculanţii vicleni şi practici de la Bursă.

Extrase de presă, completate în chip abil cu rezumatele confidențiale ale relatărilor unor ziariști aleși pe sprînceană, alimentau procesul complex. Făcusem apel la toate sistemele. Scandalul politic ieși la iveală și alimentă scandalul comercial, făcîndu-l mai eficace. Cel dintîi îl justifica pe cel din urmă. Dări de seamă de la Basel, Frankfurt și Paris veneau șuierînd pe firele telefonice arătînd că germenele falimentului firmei Bondi... cel mai mare concern multinațional ce s-a năruit de la marele crah economico-financiar din 1929 - așa îl anunța titlul - germenii falimentului, după cum spuneam, fuseseră implantați cu prilejul extinderii firmei peste măsură prin înglobarea Scoției.

Totuși, chiar pe baza unor zvonuri atît de bine pregătite, noi știam prea bine că un faliment comercial nu poate fi dus pînă la capăt în mod nefiresc. Consorțiul Bondi se sprijinea, după cîte știam, pe o bază solidă și trainică și nu putea fi decît o chestiune de timp pînă ce directorii întreprinderii aveau să risipească panica. Ba chiar ar putea trage și foloase din ea. Trebuia să acționăm repede pe frontul patriei.

Evoluția procesului a decurs de la sine. Miercuri, 4 mai, cam pe la zece dimineața, un Chevrolet mare, negru o apucă pe drum înspre Ravenscliff și se opri la ușa principală. În afară de șoferul în uniformă nu mai era decît o singură persoană în el: Dobbs, individul care mă răpise.

Ealasaid îl întîmpină la ușă; el își declină numele și ceru să mă vadă imediat. Mai adăugă în grabă că n-a venit în numele său propriu, ci că are o misiune personală pentru mine din partea lui Ian Campbell, ca și cum asemenea explicație s-ar fi dovedit suficientă ca să obțină liberă trecere. Am refuzat să-l primesc la început, spunîndu-i că dacă are o misiune pentru mine, poate s-o lase în scris. După cîteva minute, Ealasaid se întoarse și îmi spuse că Dobbs refuză totuși să plece, și toate acestea, combinate cu argumentele ei, plus curiozitatea mea,

m-au decis să-i îngădui să intre.

Dacă m-aş fi aşteptat să-l văd cumva jenat sau încurcat de reînnoirea cunoştinţei noastre, aş fi fost dezamăgit. Intră, părînd la fel de înfumurat, dar şi la fel de anost corect, cum mi-l aminteam. Am băgat de seamă o uşoară mişcare a mîinii drepte; se întreba probabil, dacă îi voi refuza mîna în cazul în care mi-ar întinde-o. Pînă la urmă se arătă înţelept, hotărîndu-se să fie prudent. Eu am stat jos, privindu-l cu răceală, în timp ce el se apropia de masa la care mă aflam.

-Am fost trimis de domnul ministru cu un mesaj la dumneavoastră... Începutul fusese prost şi Dobbs îşi dădu seama imediat... De domnul Campbell, se corectă el.

-Atunci dă-mi-l.

-E un mesaj verbal. Strict confidenţial numai pentru dumneavoastră, între patru ochi.

Dobbs se întoarse încetişor şi se uită la Ealasaid, care făcea o mişcare dînd să plece.

-Nu. Stai te rog pe loc, domnişoară MacDowall. Acum, domnule Dobbs, te poftesc să spui ce ai de spus. Avem o mulţime de lucru în curs, aşa cum ai să-ţi dai seama dealtfel.

Ochii lui Dobbs licăriră stînjeniţi, în timp ce se întreba poate, dacă să ia loc. Pînă la urmă, rămase în picioare.

-Ar dori să aibă o întîlnire cu dumneavoastră.

-Locuiesc şi lucrez aici. El ştie unde să mă găsească.

-I-ar fi foarte greu să vină la sud de Border, în momentul de faţă.

-Ghinionul lui.

Începusem să fiu din ce în ce mai iritat de ţinuta fostului locţiitor al secretarului meu particular.

-Doreşte să vă facă o propunere. Vă garantează că dacă veniţi la Edinburgh pentru o întrevedere cu el, nu veţi avea nimic de suferit. Nu se va face nici o încercare ca să fiţi reţinut.

-În asemenea caz, ar fi trebuit să trimită un emisar în

care să fi putut avea încredere, mai ales în privinţa reţinerii.

Dobbs s-a înroşit, a ezitat o clipă, apoi a continuat.

-Ar dori să vă întoarceţi şi să vă alăturaţi lui; să intraţi în guvernul lui. Doreşte să veniţi ca să vă întîlniţi şi să discutaţi condiţiile.

Preţ de cîteva clipe am fost complet pus în încurcătură de cuprinsul de necrezut al mesajului adus de Dobbs.

-Înţeleg că nominal mai există încă şi un Prim Ministru, am răspuns eu încet. Titlul lui Campbell sigur că e doar cel de Ministru al Afacerilor Interne. În orice caz, trebuie să presupun că invitaţia a fost emisă de guvernul Bondi.

Mi-am întors căruciorul şi m-am îndepărtat de masă. Pe geam l-am văzut pe şoferul lui Dobbs necăjindu-se să cureţe noroiul de pe Chevrolet. M-am întors iarăşi cu faţa la el şi atunci am zărit-o pe Ealasaid cu coada ochiului. Şedea în colţul cel mai îndepărtat al camerei, uitîndu-se atent şi concentrat la noi.

-Iată motivul principal: domnul ministru, domnul Campbell are nevoie de ajutorul dumneavoastră. Mi-a spus să vă comunic şi să vă încredinţez că totul a scăpat din frîu. Primul Ministru e cu totul dat la o parte. E ca şi cum n-ar fi şi în ultimele luni a îmbătrînit enorm. Dar dumneavoastră ştiţi, doar aceasta. Sigur că trebuie să ştiţi, de asemeni că domnul Campbell nu-i liber pe acţiunile sale şi că directorii Corporaţiei Bondi, Carlyle şi de Laski şi ceilalţi, conduc totul. Ei îl au la mînă şi domnul Campbell vrea să scape din strînsoarea lor, să se întoarcă înapoi iarăşi ca la început.

-Vrei să spui că domnul Campbell n-a ştiut ce face? Asta vrei, Dobbs? am repetat scos din fire. Dacă asta-i tot ce ai de spus nu mai pierde timpul, nici pe-al dumitale, nici pe-al meu. Dumneata... el... voi toţi cu grămada aţi păşit în povestea asta cu ochii larg căscaţi şi v-aţi ales cu buzunarele pline. Acum treaba merge prost şi daţi fuga după ajutor.

Eram furios de-a binelea. Curajul impertinent al individului aproape că-mi tăiase vorba.

-Am venit să vă ofer din partea domnului ministru liberă trecere în Scoţia şi un portofoliu de ministru în guvern... a repetat Dobbs rigid, cu încăpăţinare.

Dintr-odată mi-am dat seama că n-am să mai pot suporta şi că voi fi silit să-l lovesc pe individul ăsta dacă nu pleacă numaidecît.

-Pleacă, Dobbs, am spus eu printre dinţi. Du-te naibii pînă ce nu...

Am strîns tare braţele căruciorului şi m-am împins la margine pînă am văzut că mă pot ridica pe picioare. Încheieturile degetelor de la mîini se făcuseră albe. Totuşi, ceva m-a reţinut în loc şi am rămas ţintuit. Dobbs s-a uitat fix la mine de parcă i-ar fi fost aproape frică.

A mai trecut o clipă-două de tăcere, după care am răcnit:

-Ieşi afară!

Am văzut-o pe Ealasaid că se scoală şi vine spre mine, ca şi cum ar fi vrut să mă potolească. Nici nu m-am uitat la ea.

-Domnul Guthrie a spus...

Dobbs era în clipa aceea alb ca varul. Trupu-i durduliu tremura.

Din nou mi-am aruncat privirile spre el şi un licăr de nesiguranţă pe care mi-o strecurase trebuie să fi ieşit la iveală, pentru că numaidecît îşi recăpătă încrederea.

-Mi-a spus să vă comunic că e de cea mai mare importanţă.

-Ceea ce a putut sau nu spune Guthrie nu mă interesează şi nu mă priveşte absolut de loc, am spus intenţionat.

Speram să nu fi arătat nici urmă de entuziasm, dar poate c-am răspuns un pic prea repede ca să pară sincer. Dobbs întrezări altă ieşire şi o folosi.

-Zicea să vă spun că el sprijină cererea domnului ministru. Aveţi să înţelegeţi, zicea el.

M-am văzut pus într-o dilemă instantanee. În nici un caz nu trebuia să-l las cumva să creadă că Guthrie era pentru mine altceva decît un secretar particular transfug. Dar pe de altă parte îmi dădeam destul de bine seama ce semnificaţie putea să aibă mesajul: ori că Dobbs era sincer... ori că Guthrie fusese descoperit şi că numele lui era folosit pentru cine ştie ce motive încă ascunse mie.

Nu puteam face nimic. Nu mă puteam încrede în mine ca să răspund mai departe fără să dau în vileag că mă aflam în încurcătură, aşa că, cedînd unui impuls, am învîrtit roţile căruciorului, întorcîndu-mă cu spatele la Dobbs.

-Ieşi afară, am mai spus o dată încet.

Priveam chipul lui reflectat în geamul ferestrei. L-am văzut aşteptînd preţ de-o clipă, două, el însuşi pus în încurcătură de felul în care reacţionasem. Apoi strînse din umeri, ca şi cum ar fi fost singur, se întoarse brusc şi părăsi repede camera.

Tesco intră şi veni la noi îndată după ieşirea lui Dobbs.

-Am ascultat de-afară, începu el să spună. Un adevărat eveniment.

-Nu cred nici un cuvînt din toate acestea, am intervenit eu brusc. Cu toate că trebuie să recunosc că, aducînd numele lui Guthrie pe tapet, Dobbs m-a luat prin surprindere.

-Şi ce înseamnă asta? întrebă Ealasaid.

-Eu cred că am răspunsul, strigă Tesco, ca şi cum aproape ar fi dezlegat problema. Uitaţi-vă ce ne-a expediat tînărul Torrance din Edinburgh. Şi-mi înmînă un teanc de pagini dactilografiate, pătate şi pline de greşeli. De la Biroul Sarcini Speciale, îmi spuse el. S-au pus iarăşi pe lucru. Le-a luat o bucată de timp dar lucrează acum în nişte condiţii teribil

de dificile, nemaifiind în stare să prelucreze şi să convingă lumea prin telefon cum făceau înainte.

Se aşează liniştit într-un fotoliu, scoase un pachet boţit de ţigări şi aprinse una.

-Pînă acum încă nu te-am văzut fumînd Walt, am spus eu, cumva străin de subiect.

Tesco se încruntă şi nu zise nimic. Apoi am început să citesc.

Punctuaţia textului era lăsată pe seama lectorului, deoarece timpul fusese lucrul cel mai esenţial din toate, dar după prima pagină am înţeles expresia îngrijorată a lui Tesco. Era stenograma convorbirii a trei oameni. Unul era Campbell, cei cu care vorbea, după cum limpede se văzu nu puteau fi decît de Laski şi Carlyle.

Campbell-Vreţi să vorbiţi cu mine?

De Laski-Stai jos, Campbell. Nu prea avem timp.

Campbell-Am auzit de zvonurile de pe Wall Street şi din City. E adevărat ce se spune?

De Laski-Sigur că nu-i adevărat, prostule.

Campbell-Foarte bine, foarte bine, dar nu-i nevoie să mă insultaţi. Am întrebat doar. Şi ce aveţi de gînd să faceţi?

De Laski-Probabil că vom putea face faţă. Dar ne-au luat prin surprindere. Cine a făcut-o ştie cam prea multe. Bănuiala noastră e că din spate lucrează Mockingham şi MacDowall, dar ei trebuie să capete informaţiile de undeva. Ai vreo idee despre aşa ceva?

Urmează o pauză.

Campbell-Nu, n-am nici una; de ce să am? Eu n-am de-a face decît cu latura politică. Dumneavoastră sînteţi experţi în materie comercială. Ştiţi doar, eu n-am cap pentru asemenea probleme... Şi ce propuneţi?

De Laski-Nu te monta aşa, Campbell. Carlyle şi cu mine am putea crede că ai conştiinţa încărcată.

Campbell-Nu ştiu despre ce vorbiţi.

De Laski-Despre secretarul dumitale particular...

Campbell-Dobbs?

De Laski-Nu, celălalt.

Campbell-A, da, Guthrie. E foarte capabil.

De Laski-El vede tot ce faci dumneata?

Campbell-Bineînţeles. Asta e atribuţia lui. Ştiţi, e cu mult mai priceput şi iniţiat în atribuţiile lui decît Dobbs.

De Laski-Aşa cum am bănuit. Aşa că dacă dumneata înţelegi sau nu toate hîrtiile care-ţi vin în legătură cu Corporaţia Bondi, Guthrie poate să le înţeleagă?

Campbell-Ei asta-i! Ce vreţi să spuneţi? Guthrie e un băiat foarte bun, să ştiţi.

De Laski-Guthrie a fost văzut ieşind din camera lui Mockingham la Waldorf în New York. Era pe la miezul nopţii, Campbell. Nici asta nu te izbeşte ca ceva cam ciudat?

Iarăşi urmează pauză.

Campbell-E chiar aşa? Chiar da?

De Laski-E chiar aşa, Campbell. Acum ce ai de gînd să faci în privinţa asta?

Campbell-Ce am de gînd să...? Dar, dar dumneavoastră trebuie să vă fi gîndit la ceva. Şi pe dumneavoastră vă priveşte. Spuneţi-mi ce vreţi. Eu voi...

De Laski-Lasă-mă să-ţi explic încetişor, Campbell, în termeni comerciali. Ştii, cînd o asociaţie de mărimea Concernului Bondi e declarată în faliment pe pieţele Bursei din întreaga lume, ceva trebuie să se fi întîmplat, ceva trebuie să fi ieşit în vileag.

Campbell-Dar sînteţi o... enormă, multinaţională, tot atît de solidă... tot atît de sigură...

De Laski-Din punct de vedere financiar poate, şi chiar şi aşa aud că e cam dubios; dar politiceşte nu sîntem siguri de loc. Acel fiasco de la Consiliul de Securitate al Naţiunilor Unite în care dumneata, Campbell, *dumneata*, ţi-ai dat cărţile pe faţă atît de prosteşte, ne-a băgat într-o mulţime de încurcături.

Încrederea în noi s-a dus şi pe deasupra chiar şi Departamentul de Stat începe să fie neliniştit. Mă întrebam cînd o să se întîmple asta. Toate au mers bine cît timp nu s-a făcut nici o zarvă şi cît timp America n-a fost implicată direct, dar acum au început să se formeze grupuri care să influenţeze Congresul şi aşa mai departe. E foarte bine cînd Biroul Central de Securitate îşi desfăşoară activitatea într-o ţară în curs de dezvoltare, ţinîndu-i pe revoluţionari în frîu şi păstrînd nişte marionete ca dumneata la putere, dar aici e cu totul altceva. Directorii Corporaţiei Bondi, la sediu, în Dallas, sînt hărţuiţi de o anchetă a Congresului. Şi ştii dumneata, Campbell, ce înseamnă asta? Asta înseamnă un convoi de necazuri.

Urmează încă o pauză.

Campbell-Dar ce trebuie să fac eu? (Pauză) Vai, Doamne!

De Laski-Foarte simplu. Trebuie s-aduci iarăşi la putere un guvern democratic; unul mai presus de orice bănuială, curat, cinstit şi demn de tot respectul pe plan internaţional. Asta e tot. Noi avem să ne ţinem un timp departe. Evident, va trebui să vezi pe cine poţi găsi să ţi se alăture, de vreme ce numele dumitale e împroşcat de noroi, Campbell. Numeşte-l guvern de Reconstrucţie Naţională dacă-ţi place. De fapt asta-i o idee foarte bună. Gîndeşte-te la ea. Ai cîteva minute de gîndire.

Pauză.

Campbell-Şi dacă nu pot?

De Laski-Atunci e foarte simplu, Campbell. Luăm lucrurile aşa cum sînt. Bondi se retrage şi te lasă pradă lupilor.

Stenografui a însemnat pe stenogramă că în acel moment Campbell a rămas ca trăsnit. După cîteva minute, în cursul cărora au fost aduse băuturi întăritoare, convorbirea a continuat.

Campbell-Am să-l iau pe Mockingham. El are să se întoarcă.

De Laski-Crezi? Eu nu.

Campbell-Am să încerc.

De Laski-Timpul e foarte scurt.

Campbell-Şi ce-i cu Guthrie?

De Laski-Asta e altă problemă. Ea pune în joc siguranţa Concernului Bondi. Eu cred că trebuie...

Aici se încheia stenograma.

-Ce s-a întîmplat? l-am întrebat liniştit pe Tesco.

-Cineva din sala de aşteptare a întors butonul care nu trebuia. Eroare umană. Sînt tare necăjiţi.

DOUĂZECI ŞI UNU

Am încercat o senzaţie unică în felul ei, cînd am ajuns în sfîrşit deasupra culmei Soutra şi am văzut aburul acela cenuşiu, atît de familiar al Edinburghului, ce se întindea pînă departe spre nord, apoi silueta neagră a colinei Arthur's Seat şi a Piscului Salisbury care se înălţau luminoase şi clar conturate deasupra pîclei de dimineaţă. Am trăit un moment emoţionant şi cu toţii eram tulburaţi, plini de îngrijorare şi încordare. N-aveam nici o idee precisă de ceea ce ne aşteaptă.

Tesco era la volan, Ealasaid lîngă el în faţă iar eu şedeam cu MacDowall în fund. M-am opus dorinţei ei de a ne însoţi, dar Ealasaid a insistat şi pînă la urmă, tatăl ei a cedat. Am ajuns la Edinburgh în mai puţin de trei ore de mers în viteză, singurele opriri fiind una scurtă la Border pentru formalităţile de vamă şi alta în Jedburgh ca să cumpărăm gazeta "Scotsman" din dimineaţa aceea. Mi-am aruncat ochii prin ea şi mi-a făcut impresia că am descoperit după semne că cenzura se ridicase. Pentru prima oară de la eliberarea mea şi de la reluarea contactului cu ziarele, principalul articol de fond critica guvernul. Pe prima pagină era publicat, la loc de frunte, un titlu despre îngrijorarea sindicatelor muncitoreşti cu privire la şomajul masiv pe care prăbuşirea vastei reţele industriale Bondi l-ar putea aduce odată cu apariţia evenimentului.

Hotărîrea noastră nu fusese luată decît după ce discutasem şi argumentasem ceasuri de-a rîndul; pînă la urmă nici unul dintre noi nu era sigur că făcuserăm ceea ce era bine. Dar perspectiva unei acţiuni s-a dovedit mai convingătoare decît nesiguranţa pe care o prevestea continuarea şederii prelungite la Ravenscliff. Aşa că ne întorceam acum înapoi, cu împreună cu consilieri inci, notariţi să împingem lucrurile pînă la ultima limită, într-un fel sau altul. Existau multiple şi diverse raţiuni. N-aveam nicidecum intenţia să răspund solicitării lui Campbell, dar ţinînd seama de situaţia revelată de

convorbirea interceptată, şi în plus şi de cuprinsul informaţiilor, că oamenii concernului Bondi plănuiseră să se ţină deoparte pentru o bucată de vreme, mă întorceam ca să-i trag pe sfoară cu propriile lor mijloace. Eram pregătit să-mi asum toate riscurile implicite, pretinzînd că sînt de acord să cooperez cu Campbell în conformitate cu oferta lui, şi apoi folosindu-mă de poziţia mea să încerc să-l distrug. Nu sînt de felul meu nici vindicativ, nici sadic dar asta doream s-o fac.

Vestea că Departamentul de Stat începuse să se îngrijoreze şi perspectiva unei anchete a Congresului, oferea posibilităţi vaste de a zdrobi guvernul Bondi. Dar mai presus de orice, Guthrie trebuia înştiinţat că era urmărit şi încă era de văzut de nu-i prea tîrziu. Aşadar graba era vitală.

Am trecut prin cartierele mărginaşe, apoi prin faţa Universităţii, apoi am luat-o la stînga pe strada principală spre noul edificiu al Adunării Naţionale de pe vîrful The Mound. Am socotit că la ceasul ăsta al zilei îl voi găsi pe Campbell la birou. Intrînd pe porţi, am traversat curtea din faţă şi Tesco opri maşina la intrarea principală, cam prea sigur de sine. Prin geamul maşinii am recunoscut chipurile familiare a doi uşieri plini de fireturi, de la Adunarea Naţională, care ieşiră pe uşile mari de sticlă ca să se uite la noi. În timp ce Tesco şi MacDowall se căzneau să-mi pună pe roate căruciorul şi să mă aşeze în el, cei doi se apropiară curioşi, poate ca să dea o mînă de ajutor, poate ca să ne întrebe ce căutăm într-o zonă interzisă. Apoi m-au recunoscut. Am văzut cum uimirea s-a aşternut pe rînd pe feţele vîrstnice şi milităroase ale celor doi bărbaţi. Şi-au îndreptat după aceea ochii spre MacDowall şi unul dintre ei îşi ridică încetişor mîna ca să facă un salut prompt. După o clipă de ezitare, şi celălalt îi urmă exemplul.

-Să trăiţi Excelenţă, domnule Mockingham, Excelenţă, spuse unul într-un răsuflet, alb la faţă ca varul.

Consternarea lui fu ca un tonic pentru nervii mei şi i-am răspuns cu un salut distant, binevoitor zîmbindu-i ca şi

cum ieri ar fi fost ultima oară că ne-am văzut.

Tot el își luă inima-n dinți și întrebă febril:

-Îmi dați voie să v-ajut, Excelență, sau domniei voastre Sir Alexander, Excelență?

Cuvîntul Excelență se poticnea în năvalnica-i repetare din dorința omului de a rosti ceea ce se cuvenea.

-Am venit să-l vedem pe domnul Campbell, am spus eu scurt. Cred că e aici.

-Vai, da, Excelență, este. A stat aici toată noaptea. A fost tare ocupat zilele astea din urmă. Vă așteaptă, Excelență?

N-am răspuns la întrebare, ignorînd-o.

-Să mă duc să-l înștiințez... să-i spun?

Portarul se întoarse gata să intre în clădire. Colegul său se codea, nehotărît, lîngă el.

-Nu.

-Cum ați spus, vă rog, Excelență?

-Nu, am repetat eu. O să am nevoie de ajutorul vostru ca să mă urcați cu căruciorul sus pe scări.

Nu doream să fiu anunțat mai devreme decît era nevoie.

Am urcat scările, apoi, trecînd spre lifturi prin atît de cunoscutul vestibul, ne-am dus direct la primul etaj. Întreaga clădire era pustie. Iată-ne de-a lungul coridoarelor austere către fostul meu birou. Iată și cuiul bătut în perete, lîngă ușa biroului, de care stătuse cîndva agățat portretul meu.

MacDowall păși înainte și deschise larg ușa de la anticamera biroului. Dobbs se ridică, clătinîndu-se, în timp ce eu am pătruns înăuntru cu căruciorul. Tesco și Ealasaid, urmați de-aproape de cei doi ușieri, veneau din urmă.

-Spune-i că am venit, m-am răstit eu poruncitor.

Dobbs se năpusti spre ușa dublă ce da din anticameră în biroul lui Campbell și o deschise larg. Mai înainte de a fi avut timp să scoată un cuvînt, eu m-am repezit cu toată puterea, înăuntru, încît Dobbs a fost silit să sară într-

o parte din calea mea, ferindu-se să nu-l izbesc cu căruciorul.

-Bună dimineaţa, Campbell, am început eu.

El se ridică în picioare dindărătul biroului mare de lemn de trandafir, la care lucra. În spatele lui, ferestrele lungi încadrau minunat vederea asupra oraşului care strălucea în bătaia soarelui blînd de mai. Campbell arăta palid şi schimonosit la faţă, dar mai mult am presupus că era aşa fiindcă sub înfăţişarea asta putu să ascundă senzaţia de şoc pe care o încercase la sosirea noastră.

-Mă bucur că în cele din urmă aţi venit, totuşi, spuse el după un moment. Păşi nesigur de după birou şi se îndreptă spre mine. Îmi întinse mîna ca să mă salute, dar eu m-am făcut că nu-l văd. El şovăi puţin, apoi se întoarse şi spuse:

-Bună dimineaţa, Sir Alexander.

MacDowall posomorît, cu ochelarii în semilună aşezaţi ca de obicei la jumătatea nasului, dădu uşor din cap în semn de răspuns dar nu scoase nici un cuvînt.

-Vreţi să luaţi loc, domnilor. Al... domnişoara MacDowall, presupun şi domnul...

Am băgat de seamă că Dobbs dispăruse, se vede că plecase să aducă ajutoare. Şedeam într-un soi de semicerc, cu faţa la Campbell. Era evident neliniştit. Preţ de-o clipă mi-a fost milă de el şi eram gata să-i spun ceva ca să îndulcesc situaţia, cînd, de-odată, ca un potop a ţîşnit din el, rostogolindu-se într-un crescendo isteric, înspăimîntător:

-Am dat de dracul! În ce bucluc am intrat... E groaznic. M-au legat de mîini şi de picioare şi nu pot mişca un deget fără voia lor. Am nevoie de ajutorul dumneavoastră. Putem scăpa de ei împreună, Mockingham. Dumneata şi cu mine putem scăpa de ei. De Laski şi cu Carlyle m-au băgat în comedia asta. M-au şantajat. O mică indiscreţie financiară care s-a petrecut cu ani în urmă, dar ei au fost nişte experţi, în a mă face să-mi compensez greşeala prin compromis. Trebuie să mă credeţi. *Trebuie să mă credeţi.*

Cuvintele ţişneau din el ca nişte strigăte.

I-am tăiat-o scurt.

-Unde sînt acum?

-Cine?...Carlyle?...De Laski?

-Da.

-Pleacă chiar azi de dimineaţă în Statele Unite, la Dallas. Are loc o întîlnire neprevăzută a Comitetului de Conducere. Încearcă să pună la cale ce au de făcut pe viitor. I-aţi pus în grea încurcătură. Nu se întorc decît peste trei zile, cel puţin. Dumneata şi cu mine, Mockingham îi putem împiedica să se mai întoarcă înapoi în ţară. Putem...

Campbell stătea în picioare cu faţa spre noi. Noi şedeam cu spatele la uşă. L-am văzut deodată amuţind de spaimă. M-am întors pe jumătate în căruciorul meu, tocmai cînd de Laski şi Carlyle, urmaţi de Dobbs şi de Guthrie, intrau în cameră. Guthrie mergea cu un pas mai în faţă. Dobbs îl urmărea cu pistolul din spate.

-Bună dimineaţa, domnule Mockingham. *Doamne Sfinte!* Sir Alexander, domnişoara MacDowall şi dumneata trebuie să fii domnul Tesco. Prea bine, prea bine! Iată o bonificaţie, curat neaşteptată.

De Laski îşi scoase pipa din gură şi zîmbi radios în vreme ce se îndrepta încetişor spre centrul încăperii.

După o oră, încă mai şedeam cu toţii ca într-un comitet: MacDowall, Ealasaid, Tesco şi cu mine aşezaţi de o parte a mesei; de Laski, Carlyle, Campbell şi Dobbs de cealaltă parte. Numai Guthrie părea să fi fost strămutat la un capăt de masă. Pistolul lui Dobbs dispăruse, dar se iviseră doi agenţi americani în uniforme, care stăteau pe loc repaus, lîngă uşă, iar nouă ni se pusese în vedere că sînt mai mulţi afară.

De Laski, care nu părea să ştie că amicul Campbell s afla în toiul încercării de a se descotorosi d ţurile care legau de Bondi, începu prin a ne informa făţiş .a prinsesen

pe fiul lui Torrance la întoarcerea lui din ultima-i călătorie la Ravenscliff. Îl pindiseră cîteva zile după suprimarea tuturor legăturilor cu Guthrie. Avea încă asupra lui un exemplar al conversaţiei transcrise. Aşa ceva era mai mult decît o simplă neglijenţă.

-Dac-am fi plănuit-o noi şi n-ar fi putut ieşi mai bine, spuse de Laski. Dumneavoastră ştiaţi ce intenţionam noi; aţi venit din proprie voinţă, nesiliţi de nimeni. Acum va trebui să rămîneţi aici, vrînd, nevrînd, şi să ne gîndim iarăşi ce-i de făcut. Ştiţi, noi eram gata să ne prezentăm la raport directorilor de la Dallas... nu chiar căzuţi în dizgraţie, înţelegeţi dumneavoastră, dar, la drept vorbind, nici n-aveam de ce să fim mulţumiţi. Acum că vă avem aici, orice s-ar întîmpla, avem mijloacele de a arăta că, în ceea ce priveşte opinia mondială, guvernul e gata să se prefacă iarăşi într-unul democratic. Cum te-ar aranja preluarea din nou a portofoliului Ministerului de Interne, domnule Mockingham? De Laski zîmbea şi pe toată faţa i se aşternuse o încîntare. O situaţie fictivă, înţelegi dumneata. Ne dai numele ca să-l folosim în public, iar noi vom lucra efectiv. Presupun că ramolitul nostru de Prim Ministru nici n-are să observe.

-Ce naiba vrei să spui? scheună Campbell jalnic.

-Taci, Campbell. Pe dumneata te facem ministrul lucrărilor publice, sau cam aşa ceva, zbieră sarcastic de Laski. Al Pe deasupra, dumneata, domnule Mockingham vei pune capăt campaniei pe care ai întreprins-o. Trebuie să te felicit pentru încercarea dumitale de a ruina Corporaţia Bondi. Nu cred că ai fi reuşit pînă la urmă.

-Păreai a vorbi altfel în stenogramă, cînd îl terorizai pe Campbell, am spus eu.

Apoi fiindcă socoteam că n-ar fi rău să încerc să adîncesc dezbinarea din rîndurile lor, am început a da în vileag cum Campbell încercase să încheie o trampă cu mine înainte de venirea lor. Campbell, alb ca varul la faţă de frică, începu a

se miorlăi, zicînd că toate-s minciuni, dar de Laski ridică doar din umeri trecînd cu vederea asupra celor aflate, cu un remarcabile *sang froid*[1] şi fără nici măcar o urmă de surprindere.

-Să nu uiţi, domnule Mockingham, că eu şi Carlyle sîntem oameni de afaceri. Acest Campbell, dealtfel ca şi dumneata, e un pretins politician, deşi ţi-o recunosc nu sînteţi de acelaşi soi. Dar nici unul dintre dumneavoastră nu aveţi nevoia obligatorie de a vă ţine de cuvînt. Politica, dealtfel ca şi diplomaţia este arta măiestrită a vicleşugului şi răspundeţi de minciunile pe care le proliferaţi în faţa credulilor şi naivilor alegători numai din cinci în cinci ani. Asta e tot ce-aştept de la Campbell. Noi, pe de altă parte trebuie să răspundem în faţa Comitetului de direcţie, şi prin el, în faţa acţionarilor, în termeni precişi monetari şi materiali. Noi n-am intrat în joc pe propria noastră răspundere, decît indirect prin faptul că urmărim bunăstarea şi prosperitatea Corporaţiei Bondi. Răsplata noastră stă în rezultate.

-Orice se explică cu asemenea scuză.

Mai mult m-am amuzat decît m-am înfuriat de felul forţat şi exagerat în care de Laski descria cinstea şi integritatea negoţului mondial.

-Făcîndu-ţi datoria faţă de statul tău, ca şi faţă de patronul tău, poţi justifica o mulţime de lucruri, am continuat eu. Aşa ceva poate oferi motivul acţiunii, dar în nici un caz nu poate scuza. Soldatul nazist lupta pentru el doar în al doilea rînd. În primul rînd venea Patria Mamă. Pentru dumneata Patria Mamă e Corporaţia Bondi. Nu văd nici o diferenţă.

-A, iată-te domnule Mockingham, că iarăşi dramatizezi lucrurile. Dar într-un fel ai dreptate. Mijloacele şi

---

[1] Sînge rece(fr.)

metodele pentru mine sînt justificate de scopuri. De data aceasta alegerea, scopul e mai simplu, dar mai riguros. Dumneata ni te vei alătura, ne vei da sprijinul dumitale ca să contruim felul nostru de democraţie, de vreme ce alternativa nu poate fi decît domiciliul forţat. Nu putem, cred că înţelegeţi, să vă lăsăm să ne scăpaţi, sau să riscăm să fugiţi a doua oară. Prima oară a fost o neglijenţă; a doua greşeală ar întîmpina o mustrare severă de la Consiliul de Administraţie Bondi. Carlyle şi cu mine nu putem risca aşa ceva. Aici, în primul rînd vin interesele noastre, după cum vedeţi.

-Aşadar ce ne propuneţi acum? am întrebat eu.

-Vă dăm cele trei zile, cît sîntem noi plecaţi, ca să vă obişnuiţi cu ideea. Cred că cel mai bun lucru ar fi pentru dumneavoastră să fiţi duşi iarăşi la sediul nostru din provincie.

De Laski părea mai curînd să gîndească pentru el cu voce tare, decît să ni se adreseze nouă sau lui Carlyle.

-Ne putem bizui pe toţi de acolo. Şi cred, domnule ministru Campbell, că dumneata ar fi mai bine să le ţii tovărăşie. Am toată încrederea că-i vei supraveghea bine, că de nu ai s-o plăteşti scump de tot, de asta poţi să fii sigur. Poate că în fierbinţeala clipei vei fi uitat, dar noi te putem nimici de tot. De aceea, vezi bine, mai pot avea încredere în dumneata. Acum, *trebuie* să plecăm. Avionul ne aşteaptă şi avem nouă ore de zbor cu acest avion cu reacţie al consorţiului.

De Laski s-a întors şi a început să dea ordine lui Dobbs şi unuia dintre agenţii de securitate americani. Am ascultat ca fascinat. Era o listă de instrucţiuni precise, clare şi, după părerea mea, atît de bine orînduite că nu puteau da naştere nici unei confuzii.

Trecuseră patru ceasuri şi noi tot mai aşteptam în biroul lui Campbell. Din agitaţia şi iureşul înconjurător am dedus că avionul cu reacţie al consorţiului Bondi avea un defect tehnic şi mare parte din tot acest timp fusese afectat

reparaţiei lui. Nerăbdarea şi tensiunea în care se aflau personajele principale mi-au dezvăluit foarte multe lucruri din cele întîmplate, iar noi, fuseserăm între timp, mai mult sau mai puţin ignoraţi. Ni se interzisese să vorbim între noi, dar, slavă Domnului, ni s-a adus cafea şi o mulţime de sandvişuri învelite în foiţă de hîrtie, pentru un întîrziat mic dejun. Eu am cerut un whisky şi mi s-a dat unul mare, nediluat şi călduţ. Mi-a fost de mare ajutor ca să trec cu uşurinţă într-o transă de neîncredere indiferentă. Poate că pentru Ealasaid şi Tesco să fi fost mai greu decît pentru noi, ceilalţi doi, care pînă de curînd experimentasem din plin o inactivitate forţată. Din nou Guthrie şedea încruntat, retras într-un colţ al camerei.

Ceasurile treceau încet. De Laski şi Carlyle dispăruseră primii. Apoi a plecat şi Dobbs cu Campbell. Evident, Dobbs era şi el trup şi suflet cu cei din Dallas. Acum apăruseră trei gardieni înarmaţi. Făceau cu rîndul ca să ne escorteze la toaletă, trecîndu-ne prin anticameră.

Cam pe la şase fără un sfert, Campbell s-a întors singur. Am cam mirosit o nouă stare de lucruri. Părea că-şi recîştigase ceva din încrederea în sine, din felul în care a ordonat unuia dintre gardieni să telefoneze şi să-i aducă la cunoştinţă dacă avionul îşi luase zborul. Aproape în aceaşi clipă, i se aduse ştirea că cei doi plecaseră.

De îndată ce află vestea, Campbell luă situaţia în mînă. Ordonă celor trei gardieni să-şi continue obligaţiile de asigurare a securităţii afară din birou. Cei trei părăsiră încăperea în silă: era contra instrucţiunilor pe care le primiseră. Dar se potoliră cînd Campbell le explică limpede că nici unul dintre noi n-ar putea să fugă din moment ce gardienii stau de pază afară, în faţa biroului. El are nişte negocieri importante şi delicate de purtat cu noi, l-am auzit spunînd în şoaptă comandantului agenţilor de securitate americani. Domnul de Laski n-ar fi încîntat dacă n-ar ajunge la nici un

rezultat cu negocierile, din cauza amenințării vizibile și a prezenței forței polițienești.

De îndată ce agenții de securitate părăsiră camera, Campbell încuie ușa, se întoarse și trecu repede la biroul său. Deschise sertarul principal.

-Ați observat cît e de extraordinar, începu el să spună, că lucrurile cele mai fundamentale sînt ignorate în momentele de criză și de tensiune?

Scoase un pistol, izbi cu putere sertarul, închizîndu-l și se întoarse cu fața la noi. În cealaltă mînă ținea un amortizor de zgomot; îl fixă la armă în timp ce ne supraveghea. Era limpede că-l mai încercase.

-Nimeni să nu miște; nu mă oprește nici un scrupul să mă folosesc de armă și dacă o fac am toate scuzele.

-Ce-ai de gînd, Campbell? am întrebat eu scurt. Încetează cu jocul ăsta și lasă-ne să plecăm.

-Sînteți cu toții la fel de legați la ochi, spuse el dintr-odată. Mai ales dumneata, Mockingham. Ai pretins tot timpul că nu-s decît o marionetă ce oscilează așteptînd pe alții să tragă sforile. Dar te-ai înșelat, te-ai înșelat grozav, Mockingham. Nici măcar de Laski și Carlyle n-au aflat cît de bine am tăiat eu sforile acelea și încă de cîtă vreme. M-am uitat lung la el, fără să-l înțeleg.

Din colțul cel mai îndepărtat în care se afla, Tesco ridică mîna ca să-și mascheze un strănut, dar făcu o mișcare cam prea bruscă și Campbell se răsuci spre el cu pistolul, gata să tragă. Se vedea că era nervos, dar dobîndise agerimea omului ieșit din minți. Campbell cel incapabil, dar bine-crescut, cu vocea pițigăiată și cu bărbia teșită, dispăruse. Tensiunea îi contractase mușchii feței încît părea o mască a încodării.

-*Am spus să nu vă mișcați*, se răți el scurt printre dinții încleștați. Nu uitați că puțin îmi pasă care cade primul. Poate credeți că-s prost, dar știu să folosesc arma destul de

bine.

Încetişor, Tesco îşi lăsă mîna în jos, la loc pe şold.

Trecuse cîtva timp pînă ce-am băgat de seamă cum îşi arunca privirile amicul Campbell spre ceasul fixat pe peretele biroului. Arăta şase fără două minute, ceea ce păru să aibă asupra lui efectul unei uşoare relaxări, pentru că se aşeză oarecum nepăsător pe marginea biroului, bălăngănindu-şi picioarele suspendate de parcă n-ar fi avut nici o grijă pe lume, fie cît de mică. Numai pistolul era încleştat în mîna-i dreaptă, gata să se descarce. Preţ de cîteva clipe, nimeni nu scoase o vorbă.

-Hai, Campbell, renunţă cît nu-i prea tîrziu, pînă nu răneşti pe cineva cu drăcia aceea.

MacDowall se aplecă în faţă pe scaunul său, punînd liniştit capăt tăcerii, ca un bătrîn ce-ar da sfat unui copil. Campbell nu dădu nici un semn c-ar fi auzit, dar se opri din legănatul picioarelor, uitîndu-se din cînd în cînd la ceasul din perete.

-Merge înainte cu cinci minute, ştii asta, Mockingham? începu el în sfîrşit să vorbească. De săptămîni de zile merge aşa, dar astăzi după-masă am controlat în special şi am avut grijă ca nimeni să nu-l îndrepte. Doream să mă asigur că veţi înţelege.

-Să te asiguri de ce? am întrebat eu.

Eram uluit de comportarea lui care fluctua cu repeziciune, trecînd prin toată gama spectrului, de la isterie pînă la beatitudinea încremenită dinaintea morţii.

-Acum e şase fără două minute, să ştiţi, cu toate că ceasul arată şase şi trei minute. Aşa că a cam venit timpul.

Şedeam cu toţii uitîndu-ne ţintă la el. Înnebunise de-a binelea. Îşi zîmbea prosteşte sieşi. Apoi făcu un efort, şi deveni iarăşi vigilent şi ager. Se ridică în picioare şi începu să se mişte lateral către fereastră, mereu cu faţa spre noi, cu pistolul ţinut strîns în mîna-i încleştată.

-Mockingham, am o treabă pentru dumneata. Treci la birou şi ridică receptorul telefonului cu oraşul. Am să te pun să telefonezi cuiva în numele meu şi-atunci ai să vezi cine-a fost prostul, cine-a fost marioneta.

M-am uitat ţintă la el, neînţelegîndu-l.

-Haide, acuma! Repede! N-avem timp de pierdut! Şi începu să agite pistolul cu violenţă în direcţia mea. Vreau s-aud ultimele sfori plesnind.

Supus, am pornit cu căruciorul spre birou şi am ridicat receptorul.

-A venit tonul?... Aşa, bine. Acum formează numărul pe care-l vezi scris pe blocul din faţa dumitale. Cînd îţi răspunde centrala aeroportului Turnhouse, cere turnul de control. Comunici numele meu în baza căruia ceri să vorbeşti cu cine e de serviciu.

Am făcut cum mi s-a spus, şi am primit numaidecît legătura cu comandantul şef.

-Întreabă-l dacă mai e în contact prin radio cu avionul special care tocmai şi-a luat zborul cu Carlyle şi de Laski.

Am comunicat întrebarea şi, după o clipă, comandantul mi-a răspuns cu amabilitate că mai este încă.

-Spune-i să se pună din nou în contact cu avionul, acum, cît aşteptăm. Să-i comunice pilotului că are de transmis un mesaj lui de Laski din partea mea, continuă să spună Campbell.

-Ce mesaj? am întrebat. Nu prea gustam asemenea joc copilăresc.

-Comunică doar atît: Campbell le spune adio.

-Ce? am întrebat cu neîncrezător.

-Ai auzit. Dă-i drumul, că altfel va fi prea tîrziu.

Campbell urlă şi izbi din toate puterile cu patul pistolului în biroul îmbrăcat în piele.

În silă, am transmis mesajul. L-am auzit pe comandantul şef din turnul de control, cerîndu-mi cu oarecare

ezitare să repet mesajul. M-a întrebat dacă-i pot confirma că un asemenea mesaj monden e important. N-am mai avut chef să discut cu Campbell în acest sens, aşa că am spus:"Da, este". I se va comunica mai tîrziu de ce e important, i-am explicat eu. Nu ştiam nimic, dar am avut dreptate.

-Rămîi pe fir pînă ce auzi că mesajul a fost transmis, îmi porunci Campbell.

Docil i-am spus comandantului că aştept la telefon. Mi-am dat seama că omul trebuie să fi crezut că eu sînt cel nebun. M-am uitat la ceasul meu. Era exact şase. Ceasul din perete arăta şase şi cinci.

Adevărul mi s-a dezvăluit în momentul în care am auzit vocea nedumerită şi zăpăcită a comandantului din turnul de control spunînd că intrase în contact cu avionul, dar cînd era gata să transmită mesajul, contactul a fost întrerupt. Era prea curînd ca să afirme, dar avionul părea să fi dispărut de pe ecranul radar.

Am pus încetişor receptorul în furca telefonului şi m-am uitat fix la Campbell.

-Al S-a întîmplat deci, exclamă el. O văd pe faţa dumitale. Sper că de Laski mi-a primit mesajul la timp. Abia aşteptam clipa de faţă. Ştii, se opri o clipă ca dus pe gînduri, m-am temut ca nu cumva Dobbs să pună pe careva să cerceteze cu de-amănuntul toate bagajele. Dar şi el s-a dovedit un dobitoc. Da, şi el a fost un dobitoc.

Poate vreo cinci minute am rămas cu toţii tăcuţi, uitîndu-ne ţintă la Campbell, în vreme ce el îşi bălăngănea fericit picioarele, lovindu-le de birou. Fredona ceva, încetişor, ca pentru el, dar la cea mai mică mişcare de-a noastră, pistolul se aţintea asupră-ne cu o precizie de expert. La un moment dat, cineva veni şi bătu în uşa încuiată a camerei în care ne aflam, şi Campbell s-a agitat o vreme pînă ce să strige că sîntem în conferinţă şi nu trebuie să fim deranjaţi.

Cînd în sfîrşit rupse tăcerea, începu să vorbească

limpede. Pielea feţei i se întinsese iarăşi pe muşchii încordaţi.

-Mai am şi o a doua valiză, bineînţeles. De data asta am s-o aranjez pentru şase şi jumătate, sau şase şi treizeci şi cinci dacă vă luaţi după ceasul din perete. Dumneata ai ştiut, Mockingham, că mi-am făcut armata la pionieri. Acum cînd mă gîndesc, pot spune că m-am dovedit un element foarte bun. M-au decorat chiar şi cu Crucea Militară. Totuşi nu sînt curajos din fire, Mockingham. Nu, nu mai sînt. După ce sergentul meu şi copilul acela au fost ucişi, ei zic că mi-am pierdut capul şi că am fugit şi m-am ascuns. Curtea Marţială a fost o farsă. Fusesem decorat şi reputaţia regimentului era în joc, aşa că nu m-au putut pune sub acuzare. Dar a fost adevărat, Mockingham că am fugit şi m-am ascuns. Am fugit pentru că voiam să trăiesc. Se punea problema ori ei ori eu şi ce însemnătate aveau pentru mine un orfan francez şi un oarecare nespălat de sergent din Glasgow.

În vreme ce vorbea am băgat de seamă că ochii lui Campbell erau roşii de parcă ar fi plîns. Dar n-aveau nici urmă de lacrimi.

-Da, mai este o valiză şi valiza e plină cu exploziv. O vezi, Mockinham, sub biroul meu? O valiză de piele cafeniu închis, cu monograma mea deasupra.

Ignora pe toţi ceilalţi din cameră şi continua să mi se adreseze numai mie. Puţinele lui cuvinte trădau o poveste grozavă. A urmat aceeaşi tăcere.

Campbell s-a întors încetişor ca să se uite afară pe fereastră la peisajul ce începuse a se întuneca repede şi atunci Guthrie s-a pus în mişcare. Repezindu-se de pe scaun se aruncă asupra lui Campbell şi în parte reuşi. Dar numai în parte nu era de ajuns. A urmat o plesnitură din pistolul cu amortizor şi Guthrie se clătină şi se prăbuşi, zvîrcolindu-se pe parchet. Ealasaid se năpusti spre el şi se aplecă deasupra rănitului ce gemea.

-Dă-te la o parte, strigă Campbell, spaima-i licărindu-i

în ochi.

Dar Ealasaid după ce-şi ridică privirea în fugă spre el, fără să-l mai ia în seamă, porni să-i dea o mînă de ajutor lui Guthrie. Cu o groază neputincioasă, priveam cum degetul lui Campbell începu să se încleştezc pe trăgaci, dar după un timp ce-mi păru cît un secol, slăbi strînsoarea degetului, ridică din umeri şi, în felul lui de schizofrenic cu care ne şi deprinsesem, păru că a şi uitat de ei.

-Trebuie să-i aducem un doctor, spusc Ealasaid. Sîngerează rău de tot.

Campbell se sculă în picioare.

-Nu cred că mai e timp, spuse el ca şi cum ar fi vorbit cu sine. Cinci minute sînt de ajuns, să ştiţi.

Zîmbi dulce, dar ochii îi priveau în gol. M-am uitat la ceas. Era şase şi treizeci de minute. Atunci telefonul de pe birou începu să sune. Cu mîna stîngă, Campbell ridică receptorul. Cineva întreba ce a fost cu împuşcătura.

-A sărit dopul la o sticlă de şampanie, răspunse Campbell vesel şi trînti receptorul în furcă. Mai rămăseseră patru minute şi n-aveam nici un motiv să cred că amicul Campbell nu-şi va executa planul la timp.

-Să vă spun ce-am să fac, zise el. În trei minute, cu precizie, am să plec din camera asta după ce pun mecanismul în funcţiune, lucru pe care-l fac trăgînd sîrmuliţa pe care o vedeţi acolo, pornind de la valiză la birou. Odată pus în funcţiune, nu-l mai poţi opri. Am calculat sarcina de exploziv cu foarte multă precizie şi am mai adăugat un plus ca să fiu sigur. De îndată ce am încuiat uşa, nu veţi mai fi în stare s-o zbughiţi afară într-un minut. Nu, de vreme ce dumneata, Mockingham şi Guthrie nu sînteţi în stare să daţi o mînă de ajutor. Odată ieşit de-aici, am să mă adăpostesc în dosul lăzilor cu cantităţi abundente de sîrmă de metal pe care generosul meu guvern le-a aşezat în anticameră. Nici n-ai putea dori o mai bună armură blindată împotriva exploziei. Iar după aceea

va fi cam greu să găseşti vinovatul pentru explozii. O bucată de vreme aţi complotat împotriva guvernului, ceea ce e uşor de demonstrat, şi la fel şi sărmanii de Laski şi Carlyle... aţi avut un plan bine urzit care în parte a dat greş, nu-i aşa?

Campbell s-a sculat şi s-a întins spre firul subţire de sîrmă de cupru.

Ceva neprevăzut şi necontrolat a încolţit în mine.

-Astîmpără-te, Campbell, am spus eu c-o voce poruncitoare cum niciodată n-am avut. S-a întors plin de uimire ca să se uite la mine. Apoi a izbucnit în ris.

Am pornit cu căruciorul, îndreptîndu-mă spre el şi am pus frîna la roţi drept în faţa lui, pregătindu-mă.

-Eşti un prost, Mockingham, zise Campbell. Un schilod nenorocit şi-un prost. Şi cînd te gîndeşti că odată mă temeam de dumneata!

Şi se apucă iarăşi să caute să pună mîna pe sîrma de cupru.

-Dă-mi pistolul, Campbell, am repetat eu, şi lasă-ţi bomba în pace. Nu-ţi dai seama că eşti un om pierdut? Prea multă lume ştie ce faci, Campbell. Ai să fii urmărit.

Am văzut că pleoapele îi tremurară şi un pic de ezitare îmi arătă cum i se înfăţişase pentru o clipă realitatea. Asta îmi dădu curaj.

-Nu eşti decît un biet schilod nenorocit, zise el iarăşi.

-Te înşeli, Campbell, am răspuns eu răspicat. Eşti nebun sau visezi. Nu sînt schilod Campbell. *Trebuie să fii nebun.*

M-am uitat ţintă la el, fixîndu-l în ochi. Nici n-am cutezat să clipesc.

El izbucni iar în hohote de ris. Atunci încet, foarte încet, m-am sculat în picioare. Şi-a întors ochii spre mine îngrozit, în timp ce eu am întins mîna spre el.

-Dă-mi pistolul, Campbell.

Mai nutream încă speranţa că el nu ştie. Şi, într-

adevăr nu ştia.

-Dă-mi pistolul, am repetat şi-am început să păşesc către el, încet dar ferm, cu mîna întinsă ca să-l ajung şi să-i iau arma.

-Dă-mi pistolul.

Gîfîia tare, cu ochii ţintă la mine, ieşiţi din cap, cînd m-a văzut mergînd. Dar pistolul lui stătea încă îndreptat spre pieptul meu. Eram aproape gata să pun mîna pe el. Apoi, cu groază, mi-am dat seama că şocul de a mă fi văzut umblînd, precum şi încercarea mea de amator de a-l hipnotiza se destrămau în grabă. Era prea mult şi le încercasem prea tîrziu. Nu fusese îndeajuns de tulburat ca rezistenţa să-i slăbească pe un timp mai îndelungat.

Dar îi slăbise totuşi atît cît a trebuit ca Tesco să vină pe la spate şi să-l lovească cu o lampă de masă în cap. L-a lovit al dracului de tare.

DOUĂZECI ŞI DOI

A trecut o oră de cînd au venit şi au ridicat cuferul vechi. Acum stau şi aştept, avînd în juru-mi cîteva valize, pardesiul, servieta şi o pereche de cîrje de aluminiu, ce strălucesc de noi ce sînt. Ingram trebuie să sosească din moment în moment.

Sînt singur, dar îi aştept să vină în salonul Persoanelor Foarte Importante, ca să mă conducă la plecare. N-aştept cu plăcere asemenea clipă.

Cînd eşti singur, ultimele momente înainte de plecare îţi par ca în pragul iadului. Dar în clipa de faţă sînt în stare să-mi adun limpede gîndurile, cu toate că durerea din picioare e prezentă încă şi, ca de obicei, încearcă să-mi cuprindă spiritul. Vor fi cu toţii acolo. Va fi şi Ealasaid ca să-şi ia rămas bun. Ceilalţi nu ştiu că ea are să vină să stea cu mine după ce se va încheia campania alegerilor pentru tatăl ei. Şi Sir Alexander va fi de faţă. A expus amănunţit un program politic de o grandoare egală cu înalta-i reputaţie de *factotum* al Consiliului de Miniştri. Mă aştept ca la timpul oportun să rămînă succesorul nu numai al circumscripţiei electorale a fostului Prim Ministru, ci să-i ocupe şi fotoliul în Adunarea Naţională, fiindcă Matthews, oricît de puternic e, nu poate fi decît un deţinător temporar al locului celui mort.

M-au rugat să nu plec, să intru iarăşi în guvern. Dar le-am spus că doresc să mai aştept. Nu toate calomniile cu care am fost onorat pot fi spulberate peste noapte. Aşa că am primit oferta Universităţii Harvard ca profesor invitat pentru catedra de relaţii internaţionale. Îndatoririle mele sînt mai curînd onorifice, încît voi avea timp să-mi termin de redactat materialul asupra lui John Law. Am aranjat să primesc regulat prin avion ziarele scoţiene, aşa că voi fi în măsură să văd şi sa constat progresul, împuţinarea grevelor, mersul încet, dar sigur

al legislației în Parlament și în justiție în problema naționalizării bunurilor deținute de Corporația Bondi. Nu-i va fi ușor doctorului MacKinnon, ministrul de resort, și nici lui Matthews nu-i va fi.

Mulți din ei au să vină să mă conducă.

Și Guthrie va veni, datorită unei scurte învoiri medicale, de la spitalul de convalescenți de pe colinele Cheviot, unde se află.

Am uitat unde-l țin pe Campbell. Se crede că are să trăiască, chiar în cazul unei afectări grave și serioase a creierului. Walt Tesco s-a întristat cînd a auzit, pentru că de felul lui nu-i deloc o fire violentă. Cînd stă să se gîndească, se simte mai puțin vinovat decît noi toți, în privința rămășițelor lui de Laski, Carlyle și Dobbs, risipite cine știe unde deasupra estuarului Clyde. Și tocmai mi-am adus aminte că MacManus, individul din închisoarea Peterhead, care m-a sortit să stau încremenit în cărucior, se întoarce astăzi la soție și la copii, iar eu măcar în privința asta mă pot lăuda c-am fost indulgent și caritabil.

Va fi pentru mine și pentru ei o luptă lungă. O bătălie într-un război de durată, fără nici un învingător fățiș.

Și, la drept vorbind, pe Angela de ce s-o mai pomenesc? Angela, fosta mea soție.

Mă întind spre sticla de whisky de pe etajera din hol ca să-mi torn o porție înainte de plecare și să sparg paharul. E gol. Se crapă, dar nu se sparge. Și sticla e aproape goală. De cîteva zile stau pe un scaun obișnuit, mai scund decît cărucior, și poate că el e de vină de stîngăciile mele. Ridic paharul crăpat de sub scaunul meu și-mi torn o porție bună. Îmi potolește durerea, dacă nu și nervii. Îmi las capul pe spate și închid ochii preț de o clipă și, deodată, încep a vedea valuri și iar valuri și un castel de nisip al unui copil, aproape șters de pe fața pămîntului. Dar nisipul, pietricelele albe și scoicile au rămas.

De-afară, s-aude motorul unei mașini.